SENTENTIAE INSIGNES, GRAECORUM QUINQUAG...

Digitized by Google

6
36-e
47

BIBLIOTECA NAZIONALE VITTORIO EMANUELE
6
28 A
60

A VIII C 224 630

Quarta parte

A-36-C-4

~~6-42-7-~~

Digitized by Google

Digitized by Google

BIBLIOTECA NAZ.
ROMA
VITT. EMANUEL

SENTENTIAE INSIGNES,

Græcorum Quinquag. Comicorum, quorum opera integra non extant, Latino idiomate collectæ.

Acceſſit vniuſcuiusq; Poetæ vita accuratè conſcripta, & Platonij fragmentum de Comœdiarum differentijs.

Poetarum nomina proximè præfationem ſequuntur.

Pertinet ad Locum Sti Francisci de Urbe

BRIXIAE, MDCXII.

Apud Bartholomęum Fontanam.

Superiorum Conſenſu.

Digitized by Google

Digitized by Google

EX PLATONII FRAGMENTIS

De differentijs Comœdiarum apud Græcos.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

PRæclarum eſt cauſas exponere, quare vetus Comœdia propriam quandam habeat formam, & proinde media ab ea differat. Temporibus, Ariſtophanis, Cratini, & Eupolidis democratia apud Athenienſes regnabat, ſummaq; rerum poteſtas penes populum erat, qui vt imperator dominusque ciuilia tractabat negocia. Igitur omnibus ex æquo libertate dicendi conceſſa, Comœdiarum ſcriptores arripiebant licentiam taxandi

Digitized by Google

Imperatores, Iudicesq́ue ipſos, qui male ius adminiſtrarent ciues etiam aliquos, puta auaros aut laſciuia diffluentes, Populus enim, vt dixi, omnem Comicis timorem eximebat, dū libenter eos qui talibus conuicijs homines proſcinderent, audiret. Non enim ignoramus, ita vulgus natura comparatum eſſe, vt ijs, qui opibus valent, aduerſetur, & ex ipſorum infortunijs oblectationem quærat. Proinde ſub Ariſtophanis, Cratini, & Eupolidis Comędia ſatis acerbi, & vehementes quidam Poetæ erant in delinquentes. Cæterùm deficiente iam democratia ſub ijs qui tyrannidem Athenis exercebant, conſtitutaq; obligarchia, hoc eſt paucorum dominatu, & plebis poteſtate concidente ad paucos, cum obligarchia rerum potiretur, metus inuaſit poetas. Non enim cuiquam publicè conuiciari amplius licebat, cum qui contumelia eſſent affecti, pœnas de poetis expeterent. Scimus enim Eupolin, quoniam fabulam Baptas docuerat, ab ijs ipſis in mare ſubmerſum, contra quos Baptas emiſerat. Atque

hanc

hāc ob cauſam tardiores facti ſunt ad cauillationes poetæ, finemq́; cęperūt choragi. Non enim amplius alacritatem habebant Athenienſes ad creandos choragos, qui ſumptus hiſtrionibus ſuppeditarent. Ideo Ariſtophanes docuit Aeoloſiconem fabulā non habentem chorica carmina. Nam cū hiſtriones non cōſtituerentur, & choragi non præberent expenſas, ſublata è Comędia ſunt Chori carmina, & hypotheſeon locus repertus eſt. Veteris namque Comędiæ ſcopus cum eſſet conuicijs proſcindere populos, Iudices, Imperatoresq́; procliuis illico Ariſtophanes ad familiariter cauillandum, ob ingentem metū, α'ίολον, id eſt Variam, fabulam in Tragicos ſcriptam, ceu malam diſcerpſit. Talis igitur mediæ Comędię forma eſt, qualis eſt Ariſtophanis Aeoloſicon, & Cratini Vlyſſes, & plures aliæ veteres fabulæ, quæ neque choricæ carmina, neq́; tranſitiones habent. Tranſitio autem ſic ſe habet. Poſteaquàm hiſtriones prima parte abſoluta è ſcena ſeceſsiſſent, ne theatrum vacuum eſſet, populusq́; ocioſus ſede-

ret, chorus nihil habens, quod ad hiſtriones loqueretur, ἀπόστροφον. hoc eſt auerſionem ad populum faciebat: in eaq́; poetę, vel de choro, vel de ſe ipſo ſermonem habebant, vel aliquid etiã de plebeis introducebant negocijs. Tranſitio autem conficiebatur ex cantiuncula, inciſo, & Strophe, Antiſtropha, Epirrhemate, Antepirrhemate, & Anapæſteis. Quæ igitur (Comœdiæ) tranſgreſsiones habebant; tum temporis datæ ſunt, cnm populus dominaretur: quæ non habebant, tum, cum poteſtas plebi adempta, in paucos relata eſt. Mediæ autem Comœdiæ poetę etiam hypotheſes pręterierunt, & chorica carmina omiſerunt, quod non haberẽt choragos qui ſumptus hiſtrionibus ſuppeditarẽt. Erãt enim veteris Comœdiæ hypotheſes ferè huiuſmodi, vt increparent imperatores, & iudices parum æquè ius adminiſtrantes, quique per fas, & nefas pecuniã quærerent, vitamuè multis inuiſam agerent. Tales quidẽ media Comœdia hypotheſes prætermiſit: at hiſtorias veterib. poetis decantatas cauillari, ſeu traducere aggreſsi

ſunt: atque id erat impune, verbi gratia, Homeri aliquam ſententiam carpere, aut Tragœdiarum fortè quendam poetam. Huiuſmodi autem fabulas etiam in veteri Comędia inuenire licet, quæ poſtremò datæ ſunt cũ iam principatus penes paucos eſſet. Et hanc ob cauſam Vlyſſes Cratini nullius reprehenſionem cõtinent, ſed irriſionem Odyſſeæ Homericæ. Tales enim in media Comędia erant hypotheſes; fabulas quaſdam in Comędia, quæ ab antiquioribus relatæ erant, ceu male pronunciatas traducebant, & tranſgreſsiones mitigabant, quòd choris non præſentibus choragi defeciſſent: neq; etiam perſonas eo modo, quo in veteri Comędia erant ornatæ, introducebant. In ea enim ita affingebant ijs perſonas, qui Comędia perſtringebantur, vt priuſquam hiſtrio quicquam diceret, is qui perſtringendus erat, ex faciei quadam ſimilitudine innoteſceret. At in media & noua Comędia de induſtria magis ad riſum mouendum compoſuerunt, veriti Macedones, & imminentem ab illis metum. Et quò minus fortè for-

tuna ſimilitudo perſonæ alicui Mace
donum principi conueniret, ſi quis
poeta de induſtria perſtringere viſus
fuit, pęnas exoluit. Videmus igitur
facies in Comędia Menandri quali-
ter ſeſe habeant, & quàm cor-
pus in habitum naturæ hu
manæ non congruen-
tem mutatum
ſit.

Digitized by Google

Eiuſdem
PLATONII
De differentia generum dicendi.

CRætinus veteris Comędiæ Poeta, vt quidē Archilochi quæſtiones indicant, ſeuerus fuit conuicijs. Non enim ſuccinctè loquendo gratiam addit cauillis, vehementiam obiurgationis propter eam refutans ſubinde: ſed ſimpliciter nudo, vt prouerbium habet, capite conuicia iacit in delinquentes, & in conuerſione vehemens eſt. Cum autem in fabularum acceſſionibus, & apparatu ſolers ſit, proijciat inſuper diſsipetque hypotheſes, non ſatis congruè fabulas complet.

At

Digitized by Google

At Eupolis in hypotheſibus informā-dis longè optimus eſt. Magnas enim fabularum admonitiones facit: & quam impreſsionem alij in tranſitione faciunt, ad eam ille in fabulis inferendam idoneus eſt ex inferno legiſlatorum perſonas: & ab his admonitus, vel de poſitione modorum, vel etiam de diſſolutione, ſicut ſummus, ita pariter & gratioſus, & in commē-tationib. dexterrimus Ariſtophanes autem medium quendam horum virorum ſtylum ſequitur. Nam nec acerbus nimium eſt, vt Cratinus: nec gratioſus, vt Eupolis: ſed in delinquentes Cratini vehementiam obſeruat, & ipſam ſuccinctè loquendi gratiam Eupolidis.

Finis Fragmentorum Platonij.

Digitized by Google

COMICORVM Quinquaginta, Quorum hæc fragmenta ad nos peruenerunt, Elenchus.

ALexis. pag. 185
Amphis. 167
Anaxandrides. 243
Antiphanes. 210
Apollodorus. 112
Ariſtophon. 344
Axionicus. 321
Bathon. 336
Chęremon. 347
Clearchus. 329
Crates. 154
Cratinus. 143
Crito. 333
Crobylus. 334
Damoxenus. 212
Demetrius. 339
Diodorus. 341
Dionyſius. 340
Diphilus. 97
Ephippus. 284
Epicharmus. 128
Epicrates. 277
Eriphus. 291
Eubulus. 252
Euphron. 296
Eupolis. 135
Heniochus. 281
Hermippus. 174
Hipparchus. 177
Machon. 351

Me-

Menander. 1
Mneſimachus. 266
Moſchion. 293
Nicoſtratus. 331
Pherecrates. 159
Philemon. 77
Philippides. 119
Philippus. 324
Philonides. 183
Phęnicides. 327
Phrynichius. 157
Plato. 149
Poſidippus. 123
Sotades. 271
Straton. 288
Theognetus. 316
Theophilus. 318
Theopompus 179
Timocles. 301
Xenerchus. 308

CA

Digitized by Google

CATHALOGVS AVTHORVM,

Vtriuſq; linguæ, ex quibus hoc opus collegimus.

Theologi Græci.

Baſilius Magnus.
Clemens Alexand.
Euſebius Pamphili.
Gregorius Nazian.
Iuſtinus Martyr.
Nilus.
Paulus Apoſtolus.
Syneſius Cyreneus.
Tatianus Aſſyrius.
Theophilus.

Latini.

Arnobius.
Fulgentius.
Hieronymus.
Irenæus.
Lactantius.

Philoſophi Græci.

Ariſtoteles.
Artemidorus.
Diogenes Laertius.
Euſtratius.
Heraclides Pōticus
Hermius.
Iamblicus Platonicus.
Ioannes Stobæus.
Mercurius Triſmegiſtus.
Muſonius.
Philo Iudæus.
Plato Philoſophus.
Plotinus.
Plutarchus.
Porphyrius.
Theophraſtus.
Themiſtius.

Latini.

Aulus Gellius.

Ma

Macrobius.
Plinius iunior.
Seneca.
Valerius Maximus.
Vitruuius.

Hiſtorici Græci.

Aelianus.
Alcimus.
Heliodorus.
Herodotus.
Ioſephus.
Nicetas.
Pauſanias.
Philoſtratus.
Stephanus Ethnographus.
Strabo.
Thucydides.
Xenophon.
Zonaras.

Latini.

Ammianus.
Marcellinus.
Iulius Hyginus.
Suetonius.
Titus Liuius.

Medici Græci.

Dioſcorides.
Galenus.

Latini.

Cornelius Celſus.

Oratores Græci.

Aphthonius.
Ariſtides.
Athenæus.
Cydonius.
Demetrius Phaler.
Demoſthenes.
D Chryſoſtomus.
Hermogenes.
Hyperides.
Iſocrates.
Lucianus.

Latini.

Apuleius.
M. Tulius Cicero.
Plinius.
Quintilianus.

Poetæ Græci.

Aeſchylus.
Apollonius Rhod.
Ariſtophanes.
Coluthus.
Epigrammatarij.
Euripides.
Heſiodus.
Homerus.

Oppie-

Oppianus.
Orpheus.
Phoclydes.
Pindarus.
Pythagoras.
Sophocles.
Theognis.
Tryphiodorus.
Tyrtæus.

Latini.

Auſonius.
Horatius.
Iuuenalis.
Martialis.
Ouidius.
Perſius.
Plautus.
Propert ius.
Terentius.

Grammat. Græci, & commentatores.

Apoſtolius Byzant.
Chameleon Heracleotes.
Collectanea impreſſa cum Calmacho.
Demetrius Trœzenius.
Etymologici author.
Euſtathius.
Herennius Philon, qui vulgò Hammonius inſcribitur.
Harpocration.
Hephæſtion.
Heſychius.
Iulius Pollux.
Marcellus quidã.
Phauorinus.
Platonius.
Suidas.
Thomas Magiſter.
Zenodotus.
Zezes vterque.

Latini.

Diomedes.
Helenius Acron.
Marcus Varro.
Nonius Marcellus
Porphyrion.
Seruius.
Sextus Pompeius.
Tiberius Donatus.
Zarottus Ouidij interpres.

In-

Authorum Catalogus.

Interpretes.

Aeſchyli.
Apollonij.
Arati.
Ariſtidis.
Ariſtophanis.
Callimachi.
Horatij.
Lycophronis.
Nicandri.
Ouidij.
Perſij.
Pindari.
Sophoclis.
Theocriti.
Thucydidis.
Vergilij.

Recentiores.

Alexander Neapolitanus.
AngelusPolitianꝰ.
Antonius Codrus.
Chriſtophorus Landinus.
Cęlius Calcagn.
Cœlius Rhodiginus.
L.Domitius Bruſonius.
Donatus Acciolꝰ.
Franciſcus Floridus Sabinus.
Franciſcus Petrarcha.
Franciſcus Robor.
Gulielmus Budęus
L.Greg.Gyraldus.
Gulielmus Rondeletius.
Hermolaus Barb.
Ioan. Braſſicanus.
Ioannes Brodęus.
Ioannes Picus Mirandulanus.
Ioannes Pierius Valerianus.
Ioãnes Ludouicus Viues.
NicolausPerottus
Petrus Crinitus.
Petrus Victorius.
Polydorus Virgil.
Raphael Volaterranus.
Sabellicus.
Stephanus Niger.

FINIS.

Digitized by Google

BIBLIOTECA NAZ ROMA VITTORIO EMANUELE

MENANDRI
COMICI VITA.

MENANDER Athenienſis Diopethis, & Hegeſiſtrates filius inter omnes nouæ comœdiæ poetas facilè princeps, Theophraſti diſcipulus & auditor, vt teſtatur Diogenes Laertius, aſpectu fuit ſtrabo, mente acutus, amore in mulieres inſanus. Vnde à Plinio omnis luxuriæ interpres dictus eſt, cui ferè ſubſcripſit Plutarchus. Scripſit, Suida teſte 80. comœdias, vel ſecundum alios 180. qui etiam à Terentio conuerſas eſſe, omneſq; intercidiſſe aſſerunt. Scripſit quoq; epiſtolas ad Ptolemæum Lagi F. regem Aegypti, & ad Glyceram amicam, & alia quædam proſa oratione. Floruit, & primam fabulam Orgeo edidit Olympiade 15. hoc eſt anno mundi 3645. ante Chriſtum natum 318. Quo tempore Græcorum monarchia, Alexandro Magno vita defuncto, diſciſſa & diuiſa inter principes eiuſdem, ceſſauit. Diem ſuum obijt Menander, vt teſtatur Euſebius, Olymp. 122. quando Coſs. Rom. fuerunt Q. Fabius Maximus Gurges, D. Iunius Brutus Scæua, vbi & Peſtis Aeſculapius Romam adductus à quibuſdam ſcribitur. De mor

Digitized by Google

tis ipſius modo ſcribit interpres vetus Naſo-nis, ſuper verſum illum in Ibin: Comicus vt liquidis perijt dum nabat in vndis: Menander Comicus Athenienſis dum in Piræo portu nataret ſubmerſus eſt: de quo nobiliſſimæ à Græcis editæ traduntur Elegiæ, & à Callimacho epigramma. hæc ille. Tumulorum Menandri meminit Pauſanias in Atticis. Plures huius nominis fuiſse præſtantes viros hinc inde meminerunt authores. Menander quidam Athenienſium dux fuiſse proditur à Thucydide lib. 7. belli Peloponneſiaci, & Plutarcho in Alcibiade. Menander alius Sophiſta Laodiceus ſcripſit Commentarios in artem Hemogenis, & Præexercitamenta Minutiani, Suidas. Menander alius hiſtoricus, Suidas & Strabo, Ioſephus, Zonoras Tomo 1 Menander hæreticus, Simonis magi diſcipulus & ſucceſsor fuit. De hoc videndus eſt Irenæus lib. 1. cap. 21. Iuſtinus Philoſophus & martyr. Euſebius item in Eccleſiaſticæ hiſtoriæ lib. 3. cap. 26.

TESTI-

Digitized by Google

Teſtimonia Doctorum virorum

DE MENANDRO COMICO.

CHRISTODORVS LIB. V. Græcorum Epigrammatum.

Ἑστήκει δὲ μένανδρος, ὃς σὺν πύργοισιν ἀθήναις
ὁπλοτέρου κώμοιο σελασφόρος ἔπρεπεν ἀστήρ.
πολλάων γὰρ ἔρωτας ἀνέπλασε παρθενικάων,
καὶ χαρίτων θεράποντας ἐγείνατο παῖδας ἰάμβους.
ἁρπαγας εἰσρήνιτας ἀιδνώτοιο χορείης,
μίξας σεμνὸν ἔρωτι μελίφρονος ἄνθος ἀοιδῆς.

Hos verſus ita propemodum pedibus aſtrinximus vt ad verbum cum Græco conueniant:

Nam bene turritis eſt ipſe Menander Athenis.
Inductor Comi, ceu ſplendens ſtella, recentis.
Quippe puellarum multarum affinxit amores
Et Charitum famulos iuuens effecit iambo
Raptores oeſtro Veneris furtiua agitatos,
Carminis integrum decus addens dulcis amori.

Dion Chriſoſtomus inſignis Philoſophus, & Orator in Oratione, De dicendi exercitio, de Menandri & Euripidis lectione ſic diſſerit:

Ex poetis ſanè conſuluerim tibi, Menandrum Comicum non perfunctoriè legere, &

Euripidem Tragicum: atque hos tamen non ita legere, vt alia vrgentia omittas, ſed maximè eos apud ſemetipſum ſuauiter & iucundè æſtimare. Plus enim ille rem æſtimare poteſt, qui ſe à cõtinua lectione liberat. Et nullus me ſapientum reprehendat, quòd ante feram veteri Comœdiæ Menandrum, aut veteribus Tragicis Euripidem. Neque enim & medici ſumptuoſiſſimos cibos conſtituunt indigentibus curatione, ſed vtiles. At multum ſanè negocij eſſet dicere, quanta ex his hauriri queant vtilia. Nanque Menandri imitatio omnium morum & gratiarum omnem ſuperauit veterum Comicorum vehementiam: atque Euripidis adhortandi vis, atq; perſuadẽdi ad Tragicam fortaſsè contumaciam, maieſtatemq; non perfectè accedit, homini autem politico vehementer vtilis eſt. Præterea ad mores & affectus ſupplendos idoneus eſt. Et ſententias ad omnia vtiles poematibus immiſcet, vt qui Philoſophiæ non ſit inexſpertus.

Q. Fabius Quintilianus lib. 10

Vel vnus Menander, meo quidem iudicio, diligenter lectus ad cuncta quæ præcipimus efficiẽda ſufficiat, ita omnem vitæ imaginem expreſſit, tanta in eo inueniendi copia, & eloquendi facultas, ita eſt omnibus rebus, perſonis, affectibus accommodatus. Nec nihil profectò viderunt, qui orationes, quæ Chariſij nemine eduntur, à Menandro ſcriptas putant

Et rurſus:

Ego tamen plus adhuc quiddam collaturum declamatoribus puto (de Menandro loquens) quoniam his neceſſe eſt ſecundum conditionem controuerſiarum plures

ſubire

ſubire perſonas, patrum, filiorum, maritorum, militum, ruſticorum, diuitum, pauperum, iraſcentium, precantium, mitium, aſperorum, in quibus omnibus mirè cuſtoditur ab hoc poeta decor. Atq; ille quidem omnibus eiuſdem operis authoribus, abſtulit nomen, & fulgore quodam ſuæ claritatis tenebras obduxit.

Plinius lib. 7. cap. 30

Magnum & Menandro in Comico ſocco teſtimonium regum Aegypti & Macedoniæ contigit, claſſe per legatos petito. Maius ex ipſo, regni fortunæ prælata literarum conſcientia.

Plura Menandri encomia tum apud alios authores, tum inprimis apud Plutarchum in libello de comparatione Ariſtophanis & Menandri leguntur.

EX COMOEDIIS MENANDRI COMICI.

Nouæ Comediæ, Sententię, quæ ſuperſunt, ſecundum Græcas literas in certos locos digeſtæ.

In Bonos viros locus.

VIR optimus degener nullus euadat.
Vir bonus bonum nunquam odit.
Ex conſilio enim bono facta proba naſcuntur.
Bono nanq; viro bona quoq; dat Deus.
Aemulare probum virum & temperantem.
Commune bonũ eſt cũ bonus proſpera fortuna utitur.

Garrulitas.

.. Turpe eſt, cum quis lingua diſertus,
Lingua inanes ſermones eiaculatur.
Neque manu emiſſum ponderoſum lapidem
Facile eſt cohibere, neq; lingua verbum.
Verbum intempeſtiuum totam vitam euertit.
- Impudentibus enim
Sermonibus opitulatur id ſolum, ſi breues

Quis

Quis eos faciat, tẽpusq́ opportunũ ipſi nãciſcãtur.
Imperioſa quadam res eſt, copioſa dicẽdi ſcientia.

De Veritate.

Semper optimum eſt vera dicere,
Quacunq́ occaſione: in eo ego ſpondeo
Præſidij vitæ maximam partem eſſe.
Veritas autem adſit
Tibi mihiq́ rerum omnium æquiſſima.
Venit
Verum in lucem aliquando, cum non quæritur.
Lingua cum aberrat, vera dicit.
Veritas apud homines non inuenitur.

De Neceſſitate.

Multos neceſſitate ad mala noui ego
Cum in aduerſis eſſent adactos, qui natura
Tales non erant.--
Neceſſitate vrgente multa fiunt mala.

De Impudentia.

Omnes perfricta fronte ſunt, nec vllus amplius erubeſcit.
Qui vero nec erubeſcere ſcit, nec metuere,
Ille primas omnis impudentiæ partes tenet.
Nunquam meretrix honeſti curam habet,
Quæ malos mores vice prouẽtus habere conſueuit.
O maxima dearum
Quæ nunc es, Impudentia, ſi deam te vocare licet:
Sed oportet: Nam quod imperat, pro deo nunc habetur.
Quouſq́ progredieris? quouſq́ peruentura mihi videris?

De fortitudine, & patientia.

Viri eſt, quæ accidunt generoſo animo ferre,
Omnes illuc peruenerunt, vbi nos deſinemus.
Humanè ferenda ſunt, hoſpes, fortunæ;

Communes communiter ferre caſus decet.
Conſtanter moerorem & detrimentum tolerato.
Infortunium & noxam ferto decenter:
Hoc viri eſt mente præditi: non qui ſurſum
Erectis ſuperciliis, hei mihi, ait;
Sed qui ſua ipſius moderatè fert negocia.
Neque Deo repugnes, neque negocio addas
Calamitates alias, ſed neceſſarias ferto.
Fortunam aduenientem ferre leuiter decet.
Infortunatus de te nunquam deſperes.
Hic præſtantiſſimus eſt vir, ò Gorgia,
Quiſquis plurimas mortaliũ iniurias ferre nouit.
Firmiter ferenda ſunt nobilium calamitates.
Bene enim agenti, omnis terra patria eſt.
Cum quid ſanctum agis, bonam ſpem
Tibi propone, hoc pro certo habens, quòd
Conatum iuſtum etiam Deus adiuuet.
Non eſt in arbitrio ſitum
Ingenij nulla ratione præditi calamitatẽ defu-
Nullas igitur diuina (gere.
Sorte infortunatus, vnquam nimis triſtetur:
Forſitan enim naſcituri hæc boni occaſio fuerit.

Amentia, & Imprudentia.

Vir inconſultus in vanum laborat currens.
Vir inconſultus voluptatem venatur.
Amentia eſt mortalib infortunium voluntariũ.
Omnes corrigendo ſumus ſapientes,
At ipſi dum peccamus non agnoſcimus.
Ridet ſtultus etiamſi nihil ridendum cernat.
Bis idem peccare non eſt niſi ſapientis.
Cum aliquis ſe in bonis eſſe reputans
Melius quid quærit quàm quæ habet, mala quæ-
Stultitia mihi videtur manifeſta, (rit.
Intelligere quæ oportet, ea autem non ſeruare.

Parua

Digitized by Google

Parua malè agendi occaſio eſt.
Odi ſapientem qui ipſe ſibi non ſapit.
Nam qui eorum, quæ in vita contingunt, nihil bene fert
Bonorum, rationis expers eſt, non beatus.
Nemo dum peccat ſibi conſcius eſt, quanta ſit
Peccati magnitudo, poſtea verò videt.
Amentia nihil eſt, vt mihi videtur,
Audacius.--
Lapſus vitam facit temperatiorem.
.- Omnis qui non ſapit
Arrogantia & plauſibus capitur
Cæca quadam res videtur mihi amentia.
Graue eſt huiuſmodi peccata committere,
Quæ narrare, poſtquam fecimus, nos piget.

De Arcanis.

Aut ne quid occultandum aggredere, aut ſolus aggredere.
Etiāſi valde manifeſtū noueris qui ſe tibi occul(tat,
Nequaquam dicas Moleſta enim res eſt,
Quæ latere quis velit, ea noſſe.
Nemo futurum tutò cogneſcit.
O' Apollo ſed malum non mediocre dicis,
Infelices eſſe conſcijs alijs, cum latere liceret.
.. Moderatè ferre
Ita continget, ſi ſolus ferre queas,
Nec pluribus ſortem tuam euulgaueris.

In Ocium & Ignauiam.

Requies eſt malorum, ocium.
Ocioſus ſanus febricitante longè
Miſerior eſt; vt qui duplo plus inutiliter edat.
Ignauorum virorum ignaua ſunt cogitationes.
Pauperes ocioſos non alit ignauia.
Multi ocium exercent in rebus deterioribus.

Digitized by Google

Deſes ſi fueris, diues licet, pauper eris
Quàm multa mortalibus ocium parit mala.

Virtus.

Semper optimum eſt, quod eſt tutiſſimum.
Quæ ad te nõ pertinent, ea nec audito, nec videto.
Optimum eſt omnes honeſtatem didiciſſe.
Ingenui enim viri eſt vera dicere.
Liberales tuos ipſius conſeruato mores.
Quod bonum eſt id generoſiſſimum eſſe oportebat.
Ingenuo ſemper de ſe magnificè ſentiendum.
Armatura maxima virtus eſt mortalibus.
Honeſtum alicubi etiam lege præſtantius eſt.

Magiſtratus & Regnum.

Inexploratum ne punias quemquam.
Imperium nactus eo te dignum gere.
Debet qui, vt ciuibus præſit, electus eſt
Dicendi facultatem non copioſam
Sed bonis moribus temperatam habere.
Animata Dei imago rex eſt.
Quæ nunc à quodam nominata eſt bonitas,
Perplexam & anxiam totam vitam fecit.
Nemo enim iniuriis afficitur ſupplicio.
Præclara res eſt fortitudine rex excellens,
Et iura viuendi iudicio conſeruans.
Accuſare & iudicare ſimul non licet.
Punito improbum ſi potes.

Huc refer locos de Lege, & Republica.

Prodigalitas & Incontinentia.

Si quò quatriduo nauigatio nobis inſtituatur,
Proſpicimus ſingulis diebus neceſſaria:
Si verò ſenectutis ergò quippiam parcendum,
Cur non viaticum parſimonia reponemus?
Ventris omnem habenam comprime.

Siccine

— Siccine paria facimus & ſacrificamus?
Vbi ſanè dijs litandum, emptam
Drachmis ſi adduco ouiculam duodecim, praclara
At ſi tibicinas, vnguentum, pſaltrias (eſt,
Has, thaſium, anguillas, caſeum, mel,
Minimum ad talentum redit ratio.
Et multa venter & pauca capit.
Praſtat ſobriũ eſſe, quã nimia crapula exagitari.
Multum meri, vt parum ſapias, cogit.
Non enim copia, ſi quis conſideret, eius q bibitur.
Facit vt quis debacchetur, ſed bibentis ingenium.
Cum, qui ſuas facultates inconſiderate conſumit,
Bene audit, id ſtatim omnibus nocet.
Nam qui vitam malè adminiſtrat ſuam
Quo nam is pacto alienam ſeruet?
Moleſtum eſt, ſi quis pra vino nimis loquatur,
Ea qua neſcit callere ſimulans.
Non eſt adultero vlla res precioſior;
Morte enim eſt venalis.

Ingratitudo.

Semper qui conſeruatus eſt, ingratus eſt natura.
Simul atq; miſertum eſt, gratia interijt.
Ingratus quiſquis acceptorum beneficiorum eſt immemor.
Obliuiſcuntur omnes in quos collata ſunt beneficia.
Poſt largitionem ſtatim ſeneſcit gratia.
Ingrato enim homine terra peius nil creat.
Vicinus, hoſpes, notus, ignotus, cliens,
Et ſi qua genera ſunt id ciuium genus
Si quid potenti promptius opus impertias,
Vt miſereare gratia, aut totum perit.

DE VITA QVOD BREVIS ſit & fragilis.

VIuendi negligens honeſtè viuere nequit.
Omnia animantia beatiſſima ſunt,
Et longe plus mentis quàm homo habent,
Aſinum cernere licet primum hunc,
Qui miſer eſt ex confeſſo:
Et nihil mali ſua culpa naſcitur,
Sed quæ natura dedit, ea habet.
Nos verò præter neceſſaria mala
Ipſi per nos alia nobis ſuppeditamus,
Angimur ſi ſternutauerit quis; ſi malè loquatur,
Iraſcimur: ſi quis viderit inſomnium, valde
Metuimus ſi noctua vlularit quæpiam formida-
Aerumnæ, opiniones, ambitiones, leges, (mus,
Omnia hæc adſcitia naturæ ſunt mala;
Domum enim quæ ſine malis inhabitetur
Nullam eſt reperire, ſed alijs fortuna
Malorum abundè dat, alijs verò ſui mores,
Vtrumnè cognatus eſt quidam vitæ dolor?
Delicatæ vitæ comes eſt, illuſtri vitæ
Præſto eſt, egenæ conſeneſcit vita.
Morum acerbitatem habet quãdam aſpera vita.
Firmum in vita nihil eſſe videtur.
Viuit nemo quam expetit vitam.
Vita vitæ indigens, non eſt vita.
Vita eſt, ſi quis viuens vita gaudeat.
Vita nuncupatur cui per vim ſuppeditatur.
Vita iuſtæ eſt finis honeſtus.
Viuere ſine moleſtia mortaliũ nemo facilè poteſt.
Terra omnia producit, & iterum æſtimatur.
Trophime, ſi tu ſolus ex omnibus natus eſſes

Cum

Cum te mater peperit, cui perpetuò liceret
Agere quæ velles, & ſemper proſpera vti fortuna,
Idq́ Deus quiſpiam tibi pollicitus eſſet,
Meritò indignareris. Eſſet enim mendax,
Et inſolens quid feciſſet: Sin iiſdem de legibus,
Quibus nos, attraxiſti animam
Communem, vt tibi paulum tragicè loquar.
Meliori animo hæc ferenda reputandaq́,
Ac rationum ſumma in hoc eſt, homo es:
Quò citius ſublationem in altum, & rurſum
Deiectionem, nullum animal accipit.
Nec iniuria ſanè, nam cum infirmiſſimus ſit
Natura, maximarũ rerũ adminiſtrationẽ habet.
Cum verò labitur plurima ſecum bona conterit.
Tu autem ingentia Trophime non perdidiſti
Bona; quæq́ nunc pateris, mediocria ſunt mala.
Itaq́ moderato animo poſthac ea ferto.
Viuere turpe iis eſt quibus vitam inuidit fortuna.
Viuere ſi vis morte ne digna facias.
Vita miſera mors eſt optabilior.
Viuimus enim, non vt volumus ſed vt poſſumus.
Præclarius eſt non viuere, quàm miſerè viuere.
Fructus eſt virtutis bene compoſita vita.
Vitam conuenientem prouideto.
Longa enim vita calamitates multas patitur.
Exigua vita anguſtum tempus viuimus:
Non reperitur vita cuiuſpiam ſine moleſtia.
Opprobrio eſt turpis vita, tametſi iucunda eſt.
Quiſquis hominum nullos refugit labores,
Omnino tandem hoc modo direſcet.
Et ſapiens aliquis euadet ingenium exercendo,
Et corpore ſanus certa victus obſeruatione;
Illud verò cum ex omnibus impoſſibile eſt
Inuenire, quo quis modo non contriſtetur.

Non

Digitized by Google

Non enim in rebus aduerſis tantum ſe prodit
Triſtitia: ſed bona quoq; ſuas curas habent.
Omnes præclarè viuere volumus, at non poſſumus,
Lapſus vitam facit temperatiorem
Viuere ſine ægritudine viri eſt beati.
Illud eſt viuere ſi quis cum ijs quos probat, viuit.
Iſtum ego feliciſſimum eſſe dico,
Qui contemplatus ſine moleſtia, Parmeno,
Hæc auguſta, receſſit ſtatim, vnde venerat:
Solem hunc commune ſidus, aquam,
Nubes, ignem. Hæc enim annos ſiue centũ vixerit
Præſentia cernet; ſiue paucos admodum annos,
Auguſtiora his non videbit amplius.
Quaſdam nundinas eſſe cenſeto tempus hominũ,
Hoc quod aio, ſolennes & populoſas
In quib. turba, forũ, latrones, alea, colloquia ſunt.
Si primus diſceſſeris, diuertes meliora
Viatica habens; nulli infenſus abijſti.
Qui verò ſuperſtes manet, feſſus tandem perit,
Et miſerè conſeneſcens aliqua re fit indignus.
Vacillãs hoſtes inuenit, inſidijs alicũde impetitur.
Cum in hoc ſeculũ venerit, infelicẽ mortem obit.
Ter miſera & calamitoſa natura,
Multisq; plena eſt vita curis.
Cæca eſt & miſera humana vita.
Bona valetudo & mens, bona ſunt vitæ duo.
Quàm vita iucunda eſt, ſi quis cum illis vixerit quos probat?
Ad viuere eſt non ſibi viuere ſoli.
Et mori iucundum eſt, cui nõ viuere licet, vt libet.
Quàm iucundum eſt viuere beatè abſq; inuidia.
Quàm ſuauis vita eſt, ſi quis eam non intelligat.
Quàm ſuaue, viuere, non inuidente fortuna.

Auxi-

Auxilium.

Vir enim virum, & vrbs ſeruat vrbem.
Manus manum lauat, & digitus digitum.

Conſilium.

Crebra adfert mortalibus incommoda egeſtas conſilij.
Recta enim conſultatione nihil tutius.
Conſilium ante rem omnem captato.
Fato decretum eſt, vt malorum conſiliorum
Fructibus malis compenſentur mortales.
Noctu conſultare ſapientum eſt.
Sacra profectò res eſt conſultatio.
Fortunatus caſus præclariora, quàm nos, init conſilia.
Conſultor bonus, non malus eſto amicis.
Bonis conſulas rebus haud improbis.
A viro ſapiente conſilium admittas.
Sapiens enim è ſapientibus conſilium naſcitur.

NVPTIAE SIVE CONIVGIVM & nuptialia præcepta.

Vitam honeſtam viues ſi vxorem habueris.
Vxorem ducturus, in vicinos intuere.
Beatus tibi eris ipſi, ſi diuitem duxeris.
Duo ſunt quæ vxorem ducturo cernenda ſunt:
Aut blanda facies, aut boni mores.
Hæc enim alunt beneuolentiam mutuam.
Mulierem quære negociorum ſociam.
Mores pecunijs anteponere, qui vxorẽ ducit, debet.
Et nos hoc modo vxores ducere oporteret
Omnes, Iupiter ſeruator, vt fructum inde perciperemus.
Non explorare quæ ad rem nihil faciunt ſcremus.
Quis nam eius, quàm quis ducit, auus, aut quæ fuerit auia.

Mores autem eius quæ nubit, cum qua
Viuetur, neque exquirere neque intueri,
Sed ad menſam proferre dotem, vt
Sitnè argentum legitimum penſator videat,
Quod ad quinq; menſes domi non ſupererit.
Eā verò, quæ per omnē vitā intus ſedebit ſemper,
Nullo modo conſiderare, ſed temerè ſibi ducere
Ingratam, iracundam moroſam ſi ita contigerit,
Et loquacem. Circumducam filiam meam
Per totam ciuitatem Vos qui vultis eam accipere,
Dicite, conſiderate, quantum malum
Accepturi ſitis. Neceſſum enim eſt mulierem eſſe malam.
At fortunatus ille qui minimū malorū ſumpſerit.
Non ducenda eſt vxor ſi verò ſemel duxeris ma-
Dotem, & vxorem ferre tacitum oportet. (gnam
(Nobiſq; mares de te rogandi)
Quod eſt maximum, nunquam vir ſapiens debet,
Nimis aſſeruare coniugem in ædium penetralibus
Voluptatis enim forinſeca viſenda cupida eſt.
At in hiſce planis abundè ſi verſetur,
Intueaturq; quiduis & vbiq; præſens
Aſpectum ſatiet, leuata malis eſt.
Nam & mares ſemper appetunt quod occultū eſt.
Qui autem repagulis & ſeris
Cōcluſam ſeruat, quantūuis viro ſapiēs videatur,
Vanus eſt, & ſapiens nihil ſapit.
Quæ enim noſtrum foris habet animum,
Celerius ſagitta, volucriq; abducitur:
Ita vt etiam Argi crebras oculorū pupillas fallat.
Et præter mala ea ingens quoq; ludibrium,
Et maritus ſimul inutilis et foemina diſperierunt.
Quæ grauia & moleſtia fuerunt tibi,
Vides in eo (coniugio) bona autem non vides.

Quòd

Digitized by Google

Quòd vxorem ducere non bonum ſit.

Moleſtiarum expertem vitã duces abſq; nuptijs.
Voluntaria moleſtia eſt liberorum ſatus.
Qui vxorem ducere decreuiſti, ſcias oportet, te
Boni participẽ futurum, ſi accipias paruũ malũ,
Vxorem ducturus ad poenitentiam pergit.
Nuptia enim hominibus malum eſt optabile.
– Male pereat quiſquis vnquam
Primus duxit vxorem, deinde qui ſecundus,
Tũ qui tertius tũ qui quartus, tũ qui poſtremus.
Iunctus matrimonio non eſt liber,
.. Ne ducas vxorem, ſi ſapis
Hoc viuendi genere relicto. Duxi enim vxorem
Ipſe, idcirco tibi ſuadeo ne ducas.
Certa res eſt, & iacta eſt alea,
Abſolue, incolumis & ſaluus ſis nunc verè.
In negociorum enim pelagus te ipſe conijcies,
Nõ Libycũ nec Aegaũ, vbi de trecẽtis nõ perierũt
Tria nauigia Et qui duxit vxorem, ne vnus quidem prorſus ſaluus euaſit.
Aut oportet ſolum viuere, aut natis iam liberis
Mori parẽtẽ Adeò omnis deinceps vita acerba eſt.
Nullus mihi charus vxorem ducat.
Vxore ducta te vita ſeruum exiſtimato.
Sponſa indotata libertatem non habet.
Quale eſt liberorum parentem eſſe? moleſtia,
Cura, metus, praterea nihil eſt.
Homo qui non ducit vxorem, malam non habet.
Qui diuitem vxorem ductam cupit,
Is aut poenam iratorum luit deorum,
Aut beatus nomine, miſer eſſe vult.
Cum quis pauper vxorem ducere decreuerit,
Allatas ab vxore pecunias acceperit,

Seipſum

Digitized by Google

Seipſum tradit, non ipſam ducit.
Nihil eſt miſerius patre:
Niſi quis alius fortè pluriũ liberorũ pater fuerit.
Paternã hæreditatem habeat oportet verè beatus:
Quæ autem cum vxore domum ingrediuntur,
Neq; tutò neq; hilariter poſſidentur.
Vitam facilius degas, ſi te à muliere abſtineas.
Nuptiæ, ſi quis verè conſideret,
Malum eſt illud quidem, ſed neceſſarium malum.
Vxorem habere, eſſeq; liberorum, Parmeno,
Parentem, ſolicitudines vitæ multas adfert.
O' ter infelix qui pauper cùm ſit vxorem ducit,
Procreatq; liberos, quàm improuidi conſilij eſt vir.
Qui nec præſidium neceſſariorum habet,
Nec in rebus aduerſis ad reliquum vitæ
Id contegere pecunijs poteſt;
Sed in aperta & calamitoſa vita
Tanquam in hyeme viuit, & moleſtiarum
Omnium particeps, bonorum compos eſſe nequit.

Riſus.

Riſus intempeſtiuus mortalibus graue malum eſt.
Ridet ſtultus etiam ſi nihil ridendum adſit.

De Agricoltura, quòd bona ſit.

Ruſticum eſſe te ſimulas cum malus ſis.
Nimirum virtutis & vitæ degendæ magiſter
Libera cunctis ager eſt.
Salue chara tellus, iam à multo tẽpore te cernens
Saluto. Hoc enim cuilibet telluri
Non facio; ſed cum meum intueor prædium.
Quod enim me alit, id ego iudico deum.
Chariſſima terra mater quã valde veneranda res es,
Mente præditis, multumq; æſtimanda, (ceptam
Quàm oporteret ſi quis te paterna hæreditate ac-
Terrã deuoraret, cum poſthac perpetuò nauigare,
Et

Et neque terram contingere, vt is ſentiret
Quantum accepiſſet bonum cui non pepercerit.
Fortes efficiunt quæ mala nutriunt loca.
O' quā ſuauis eſt ſolitudo ei qui malos odio habet.

Amplius de Agricultura in contrarium.

Agrum iuſtiorem à nemine coli puto:
Profert enim quotquot dijs grati ſunt flores
Hederam, laurū; & ſi hordeū ſeminauero, omnino
Iuſtè mihi reddit tantūdē quantū ei commiſero.
Inter beſtes excellere vir debet:
Agrum enim tolere opus eſt ſerui.
Habet amaritudinis nōnihil agricultura dulcedo.
Agricolarum vita voluptatem capit,
Dum triſtitia ſpe futurorum ſolatur.

De Senectute.

Labefactat omne ſenecta robur corporis.
Senex amator extremum infortunium eſt.
Senij vitioſi quæ mutatio fieri poteſt?
Sententia ſenis tutior eſt quàm iuuenis.
Præſtantiores ſunt ſenum ſententiæ.
Veniet qui in ſenectutē omnem culpam trāsferat.
Præclarum ſeneſcere, itemq; demum nō ſeneſcere.
Colloquia ſeniorum amato.
Moleſtus vir eſt inter iuuenes ſenex.
Non enim cani prudentiam gignunt capilli.
Sed quorumdam mores natura ſeniles ſunt.
Non eſt amante miſerius
Quicquam ſene, niſi alius ſenex amans.
Nam qui rebus ipſis vti vult quæ abierunt,
Per tempus quonam is pacto miſer non ſit?
Moleſtum eſt tempus multum. ò grauis ſenectus
Vt nihil boni, ſed multa difficiliai habes
Viuentibus, & triſtia. Omnes amen ad te

Perue-

Peruenire votis ſtudijsq; contendimus.
Aſperum quoddam pecus eſt ſenex domi
Manens
Canities temporis indicium non prudentia eſt
Senectutem metue, quoniam non venit ſola.
Acerba moles eſt ſenectus mortalibus.

De cognoſcendo ſeipſum.

Hominem eſſe te ſemper memineris
Multis de cauſis non bene dictum eſt
Illud: Noſce teipſum. Vtilius enim foret, ſi dice-
Noſce alios. (retur,
Vindica teipſum ab omnibus prauis moribus.
Noſſe ſeipſum eſt ſi res
Intuearis tuas, & quid tibi ſit faciendum.
Noſſe ſeipſum vbiq; eſt vtile.

Vide titulos de Humilitate & Superbia.

In Parentes.

Mater magis amat liberes quàm pater.
Suum enim ipſa filium cognoſcit, ille putat.
Hoc vnum pudet me, Clitophon, patrem
Non ſuſtinebo intueri,
Iniuſtè: cætera facilè perficerem,
Parentes velis ante omnes in honore habere.
Parentes honora, & amicis benefac
Nullum eſt aliud grauius malum, quàm nouerca.
Accuſans in iudicio parentes, inſanis miſer.
Spera te, ſi parentes colas, proſpera vſurũ fortuna.
Suaue eſt cũ pater pro iracundia prudentiã habet.
Pro deo maximo prudentibus parentes ſunt.
Alteri dij ſunt prudentibus parentes.
Abundè viues ſi ſenes alas parentes.
Parentes quoſdam tibi deos eſſe puta.
Lex iubet vt ſecundũ Deũ parentes honorentur.

Qui

Digitized by Google

Qui aſperrimus eſt admonendo filium,
Verbis quidem eſt amarus, at factis pater.
Qui patrem habet implacabilem adoleſcens,
Odioſumq́; in ædibus magna mala nactus eſt.
Nunquam veraces patris in filium
Minæ ſolent eſſe, neque amantis in amantem.
Nõ eſt quid auditu ſuauius, quàm habitus ſermo
Patris apud filium, qui laudem contineat.
- Non dura tractatione
Puellus emendandus eſt ſed quadam perſuaſione.
Aduerſus filium non excandeſcit bonus pater.
Filio maximum bonum eſt prudens pater.
Filio ſi alacri animo, quod poſtulat, præſtes,
Curatorem vitæ re vera non inſidiatorẽ, habebis.
Non eſt difficile patrem agnoſcere, quoniam
Qui maximè amat, idem ob minima iraſcitur.
Patris minæ non valde terrent.
Filium beneuolentia patris meliorem facit.

De Mulieribus.

Vitæ raritas eſt hominibus mulier.
Foemina domo aut pernicies eſt aut ſalus;
Foemina enim nihil nouit præter ea quæ vult.
Foemina fœminæ nihil vnquam præſtat.
Mulier frugi domus eſt gubernaculum.
Foemina iuſta vitæ ſalus eſt.
Foemina prorſus natura eſt ſumptuoſa
Mulier ſumptuoſa res eſt moleſta, neque ſinit
Maritum pro arbitrio viuere. Fit tamen aliquid
Boni ex ipſa, iuuenes; ſi in morbum incidat
Qui eam habet, ſtudioſè curam eius gerit;
Cum infortunato vna manet; mortuumq́;
Sepelit, contegitq́; familiariter. Intuere
Ad hæc, cum angit te quid rerum quotidianarum.
Sic enim rem omnem feres; at ſi recenſueris

Semper

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Semper quod angit, nihil autem contrà opponas
Eorum quæ dicta ſunt, ad extremum non poteris.
Foemina frugi eſt cuſtodire domum.
Vxorem bonam nanciſci non eſt facile.
Foeminæ non dedit natura imperium.
Mulier foelix eſt, quæ maritum ſui amantẽ habet.
Foeminæ mores ornamento ſunt, non aurea.
Foeminæ ne credas tuam ipſius vitam.
Mulieri omni ſilentium adfert decus.
Ingenioſæ enim ſunt dolis excogitandis foeminæ.
A' foeminis perit magnus mundus.
Nam in mulieribus fidem cernere non licet.
Intus maneat foemina, oportet,
Bona, quæ ſi foras exeat, nullius eſt pretij.
Operoſum eſt ex oratione foeminæ fidem accepiſſe.
.. Eſt autem
Terror ingens foemina, cum mitia loquitur.
Zelus vxoris totam vaſtat domum.
Multis de cauſis non viuere mulierem oportebat.
Mare, ignis, mulier, mala tria
Ferarum omnium ferociſſima eſt mala mulier.
Theſaurus eſt malorum mala mulier.
Venenum eſt aſpidis mala mulier.
Par eſt leænæ & foeminæ crudelitas.
Tela mulierum muniæ ſunt, ac non conciones.
Atqui reputo ego miſer, qui expecto me
Gratiam ab vxore reportaturum, ne dumtaxat
Malum quid recipiam, ac præclare habet..
In foemina rerum beneficium innaſcitur.
Bonum eſt mulieris bonos mores inſpicere.
Præclara ſtirps eſt in vita mulier.
Cum leone ſatius eſt viuere, quàm cũ muliere vi-
Moleſtia præſens perpetua eſt mulier. (ctitare.
Plenum malis eſt onus foemina.

Foemi-

Foeminam nec conuicijs petas, nec moneas.
Foeminam in concilium nunquàm admittas.
Cum multa in terra marique fera ſint,
Omnium maxima mulier fera eſt.
Vbi foeminæ ſunt, omnia illic ſunt mala.
Nihil eſt muliere deterius, ne pulchra quidem.
- Non admodum
Solet verum dicere quicquam foemina.
Multi mulierum cauſa ſunt infortunati.
Sordes foeminæ adnaſcuntur pecunioſæ.
Iucundum malum eſt viris mulier.
Tunc foeminæ maximè metuendæ ſunt,
Cum quid blandis verbis affingunt.
Vxoris terminos excedis, ò mulier,
Per aulam. Aulica enim porta extrema,
Domus libera foemina cenſetur.
Vlterius autem progredi, & in viam curſitare,
Alioſq; probris vexantem, canis eſt opus Rhode.
Superba res eſt ſpecioſa mulier.
Ob uxorem & amicum laborandum eſt aliquid.
Natura mulier & effrenis eſt & aſpera.
Tempeſtas hyemis eſt viris domi mulier.
Multò deterius eſt irritare vetulam, quàm canẽ.
Quàm infida res eſt foemina natura.

IN PLEBEM.

TVmultum plebis fugito, atq; petulantiam,
Robuſta plebs eſt, at mentem non habet.

Calumnia.

Vincit calumnia quæq; præſtantiſſima.
Qui calumnijs ſtatim fidem adhibet,
Aut malis is eſt præditus moribus,
Aut animum puerilem prorſus habet.

Calum

Calumniator eſt in vrbe atrox lupus.
Non eſt contemnenda calũnia, ne ſi valde quidẽ
Falſa ſit; quam amplificare quidam norunt.
Propter quos eiuſmodi ſi caueas, rectè feceris.
Nihil eſt calumniatore laborioſius.
Nam ex alieno peccato
Semper is neceſſariò ſuam reprehenſionem capit.
Opinio maiori crimini datur quàm actio.
Falſa calumnia vitam labefactat.

De Iuſtitia

At quiſquis potens iniuriam inferre, non vult.
Vir iuſtus eſt, qui nemini infert iniuriam.
Viri iuſti fructus non perit
Rectam ingredere viam, ſi iuſtus es.
Vita iuſta finis bonus eſt
Iuſti iniuriam facere neſciunt mores.
Iuſtus eſſe, quàm mitis malis.
Iuſtus fueris, ſi moribus pro legibus vtaris.
Iuſtus eſto, vt & iuſta conſequaris,
Si affectos iniuria, pater, fugimus,
Quibus nam opitulabimur alijs facile?
Omni tempore quod iuſtũ eſt, præpolleat oportet.
Eſt iuſtitia oculus qui cernit omnia
Hoſtes vlciſcere non tamen cum tuo damno.
Da operam vt ex iuſtis victum tibi colligas.
Pariter amicis atq; inimicis iudicato.
Aequabilem te omnibus præſta, etiamſi vita excellas.
Aequabilitatem ſectare, plus habendi cupiditatem fuge.
Noli quod inutile ſit, id iuſtum cenſere.
Cum iuſto viro ſemper commercium habeto.
Nihil nocere didiciſſe, Laches,
Vitæ ſtudium aptum & elegans eſſe iudico.

Nihil

Digitized by Google

Nihil nocere humanitatis opinionem adfert.
Nihil nocere omnes homines decet.
Iuſti viri opinionem reÿce,
In factis omnia iuſtè agentis lucrum facies.
Moras æqui, res eſt pretioſiſſima.

De Timiditate.

Quid? multa caueat oportet, qui multa formidat.

In Gloriam Locus.

Gloriam tibi relinquendum curato.
Benè audire quàm diteſcere malis.
Inani autem gloria nihil eſt miſerius.

De Dominis & Seruis.

Seruo peius nihil eſt ne bono quidem.
Si omnibus in rebus ſeruire ſeruus diſcat,
Prauus erit. libertatis partem dato,
Id longè optimum eum faciet.
Vnus eſt ſeruus domus, herus ipſe.
Mihi pro vrbe refugio, lege,
Et æqui & iniqui cuiuſuis iudice,
Herus eſt ad eius vnius nutum me viuere oportet.
Angit me ſeruus qui plus quàm herus ſapit.
Quiſquis nactus herum ocioſum
Et leuem decipit famulus, non video, quàm
Is magnam rem confecerit,
Stolidum ſtolidiorem faciens.
Cui contigit prudens ſeruus,
Et nihil eſt in vita præclarius.
Non eſt famulis facienda iniuria,
Cum aliàs tum præſertim cum bono animo non maligno
Lapſus fuerit. Hoc enim valde indecorum eſt.
Quid fruſtra bonus es? herus
Ipſe perdit omnia: tu verò nihil accipis.
Teipſum conteris, nihil ei prodes

Quàm iucundum ſeruo bonum herum conſequi.
Quanto melius eſt bonum herum nactum eſſe,
Quàm deiectè & malè viuere liberum.
Tutiſſimum eſt ſeruo quod vulgò fertur, vt cum quid.
Rectè iubetur, perficit.

De Infortunio & Infelicitate, & quòd non ſit gaudendum ob alienas calamitates.

A viro cui res ſunt aduerſa, procul amici.
Seni miſero qui ſua mala
Dabat iam obliuioni memoriam refricaſti,
Ac vt miſer eſſet denuò author fuiſti.
Infelices alij felices alij ſint oportet.
Dercippe aut Mneſippe, quicunque noſtrum au diuerunt,
Aut affecti ſunt malè ab aliquo,
Ad benignos amicos omnibus confugium patet.
Etenim collugentem ſine ludibrio,
Et vna indignè ferentem, cum familiariter cernit
Noſtrum vnuſquiſq; praſenti ceſſat
Hoc maximè tempore dolere.
Cadente quercu ligna quiſquis colligit.
Deteriori malis eſſe fortuna quàm maledicus.
Ingenuo irridere longè
Turpius eſt, at dolere, humanum,
Extrinſecus ſunt qui fortunati videntur:
Intrinſecus verò ſunt omnibus hominibus pares.
Viro malè fortunato malum ne affingas:
Nam ex voluptate naſcitur infortunium.
Maximum eſt ergo ſolatium lapſis,
Si praſentes propè cernant qui condoleſcant.
Homo ſemper infelix natura credulus eſt.

Proxi-

Digitized by Google

Proximum enim plus ſe ſapere putat
Ille, quem ſuæ rationes ſemper fallunt.
Infortunato ne inſultes: cõmunis enim eſt fortuna
Infortunatus de te nunquam deſperes.
Communia omnia arbitrare infortunia.
Res plena doloris eſt, cum quis vixit beatus,
Et ſucceſſore deſertam domum habet.
Nihil eſt miſerabilius quã cũ in ſenectutis limine,
Bonis præditus morib. iniquã experitur fortunam.
Hei mihi, nam repentinum infortunium inſaniam parit.
Nihil paſſus es mali, niſi tibi adſciueris.
Nihil me magis angit quàm cum bonis moribus præditus
In difficili quadã conditione vitæ fuerit concluſus.
In meum infortunium latens palàm
Proferre, celandum potius id cenſeo.
De vicinorum Infortunijs ne gaudeas:
Fortunæ enim obluctari non facilè eſt.
Infortunatorum nobilis nullus amicus.
Me miſeram quæ ſola calamitates tales experior
Quas præ immanitate nemo facile crediderit.

DE CONTINENTIA ET Sobrietate.

VEntris omnem habenam comprime.
Aluus & multa capit & pauca.
Præſtat ſobriũ eſſe quã nimia crapula exagitari.
Vide titulum περὶ ἀσωτίας καὶ ἀκρασίας.

De pace & tranquillitate.

Pax agricolam inter ſaxa etiam alit
Bene: ſed bellum in plano ſolo quoq; malum eſt.

O' veneranda pax vitifera quo te nomine appellabo?
Vnde verba ſatis magnifica ſumam?
Quàm iucunda eſt improborum morum oſori
Solitudo. & nihil meditanti
Mali, ſatis ad honeſtè viuendum eſt ſi agrum poſſideas.
Plebis plauſus conquirere quæq́ in vrbe ſint
Hæ delitiæ ſplendent illæ quidem ſed exiguo tempore

De Spe.

Spes alit ex mortalibus inanes.
Vir infortunatus ſpe ſeruatur.
Nihil non ſperes ad ſenium vſq́, mortalis cum ſis.
In ſpe ſapientibus vita habenda eſt.
Adeo res laborioſa eſt expectatio.
O' Iupiter colendiſſime ſpes quantum eſt malum!

In Laudem.

Omnes enim dum laudantur mortales, lætantur.
De te ipſo ne ſpargas encomia.
Amicorum laudem magis quàm tuam prædica.

Experientia.

Ipſa te bene docent vitæ negocia.
Peritia enim imperitiam exuperat.

Cura & ſtudium Rei familiaris.

Niſi conſeruaueris parua, perdes magna.
Cura & diligentia omnia ſerua ſubijciuntur.
Quid hoc puer? ſcilicet pro miniſtri hercle officio
Proceſſiſti Na. figmenta enim fingimus,
Noctemq́ inſomnem ducimus: & nunc adhuc.
Infecta ſunt nobis vniuerſa.

Vide locum περὶ φιλοπονίας.

De Periuro.

Deum peierans ne exiſtimes te latuiſſe.
Confudit hodie fidem noſtrum ſeculum

Vide locum de Iureiurando.

Amor

Amor & Venus.

At voluptas quædam amantes demulcet
Ex congreſſu? Qui ſit igitur vt alter hac potitus,
Nihil patiatur, ſed ridens abeat,
Alter pereat? certus morbus eſt
Animi, qui ſtatim ictus intrinſecus vulneratur.
At cum amantem, vt ſapiat, quis adhortetur
In quo ſuam operam perdat, is cernat.
Solus amor hominibus inconſolabilis eſt.
Hera, nihil eſt amore valentius:
Ne ipſe quidem, qui in coelo dijs imperat,
Iupiter, ſed eo vrgente nihil non facit.
Amor in ipſis etiam negotijs ocioſus eſt:
Amat ſpecula & cæſariam flauam,
Fugit labores. Hoc vnum mihi argumento eſt:
Quòd nemo mortaliũ victum mẽdicans amauit.
Sed in opulentis puber hic innaſcitur.
Amor æquus fructum ſtatim adfert.
Amorem grauem habemus. Ex ijs quæ dicuntur,
Elige optima, nimirum quòd infidus ſit amor
Inq; peſſimo pectore habitare ſoleat.
Amorem ſedat fames aut æris penuria.
Venus tenebras amat;
Lumen autem temperantiæ neceſſitatem affert.
Et ipſa natura
Quoque ductilis eſt omnis amans.
Venus enim ne admonita quidem remittitur,
Siq; rurſus vi cogas magis protendi ſolet.
Et poſtea bellum parit adq; euerſionem
Domorum iſta ſæpenumero procedunt.
Ira amantis exiguum tempus durat.
Cum ab amante audaciam abſtuleris, actum eſt;
Et in Ialemos ipſum inſcribit amorem.
Tu verò ò peſſime omnium deumq; & hominum

Aut ne ſuade quæ mala ſunt videri bona,
Aut amantibus propitium te præſtato.
Amor inter deos
Potentiſſimus eſſe, vel inde apparet,
Quòd homines propter iſtum alios deos peierent.
Facultates qui mediocres habent,
Cum iuuenes ſunt, vt ament iubeto.
Qui verò in ſenectutem rem differunt,
Iuueniles pulchritudinis vſuras protendunt.
Quo vultu vnquam domitus
Eſt nugator? Eum enim omnes
Amarent. Nam aſpectus par iudicium habet.
Amor autem etiam
Tenebras offundit, vt videtur, his qui rationi congruentem
Et honeſtam vitam viuunt.
Heu heu amores quantum malum pariunt hominibus.
Natura enim eſt amor
Admonenti ſurdus: ſimulq́ non facile
Eſt iuuenem vincere & Deum hunc oratione.

De nobilitate: quòd nobiles illi ſint, qui ſecundum virtutem viuunt, etſi non claris, nec bonis moribus præditis parentibus orti ſint.

Vir optimus degener nullus euadat.
Perdet me genus. Ne dicas, ſi amas me
Mater, ad rem quamlibet genus, quibus natura
Boni nihil eſt peculiare,
Eo confugiunt ad monumenta,
Et genus, numerantq́ quot auos habeant.

Ne

Ne unum quidem cernere licet aut proferre, cui
Non ſint aui, alioqui quonàm pacto nati eſſent?
Quos ſi proferre nequeant, propter aliquam
Loci mutationem, aut amicorum deſtitutionem,
Quid proferentibus, ſunt ignobiliores?
Qui ſuapte natura proclinis ad bona fuerit.
Etiam ſi matre Aethiope genitus ſit, nobilis eſt.
Ex Scythia putas damnum fieri: Anacharſis nonnè fuit Scytha:
Nullum generis noſtri diſcrimen eſſe puto:
Sed ſi rectè perpenderis legitimus eſt,
Qui bonus eſt, qui malus, ſpurius.
Bene nati & educati rectè,
Etiam inter malos, bonam famã habeant oportet.
Ingenuum hominem ludibrio eſſe multo
Turpius eſt; at dolere, humanum.
Non liberi & ingenui munus cenſui,
Ferre voluptatem contumelia coniunctam.
Quod bonum eſt id generoſiſſimum eſſe oportebat.
Ingenuo ſemper de ſe magnifice ſentiendum.

De Beneficentia & Gratitudine.

Acceptum beneficium ò homo remunerare, & iterum accipies.
Gratiarum actio eſt gratia remuneratio,
Præclarus vero theſaurus eſt gratia collata.
Opportunã gratiam conſecutus opportunã dato.
Gratiã conſecutus memento, largitus obliuiſcitor.
Gratiam largire verùm pro tuis facultatibus.
Gratiam iuſtam & largire & cape.
Quàm magnum eſt, exiguum tempore datum.

Eunuchus.

Eunuchus alia quadam fera eſt in vita.

De Felicitate, & de illis qui fortunati ſunt indignè.

Aequum eſt in rebus proſperis meminiſſe Dei.
Si quis accedens deorum potens mihi dicat,
Vbi mortuus eris, iterum de integro eris:
Eris verò quicquid voles, canis, ouis, hircus,
Homo, equus, te enim reuiuiſcere oportet.
Id fatatum eſt, quod vis elige;
Omnia ſtatim potius, me dicturum arbitror,
Fac me, quàm hominem, iniuſtè proſpera
Et aduerſa vtitur fortuna, hoc animal vnum.
Praſtantiſſimus equus ſtudioſius quàm
Alius curatur; bonus ſi fias canis,
Longè in maiori eris honore & precio quã malus.
Gallus generoſus alio cibo.
Nutritur: degener etiam formidat conſtantiorem.
Homo ſi ſit bonus, nobilis, valde
Generoſus nihil emolumenti hoc tempore.
At aſſentator optima omniũ fortuna vtitur poſt
Calũniator, veterator tertias ſibi partes vẽdicat.
Aſinus fias praſtat, quàm deteriores
Cernas teipſo illuſtriorem vitam degentes.
Nonnulli proſperis in rebus deſipiunt.
Suauiſſimum eſt cum bene fortunatus mentem habet.
Propria prudentia nemo felix eſt.
Beatus quiſquis beatis obſequitur.
Beatus qui & opes & mentem habet.
Hac enim bene cum opus eſt, is vtitur.
Non eſt homo qui per omnia ſit felix.
Multi felices ſunt, non ſapiunt autem.
Proſpera vtentem fortuna ſapientem cenſemus.

Ei

Ei enim qui proſpera vtitur fortuna, omne ſolum patria eſt.

Fortunatorum omnes ſunt cognati.

Quàm facilè ruunt ſplendidæ fortunæ.

Pietas.

Iuſtum eſt, vt in proſperis rebus Dei ſis memor.

Iuſtam rem aggreſſus adiutorem Deum habebis.

Deum cole, & omnia tibi ritè ſuccedent.

Mortalis natus, ne ſapias ſupra diuinum numen.

Religionis cauſa & loquere & diſce.

-- Vt ſacrificant fures parietibus effractis,
Cubilia portantes, vrnas, non deorum
Sed ſua gratia Thus pia res eſt,
Et libum id accepit Deus in ignem
Totum impoſitum: Hi verò lumbo extremo
Et felle item Dijs ad veſcendum
Impoſito ipſi reliqua deuorant.

Vide locum περὶ θεοῦ.

In Precationem.

Ad iuſtas preces non obſurdeſcit Deus.

In Inimicitiam.

Immortales inimicitias ne geras, cùm ſis mortalis,

Inimicis diffidens nunquam detrimentum capias.

Hoſtes vlciſcere, non tamen cum tuo detrimento.

Sermonem hoſtium nequaquam amicum cenſeas.

IN VOLVPTATEM.

OMnia quæ viuunt & ſolem intuentur
Nobis communem, ea voluptati ſeruiunt.
Nam ex voluptate naſcitur infortunium.
Intempeſtiua enim voluptas noxam parit.
Fuge voluptatem, quæ poſtea nocitura ſit.

Ingenium & mores.

Praui mores naturam peruertunt.
Mores iuſtos malus non attingit ſermo.
Præclarum gignunt fructum graues, & ſancti mores.
Ne iudices ex pulchritudinis aſpectu, ſed morum.
Moribus te ingenuum ſeruato.
Salutis ſignum morum leuitas eſt.
Mores æqui, res eſt pretioſiſſima.
Corrumpunt mores bonos colloquia praua.
Vt omnia honori ſunt, præterquam mali mores.

DE MORTE QVOD INEVITABILIS ſit. Et inſuper etiam de Sepultura.

IMmortalitas non eſt, ne ſi congeſſeris quidem
Tantali talenta quorum ſatis fertur habuiſſe.
At morieris, eaq́ cuipiam relinques.
Neceſſe cunctis eſt mori mortalibus.
Vita mala mors optabilior.
Aut viuendum ſine mœrore, aut fœliciter moriendum.
Mori nos etiam grati ſermones deſerunt.

Mortalis

Mortalis cum ſis natus, ne mortuum rideto.
Præclarum mori illis, quibus vita contumeliam adfert.
Satius eſt non viuere quàm miſerè viuere.
Quem dij amant moritur iuuenis.
Nunquam æmulatus ſum cadauer ſumptuoſum.
Nam ſpatij non amplius occupat, quam valde pauper.
Quid autem haberet mortuus
Boni, cum iſthic viuentes nihil habeamus?
Mori non turpe eſt, ſed turpiter mori.

Vide titulum περὶ βίου

De Deo.

Cuique homini genius comes adſiſtit
Statim ac natus eſt, dux vitæ
Bonus. Malus enim genius non exiſtimandus eſt,
Qui vitam lædit, quòd ſit bonus. In totum enim
Oportet bonum eſſe Deum.
Deus eſt bonis ſemper
Ipſa mens nimirum, vt videtur ſapientiſſimis.
Itaque eum qui ſemper eſt dominus omnium,
Et pater, eum vnum perpetuò honorare decet,
Tot bonorum inuentorem & conditorem.
Deus cauſam parit mortalibus,
Cum omninò domum vexare vult.
Deus obſecundans omnia facilè efficit.
Nemo mortalium abſque Deo bene fortunatus eſt.
Dei autem plagam non effugiet mortalis.
Deo volente etiam ſuper vimine nauiges.
Deo & fortunæ repugnare graue eſt,
Mens noſtra cuiuſque Deus eſt.
Acutus Dei oculus ad res omnes cernendas.

Nullus Deus alterum ſeruat, mulier,
Hominem per alterum. Si quē enim Deum trahit,
Cymbalis homo, quò vult,
Is qui hoc facit, maior eſt Deo.
Sed ſunt hæc audaciæ & vitæ inſtrumenta,
Inuenta ab hominibus impudentibus, Rhode,
Excogitata ridiculè in vita.
Nullus foris ambulans Deus mihi placet,
Vetula. Neque in domos ingrediens
Cum tabula metragyrtes.
Vtique enim eſt Deus, intueturq́; omnia.
-- Omnia ſunt pulchra ratione
Sacrum. Mens enim eſt loquens Deus.
Quod enim nutrit me, id ego
Iudico Deum. quod autem nutrire ſolet,
Id non eget opibus indigentis.
- Oportet iuſtum Deum
Domi manere, ſeruantem erectos.
Terrori ſunt diuina prudentibus hominibus.
Ne Plutum dixeris, quem non admiror, Deum.
Quem etiam peſſimus quiſq; ſibi comparauerit.
Vide locum περὶ χρηστότητος, de bonitate.

IN MEDICOS

Medicus garrulus eſt ægrotãti alter morbus.
Multorum ingreſſus medicorũ me perdidit.

DE OCCASIONE.

Gratiã habent omnia tēpeſtiue vindemiata.
Quercu delapſa nemo non lignatur.
Temporis occaſio legibus longè præſtat.
Opportunitatem nactus pauper multum poteſt,

Digitized by Google

Tempora diſſoluunt tyrannides.
Præclarum temporis omnia noſſe momenta.
Dijudicat amicos tempus, vt ignis aurum.
Multarum rerum temporis occaſio cauſa eſt.
Multos tempus viros, qui non ſunt, facit.
Citiſſimè tempus tranſmutat negocia.
Occaſionem precare, vt vbiq; propitiam habeas.
Verbum intempeſtiue emiſſum peruertit vitam.

In Pulchritudinem.

Ne iudices ex pulchritudinis, ſed ex morum aſpectu.
Cum natiuam pulchritudinem exornant mores
Boni, dupliciter accedens capitur.
Quàm iucunda pulchritudo, cum mens temperans adeſt.

In Lucrum.

Optimum eſt, lucrum non ſpectare in omnibus.
Victum vndecunq; collige, præterquàm ex malis.
Volumus omnes diteſcere, at non poſſumus.
Stude ex iuſtis tibi victum comparare.
Prauos mores fuge, & malum lucrum.
Lucrum prauum ne vnquam capeſſere velis.
Lucrum improbum iacturam ſemper adfert.
Turpia lucra calamitates efficiunt.
Parua lucra maiora detrimenta adferunt.
Vſura è liberis ſeruos faciunt.
Magni quæſtus facilè aut ditant
Qui audenter nauigant, aut perdunt.
Lucrum arbitrare lucrum, ſi iuſtum ſit.

In Adulationem.

Me Nomache in locum imperatoris conſtituite;
Niſi verberibus totum peponem fecero,
Niſi ſpongia molliorem fecero
Faciem ipſi
Bene compoſitus ſit oportet, qui alienis veſcitur.
Multi menſa non veritatis amici ſunt.

In Iudicium, & in Diuinam vltionem.

Ducit Deus malos ad ſupplicium.
Inexploratum ne punias quemquam.
Eſt iuſtitiæ oculus qui omnia cernit.
Dei autem plagam nullus ſubterfugiet homo.
Accuſare & iudicare ſimul non licet.
Latere perpetuò te non cenſe, cum malus ſis.
Acutus Dei oculus ad res omnes cernendas.
Qui antequam clarè audierit, damnat,
Is prauus eſt cùm malè ſit perſuaſus.

In Occulta & obſcura.

Relictis claris, ne perſequaris obſcura;
Aut ne quid occultandum aggrediaris, aut ſolus aggredere.
Suſpicio graue eſt hominibus malum.

IN FAMEM.

Fames maximus angor eſt hominibus.
Fami enim nihil obluctari poteſt.

Multa-

Multarum rerum fames eſt magiſtra.

Oratio.

Viri conformatio ex oratione perſpicitur.
Lingua multos ad interitum perduxit.
Lingua multorum eſt cauſa malorum.
Oratione enim nihil eſt fortius.
Oratio ſola eſt medicina doloris.
Oratione ſola mortalium vita adminiſtratur.
Oratione me perſuaſiſti, medicina ſapientiſſima.
Verbis remunerare, qui te verbis perſuaſit.
Moerori enim beneuola mederi ſolet oratio.
Maxima iracundia medicina eſt oratio.
Gladius vulnerat corpus, mentem oratio.
Sermo perturbationis animi medicus eſt.
Non eſt tacendum, ſed loquendum, vbi opus eſt.
De factis non honeſtis, honeſtus non habetur ſermo.
Bene dicentib nihil contradicere queo.
Verbum intempeſtiuè emiſſum peruertit vitam.
Sermonem iaculatus quiſpiã non amplius recipit.
Probabile vulgo nonnunquam vim maiorem
Et credibiliorem quàm veritas habet.
Imperioſa quadam res eſt copioſa dicendi ſciẽtia.
Mores dicentis perſuadent, non ipſa oratio.
Seorſim & multa & tempeſtiua dicenda.
Animi ęgrotantis medicina eſt oratio.

In Triſtitiam.

Triſtia ſemper à vita repelle.
Atqui eſt cognatus quidam dolor vita.
Viuere abſq; moleſtia nemo mortaliũ poteſt facilè.

Si lacryma nobis malorum medicamentum eſſet,
Semperq́; qui ploraſſet dolere ceſſaret,
Auro dato lacrymas redimeremus;
Nunc verò non auſcultant res, neq́; reſpiciunt
Ad has, here, ſed eadem via,
Siue plores, ſiue non plores, procedent.
Quid igitur proficimus? nihil; verum dolor habet
Veluti fructum arbores, lacrymas.
Moeroris medicus eſt hominibus ſermo.
Nam moerorē beneuolus mitigare poteſt amicus.
Moerores enim hominum ægritudinem pariunt.
Nemo ſapiens exiguis de rebus angitur,
Non eſt dolore ſi probè quis conſideret,
Aegritudo natura maior in rebus humanis.
Non eſt hominibus malum moerore deterius.
Multa cùm natura hominibus omnibus mala
Inſint, maximum dolor eſt malum.
Multorum natura omnibus eſt cauſa malorum
Moeror propter eum enim inſania oboritur
Multis, & morbi inſanabiles.
— Si reſpicias
Semper quod moleſtum eſt, & nullam opponas (animo)
Meliorem expectandam conditionem, nunquam non dolebis.
Interficiunt etiam aliqui ſeipſos præ triſtitia,
Cum quòd infert moerorem maius eſt, quàm vnde ſperatur ſalus
Ebrietas. Vide tit. Prodigalitatis & Incontinentiæ.

IN COQVOS.

COque vehementer mihi videris moleſtus.
Quot menſas inſtr uxeri ſumus, tertiò
iam

Digitized by Google

Iam me rogas: porculum vnum mactamus.
Octo menſas inſtruas duas, vnam,
Quid id intereſt tua? vnam fac opponas.
Candylos conficere non eſt, neque qualia tu
Solitus es ſimul condire, mel,
Similaginem, oua. Omnia enim contraria
Nec ſunt. Nam coquus enchytas facit
Placentas aſſat, alicam coquit & apponit,
Poſt ſalſamentum, deinde thrium & racemos.
Dulciaria verò ex aduerſo faciens,
Carnes aſſat & turdos in bellaria.
Tum qui coenat, bellarijs veſcitur:
Et vnguentis delibutus & coronatus,
Coenat iterum mellitis placentis ex turdis.
Ne vnus quidem
Coquum offendens indemnis euaſit.
Sacra enim quodam modo noſtra ars eſt.

De pœnitentia. Vide tit.

DE NAVIGATIONE, ET Naufragio.

Secunda nauigatio eſt, vt, aiunt,
Vbi quis ſemel in periculo fuerit, idem denuo
Magni quaſtus facilè aut diuites
Temere nauigantes reddunt, aut mortem ipſis fue runt experiri.

In Iuuentutem.

Vigor ætatis prorſus nihil à flore differt.
Memento cum iuuenis es, te aliquando fore ſenem.
Iuuenis dum fueris bona multa fac diſcas.
Iuuenis cum ſis, ſeniores audire velis.

Iuuenem

Peregrinus moribus illius loci pareto.
Peregrinans ne curioſus ſis, & bene viues.
Hoſpiti maximè confert temperatio.
Hoſpitem nunquam afficies iniuria occaſionem nactus
Peregrinus decet ſilentium magis quàm vociferatio.
Hoſpitam præponere hominibus in more eſt.
Peregrinis opitulans patria cõſequeris aliquando.
Hoſpitibus fidelibus fidelitate fias amicus.
Peregrinos hoſpitare, nã tu quoq; peregrinus eris.
Hoſpites pauperes ne prætermittas, cum videris.
Valde ſe accommodare ciuitati peregrinus debet.
Nec vrbanũ laudauerim, qui præfractus euadat.
Et acerbus in ciues per imperitiam.

QVO'D SIMILE SIMILI charum.

SEni ſenilis lingua iucundiſſima eſt.
Puer puero & mulier muliere gaudet.
Aegrotans vir ægrotanti, & infortunio
Preſſus accinit periclitanti
Quàm ſuaue eſt viuere, ſi quis cum iis, quos probat, viuat.

In Iram.

Homo cum ſis iram temperare ſcito.
Omnia quæ iratus homo agit
Errata poſtmodum intelliget.
Lædit virum impetus animi in iram lapſus.
Eſto non celer, ſed tardus ad iraſcendum.
Etſi vehementer angeris, nihil iritatus

Facias

Iuuenem ſilentium, magis quàm ſermo decet.
Puellus non dura tractatione emendandus eſt;
Sed quadam perſuaſione.

In Leges.

Violentia præſente lex nihil valet.
Robuſta lex eſt, ſi principem nacta ſit.
Præclara ſunt leges valde: at ſi quis ſpectet leges
Accuratius calumniator euadit.
Lex pulchra Cea ciuitatis Phania;
Cui læta non eſt vita, nec triſtis ſiet.
Lege omnia fiunt, & dijudicantur.
Legibus obtemperare debet, quiſquis ſapit.
Legibus patrijs obtemperare, honeſtum.
Nequaquam malis concedendum eſt,
Sed reſiſtendum; alioqui ſurſum deorſum.
Noſtra vita nobis imprudentib. tota ſubuertetur.
Tria enim ſunt, here,
Quorum opera fiunt omnia, aut ex legibus,
Aut vrgente neceſſitate, aut etiam tertiò conſuetudine quadam.

Morbus.

Satius eſt corpus, quàm animum ægrotare.

DE HOSPITALITATE, & hoſpitibus ſiue peregrinis.

Hoſpitalitatis curam ſemper habeto, ne reijcias.
Peregrinatio enim multis modis difficilis eſt.

Pere-

Facias temerè. Irã enim ratione carentẽ cohibere
In perturbationibus maximè ſapiens debet.
At iratus te temperes velim:
Ex iracundia enim gratiam nemo colligit, pater.
Viues vitam optimam ſi cohibeas iracundiam.
Iram compreſſiſſe & cupiditatem, honeſtum.
Iracundiam cohibe, vt rectè ratiocineris.
Ira multa facere cogit mala.
Ira amantium exiguo durat tempore.
Ira gratia ſecreta nunquam aperias amici.
Iram ſocij atq; amici ferre nititor.
Ira nullus fucus vnquam adnaſcitur,
Ipſa nunc imperat at ſi paululum deferbuit,
Intuebitur quod ex vſu magis ſit.
Quantus labor eſt iracundiam cohibere?
Nemo cum iracundia tutò deliberauit.
Non eſt ira, vt videtur, medicina
Alia, quàm grauis amici oratio.
Iſte tam acer ad iracundiam animus, tamq; aſper
Indicium eſt omnibus ſtatim animi puſilli.
Fugiendi ſemper ſunt irati heri.

In Iuramentum.

Hominum improborum iuramentum in aquam ſcribe.
Iuſiurandum etiam ſancte iuraturus fuge.

IN PVEROS, AVT MAgis de Liberis.

SPontaneus dolor eſt liberorum ſatus.
Felicitatis eſt hoc, ſi cui ſit filius prudens;
At filia, res eſt operoſa patri.

Puella

Puella nubilis, etſi prorſus nihil loquatur,
Tacendo plurima de ſe dicit.
Beata res eſt filium bene moratum alere.
Beatus, cui contigere boni liberi.
Res plena doloris eſt, cum quis vixit beatus,
Et ſucceſſore deſertam domum habet.
Hac voluptate nulla maior patri eſt,
Quàm moderatum atq; prudentem vidiſſe aliquẽ
Liberorum ſuorum
Nihil eſt patre miſerius,
Niſi alius fuerit plurium parens.
Columna enim domus ſunt mares liberi.
Filio ſi alacri animo, quod poſtulat, praſtes,
Curatorẽ vita reuera, non inſidiatorem habebis.
Amicitia maximum vinculum eſt liberorum pro-creatio
Filia poſſeſſio eſt grauis, & quam vix gubernes.

Quære reliqua tit. de Nuptijs & Nobilitate ſuprà.

Diſciplina & eruditio.

Stabilis poſſeſſio eſt hominibus eruditio.
Omnes eruditio manſuetos reddit.
In aliorum mala reſpiciens, doctus euaſi.
Pramium virtutis eſt bona inſtitutio.
Litera diſcenda ſunt, & docto ſapiendum.
Duplo plus vident qui literas addiſcunt;
Baculus enim vita eſt eruditio.
Optima eſt poſſeſſio hominibus doctrina.
Honeſtum eſt & ſenem didiciſſe vehementer.
Etiam in ruſticis eſt eruditeonis ratio.
Maximum operaprecium eſt ſi doceri didiceris.
Qui literatus eſt, mente quoque abundat.

Litera-

Digitized by Google

Literarum imperitus videns nihil videt.
Homo, niſi verberibus caſtigetur, non eruditur.
Qui nihil nouit, nihil peccat.
Honorem adferunt mortalibus omnibus literæ.
Vt nihil eſt doctrina, niſi mens adſit?

In Adhortationem.

Omnes ſumus in admonendis alijs ſapientes;
At ipſi dum peccamus, non cognoſcimus.

In Paupertatem, ſiue laus Paupertatis.

Turpiſſimè fers paupertatem, cum eius te pudet.
Semper cenſentur pauperes deorum eſſe.
Homines frugi contenti ſunt moderatis & neceſſarijs.
Satius eſt bonum pauperem eſſe, quàm malum diuitem.
Occaſionem nactus & pauper multum poteſt.
Leuiſſimum te malorum omnium mordet
Paupertas. Quid enim id eſt cui poſſit vnus
Amicus ſuo auxilio facilè mederi?

Vituperium Paupertatis.

Turpe eſt ſimul & pauperem & imbecillũ reddi
Facilè ò Gorgia contemnitur pauper.
Etſi planè iuſtam cauſam dixerit, nam dicere
Aliquid accipiendi gratia duntaxat exiſtimatur.
Et ſycophanta ſtatim qui veſtem attritam
Induit, vocatur; etſi ipſemet iniuriam patiatur.
Nullum grauius eſt onus paupertate.

Non

Non eſt vllum aliud maius paupertate malum.
Qui pauper in vrbe vitam agere vult,
Sibi deterius conſulere deſiderat.
Cum enim in delicatum & in ocioſum
Intuebitur, tum demum licet videre,
Quàm is miſeram & laborioſam vitam trahat.
Valdè malè herus ſibi conſuluit;
Ruri enim habitans non multum carperetur,
Cùm nullius pratij conditionis fuiſſet,
Habuiſſetq́ ſolitudinem qua ſe contegeret.
Paupertas ingratos multos facit.
Paupertas ignobilem facit ex nobili.
Paupertatem & ſenectutem ferre difficile eſt.
Paupertatem ferre non cuiuſuis; ſed ſapientis eſt.
Pauperes ocioſos non alit ignauia.
Pauper ad omnes res formidoloſus eſt,
Et omnibus ſe putat eſſe deſpectui.
Nam cui mediocris eſt fortuna, egrius
Omnia aſpera ò Lampria, tolerat.
Pauperum enim omnis oratio inanis eſt.

Vide locum de Diuitijs.

In Fidem.

Da operam, ne ſemper omnibus omnia credas.
Confudit nunc fidem noſtrum hoc ſeculum.

In plus habendi cupiditatem.

Aequabilitatem ſerua, plus habendi cupiditatem fuge,
Malum maximum inter homines eſt inſatiabilitas

Vide titulum de Auaritia.

Laus

Laus Diuitiarum.

Vires mortalium in pecunijs ſunt.
Poteſt opulentia humanos quoſuis efficere.
At ſi pecunias habeamus, habebimus amicos
Suauiſſimum eſt, facultatum eſſe compotem.
Beatus, qui & opes & mentem habet;
Has enim bene cum opus eſt, is vtitur
Ita enim quiſq; ſentire debet, ac diuitias ferre;
Quæ nonnullis cauſam dedecoris attulerunt.
Memento cum diues ſis, pauperibus opitulari.
Epicharmus quidem deos eſſe dicit,
Ignem, ſolem tellurem aquam ventos, ſtellas:
Ego verò vtiles deos eſſe ſum arbitratus,
Argentum noſtrum, & aurum.
Vbi enim illos in ædes collocaueris,
Pete quicquid voles, omnia tibi dabuntur;
Ager, ædes, famuli, argentea vaſa,
Amici, iudices, teſtes, largire duntaxat.
Sic enim vel ipſos deos habebis obſequentes.
Diuitijs abundantem libenter quiſq; videt.
.. Id vnicum tenebras offundit
Et ignobilitati generis, & morum improbitati.
Omnibuſq; hominis cuiuſq; malis
Multarum opum poſſeſſio. Cætera verò redarguuntur.
Aurum omnia patefacit, etiam inferorum portas.
Multorũ malorũ prætextus & velamen ſunt opes.
Aurum præcipuè domi poſſidere velim

Vituperium Diuitiarum.

Habeto magnas opes, & diues.

Vocer

Vocor ab omnibus, a nemine verò beatus.
Bene audire quàm diteſcere malis.
Ne properes diteſcere, ne citò pauper fias.
Diuitiæ ſtultæ vbi poteſtatem nactæ ſunt,
Illos etiam qui ſapere videntur, ſtolidos reddunt.
Iniuſti nihil committas diuitijs fretus.
Argentum eſſe adoleſcens tibi videtur,
Non neceſſariorum quotidie vnum,
Precium exhibere poſſe, vt panis, farinæ,
Aceti, olei, maiorisq́ alius rei:
At non immortalitatis, ne ſi quidem congeras
Copioſa illa, vt fama fert, Tantali talenta;
Sed cum obieris mortẽ, aliquib poſt te relinques.
Ad quid hæc dico? neq; tu, ſi valde diteſcis,
Argento crede, neq; pauperes viciſſim
Nos contemnas; ſed foelicitate tua ſemper
Exhibeas teipſum ſpectantibus dignum.
Cæca ſunt diuitiæ, cæcosq́; reſpicientes
Ad ſe faciunt.
Superba res eſt, delicatior quàm par ſit vita,
Quando diuitiæ poſſeſſorem ſuum deriuarunt
Ad alios mores, quos prius non habebat.

Comparatio Paupertatis & Diuitiarum.

Satius eſt ſi quis conſideret vt par eſt,
Nõ multa iniucundè, ſed pauca iucundè poſſidere,
Et paupertatem ſine moleſtia potius quàm diuitias acerbas.
Solent enim homines diuitum quidem
Sermones iudicare ſapientes: cum verò aliquis
Ex tenui familia vir pauper bene dixerit,
Ridere. At ego frequenter ſapientiores

C Diui

Diuitibus viros pauperes video ;
Et aliquos modica manu diis sacra facientes,
Magis eſſe pios quã qui boues immolant integros.
Eos putabam diuites, ò Phania,
Qui non ſunt obnoxij vſuris, non lugere
Noctu neq; hinc inde verſatos per noctem,
Hei mihi dicere: ſed ſuauem & placidum quẽdã
Somnum dormire: pauperes verò ſolum ita affici.
Nunc autem, & qui beati vocamini,
Vos ſimilia nobis facere video.

De Republica.

Si iniuriarum authorem vlciſceretur
Vnuſquiſq; noſtrum, & vna propugnaret,
Pariter ratus ſibi eſſe illatam
Iniuriam & ciues vehementer mutuam iungerent operam:
Non in maius malum nobis creſceret
Improborum hominum genus; ſed obſeruati,
Et merito ſupplicio affecti.
Aut admodum rari eſſent, aut prorſus deſinerent.
Difficile eſt ò Pania,
Diuturnam conſuetudinem breui tempore diſſoluere.
Valde ſe accommodare ciuitati peregrinus debet.
Nec ciuem laudauerim, qui præfractus euadat
Et acerbus in ciues, per imperitiam
Vide titulos de Magiſtratu & Legibus.

In Curioſitatem.

Alienis noli te ingerere malis curioſius.
Multi ocium exercent in rebus deterioribus.

Vbiq;

Vbiq; putrida eſt malarum rerum inſtitutio.
Multa facere multos quoq; dolore, habet.

In Malitiam.

Ducit Deus malos ad ſupplicium
Agreſtem eſſe te ſimulas, cùm malus ſis.
Obſcoeni nihil facito, neq; addiſcito.
Vir inutilis ne cenſeatur amicus
Vir malus in proſpera etiam fortuna infortunatus (eſt.
Viri improbi viſcera nunquam molleſcunt.
Viri mali conuerſationem ſemper declina.
Virorum prauorum iuſiurandum in aqua ſcribe.
Malitia inemendabilis res eſt.
Malitia ſubduci nulla ratio poteſt.
Doloſum virum fuge quàm diu vixeris.
Deformis ſim potius, quàm pulcher malus.
Nemo maleficus ſe talem profitetur
Ab improbis factis manum habeto liberam.
Praua conſuetudines naturam euertunt.
Dei opprobriũ eſt, cum mali bene fortunati ſunt.
Intuitus aliquando rem turpem, ne concurras.
Improbus, & viuens & mortuus punitur.
Mali enim viri dona emolumentum non habent.
Malo cum viro ne prorſus ingrediaris
Cum malis verſans, ipſe malus euades.
Malum ferunt fructum mala facta
Semper latere te haud putes, cum ſis malus.
Prodeſſe non mihi videtur qui malus eſt.
Malè quidem agendi occaſio eſt exigua.
Odit malum, qui bonum verbum protulerit.
Non liberi & ingenui munus cenſui
Ferre voluptatem contumelia coniunctam.
Multas malitia cogitationes verſat.

Malus eſt, quiſquis non eſt frugi homo.
Malum virum nequaquam tibi facias amicum.
Eumdem laudare, & vituperare viri mali eſt.
Opinio maiori crimini datur quàm actio.
Mali peſſimos dicunt bonos.
Corrumpunt bonos mores conuerſationes praua.
Gaudere de re neminem turpi decet.
Bonus vir malis non læditur ſermonibus.
Quàm operoſum eſt in morib. malis bene viuere.
Quàm omnia in precio habentur, præter malos mores.

IN SILENTIVM.

Linguam maximè da operam vt vbique contineas.
Damnoſa eſt omnis lingua temeraria, et vana.
Silentio quis acerbius accuſat.
Nonnullis ſilere melius eſt, quàm loqui.
Taciturni mores res eſt aſpernabilis.
Silentium enim ſapientibus pro reſponſo eſt.
Aut eſt tacendum, aut meliora dicenda
Aut dic quod ſit melius ſilentio, aut prorſus tace.
Melius eſt tacere, quàm loqui quæ non decet.
Melius eſt tacere, quàm loqui vana.
Nihil eſt vtilius taciturnitate
Tacere præſtat quàm quæ nõ decent, verba facere.
Silentium ſermone interdum optabilius.
Non oportet tacere & loqui, vbi opus eſt.
Puer ſile: in ſilentio multa inſunt bona.

In Sapientes & Sapientiam.

Sapientia enim eſt & diſcere quæ neſcis.

Sapientia

Sapientia diuitijs poſſeſſio precioſior eſt.
Nulla poſſeſſio precioſior eſt ſapientia.
Sapiens enim nullus eſt, qui in omnibus offendit.
Sapiens ſecum facultates ſuas circumfert.
A ſapiente viro conſilium admitias.
Sapientem apud virum primùm inuēta eſt ratio.
A ſapiente viro ſapientia aliquid diſcendum.
Sapientes autem occultant propria damna.
Sapiens enim ſapientibus conſilium naſcitur.
Sapientum conſortio euades tu quoq; ſapientior.

De Militia.

Difficile eſt militem ſalutis cauſam inuenire, perditionis verò facile.
Conuicijs obnoxius, vt videtur exiſtit,
Militis & hoſpitis habitus.
Elegans miles, ne ſi quidem deus fingat,
Vllus fiat.
Manere domi, manere inquam debet, qui liber eſt.
Aut non amplius fortunatus eſſe.
Quiſquis exercitui imperat, cum nunquam fuerit miles,
Is planè Hecatomben hoſtibus educit.
Militia autem non fert vllam opulentiam,
Sed in diem vitam ducendam ac temerariam,
Quàm minimè ſalutarem experimur.

In Conſcientiam.

Conſcientia percellit animum.
Omnibus hominibus conſcientia deus eſt.
Qui aliquid ſibi conſcius eſt, etiāſi fuerit audaciſſimus,
Conſcientia tamen facit ipſum timidiſſimum.

De Temperantia.

Equidem nihil antiquius cenſeo temperantia,
Quia cum bonis ſemper verſatur.
Nam in ijs quæ ſatis ſunt, acquieſcunt temperantes.
Aemulare probum virum & temperantem.
A' factis inhoneſtis non proficiſcuntur honeſta verba.
Eheu Id diuinitùs miſſum hominibus malum,
Cum quis bonum videt, nec tamen vtitur ipſo.
Quid enim mortalibus opus eſt, præter duo ſola,
Cereris alimentum & aquæ poculum?
Quæ in promptu ſunt. & alere nos poſſunt.
Penu virtutis eſt temperantia.
Terrori ſunt diuina hominibus frugi.
Ne Plutum dixeris, quem non admiror, deum;
Quem etiam peſſimus quiſque ſibi comparat.

IN HVMILITATEM.

HOminem te eſſe fac ſemper memineris.
Stude omnibus placere, non tibi ſoli.
Si mortalis es, vir optime mortalia quoque cogita.
Mortalis natus, ne ſapias ſupra diuinum numen.
In comiter ſalutantibus ineſt quædam gratia.
Aequabilẽ te omnib præſta, etiamſi vita excellas.

In Artem.

Portus rerum aduerſarum hominibus ars eſt.
Qui primus artem mendico altricem excogitauit,
Multos miſeros fecit Simplex enim erat remediũ,

Digitized by Google

Vt qui ſine moleſtia viuere non poſſet, mortem obiret.

Non valde bene ſeneſcunt artes,
Niſi dominum nanciſcantur auarum.
Paterna bona tempus interdum facit
Aliena, ſeruat autem ipſa corpora
Vita verò vnicum præſidium in artibus eſt.

Pertinet huc locus de Diſciplina.

In Honorem & Reuerentiam.

Cole eum qui ſemper tibi prodeſſe poſſit.
Dum laudantur omnes mortales, lætantur.

Audaciæ laus.

Non eſt vita maius, quàm audacia, viaticum.
Nulla præſtantior dea eſt quàm audacia.
-- Turba enim audaces habent
Inter cogitandum quidem imaginationes arduas
In agendo autem, ſi commodam occaſionem obſeruent;
Inopinatam artem reperiunt.

Vituperium Audaciæ.

Audere non eſt, amice, viri ſapientis.
Audens eſto cum iudicio, audax minus,
Ne reſpicias iſtud, an iunior ætate dicam,
Sed an ſapientis viri verbis vtar.
Canicies non adfert prudentiam,
Sed ingenium quorundam natura ſenile eſt.
Multa audere, multa & peccare facit.

Digitized by Google

In Tyrannos.

O ter miſeri: quid alijs plus habent? vitam
Quàm miſerabilem trahunt, qui munimenta
Cuſtodiunt, & qui cuſtodiunt arces.
Si omnes tam facilè ſuſpicentur
Quibus pugiones ſunt, ad ſe accedere,
Quantas quaſo dant poenas.

In Fortunam.

Homo cum ſis, communis memor eſto fortuna.
Firmum nihil in vita videtur eſſe.
Oportet alios infelices, alios felices eſſe.
Largitor puſillum fortuna, multum accipies.
Res eſt quam non facilè aſſequaris, fortuna.
Inuenias nullum ex omnibus, Demea,
Bonum, in quo non inſit etiam aliquod malum.
Deo & Fortuna obluctari periculoſum.
Quemq; id manet, quod pati debet.
Ne mihi contingant, qua volo, ſed que conducunt.
Qui iniurius fuit quiſquis ille tandem ſit,
In paupertatem veſtram, miſer eſt: quia
In id iniurius fuit, cuius fortaſſe particeps erit.
Quãuis enim pradiues ſit, inſtabilẽ luxũ exercets
Quia fortuna fluxus huc illuc citò transfertur.
Domum enim, qua ſine malis inhabitetur,
Nullam eſt reperire. ſed alijs Fortuna
Malorum abundè dat, alijs verò ſui mores.
Nunquam putabam; verùm Fortuna & omnia
Inexpectata, animum ſuo ſtatu deijciunt.
Nemo, dum viuit, poteſt dicere: Hoc non patiar.
Omnia autem non expectata attonitos reddunt.

Alijs

Digitized by Google

Alijs largitur, alijs adimit Fortuna.
Omnibus enim prudentibus auxiliatur fortuna.
Multos aduerſis rebus preſſos erexit fortuna.
Facilius ferenda quæ interueniunt fortunæ.
Stertunt res, cum adeſt fortuna.
Verſat aũt omnia quæ ſunt in vita exigua fortuna
Fortuitus caſus præſtantiora quã nos init conſilia.
Quæ moleſta enim ſunt, & tibi dolorem adferũt,
Cernis in teipſo; bona autem non item vides.
Inuenias autem ex omnibus, Simyle, nullum
Bonum in quo non etiam inſit malum
Mortales res omnes mutationes multas habent.
Ingruentia incommoda expectanda ſunt omni
Homini Nihil enim ſtabile [illegible] manet.
Artem fortuna correxit, non ars fortunam.
Fortuna res humanas regit, non conſilium.
Hyemes facilè in ſerenitatem tranſit.
Fortuitarum rerum, quarum in cauſa mores non ſunt, eas ferre
Generoſe generoſus animus debet.
Quàm facilè ruunt fortunæ ſplendidæ,
Vt mutationibus gaudens varijs, Fortuna,
Tuum eſt proborum hoc, cum vir iſte
Iuſtus in iniuſtas incidit calamitates.
Vt varia res eſt & verſuta, fortuna.
Nam ô Parmeno,
Nullũ eſt bonũ quod ſibi ſimile in vita permaneat
Vt qui ab vna radice naſcuntur varij fructus arboris:
Sed iuxta bonum adnaſcitur etiam malum;
Et bonum ex malo quandoq́; profert natura.
Quàm iniuſta res eſt, cum natura quidem
Egregium quid contulerit, fortuna autem impedimento eſt.

IN CONTVMELIAM.

INfortunatus ſis potius quàm maledicus.
Gladius vulnerat corpus, mentem verò oratio.
Nihil paſſus es mali, niſi tibi adſciueris.

In Sanitatem.

Non eſt quicquam in vita præſtantius ſanitate.
Sanitas & mens, bona vita duo.

In Superbiam, Faſtum, & Arrogantiam.

Arrogantia nemo effugiet poenas.
Cum maximè fortunatus es noli altum ſapere.
Quàm ſtolidi ſunt, qui ſupercilia tollunt,
Dicuntq́, videbo? Homo enim cùm ſis,
Videbis quandoforte infortunatus ſis futurus.
Sua enim ſponte res ad commodam partem
Vergunt, te dormiente; itemq́, in contrariam.
Omnis qui non ſapit
Arrogantia & plauſibus capitur.
Quo tibi maximè places, idipſum te peſſundabit,
Opinio, qua tibi aliquis videris; perdidit enim infinitos alios
Humilitas tua ſi qua grauitas acceſſerit, pulchra
Apud alios videbitur, clare vir; Sin tute feceris
Abiectum teipſum, & pro nihilo duxeris,
Hic peculiaris quidam riſus cenſetur.
O' ter miſeri
Omnes qui de ſeſe magnificè ſentiunt inflati,
Ignorant enim illi hominis conditionem.

In Somnum.

Somnus omnium morborum curatio eſt.
Somnus autem omnibus eſt vita bona valetudo.
Somnus inopiam malorum extremam fugat.
Somnus corporum ſalus eſt.
Somnus exigua quadam ſunt mortis myſteria.
Somnus mortis præmeditatio eſt.

De Tolerantia ſiue, Expectatione.

Vince ratione præſentem calamitatem.
Fortunæ imperitiam fac promptè perferas.
Facilius calamitoſum admonueris, qui ipſe conſtanter patiaris.
Diſce potentum patienter ferre imperia.
Prudentis eſt rerum damna æquo animo ferre.
Hominem Fortunæ impetum ferre neceſſe eſt.

DE PARCITATE, SIVE Frugalitate.

NIſi cuſtodieris parua, perdes magna.
Viaticum ad ſenectutem ſemper reconde.
Ne lucrum vndecunq; captes; teq; pudeat
Iniquè rem tibi amplam parare, in metu eſt.
Ter miſer ille, qui præ parcitate
Odium incurrit duplo rebus partis maius.
Nunquam prædiuitem felicem exiſtimaui
Hominem, bonis non vteretur quiſuis.
De pecuniis loqueris, re inſtabili.
Si enim putas eas permanſuras tibi
Perpetuò, cuſtodi, nemini

Alij communicans, ipſeq́ſis dominus;
Sin autē nec te ipſum, ſed à fortuna omnia habes,
Quid eſt pater, quod iſtorum alicui inuideas?
Ipſa enim alteri, fortaſſis indigno cuipiam,
Te prætermiſſo, omnia rurſus attribuet.
Itaq́ censeo equidem, quandiu
Dominus es, tibi liberaliter ijs vtendum, pater,
Omnibus opitulandum, diteſcendos
Quàm poteris plurimos tibi amicos.
Id enim immortale eſt; & ſi quando collabaris,
Illinc hoc idem tibi ſuppeditabitur.
Longè præſtantior eſt viri amicitia aperta,
Quàm opes opertæ quas tu defodiſti.

In Inuidiam.

Inops factus opulentis ne inuideas.
Adoleſcens haud mihi intelligere videris, quod
A ſuo quæq́ vitio putreſiant.
Et omnes corruptionis cauſa veniunt intrinſecus;
Vt ferrugo, ſi conderes ferrum;
Si veſtes, tinea: teredo, ſi lignum ſpectes.
At peſſimum malorum omnium inuidia
Tabidum fecit, faciet, & facit hominem,
Propter animæ prauæ impias cogitationes.
Nam inuidias ſibi ipſi hoſtis exſtit:
Spontaneis enim ſemper tenetur moleſtijs.

Auaritia & plus habendi cupiditas.

Omnes diteſcere volumus, at non poſſumus.
.. Operoſum eſt inueniſſe cognatum
Pauperis, nemo enim fatetur
.um ad ſe pertinere, qui auxilio aliquo

Egeat

Egeat; ſtatim enim à ſe quid petitũ iri expectat.
Inexplebilis cupiditas maximum eſt hominibus malum.
Dicis & quæ dicis, accipiendi cauſa dicis.
Noli ſemper lucrum ſpectare.
Diteſcendo ne feſtines, ne citò pauper fias.
Qui manum in aurum inijcit, etſi ſileat,
Mala conſilia molitur.
Nemo diues citò euaſit, ſi iuſtus ſit,
Hic enim ſibi colligit, parcitq́;:
Alter dudum aſſeruanti inſidiatus, nihil habet.
Quàm turpis hominibus res eſt inexplebilitas.

Vide tit. in Lucrum & Plus habendi cupiditatem.

In Amorem ſui.

Velis placere omnibus, non tibi ſoli.
De quo maximè gloriaris, id perdet te,
Te tibi aliquẽ videri, nã & multos alios perdidit.
Nimis teipſum amans, amicum non habebis.
Nemo in ſe mala cernit Pamphile,
Clarè, ſed alium indecorè ſe gerentem videbit.
Non eſt vllus qui non ſui amore teneatur (ſunt,
Qui ea ſolum inſpicit & expectat, quæ ſibi cordi
Nã ille veritatis abſq; ratione iudex eſt.
Ne tibi ipſi decernas laudationem.
Amat alium nemo plus ſeipſo
Vt nemo diligens ipſe libenter negligitur.

Vide locum de Cognoſcendo ſeipſum, & de Superbia.

De Amicitia.

Iniuſtum eſt, dedita opera amicos offendere.
Vir virum & ~~ciuitas~~ ciuitatem ſeruat.

A' viro parum fortunato procul amici.
Omnes bene fortunatos profitemur amicos.
Omnibus amicis bene fortunatis gratulor.
Conſtans eſto, conſtanterq́; amicis utere.
Oportet ut amicis fides, non ſolum verba ſint.
Non facile fidem dictis adhibere amici debent.
In communiter ſalutātibus ineſt quædam gratia.
In aduerſis amicus præſtat pecunijs,
In malis rebus amicis benefacito
Votis expoſce aliquid habere; & ſi habeas, habebis amicos.
Amici ſermo ſuauis eſt dolentibus.
Tuas cenſeto amicorum calamitates.
Perinde ut Deum tuos amicos colere velis.
Malum ferunt fructum mali amici.
Præclarum ſpectaculū eſt bene fortunatus amicus
Præclarum, nihil in amicos peccare.
Dijudicat amicos tempus ut aurum ignis.
Beatus, cui generoſus contigit amicus.
Amicorum duorum iudex eſſe ne ſtudeas.
Ne deſeras ſocium in aduerſis poſitum
Odio te proſequentem odi, & amantem ama.
Veros amicos exiſtimato fratres.
Iram ſodalis & amici ferre conator.
Iræ cauſa, occulta ne aperias amici.
Non eſt poſſeſſio præſtantior amico.
Da operam ne amicis malus ſis amicus.
Multi menſæ non veritatis amici.
Longè præſtat apertus amicus
Diuitijs occultis, quas tu defeſſas habes.
Malum virum nunquam tibi amicum facito.
Conſiliarius probus, non malus ſis amicis.
Cum amicis proſpera velis uti fortuna.
Pecunia hominibus parant amicos.

Inſertum

Infortunatorum nobilis nullus amicus.
Fortunatorum omnes ſunt cognati.
Cui corpus male affectum eſt,
Et opus eſt medico; cui animus, amico:
Dolorem enim beneuolus ſedare nouit amicus.
Amicitia iuſta comparatio tutiſſima eſt.
Amicus me lædens ab inimico nihil differt.
Amicus cum amico laborans, ſibi laborat.
Amici mores noueris, non autem oderis.
Amicũ conſtantẽ in aduerſis rebus ne reformides.
Amicum in malis per iracundiam ne contemnas
Amicos habens, theſauros te habere cenſeto.
Amicorũ laudem potius quàm tuam ipſius dicito.
Quàm iucunda res eſt in fratribus concordia?
Aurum quidem probari poteſt per ignem,
Beneuolentia autẽ in amicos tempore dignoſcitur.

De Aſſiduitate & Diligentia.

Diligentia & labore nihil non conſequimur
Rerum.
Victum undecunq; comparato, præterquam ex malis.
Debent, qui nati ſunt, dum vixerint, laborare.
Inertia enim tenuem non alit vitam.
Innumeris laboribus bona parantur.
Factis ſis laborum amans, non verbis ſolum.
Gloriam ſum adeptus non ſine multis laboribus.
Laborent neceſſe eſt, qui bene fortunati eſſe voluñt.
Nunc ſum ignauus, quia præteritos labores fruſtra tuli.
De nulla re omnino,
Qui bene facit, deſperare debet.
Omnia enim

Aſſiduitati

Aſſiduitate conficiuntur negotia.
Omnia quæ quæruntur,
Indigere ſolicitudinis aiunt ſapientes.
In ijs, quæ nihil proſunt, ne fruſtra labores.
In gratiam vxoris, & amici laborandum eſt.
Laborum eſto ſtudioſus, & vitam deges honeſtã.
Quàm ſuauis ſapientibus laborum recordatio.
Quàm multa mala conciliat hominibus ocium.

In Prudentiam.

Maximum ſemper bonum eſt prudentia.
Semper optimum eſt, quod eſt tutiſſimum.
Peccat etiam vir ſapientior.
Viri conformatio ex ſermone dignoſcitur.
Si bene ſapis, omnibus in rebus fortunatus eris.
In aliorum mala reſpiciens doctus euaſi.
Mortalibus omnibus conſcientia deus eſt.
Ex conſilio bono proba facta naſcuntur.
Omnia ſapientiæ ſubijciuntur.
Tu verò imbecillum & muliebre corpus meum,
Non iure carpis. Etenim ſi ſapiam,
Potius id eſt quàm brachium robuſtum
Optimum eſt omnem honeſtatem didiciſſe
Quidam malè ſapiunt, licet fortunati ſint.
Poenitentia eſt hominibus iudicium.
Quàm ſuauis res pater, cum prudentiam pro ira habet;
Suauiſſimũ eſt cum fortunatus mẽte præditus eſt.
Deus cauſam præbet hominibus, omnino
Cum familiam aliquam affligere vult.
Opportunè res conſidera, ſi mentem habes
Sua ipſius prudentia nemo bene fortunatus eſt.
Ne hoc diſpicias, an impior dicam.

Sed

Digitized by Google

Sed an viri prudentis verba proferam.
Odi ſapientem, qui ſibi non ſapit.
Sapere enim præſtantius eſt, quàm ſilentiũ habere
Prudens ſi fueris, verſutiam fugito.
Qui mentis plurimum habet, rerum plurimarum præſcius eſt.
Prudentia ſemper cũ adeſt, meliorũ rerũ cauſa eſt.
Prudentia præter ætatem parit odium
Tum tibi ne vnum quidem plus dederit quiſpiam
Partem accipe. præſtat enim longè, minus
Accipere, quàm nihil accipere.
Nemo mentem tuam nouit, ſed facta inſpicit.
Non eſt quicquam, Pater, in hominis natura
Maius ratiocinatione. Rebus diſponendis
Quiſque noſtrum eſt, & probè ratiocinando,
Princeps, imperator, tribunus plebis; rurſum
Conſiliarius qui præſtat ratione, omnia habet.
Non vbiq; conueniens locus eſt prudentiæ;
Sed oportet etiam aliqua euenire.
Is eſt optimus vir, ò Gorgia,
Qui plurimas hominum iniurias perferre nouit.
Multis captionum generibus dij
Nobis imponunt, cum natura ſint præſtantiores.
.. Multa difficilia
Rebus in omnibus inuenias; ſed an plura
Inſint vtilia, id conſiderandum eſt.
Vtile fuerit vbiq;, vt ne quid agas temerè.
Iuſti viri opinionem reijce,
In factis omnia iuſtè agentis lucrum facies;
Voluptate enim prudens non capitur.
Pinguis ſenſus nunquam conſumitur.
Mens eſt hominibus magnum animæ frenum.
Pueri, quale amoris poculum eſt hominibus prudens pectus.

Vt

Vt nihil eſt eruditio niſi mente præſente.
Vt aſpectus in oculo, mens eſt in animo.

In Naturam.

Quæ dedit omnia, reportat natura.
Patria generatim cuique eſt natura.
Omnia documenta natura ſuperat.
Naturæ leges latere nemo poteſt,
Prauam naturam corrigere non facile eſt.

DE BONITATE.

SEd & ipſe
Bonorum curam aliquam gerit Deus.
Vir bonus bonum nunquam odit.
Ex conſilio bono facta proba naſcuntur.
Si quis ſacrificium offerens Pamphile,
Taurorum aliquem numerum, aut hœdorum aut hercle
Aliud quid tale, aut opificia quæ fecerit,
Aureas clamydas, vel purpureas,
Aut ex ebore vel ſmaragdo animalcula,
Putat ſibi Deum propitium hac re futurum;
Is errat, & vanam mentem habet.
Oportet enim vt vir frugi ſit & vtilis,
Virgines non corrumpat, & adulteret,
Furetur, trucidet pecuniarum ergo,
Aut aliena aſpiciat, & concupiſcat,
Aut fœminam præſtantem, aut domum,
Aut poſſeſſionẽ puerum ue, ancillam ue omnino,
Equos, boues prorſus, aut iumentorum aliquod.
Neque acum, chariſſime,
Deſideres alienam. Deus enim

Iuſtis

Iuſtis factis delectatur, & non iniquis,
Laborantem antè ſuam permittit ſibi rē augere,
Terram nocte dieq́ arantem.
Deo autem ſacrifica perpetuo iuſtitiā exercendo,
Non tam veſtibus quàm corde candidus.
Tonitru audito, non procul aufugias,
Nullius ſi tibi ipſi conſcius ſis rei domine:
Deus enim è propinquo te reſpicit.
Bono viro bona quoq́ largitur Deus.
Aemulare probum virum & temperantem.
Et in rebus perplexis vir bonus vtilis eſt.
Commune bonum eſt, cum bonis fortuna fauet.
Maximum bonum eſt probitas cum prudentia.
Beata res eſt bonitas, per Mineruam,
Ad omnia, mirandumq́ ad vitam viaticum.
Huic ego puſillam diei partem colloquutus
Beneuolentiam mihi conciliaui. Ipſa perſuadet oratio.
Hic mihi quiſpiam ſapientum maximè dicas:
Quid? alios loquentes odio non proſequor.
Mores dicentis, non ſermones perſuadent.
Nullus bonorum malum facinus committit.
Vir bonus multis in locis ſalutaris eſt.
Tu quidem, quæ tui ſunt officij ſuades:
Me verò ad faciendum quod decet, non oratio tua,
Crede mihi planè, ſed proprij mores perſuadent.
Bonus malis non læditur ſermonibus.
Bonas res agere eſt officium hominis ingenui.
A bono viro aliquid ſapientiæ addiſcendum eſt.
De bono viro nihil mali cogitato.
Illis qui boni cenſentur, certum eſt viaticum
In omni tempore & quauis inclinatione fortunæ.
Quàm iucunda res eſt bonitas prudentiæ coniuncta.

In

Sunt & hæc MENANDRICA,
Tametſi non admodum ſententioſa.

IN aurem vtranq; , quia dotata eſt , dormiet.
Magnifico quodã, & egregio negocio confecto,
Domo eiecit moeſtam , quam expetebat .
Vt omnes intuerentur Creobulæ faciem.
Tum omnibus nota tenebat me vxor hera ,
Et aſpectu fruebatur , cũ eſſem vt aſinus inter ſi.
Quod dicitur ſanè iſtud ita eſt tacere volo(mias,
Noctem plurimorum malorum authorem.
Me miſerum, qui Creobulã duxi & talenta decẽ,
Mulierculam vix cubitalem cuius ſuperbia
Adeò intolerabilis eſt . Iouem Olympium
Et Mineruam teſtor , nequaquã ancillã famulãq;
Vel dicto citius quis abigat , illamq; repetat
Lamiam ex aſſe hæredem duxi , ſed dixeram tibi
Id nondum, dominam domus & agrorum
Omniumq; rerum . Pro illa habemus ex vniuerſis malis
Difficilimũ quòd omnib. moleſta eſt , nõ mihi ſoli
Sed filio filiæq; multo magis prouinciam
Inexpugnabilem narras . ſat ſcio
Monimus vir quidam fuit Philoſophus
Obſcurus, ſed modico tempore peram habens ,

Digitized by Google

Peras ergo tres. Sed & imaginis verbo
Dixit nihil eſſe ei ſimile, per Iouem. quod
Dicitur; noſce teipſum, neq; etiam ex laude dignis
Rebus: præter hæc autem mendicus & ſordidus ipſe eras.
Quod enim reliquum erat, id omne faſtum nuncupabat.
Omnes ſanè Thraces, maximè verò Getæ
Præ cunctis, quorum equidem glorior
Me indigenam eſſe, non valde continentes
Sumus. –
Noſtrum enim nemo ducit vel decem
Vel vndecim vxores, duodecimuè vt pleriq; alij.
Quòd ſi quaternas aut quinas duxiſſe contigerit,
Subuerſio quædam eſt. Qui verò nuptiarum expers, infelix,
– Dij autem nos conſumunt,
Præcipuè qui vxores duximus. Sẽper enim aliquis
Dies feſtus agendus eſt. Porrò autem qui
Mulierum peroſus eſt, hæc ipſa ſubincuſat.
In dies verò quinquies immolabamus,
Septemq; circũcirca ancillæ cymbalis inſonabant,
Aliæ vlulatus edebant.
Gallus quiſpiam gallinaceus magnum vociferatus eſt; non
Abigetis foras à nobis aues?
Alia vaſa argentea
Accepturus aduenio:
Ipſa tandem aues vix abegit.
Agedum, ad ſatietatem iamdudum bibiſti,
Soſila omnibus nunc bibe male enim manet.
A Chærephonte nihil ſanè differt
Homo, quiſquis eſt, qui vocatus aliquando
Ad

Digitized by Google

Ad duodecempeda epulationem, erectus
Cum luna curſu contendebat, vmbram intuitus,
Quaſi intempeſtiuè veniret & cum die adſuit.
Equidem iam mihi videor, per deos,
Incyclos me ipſum ingreſſum
Videre in orbem currentem ac verſantem.
Illuc me biforis literula trahit,
Ac vt vna drachmam exhibeam cauſa.
.. Me enim
Diſtinuit lepidiſſimus virorum Cherephon,
Qui ſacras nuptias ſe confecturum ait decimo
Calendas apud ſe, vt pridie nonas coenet apud alios. quod enim ad deam attinet, omnino bene habet.
Me, Nicomache in locum imperatoris conſtituite,
Niſi verberibus totum peponem fecero;
Niſi ſpongia molliorem fecero
Faciem.
Igitur mihi talem cane dea meretricem,
Audacem, pulchram tamen & elegantem ſimul,
Iniuria afficientem, excludentem foras, crebra petentem,
Nullius amantem, ſed ſemper aſſimulantem.
In prandium acceptos
A piſcatoribus modò quis quatuor
Drachmis aſtimabat gobios nimis.
Salſamento ſalem inſperſiſſet, ſi ita res tuliſſet.
In plauſtris inſident conuiciorum pompa quadam
Valdè contumelioſa.
Aquiloni proprium cum deſiderarem
Obſoniolum nullum accepi, lentem cocturus.
Impleuitq́; conciliabulum.
.. Locupletis
Autem mediocriter è Cylicibus aurum, Perſica

Veſtes

Veſtes illa purpurea, toreumata
Intus ſunt viri, pocilla, toreumata,
Et calata perſona, tragelaphi,
Labronia. --
Iamiam enim illic eſt, ut ſimul pariat.
Iam libatio, lapidei labronij.
Perſaq́ cum ſuis muſcarijs adſtiterunt.
Redit linquens Aegeum ſalſum profundum
Theophilus nobis, ò Strato, ut ad honeſtum
Filium fortunatum & incolumem.
Primuſq́ tibi aureum en cantharum,
Quale nauigium.
Atque hoc tempore his de rebus ſolitarij coeunt.
Et illico viciſſim primùm ducitur in orbem
Poculum ipſis meri.
Attamen aliquando iuuenis ego quoq́ fui, mulier;
At non quinquies quotidie lauabar
Tum, ſed nunc; neq́ torquem gerebam, ſed nunc;
Neque vnguentum habebã, ſed nunc; ac tingar,
Et depilabor per Iouem, eroq́
Cteſippus, non homo, non longo poſt tempore.
Sicut ille, deuorabo quoq́ lapides
Semel vniuerſos, non certè terram ſolam.
Atqui longè ſuauius eſt, non enim vnquam
Aqua tres cyathos, ſed vini vnicum bibi.
Lauacrum, famulas, argentaria vaſa
Smaragdumea & Sardia eſſent oportebat.
Mediocriter ebrius vitro tricotulo.
-- Poſt prandium enim vt amygdalas ego
Appoſui, rhadia quoque comedimus.
Paulum inſtitiſti, accurrit. Emi tibi
Columbulos.
Sola mors ea videtur mihi mors expedita,
Cum quis omento pingui craſſus iacet,

Vix

Digitized by Google

Vix loquens & ex alto ſuſpirans,
Veſcitur, & ait: Præ voluptate putreſco.
Conuiuium quem accipit hoſpitem?
Cuiatem? id enim coqui refert.
Velut inſulares hi minutuli hoſpites,
Inter recentes piſciculos educati,
His varijs ſaiſamentis non valde
Capiuntur, itaq; obiter attingunt.
Has autem inſperſiones & condituras
Magis amplexantur; ſi verò quis accedat Arcadicus,
Contrà, cum mari careat, offa capitur.
Ionicus diues ſedimenta faciens,
Candaulum amat, cibos propè coiturientes.
-- Hi verò inter
Manus cum acceperunt, expectant, amiciſſimi.
Laterna hæc plena eſt aqua,
Non concutienda ea eſt, ſed pede vincienda.
-- Domeſticis cibis contentum ſponſum,
Nullam deſiderantem dotem reperimus.
Piger eſt ad omnia, cũctator cibis indignus miſer,
Inutilis humi miſerè victitans, vt ipſe fatetur.
Octo quis ſuffundere vociferabatur, & duodecim
Cyathos, quouſq; ſigno ſe appetere oſtendit.
- Aues ferens veni.
Quiſquis nactus herum ſimplicem,
Et lenem decipit famulus, non video
Quàm is magnam rem confecerit,
Stolidum ſtolidiorem faciens.
- Nullum vetula prorſus
Poculum prætermittit, ſed in orbem bibit.
Non diſcipulos accipis ſuis cibis viuentes,
Sed alienos deſiderantes.
Dudum iam ad fores ſtetiſti

Digitized by Google

Onere depoſito; miſerum, nullis cibis alendum
Domo recepimus.
Pinguis enim ſus erat in ore poſita & iterum
Deliciatus eſt vſq; adeò, vt diu non ſit deliciatus.
— Feciſtis opus
Socijs indignum, hæ verò cum ſint literæ,
Nomen non valde declarant.
— Multi enim relicto
Vallo, villas depopulabantur.
Qui fit vt vulnus habeas
Medio in cubito? Qui fiat? per deos ſcalis
Cum in murum aſcenderem quod ego cum oſtẽdo
Studioſius, iſti viciſſim rident.
Iugulat me; epulando macreſco,
Cauilla ſagacia & militaria qualia,
Quàm glorioſus eſt exitialis.
Puellus ingreſſus eſt elixos eos ferens.
Ametten Chariſp. in taxillo quodam vrito.
Hac nunc eſt conſuetudo
Merum inclamabam magnum frigidarium quis
Propinauit: eos miſeros perdidi.
Superuenit meæ torpor quidam pelli.
Parcus erat & moderatus mercator.
Commentatur quomodo nuptias conficiat.
·· Siquidem verum aliquod malum
Haberes. verum tibi medicamentum hos oporteret adhibere.
Nunc autem non habes, inueni mane medicamentum,
Ad inane: exiſtima autem id te aliquid iuuare.
Abſtergant te circumcirca mulieres,
Et ex tribus fontibus adportent
Aquam vt te aſpergant, iniectis ſale & lentibus,
Quilibet eſt mundus, qui nihil ſibi conſcius

Eſt

Eſt mali.

Nũc autem recede ab his ædibus. Fœminam enim
Pudicam non decet capillos flauos facere.

Regaliter pollicens iuxta illud quod vulgò dicitur, Terra bona.

Conſuetam enim mihi imbecillitatem noſtis
quam qui me minus amant, delicias
vocant & Salaconias.

Finis omnium, quæ de Menandri ſcriptis
ſupereſſe reperta ſunt.

PHILEMONIS COMICI VITA.

PHILEMON Damonis filius Siracuſanus, vt Suidas vult: ſi verò Straboni fidem habemus, Pompeiopoli Ciliciæ vrbe natus eſt. Poeta fuit nouæ Comœdiæ: vel, vt Apuleius ſentit, mediæ: paulo antiquior Menandro Comico. Floruit enim tempore Alexandri Magni Scripſitq; fabulas 90. vt Suidas teſtatur. Hic quatuor ſibi precari hæc ſolitus fuiſſe memoratur:

ὑγίειαν πρῶτον, εἶτ' εὐπραξίαν,
τρίτον δὲ χαίρειν, εἶτ' ὀφείλειν μηδενί.

Porrò de auaritia huius poetæ ſic ſcribit Ioannes Pierius lib. 35. ἱερογλυφικῶν, Auaritiam & ille geſtus in manu ſignificat, cùm exporrecta capedunculam aſſimilat. quo geſtu Philemonis Romæ ſignum vidi, cum in altera volumen complicatum haberet, idq; tenaciter reſtrictum, vt qui precium ſibi depoſceret: non niſi eo numerato, librum exhibiturus. Ferunt enim, eum Comœdiarum ſcriptorem, ære graui ſolitum lucubrationes ſuas venundare. Inſcriptio ſanè erat ΦΙΛΗΜΩΝ. Hæc ille. Vixit annos centum & vnum: vel, vt quidam volunt, nonaginta & ſeptem, vel nouem: quia corporis habitu & ſenſibus optimè vſus fuiſſe proditur.

proditur. De obitu ipſius quia variant authores, quorundam ſententias potiſſimum adſcribere placuit, Apuleius Floridorum lib. 3. ſic ait: Philemon poeta, dum fortè recitaret partem fabulæ, quam recenter fecerat, ei iam actu tertio iucundos affectus mouenti, coortus imber interrupit. Quumque poſtera die populus ad reliqua audienda conueniret, diutius expectantibus nũcius aduenit, mortuum eum eſſe, calereq́; adhuc in cubiculo. Aelianus (referente Gyraldo) in libro de Prouidentia, aliam de Philemonis morte hiſtoriam affert. Cum Athenienſes, inquit, & Antigonus rex bellum inter ſe gererent, Philemonq́; in tecto cubans quieſceret, in ſomnijs vidiſſe dicitur nouem puellas è ſua ipſius domo exeuntes: quas cum interrogaſſet, cur ſic abirent: & illæ reſpondiſſent, ſe extra ianuam velle exire, nec homini licere Deos audire: tũ ille ſomno experrectus, puero narrauit, quæ in ſomnis vidiſſet, & quæ audiſſet: fabulamq́;, quam tum in manibus habebat, abſoluit. rurſusque cum lectum conſcendiſſet, reſupinusq́; in dormientis modum recubaret, expirauit, quem aſſiſtentes tam diu dormire exiſtimarunt, donec illum cum detexiſſent, mortuum repererunt. Qua re, inquit, cognitum eſt, eum dum viueret, a Muſis amatum. Valerius Maximus lib. 9. ſic ſcribit: Philemonem autem vis riſus immoderati abſtulit. Paratas ei ficos, atque in conſpectu poſitas, aſello conſumente, puerum vt illum abigeret inclamauit. Qui cum iã comeſtis omnibus ſuperueniſſet. Quoniam, inquit, tam tardus fuiſti, da nunc merum aſello. Ac protinus vrbanitatem dicti crebro an-

helitu cachinnorum proſecutus, ſenile guttur ſalubris ſpiritus præ grauauit. Idem ſentiunt Suidas, & Lucianus περὶ τὸν μακροβίων. Secus ſcribit Plutarchus in commentario, εἰ πρεσβυτέρῳ πολιτευτέον, an ſeni ſit accedendum ad Rempublic. adminiſtrandam. Philemon iunior, & ipſe Comicus, eius filius, docuit fabulas 54. Alterius Philemonis Ptolemæi præfecti mentionem facit Plin. Nat. hiſtoriæ lib. 37. cap. 8. De Philemone alio hiſtrione, conſulendus eſt Ariſtoteles in Rhetoricis.

TESTI-

Teſtimonia Doctorum virorum

DE PHILEMONE COMICO.

Apuleius Floridorum lib 3.

Philemon fabulas cum Menandro in Scena dictauit, certauitq; cum eo fortaſſis impar, certè æmulus. Nanque eum &, vicit ſæpenumero, pudet dicere. Reperias tamen apud ipſum multos ſales, argumenta lepidè inflexa, agnatos lucidè explicatos, perſonas rebus competentes, ſententias vitæ congruentes, loca non infra ſoccum, ſeria non vſque ad cothunnum: raræ apud illum corruptelæ, & vti errores conceſſi amores. Nec eo minus & leno periurus, & amator feruidus, & ſeruulus callidus, & amica illudens, & vxor inhibens, & mater indulgens, & patruus obiurgator, & ſodalis opitulator, & miles præliator. Sed & paraſiti edaces, & parentes tenaces, & meretrices procaces.

Quintilianus lib 10 encomio Menandri hac ſubiungit.

Habent tamen & alij quoque Comici, ſi cũ venia legãtur, quædam, quæ poſſis decerpere, & præcipuè Philemon: qui vt prauis ſui temporis iudicijs Menandro ſæpè prælatus eſt, ita conſenſu tamen omnium meruit eſſe ſecundus.

Peras ergo tres. Sed & imaginis verbo
Dixit nihil eſſe ei ſimile, per Iouem. quod
Dicitur; noſce teipſum, neq; etiam ex laude dignis
Rebus: præter hæc autem mendicus & ſordidus ipſe erat.
Quod enim reliquum erat, id omne faſtum nuncupabat.
Omnes ſanè Thraces, maximè verò Getæ
Præ cunctis, quorum equidem glorior
Me indigenam eſſe, non valde continentes
Sumus. –
Noſtrum enim nemo ducit vel decem
Vel vndecim vxores, duodecimuè vt pleriq; alij.
Quòd ſi quaternas aut quinas duxiſſe contigerit,
Subuerſio quædam eſt. Qui verò nuptiarum expers, infelix,
– Dij autem nos conſumunt,
Præcipuè qui vxores duximus. Sẽper enim aliquis
Dies feſtus agendus eſt. Porrò autem qui
Mulierum peroſus eſt, hæc ipſa ſubincuſat.
Indies verò quinquies immolabamus,
Septemq; circũcirca ancillæ cymbalis inſonabant,
Aliæ vlulatus edebant.
Gallus quiſpiam gallinaceus magnum vociferatus eſt; non
Abigetis foras à nobis aues?
Aliæ vaſa argentea
Accepturus aduenio:
Ipſa tandem aues vix abegit.
Agedum, ad ſatietatem iamdudum bibiſti,
Soſila omnibus nunc bibe, male enim manet.
A' Chærephonte nihil ſanè differt
Homo, quiſquis eſt, qui vocatus aliquando

Ad duodecempeda epulationem, erectus
Cum luna curſu contendebat, vmbram intuitus,
Quaſi intempeſtiuè veniret & cum die adfuit.
Equidem iam mihi videor, per deos,
Incyclos me ipſum ingreſſum
Videre in orbem currentem ac verſantem.
Illuc me biforis literula trahit,
Ac vt vna drachmam exhibeam cauſa.
.. Me enim
Diſtinuit lepidiſſimus virorum Charephon,
Qui ſacras nuptias ſe confecturum ait decimo
Calendas apud ſe, vt pridie nonas coenet apud alios quod enim ad deam attinet, omnino bene habet.
Me, Nicomache in locum imperatoris conſtituite,
Niſi verberibus totum peponem fecero;
Niſi ſpongia molliorem fecero
Faciem.
Igitur mihi talem cane dea meretricem,
Audacem, pulchram tamen & elegantem ſimul,
Iniuria afficientem, excludentem foras, crebra petentem,
Nullius amantem, ſed ſemper aſſimulantem.
In prandium acceptos
A piſcatoribus modò quis quatuor
Drachmis aſtimabat gobios nimis.
Salſamento ſalem inſperſiſſet, ſi ita res tuliſſet.
In plauſtris inſident conuiciorum pompa quadam
Valdè contumelioſa.
Aquiloni proprium cum deſiderarem
Obſoniolum nullum accepi, lentem cocturus.
Impleuitq́; conciliabulum.
.. Locupletis
Autem mediocriter è Cylicibus aurum, Perſica
Veſtes

Veſtes illæ purpureæ, toreumata
Intus ſunt viri, pocilla, toreumata,
Et calatæ perſonæ, tragelaphi,
Labronia. --
Iamiam enim illic eſt, vt ſimul pariat.
Iam libatio, lapidei labronij.
Perſæq; cum ſuis muſcarijs adſtiterunt.
Redit linquens Aegeum ſalſum profundum
Theophilus nobis, ò Strato, vt ad honeſtum
Filium fortunatum & incolumem.
Primusq; tibi aureum encantharum,
Quale nauigium.
Atque hoc tempore his de rebus ſolitarij coeunt.
Et illico viciſſim primùm ducitur in orbem
Poculum ipſis meri.
Attamen aliquando iuuenis ego quoq; fui, mulier;
At non quinquies quotidie lauabar
Tum, ſed nunc; neq; torquem gerebam, ſed nunc;
Neque vnguentum habebã, ſed nunc; ac tingar,
Et depilabor per Iouem, eroq;
Cteſippus, non homo, non longo poſt tempore.
Sicut ille, deuorabo quoq; lapides
Semel vniuerſos, non certè terram ſolam.
Atqui longè ſuauius eſt, non enim vnquam
Aquæ tres cyathos, ſed vini vnicum bibi.
Lauacrum, famulas, argentaria vaſa
Smaragdum ea & Sardia eſſent oportebat.
Mediocriter ebrius vitro tricotulo.
-- *Poſt prandium enim vt amygdalas ego*
Appoſui, rhadia quoque comedimus.
Paulum inſtitiſti. accurrit. Emi tibi
Columbulos.
Sola mors ea videtur mihi mors expedita,
Cum quis omento pingui craſſus iacet,

Vix

Vix loquens & ex alto ſuſpirans,
Veſcitur, & ait: Præ voluptate putreſco.
Conuiuium quem accipit hoſpitem?
Cuiatem? id enim coqui refert.
Velut inſulares hi minutuli hoſpites,
Inter recentes piſciculos educati,
His varijs ſalſamentis non valde
Capiuntur, itaq́; obiter attingunt.
Has autem inſperſiones & conditur as
Magis amplexantur; ſi verò quis accedat Arca-
dicus,
Contrà, cum mari careat, offa capitur.
Ionicus diues ſedimenta faciens,
Candaulum amat, cibos propè coiturientes.
-- Hi verò inter
Manus cum acceperunt, expectant, amiciſſimi.
Laterna hac plena eſt aqua,
Non concutienda ea eſt, ſed pede vincienda.
-- Domeſticis cibis contentum ſponſum,
Nullam deſiderantem dotem reperimus.
Piger eſt ad omnia, cũctator, cibis indignus miſer,
Inutilis humi miſerè victitans, vt ipſe fatetur.
Octo quis ſuffundere vociferabatur, & duodecim
Cyathos, quouſq; ſigno ſe appetere oſtendit.
- Aues ferens veni.
Quiſquis nactus herum ſimplicem,
Et lenem decipit famulus, non video
Quàm is magnam rem confecerit,
Stolidum ſtolidiorem faciens.
- Nullum vetula prorſus
Poculum prætermittit, ſed in orbem bibit.
Non diſcipulos accipis ſuis cibis viuentes,
Sed alienos deſiderantes. -
Dudum iam ad fores ſtetiſti

Digitized by Google

Onere depoſito; miſerum, nullis cibis alendum
Domo recepimus.
Pinguis enim ſus erat in ore poſita & iterum
Deliciatus eſt uſq; adeò, ut diu non ſit deliciatus.
— Feciſtis opus
Socijs indignum, hæ verò cum ſint literæ,
Nomen non valde declarant.
— Multi enim relicto
Vallo, villas depopulabantur.
Qui fit ut vulnus habeas
Medio in cubito? Qui fiat? per deos ſcalis
Cum in murum aſcenderem quod ego cum oſtẽdo
Studioſius, iſti viciſſim rident.
Iugulat me; epulando macreſco,
Cavilla ſagacia & militaria qualia,
Quàm glorioſus eſt exitialis.
Puellus ingreſſus eſt elixos eos ferens.
Ameten Chariſp. in taxillo quodam urito.
Hæc nunc eſt conſuetudo
Merum inclamabam magnum frigidarium quis
Propinauit: eos miſeros perdidi.
Supervenit meæ torpor quidam pelli.
Parcus erat & moderatus mercator.
Commentatur quomodo nuptias conficiat.
·· Siquidem verum aliquod malum
Haberes. verum tibi medicamentum hoc oporteret adhibere.
Nunc autem non habes, inueni mane medicamentum,
Ad inane: exiſtima autem id te aliquid iuuare.
Abſtergant te circumcirca mulieres,
Et ex tribus fontibus adportent
Aquam ut te aſpergant, iniectis ſale & lentibus,
Quilibet eſt mundus, qui nihil ſibi conſcius
Eſt

Eſt mali.

Nũc autem recede ab his ædibus. Foeminam enim
Pudicam non decet capillos flauos facere.

Regaliter pollicens iuxta illud quod vulgò dicitur, Terra bona.

Conſuetam enim mihi imbecillitatem noſtis
quam qui me minus amant, delicias
vocant & Salaconias.

Finis omnium, quæ de Menandri ſcriptis ſupereſſe reperta ſunt.

Digitized by Google

PHILEMONIS COMICI VITA.

PHILEMON Damonis filius Siracuſanus, vt Suidas vult: ſi verò Straboni fidem habemus, Pompeiopoli Ciliciæ vrbe natus eſt. Poeta fuit nouæ Comœdiæ: vel, vt Apuleius ſentit, mediæ: paulo antiquior Menandro Comico. Floruit enim tempore Alexandri Magni Scripſitq; fabulas 90. vt Suidas teſtatur. Hic quatuor ſibi precari hæc ſolitus fuiſſe memoratur:

ὑγίειαν πρῶτον, εἶτ' εὐπραξίαν,
τρίτον δὲ χαίρειν, εἶτ' ὀφείλειν μηδενί.

Porrò de auaritia huius poetæ ſic ſcribit Ioannes Pierius lib. 35. ἱερογλυφικῶν, Auaritiam & ille geſtus in manu ſignificat, cùm exporrecta capedunculam aſſimilat. quo geſtu Philemonis Romæ ſignum vidi, cum in altera volumen complicatum haberet, idq; tenaciter reſtrictum, vt qui precium ſibi depoſceret: non niſi eo numerato, librum exhibiturus. Ferunt enim, eum Comœdiarum ſcriptorem, ære graui ſolitum lucubrationes ſuas venundare. Inſcriptio ſanè erat Φ Ι Λ Η Μ Ω Ν. Hæc ille. Vixit annos centum & vnum: vel, vt quidam volunt, nonaginta & ſeptem, vel nouem: quia corporis habitu & ſenſibus optimè vſus fuiſſe proditur.

proditur. De obitu ipſius quia variant authores, quorundam ſententias potiſſimum adſcribere placuit, Apuleius Floridorum lib. 3. ſic ait: Philemon poeta, dum fortè recitaret partem fabulæ, quam recenter fecerat, ei iam actu tertio iucundos affectus mouenti, coortus imber interrupit. Quumque poſtera die populus ad reliqua audienda conueniret, diutius expectantibus nũcius aduenit, mortuum eum eſſe, calereq; adhuc in cubiculo. Aelianus (referente Gyraldo) in libro de Prouidentia, aliam de Philemonis morte hiſtoriam affert. Cum Athenienſes, inquit, & Antigonus rex bellum inter ſe gererent, Philemonq; in tecto cubans quieſceret, in ſomnijs vidiſſe dicitur nouem puellas è ſua ipſius domo exeuntes: quas cum interrogaſſet, cur ſic abirent: & illæ reſpondiſſent, ſe extra ianuam velle exire, nec homini licere Deos audire: tũ ille ſomno experrectus, puero narrauit, quæ in ſomnis vidiſſet, & quæ audiſſet: fabulamq;, quam tum in manibus habebat, abſoluit. rurſusque cum lectum conſcendiſſet, reſupinusq; in dormientis modum recubaret, expirauit, quem aſſiſtentes tam diu dormire exiſtimarunt, donec illum cum detexiſſent, mortuum reperetunt. Qua re, inquit, cognitum eſt, eum dum viueret, a Muſis amatum. Valerius Maximus lib. 9. ſic ſcribit: Philemonem autem vis riſus immoderati abſtulit. Paratas ei ficos, atque in conſpectu poſitas, aſello conſumente, puerum vt illum abigeret inclamauit. Qui cum iã comeſtis omnibus ſuperueniſſet. Quoniam, inquit, tam tardus fuiſti, da nunc merum aſello. Ac protinus vrbanitatem dicti crebro an-

Teſtimonia Doctorum virorum

DE PHILEMONE COMICO.

Apuleius Floridorum lib 3.

Philemon fabulas cum Menandro in Scenæ dictauit, certauitq; cum eo fortaſſis, impar, certè æmulus. Nanque eum & vicit ſæpenumero, pudet dicere. Reperias tamen apud ipſum multos ſales, argumenta lepidè inflexa, agnatos lucidè explicatos, perſonas rebus competentes, ſententias vitæ congruentes, loca non infra ſoccum, ſeria non vſque ad cothunnum: raræ apud illum corruptelæ, & vti errores conceſſi amores. Nec eo minus & leno periurus, & amator feruidus, & ſeruulus callidus, & amica illudens, & vxor inhibens, & mater indulgens, & patruus obiurgator, & ſodalis opitulator, & miles præliator. Sed & paraſiti edaces, & parentes tenaces, & meretrices procaces.

Quintilianus lib 10 encomio Menandri hæc ſubiungit.

Habent tamen & alij quoque Comici, ſi cũ venia legãtur, quædam, quæ poſſis decerpere, & præcipuè Philemon: qui vt prauis ſui temporis iudicijs Menandro ſæpè prælatus eſt, ita conſenſu tamen omnium meruit eſſe ſecundus.

EX COMOEDIIS PHILEMONIS COMICI.

Nouæ Comediæ, Sententię, quæ ſuperſunt.

In Garrulitatem.

INani linguæ damnũ impingitur.
Eum qui nihil opertunè dicit,
Longum exiſtima, vel ſi duas tantum ſyllabas pronunciauerit:
At bene dicentem ne longum exiſtimes,
Etſi permulta dixerit, & longo tempore.
Huius indicium Homerum accipe.
Is enim nobis myriades ſcribit verſuum,
Nullus tamen Homerum appellauit longum.

In Intemperantiam.

Tu mihi dic quid ſit dicendi libertas.
Tu ne loqueris inter homines, tanquam homo,
Et in vniuerſum ita ambulas? an eundem cũ alijs
Aerẽ hauris: dic mihi qui adeò luxu corruptus es.

In Incontinentiam, & ebrietatem.

At vinum in cauſa eſt. Nemo verò ebrius eſt, ſi perpendas,

Qui

Qui non ſeruus ſit potus.
Quicquid me vi facerē cogebat, id ego faciebam.
Malum eſt hoc vinum, Nicophon.
Omne malum eſt vinum ſemper, quòd multū eſt.
Ebrius eram; ſatis eſt prætextus ad peccandum.
Quid illum viuere iuuat, qui vitam ſuam neſcit?

De Pacientia.

Si lachrymæ nobis malorum medicamentū eſſent,
Semperq́ue qui ploraſſet dolere ceſſaret,
Auro dato lachrymas redimeremus;
Nunc verò non auſcultant res, neq́ue reſpiciunt.
Et ſive lugeas, ſiue non, pergunt.
Quid igitur proficis? Nihil. Verùm dolor habet
Veluti fructum arbor iſta, lachrymas.
Vehementer equidem doleo
De rebus præſentibus. At in ipſo dolore ſapio.
Id eſt quod me conſeruat, & hominem facit.
Si nouiſſes aliorum, quibus intricantur, mala,
Libens haberes Nicophon, quæ nunc habes.
Si omnes morerentur quibus non obtingunt
Ea quæ cupiunt, omnibus ſanè moriendum eſſet.
Suauius nihil, nec Muſis aptius
Eſt, quàm ferre poſſe conuiciantem.
Qui enim conuicijs petit, ſi petitus
Diſſimulauerit, conuicia in cōuiciantē redundāt.
Multi, here, maiora mala faciunt
Per ſe ipſi, quàm natura ſint ſua.
Vt mortuus eſt filius aut mater cuipiam,
Aut herclè ex alijs neceſſarijs quidam,
Siquidē hoc aſſumat, mortuus eſt, quia homo erat;
Tantum ſit malum, quantum erat. (plius;
Sin dicat: vita mihi nō vitalis eſt, nō intuebor am-

D 5 Perij,

Periit, hæc ſecum qui reputat.
Præter mala præſentia inſuper alia colligit.
Qui verò omnia ratione ſecum conſiderat,
Malum quod eſt aufert, & bonum aſſumit.
Multa ſunt multis in ædibus mala,
Quæ bene ſi tuleris fient bona.
In hoc enim vir viro præſtat
Quod & malum & bonum commodè ferat.
Obſcurus quiſpiam homo eſt, beatus eris nihilominus.
Obiit mortem aliquis, ne moleſtum id tibi ſit.
Peperit quædam. non peperit, nihil graue ſit.
Infortunatus eſt quiſpiam tuſſit quis, plorat quis,
Natura hæc omnia fert; fuge moerores.
Homo es; vtiq; non eſt, ne vnus quidem,
Cui non aliquid mali euenerit, aut euenturũ ſit.
Qui autem minimum facit quod euenit,
Pariter is eſt fortunatus & ſapit.
Iam ignauus euaſiſti, non enim animi fortitudo
Eſt quod nunc facis, ſed puſillanimitas,
Dolorẽ ſuſtinere non poſſe, ne triſtitia moderari.

In Ocium.

Ope deſtitutam vitam tuam imprudens reddes.
Niſi enim naufragus gradiẽdo terrã apprehendat,
Nunquam ſe ſaluum & incolumen videat, neque qui pauper eſt,
Niſi didicerit artem, tutò vitã ſuam tueri poſſit.
Verùm nobis ſunt pecuniæ, at quæ citiſſimè perduntur.
Poſſeſſiones, domus, at fortunæ mutationes non ignoras;
Siquidem ex diuite pauperem in craſtinum facit.

At

Ac noſtrum ſi quis ad fortunæ portum appulerit,
Acceptam anchoram ſecuritatis cauſa iecerit;
Sin agitatus inſanum ventum concipiat,
Ad ſenectutem inopia non habet leuamen.
At ſodales & amici & familiares per Iouem tibi ſunt;
Gratiam conferent. Precare quæſo, ne periculum facias amicorum;
Alioqui, te nihil aliud quàm umbram eſſe intelliges.

Quòd infortunatis opus ſit condolentibus, lege Sermonem de Amicitia.

In Imprudentiam.

Si quis mente ſibi non conſtat,
Hic rectè quicquam neque audit, neque videt.

DE VITA, QVOD BREVIS SIT, & vilis, ac plena curis.

T*Alis eſt ò mulier humana vita;*
Paucioribus gaudijs fruimur, quàm dolore & moleſtia
Nunquam ò domine, vllo pacto fieri poterit,
Vt qui homo natus es, non ſis homo; fruſtra igitur clamas;
Viuentem multis affici malis neceſſarium eſt.
Non mare nauigantibus accidit
Solis tempeſtas, vt videtur: ſed etiam
In porticu deambulantibus ò Laches,
Et illis qui intra domos ſe continent.
Et nauigantes quidem, interdum diem vnum
Aut noctem tempeſtate iactati mox malo liberati

Salutem conſequuntur, vel vento
Ipſos ſeruante, vel apparente alicubi portu.
Mihi verò id non contingit; non enim per diem
Vnum tempeſtatibus agor, ſed per omnem vitam;
Et magis magisq; ſemper moleſtia creſcunt.
O beatiſſimas omnes & feliciſſimas
Belluas, quibus harum rerũ nulla ratio habetur,
Nec quicquam earum in reprehenſionem cadit,
Nec huiuſmodi aliud quicquam eis eſt malum
Aliunde aſcitum; ſed quam quæque naturam attulerit,
Eam ſtatim habet quoq; vice legis.
Nos autẽ indignam vita vitam viuimus homines
Inuentis legibus opinionibus ſeruimus.
Maioribus ac poſteris euitari nequit
Malum; ſed occaſionem ſemper aliquam reperimus.

QVOD VXOREM DVCERE non bonum ſit.

PErpetuum malum eſt, & neceſſariũ, mulier.
Solus ſi quis ſit, eum mala quoque fortuna nutrit.
Vxorem ducere qui ſtatuit, is pœnitentiã incurrit.

Nuptialia præcepta.

Proba matrona eſt, Nicoſtrata,
Viro ſuperiorem non eſſe, ſed obedientem.
Ac mulier exuperans maritum, malum magnum eſt.

De

De Agricultura, quòd bona ſit.

Iuſtiſſima hominibus poſſeſſio eſt ager;
Ea enim quibus eget natura, profert abundè,
Triticum, oleum, vinum, caricas, mel.
Argentea autem vaſa, atq; purpura,
At tragoedias vſum habent idoneum, nõ ad vitã.

Amplius de Agriculrura in contrarium.

Agricola ſemper in proximum annum diues eſt.
Agrum vice medici habens, acceſſeram;
Is enim me quaſi ægrotantem alit,
Cibaria proferens exigua, viniq; quantum
Olerib odorẽ dare poſſit; & ita me Iupiter amet,
Saxatilia iſta opſonariola, capparin,
Thymum, aſparagum; ac iſta ipſa vereor ne nimis attenuatum me mortuum reddant.

In Senectutem.

Syra Syra, quid eſt? quomodo te nobis habes?
Cùm ſenem quempiam, aut anum videris,
Illico ſcias quòd malè ſe habeat.

De Cognoſcendo ſeipſum.

Homo cùm ſis, id fac ſemper intelligas, & memineris,
Cognoſce teipſum: non temerè, crede mihi,
Hoc dictum celebre eſt apud Delphos.

De

De Literis.

Oratio ſanè eſt utilis ægrotantibus:
Veluti ſplenium ulceri aptè impoſitum
Inflammationem ſedat, ſic & oratio
Is non modò reperit quomodo colloquamur
Inter nos, abſentes alij ab alijs longo tempore:
Neq; quo pacto nunquam quis in poſterum
Obliuiſcatur noſtrum quicquam: ſed aliquid intuens
Ex omni tempore geſta cognoſcat; verum etiam
Animi medicum, literas reliquit.

IN TIMIDITATEM.

B*Ona quidem facies; at intus latet trepida mens.*

In Superſtitioſos.

Cum quidero obſeruantem quis ſternutauerit,
Aut quis locutus ſit aut quis ſit qui procedit
Reſpicientem pullo ſtatim in foro
Secum ingreditur, & loquitur & ſternutat
Vnuſquiſque noſtrum, dicens quòd ciuibus non eueniant
Res ſic, ut ferret earum natura.

De Dominis & Seruis.

Meus enim eſt dominus unus vir;
Horum autem, tua, innumerorumq; aliorum lex domina eſt.

Aliorum

Aliorum tyrannus; tyrannorum; metus.
Sunt regum ſerui, rex dei,
Deus neceſſitatis, atq; omnia prorſus ſi perpendas
Aliorum ex nutu pendent, ex maiorum minores.
Illis hæc ſemper ſeruiant neceſſe eſt.
Malum eſt ſeruo herus malè agens.
Neceſſarium enim eſt vt participet malis.
Et ſi quis ſeruus ſit, nihilominus, ò here,
Homo eſt, ſi ſaltem homo fuerit
Sapiens tu quidem es, Priame. veruntamen tibi dico,
Seruo ſapiente magis, quàm ſapere conuenit,
Nihil eſt moleſtius neque in ædibus
Deterior aut inutilior poſſeſſio.

De Iuſtitia.

Vir iuſtus eſt, non qui non facit iniuriam,
Sed quiſquis facere poteſt, & non vult:
Neque qui ab accipiendis paruis abſtinuit,
Sed qui forti animo magna non accipit
Cum habere poſſit, & obtinere impunè;
Nec quiſquis hæc omnia venatur,
Sed quicunque ſincero & candido ingenio,
Eſſe iuſtus, quàm videri mauult
Iniuriam nulli facere ò Laches didiciſſe
In vita, ſtudium eſſe iudicato ciuile.
Iuſtitia tum apud mortales, tum apud deos
Immortalis perpetuò gloria ſolius perdurat.

NON ESSE GAVDENDVM ob alienas calamitates.

SI quis triſtantem aliquem, ſecutus ei dixerit, Salue: neceſſariò lugere ipſum iubet.

De

De Pace.

Philoſophi quærunt, ut audiui,
In hocq́ temporis multum conſumunt,
Quidnàm ſit bonum, nedum ullus inuenit
Quid ſit: virtutem & prudentiam aiunt &
Magis hæc intricant proculdubio quid bonum ſit,
In agro me exercens, terramq́ fodiens ego
Nunc inueni, pacis quæ ſunt, Iupiter chariſſime,
Quæ venuſtiſſima et amabilis & humana dea eſt.
Nuptias, feſtiuitates cognatos, liberos, amicos,
Diuitias, ſanitatem, annonam, vinum
Ipſa confert, hæc omnia ſi deficiant,
Mortua eſt in commune omnis viuentium vita.

In Euripidem.

Si verè qui vita functi ſunt
Homines ſenſu non carerent, ut quidam aiunt,
Mihi ipſi manus inferrem, ut Euripidem viderē.

IN ZENONEM PHIlosophum.

PHiloſophiam enim vanam iſte commentator
Eſurire docet, & diſcipulos accipit.
Vnus ſit eſca panis, caricaq́ & potus aqua.

DE DEO

QValē verò Deū, dic mihi exiſtimare licet?
Qui omnia videt, cum ipſe non videatur.
Putas nè tu mortuos, Nicoſtrate,

Omnibus

Omnibuc delicijs in vita potitos,
Terra ita tectum iri, vt deinceps in omne tempus
Effugerint numen, tanquam latuerint?
Eſt æquitatis oculus qui omnia videt.
Si enim iuſtus, & impius eadem conditione futuri ſunt,
I rape, furare defrauda, perturba (alios)
Errare noli, eſt & apud inferos iudicium,
Quod faciet Deus, omnium rerum Dominus,
Cuius nomen formidabile, nec nominare auſim.

DE MEDICIS ET Medicina.

Homo cum ſis, facilè admonere
Poſſis; at vt id ipſe facias, non item facile.
Argumento ſint medici, quos ego noui
De continentia apud ægrotos perquàm belle
Omnes verba facere; deinde ſi ceciderint in morbum aliquem,
Ipſos omnia facere, quæ pridem non ſinebant
Alios; ac tum pariter dolere licet & ſpeculari.
Neque enim medicus vllus, ſi bene perpendas,
Suos velit bene valere amicos;
Neque miles ciuitatem ſine malo cernere.
Quid eſt hic? Medicus. Quàm malè eſt
Cuique medico, ſi nemini malè ſit.
Soli medico id, & cauſidico
Licet, occidere quidem, non autem emori.

IN MALITIAM.

Cur Prometheus, quem dicunt nos formaſſe,
Reliquaq; omnia animalia, brutis quidem
Dedit

Dedit ſingulis, pro ſuo genere, vnam naturam?
Omnes leones ſunt robuſti,
Timidi contrà omnes ex ordine lepores.
Non eſt vulpes alia quidem vafra diſſimulatrix ſua natura,
Alia ſui peculiaris ingenij; verũ ſi triginta millia
Vulpium quis congreget vnam naturam
Omnibus cernet ineſſe, modumq́; vitæ & tenorem parem.
Noſtrum autem quot corpora numero,
Totidem eſt & vitæ rationes cernere.

In Pulchritudinem.

Non eſt aut pictor, ita me dij ament,
Aut ſtatuarius, qui fingere poſſit
Pulchritudinem talem, qualem veritas habet.
Nec ſtatua affabrefacta vſus eſt,
Niſi percepturum quempiam ars nacta ſit.

IN TRISTITIAM.

TRiſtitia enim per ſe reddere poteſt
Duplo ſanè maiora quàm reuera ſunt mala
Hei mihi, nam ipſa triſtitia hanc vocem
Statim, vt videtur, triſtanti extorquet.
Quod ſi quis triſtanti obuius illum iuſſerit
Saluere, reipſa & neceſſariò flere ipſum iubet
Adeò cum aliquis timor in animum illapſus eſt,
Etiam dormiendo non egreditur.
Morbum ferre multo ſatius eſt, quàm triſtitiam.
Multorum malorum cauſa omnibus eſt ſuapte natura
Triſtitia: propter hanc etiam inſania oboritur

Multis

Digitized by Google

Multis, & ægritudines incurabiles.
Interficiunt etiam aliqui ſeipſos præ triſtitia,
Cum quod infert moerorem maius eſt, quàm unde ſalus ſperatur.

IN MAGAM.

EN rege ab ipſo literæ tibi adſunt Maga.
At his receptis non vides miſer Maga,
A vi procella te in Paretonium mare eiectum?

IN MORBVM.

MVlto maius eſt ipſa ægrotatione malum,
Quòd ſingulis viciſſim inuiſentibus,
Qui malè habet, quomodo habeat, dicat oportet.

IN IRAM.

INſanimus omnes cum iraſcimur.
Nam iracundiam cohibere laborioſum eſt.
Omnia quæ iratus agit,
Errata poſtmodum intelliges.
Ira moderator. Reſpon. Id quidem volo.
Ex iracundia enim nemo gratiam collegit pater.

IN LIBERTATEM DICENDI

DIſerto procliue eſt ad linguam confugere.
Papæ, quàm quæ ipſis rebus inſita bonitas eſt ſemper.
Bene dicendi occaſionem mortalibus gignit.

Luctus: Vide locos de Patientia & Triſtitia.

In

In Paupertatem.

Quiſquis in paupertate viuit, anguſtè viuere vult
Inopia enim prompta eſt in perpetrandis malis.

Laus Diuitiarum.

Putaſnè Amalthea cornu huiuſmodi eſſe,
Quale pictores cornu bouinum depingunt?
Argentum eſt; quod ſi habueris, petas
Ab ipſo quidquid voles, omnia tibi addentur,
Amici, auxiliatores, teſtes, demum multitudo.

Comparatio Paupertatis & Diuitiarum.

Diuitiæ ſemper multas calamitates habent,
Inuidiam, contumeliam, & odium multum,
Multaq́; negocia, & moleſtias innumeras,
Actiones multas, victusq́; comparationes.
Deinde poſtea illico mortuus inuenitur,
Facultatibus ad delectandum alijs relictis.
Vnde Paupertas mihi magis placet,
Mediocresq́; facultates, & non ſollicita vita,
Et diuitiarum vacatio, ac negociorum.
Quiſquis enim pauper eſt, magna lucratur mala.
Per Iouem maximum, arbitrabar Soſia,
Equidem prius viuere pauperes duntaxat
In mœrore, diuitum autem vitam
Hilarem eſſe, & lætitiam ferre;
Nunc verò virorum differre quotidianis
Sumptibus vitam ſolum video,
Ac maioribus doloribus premi maiores.

IN MILITEM.

O Miles, non homo, qui paſceris
Quemadmodum victima, vt cum tempus fuerit, immoleris.

DE LIBERIS.

ANte omnia parentes honorare velis.
Peperiſti me mater; at tibi ſint liberi
Emolumento, quemadmodum meruiſti.

In Fortunam.

Non eſt nobis vlla fortuna deus,
Non eſt inquam; ſed ſua ſponte quod fit,
Fortuitoq; cuique contigit, appellatur fortuna.
Sæpe is, cui ne neceſſaria quidem nunc ſuppetebant,
Poſtridie ditatus eſt adeò, vt alios etiam nutriret.
Et alius qui theſaurum hodie inuenerat, eras
Quidquid in domo erat, amiſit.

In Solonem Athenienſium legiſlatorem.

Tua verò, Solon, in omnes homines inuenta valent.
Nam aiunt te primùm hanc ipſam ſciuiſſe
Rem popularem, Iuppiter, & ſalutarem:
Ac mihi, dicere hoc etiam licet, congruam, Solon,
Cum plenam cernam ciuitatem iunioribus,

Hoſq;

Hoſq; habentes neceſſariam naturam,
Peccantesq; in quod non erat decens.
Vt qui venderet foeminas, per locos ſiſteret
Communes omnibus & paratas.
Stant nuda ne quis decipiatur: omnia cerne.
Non bene tu teipſum aſſequeris? habens habes.
Quo pacto? fores erunt aperta.
Vnus eſt iactus; inſilito, non eſt ne vnus quidem
Tergiuerſandi locus, neque nugandi, nec coegerit,
Sed ſtatim vt vis. longam velis conſuetudinem.
Exijſti, malum luctũ precare, aliena quid ad te?

IN PARCITATEM.

SI præſentibus non vtimur,
Abſentia quærimus; His quidem noſtra culpa,
Illis verò per fortunam priuabimur.

In Inuidiam.

Inuidia in ſeſe hoc ſolum probè facit,
Quod qui mores ipſius diligit,
Illum in primis lædat, ſemper conuerſans ſibi.
Multa me doces abundè propter inuidiam,
Vt audiens quàm plurima, ne vnum quidem addiſcam.

In Amicitiam.

Quidnam eſt quamobrem me videre cupit? (ignota eſt?)
An quemadmodum ægrotantes, vehementi dolore agitati.
Medicum ſi viderint, non amplius dolent;
Ita cùm quis in mœrorem inciderit,

Minus

Digitized by Google

Minus angitur, amicum ſi præſentem viderit.

In Aſſiduitatem.

Ex laborandi ſtudio quæ velis aſſequaris.
Omnia poſſunt inueniri, ſi modò non laborem
Fugerit aliquis, qui rebus indagandis adhæret.
Quantum delector ob exhauſta mihi præterita mala.
Niſi enim tum laboraſſem, in præſentia non gauderem.

EIVSDEM PHILEMONIS, ſed non ſententioſa.

ADeſſe oportebat, Parmeno, tibicinam aliquam, aut
Nablam quandam quid verò nablas ſit,
Neſcis tu attonite? Ita me deus amet, neſcio quid ais.
Neſcis nablam? hactenus bonum non noſti
Tu quidem neque ſambyciſtrian.
Piſcis [quiſpiam elixus tibi] videbatur; exiguus erat audiuiſti
Muria erat alba & ſpiſſa ſupra modum,
Nec ollam reſipiebat, neque condimenta.
Clamabant omnes quàm bonam muriam facis.
Edebant vero & cicadas & cercopas aperiendi cauſa.
Quantum deſiderium ſubijt mihi terraq; coeloq;
Memorare, aduenienti vt opſonium apparaui.
Amet ita me Minerua ſuaue eſt fœlicem eſſe
In omnibus, quàm mollis & delicatus mihi piſcis factus eſt?

Qualem

Qualem apponebat: non infectum
Caſei particulis, nec ſuperiori parte deſloratum;
Sed qualis erat viuus, talis quoq; aſſatus erat.
Ita mollem dedi & lentum ignem:
Aſſatum piſcem ne credidero quidem.
Perinde erat ac cum auis corripuiſſet
Ad deuorandũ maiori quodã ambitu circũcurrit,
Obſeruans vt deuoret; circum autem feſtinauit
Altera perſequens iſtam. idem erat
Voluptatem primus eorum cum intellexiſſet,
In patinam inſilijt, & aufugit in orbem
Patinam tenens; alij verò pedib perſequebantur.
Lugere ſuccurrebat; illi rapuerant: quid enim?
Hi nihil, illi omnia aſſumpſerunt,
Piſces è penuario promptos edentes coenum.
Quòd ſi accepiſſem dudum ſcarum, aut ex Attica
Glauciſcum, Iupiter ſeruator, aut ex Argo caprũ,
Aut ex chara Sicyone, quem dijs
Offert Neptunus congruum in coelo,
Omnes qui ediſſent, facti dij eſſent.
Immortalitatem inueni, iam enim mortuos,
Cum olfecerint, facio vt reuiuiſcant.
Vt Seleucus huc miſit tigrin,
Quàm vidimus nos; oportebat quoq; vt Seleuco
Nos a nobis mitteremus beſtiam (viciſſim
Trigeranam, non enim illic ea naſcitur.
Mus albus, illam ſi quis at pudet
Fari Clamauit adeò mox turpiſſima
Lana, vt latere nuſquam licuerit.
Pellucidas veſtes, quendamq; compedem
Aureum. --

Finis omnium quæ de Philemonis ſcriptis inueniri potuerunt.

DIPHILI COMICI VITA.

DIPHILVS (quem Clemens Alexandrinus γρωματίων ι. & Euſebius Pamphili κωμικώτατον καὶ γνωμικώτατον, hoc eſt, maximè Comicum, & ſententijs refertiſſimum vocant) Sinopenſis fuit patria, vt teſtatur Strabo Geographiæ lib. 12 Profeſſione Comicus nouæ Comœdiæ. Floruit enim eadem ferè cum Menandro ætate, qui princeps nouæ Comœdiæ habitus fuit. Fabulas omnino ſcripſiſſe proditur centum; inter quas Terentius, & Donatus Grammaticus, eam quoque commemorant, cuius nomẽ eſt συναποθνήσκοντες. Eum quoq; Plautus in quibuſdam imitatus eſt, & eius mentionem facit in Prologo Caſinæ. Obijt diem ſuum Smyrnæ quæ vrbs eſt Ioniæ, vt Strabo lib. 14. affirmat, Ariſtophanis interpres in Nebulis, a Diphilo integrum poema in Bœdam Philoſophum cõcinnatum fuiſſe ſcribit. Niſi fortè ad Diphilum tragœdum reſpexiſſe ibi videatur interpres. Qui tantæ mordacitatis fuit, vt etiam in Pompeium Magnum inuectus fuerit nimis petulanter; vt teſtantur Cicero ad Atticum, & Valerius Maximus lib. 6. cap. 2. Titulo, Quæ liberè dicta aut facta ſunt. Alius fuit Diphilus architectus forſan, in perducendis ad finem operibus ſuſceptis tardiſſimus, vnde prouerbio locum dedit: Diphilus Diphilo tardior: Quod in ſegnes, & extra modum pigros in obeundis, quæ ſemel fuerint iniuncta, dici ſolere, ex Ciceronis ad Q. Fratrem lib. 3. affirmat Cœlius Rhodiginus lib. 8. cap. 45.

EX COMOEDIIS DIPHILI SENTENTIAE, quæ ſuperſunt.

In Iniuſtitiam & Auaritiam.

AN non ſtultiſſima res eſt turpi-lucrium?
Accipiendo enim animus occupatus alia non videt
Accipere ſi non eſſet, nullus foret malus.
Iſtud eſt auaritia, cum neglecta conſideratione
Iuſti, quauis in re lucro ſeruieris.

In Impudentiam.

Homine impudente nullũ animal eſt confidentius;
Malus enim eſt pudor, vbi vincit impudentia.

De Patientia.

Tam ignauus euaſiſti. Non enim animi fortitudo
Eſt quòd nũc facis ſed ignauia & puſillanimitas;
Dolorem ſuſtinere non poſſe, nec triſtitiã tuã moderari.
O' bone vir, diſce infortunatus eſſe, mortalis cũ ſis:

Vt

Vt ſolum, vbi neceſſitas cogit, infortunatè agas;
Non autem plura propter imperitiam infortunia tibi adſciſcas.

In Prodigalitatem.

Haud facilè cumulus aceruatur, etiam longo tempore.
Vno verò die facilè diſſipabitur.
Multi ſic affecti ſunt, vt ægrè queant
Parcere quicquã vlterius, quàm pro vita præſenti.

Malam fortunam eſſe celandam.

O' quàm moleſtum eſt, cum ærumnis vel curis obruto
Quilibet temerè ſpectator contigerit.

DE VITA, QVO'D VILIS ſit, & curis plena.

Homo ſum. Idipſum autem vita
Maximam dolendi cauſam fert.
Non eſt vita, quæ non repleta ſit malis,
Doloribus, curis, rapinis, tormentis, morbis.
Horum quaſi medicus, mors appareſis
Dat requiem quibus malè eſt, ſopiens eos ſomno.

QV'OD NON BONVM ſit vxorem ducere.

Vxorem bonam nanciſci, non facilis eſt res.

In Ventrem.

Præclarè aureus multa dixit Euripides;
Vincit me neceſſitas, miſerq́; meus
Venter, miſerius enim nihil eſt
Ventre; in quem primùm omnia conijcias,
At non in aliud vas, in pera feras
Panes, at non iuſculentum, aut diſperdes:
In ſportam liba inijcies, at non lentem;
In lagenam villum, at non carabum;
In hunc dijs inimicum inferas
Omnia, ſecum nulla ratione conſentientia.
Nec adiungo reliqua, quia vbique
Propter hunc miſerum omnia hæc fiunt.

De Agricultura, quòd non bona ſit.

Aſellus vnus ex agro ad me deſcendit
ſingulis annis, ex voto
Quæ mihi ſatis ſint omnia preparans,
Libamen, ordeum, oleum, caricas, mel.

Vituperium ſenectutis.

Canus artifex eſt tempus, hoſpes,
Omnes in ſtatū deteriorem transformare gaudet.

In id quod dicitur, Noſce teipſum.

Si noueris quid ſit homo, iucundior eris.
Quid nobis ipſis conſulemus, tum alijs

In

In Præſtigiatores.

Proetidas expians puellas, & patrem ipſarum
Proetum Abantiadē, & anum quintā inter ipſos,
Face vna, & ſcilla vna, quot hominum corpora;
Et ſulphure, & bitumine reſonantis maris
Ex quieto, & altifluo Oceano.
Sed diuine aer, mitte nobis per nubes
Anticyram, vt ex cimice fucum efficiam.

IN PERIVRIVM.

IVſiurandum meretricis & oratoris idem eſt;
Eorum enim vterq́ue, quos alloquitur, eis iurat.

IN MORTEM.

MOrtalis natus cùm ſis, ne reuerearis mori.

De Deo, & in Diuinam vindictam.

– Omnium pater ex æquo
Qui eſt, eum tu perpetuò ſolum honora,
Qui tantorum bonorum inuentor eſt, & conditor.
– Neſcis execrationibus obnoxium
Eſſe, ſi quis non aut rectè monſtrarit viam,
Aut ignem accenderit, aut aquam corruperit
Coenaturo, aut interdixerit alicui?
Putas tu mortuos, ò Nicerate,
Delicijs omnibus fretos in vita
Effugiſſe diuinum numen, vt latentes?

Digitized by Google

Eſt iuſtitiæ oculus, qui omnia videt.
Etenim inferorum duas ſemitas cenſemus,
Vnam iuſtorum, alteram impiorum eſſe viam;
Et ſi vtrunque contegit terra, vt aiunt, tempore
Omni, digreſſus furare, defrauda, miſce:
Ne quid aberres, erit apud inferos iudicium,
Quod faciet Deus omnium Dominus;
Cuius nomen formidabile, nec ego nominauerim.
Qui peccantibus in longum tempus vitam
Concedit. Si verò quis mortalium putet quotidie
Malum quid faciens deos latuiſſe,
Peruerſa opinatur, & opinans decipitur,
Dum quietem agitat vltio diuina.
Videte, quotquot Deum non eſſe cenſetis,
Eſt reuera, eſt, ac ſi quis malè malus
Agit, temporis vſuram lucretur.
Tempore enim poſtero pœnas dabit.

IN PISCARIOS.

ARbitrabar ego piſcarios prius
Eſſe prauos Athenienſes ſolos;
Hoc verò, vt videtur, genus, veluti fera
Natura inſidiatur, & vbique.
Atque hic quidam eſt alios ſupergreſſus omnes,
Comam primùm deo ſacram nutriens,
Vt ait: non ob id tamen, ſed punctis notatus,
Ante frontem veli loco eam habet.
Hic reſpondet, ſi quis roget, quanti
Nabrax, decem obolis, non addens tibi cuiatibus.
Deinde ſi argentum ei numeraueris,
Vendidi, inquit, Aeginæo; ſin eum oportuiſſet
Pecunias ſoluere, Atticas reddidiſſet.
Ita vtriſque viciſſim vtitur.

Digitized by Google

IN INFELICITATEM.

Fortuna nobis tanquam cyathos propinans,
Si vinum bonũ infundat, tria mala affundit.

In legem Corinthiorum.

Hoc, optime, lege cautum eſt hic
Apud Corinthios, vt ſi quem obſonare ſemper
Splendidè videmus, hunc rogemus, vnde
Viuat, & quid faciat; & ſi facultates habet,
Quarum reditus expenſas ſoluere queant,
Bonis ſuis eum perfrui permittimus.
Sin autem ſupra ſubſtantiam ſuam ſumptuoſus fuerit
Prohibemus illi, ne id faciat amplius.
Qui ſi non paret, plectitur mulcta;
Si is qui nihil habet, ſumptuosè vixerit,
Tortori eum trudunt, per Herculem.
Non enim abſq; aliquo malo viuere licet,
Talem ſcias, ſed neceſſe eſt eum
Aut prædari noctu aut parietes perfodere,
Aut cum his qui talia patrant commercium habere,
Aut in foro ſycophantam agere, aut teſtem agere
Falſum. Tale hominum genus expurgamus.
Et rectè quidem, per Iouem, ſed quid hoc ad me?
Videmus obſonantem ſingulis diebus te,
Non quidem modeſtè optime, ſed ſuperbè:
Nec licet propter te ſolum piſces capere
Compuliſti noſtram ciuitatem ad olera.
Ob apium certamus velut in Iſthmijs.
Lepus quis ingreſſus eſt, ſtatim rapuiſti,

Eſt iuſtitiæ oculus, qui omnia videt.
Etenim inferorum duas ſemitas cenſemus,
Vnam iuſtorum, alteram impiorum eſſe viam;
Et ſi vtrunque contegit terra, vt aiunt, tempore
Omni, digreſſus furare, defrauda, miſce:
Ne quid aberres, erit apud inferos iudicium,
Quod faciet Deus omnium Dominus;
Cuius nomen formidabile, nec ego nominauerim.
Qui peccantibus in longum tempus vitam
Concedit. Si verò quis mortalium putet quotidie
Malum quid faciens deos latuiſſe,
Peruerſa opinatur, & opinans decipitur,
Dum quietem agitat vltio diuina.
Videte, quotquot Deum non eſſe cenſetis,
Eſt reuera, eſt, ac ſi quis malè malus
Agit, temporis vſuram lucretur.
Tempore enim poſtero poenas dabit.

IN PISCARIOS.

ARbitrabar ego piſcarios prius
Eſſe prauos Athenienſes ſolos;
Hoc verò, vt videtur, genus, veluti fera
Natura inſidiatur, & vbique.
Atque hic quidam eſt alios ſupergreſſus omnes,
Comam primùm deo ſacram nutriens,
Vt ait: non ob id tamen, ſed punctis notatus,
Ante frontem veli loco eam habet.
Hic reſpondet, ſi quis roget, quanti
Nabrax, decem obolis, non addens tibi cuiatibus.
Deinde ſi argentum ei numeraueris,
Vendidi, inquit, Aeginæo; ſin eum oportuiſſet
Pecunias ſoluere, Atticas reddidiſſet.
Ita vtriſque viciſſim vtitur.

Digitized by Google

IN INFELICITATEM.

Fortuna nobis tanquam cyathos propinans,
Si vinum bonũ infundat, tria mala affundit.

In legem Corinthiorum.

Hoc, optime, lege cautum eſt hic
Apud Corinthios, ut ſi quem obſonare ſemper
Splendidè videmus, hunc rogemus, unde
Viuat, & quid faciat, & ſi facultates habet,
Quarum reditus expenſas ſoluere queant,
Bonis ſuis eum perfrui permittimus.
Sin autem ſupra ſubſtantiam ſuam ſumptuoſus fuerit
Probibemus illi, ne id faciat amplius.
Qui ſi non paret, plectitur mulcta;
Si is qui nihil habet, ſumptuosè vixerit,
Tortori eum trudunt, per Herculem.
Non enim abſq; aliquo malo viuere licet,
Talem ſcias ſed neceſſe eſt eum
Aut prædari noctu aut parietes perfodere,
Aut cum his qui talia patrant commercium habere,
Aut in foro ſycophantam agere, aut teſtem agere
Falſum. Tale hominum genus expurgamus.
Et rectè quidem, per Iouem, ſed quid hoc ad me?
Videmus obſonantem ſingulis diebus te,
Non quidem modeſtè optime, ſed ſuperbè:
Nec licet propter te ſolum piſces capere
Compuliſti noſtram ciuitatem ad olera.
Ob apium certamus velut in Iſthmijs.
Lepus quis ingreſſus eſt, ſtatim rapuiſti,

Perdicemq́ aut turdum, nec per Ionem amplius
Licet apud nos vllum volatile videre.
Externi vini precium auxisti multum.

In Adulatores.

- Namque
Aſſentator, Imperatorem, optimatem, amicos,
Vrbes euertit, ſermone ſceleroſo
Exiguum tempus oblectans, hoc verò tempore
Tabes quadã ſubijt plebem; iudiciaq́ noſtra mala
ægrotant, & gratia multum valet.

IN VINVM.

O *Prudentibus omnibus amiciſſime*
Bacche, ac ſapientiſſime, quàm ſuauis es:
Cum humilem ſolus magnificè de ſe ſentientem facias,
Supercilia tollentem, vt rideat ſimul perſuades;
Imbecillumq́ audere quicquam, & timidum alacrem eſſe.

IN PAVPERTATEM.

H*Omine paupere nihil fortunatius eſt.*
Mutationem enim in deteriorem ſtatum nõ expectat.
Paupertas impijs admixta moribus
Funditus perdit, ac ſubuertit vitam.

In Diuitias.

Aurum longè validiſſimum eſſe puta:
Per ipſum enim omnia ſcindũtur, & conficiuntur.

DE

DE CONSCIENTIA.

QVisquis enim ipſe non ſeipſum veretur,
Conſcium ſibi quòd mala commiſerit,
Quomodo apud neſcientem pudefieret?
Qui aliquid ſibi conſcius eſt, etiamſi fuerit audaciſſimus,
Conſcientia tamen facit ipſum timidiſſimum.

IN LIBEROS.

SI tibi quàm pater videar melius dicere,
Me ipſum afficio iniuria; nec iam pius ſum,
Quòd eum qui me ſatu ſuo procreauit offendam,
necamem.
A' filia liberamur, re difficilis & moleſta cuſtodia.

In Fortunam.

Nec opinatum nullum hominibus malum.
Quotidianas enim fortunas experimur.
In vita, mortali firmum nihil eſt
Viuit enim nemo quam expetit vitam
Si moreremur omnes, quibus non eueniunt
Quæ volumus, omnes moreremur.

IN AMOREM FRATERnum.

VIri enim amici & cognati domum
ſuam putare debet, is qui ſedulò cognatus
eſt.

Digitized by Google

IN BONITATEM.

--*Sed &*
Bonorum hominum curam aliquam gerit Deus.
Et in rebus perplexis vir bonus vtilis eſt,
Illis qui boni cenſentur, certum eſt viaticum
In omni tempore, & quauis inclinatione fortunæ.
O' quàm felix res eſt prudentia, bonis coniuncta moribus.

In Tempus.

Tempeſtiuum quod eſt, lucrum vt fructum profert,
Omnis autem triſtitiæ medicus eſt tempus.

IN MENDACIVM.

E*Go exiſtimo mendacium ſalutis gratia*
Prolatum, nihil adferre mali.

Sentetniarum DIPHILI *finis.*

SVNT

Digitized by Google

Sunt & hæc
DIPHILI,
ſed non valde ſententioſa.

PRandium conſtauit eximium,
Si quod nouum aut deſiderabile; oſtrearum genera
Omnimoda, patinarum ordine cõpoſitum agmen;
Aſſatorum properabat cumulus è ſartagine,
Trimmatia his ſuccedebant in argenteis patellis.
Archiloche, accipe hoc pelluuium,
Plenum Ioue ſeruatore, bono genio.
Accenſa candela, candelabrum quærebamus.
.. Agedum tu potum infundito;
Meracius eſto, pueri, nam
Aquoſum omne hoc vitæ noxium eſt.
Congrum quidem, velut Prianus Hectorem,
Quantum attraxit, tantundem depoſita pecunia coemi.
Cœnant illi; ego verò miſer
Mugil ex ſummo ieiunio euadam.
.. Polypus
Habens omnia integra ſuis partibus flagella,
Non libentiſſimè ſeſe circumroſit.
Non eſt vlla minutarum artium perznicioſior
Quàm lenonis.
In itinere vendere deambulans volo,
Roſas, radiculas, thermocyamos, fraces,
Denique omnia potius quàm has alere.
Cœnula florida, elegans erat valde;

Digitized by Google

Lentis ſingulis viris magnus catinus plenus,
Primùm: non iucundè, poſt eam adferens
In medium tripudiauit magnus ſaperda
(Ferè putidus hic vere) anthiam
Quem multa turdis obiecturum ſciebat.
Tragelaphus, priſtis, batiaca, labronius.
Hæc mancipium minimè ſcilicet vides?
Poculorum nomina, ita per Veſtam.
Labronius; aureorum autem filij viginti ſunt.
Vinum doritis refrigerato.
O' parietis effractorum
Illa, & ſe occultantium lagenula,
Quæ potis es ad hauſtus accedere ſub alam
Itaq; vendere donec tanquam in erano
Vnus reliquus ſuperſit caupo effectus iniuria.
Niſi cum Phædimo familiariter congrederetur
Chabriæ filius Cteſippus, auctor eſſem
Legis alicuius non inutilis, vt mihi videtur;
Vt ei reficeretur aliquando patris
Monumentum ſingulis annis vno lapide
Plauſtrali; ac valde vile poſtulo.
Effunde
Pleno calice, mortale circuntege Deo,
Bibe. Hæc enim noſtri Iouis ſunt ſodalis. pater.
Me quidem non vides potum,
Iamq; thorace pleno ebrium & excandeſcentem?
At Aſton Aſtionis filium vidit magis
Iam ſe è partibus duodecim pranſum.
Polliceri licet plures bibituros ſanè
Vberius quàm aut rhodiaca, aut fluenta.
Accedit (ad eum feramus) poſt omnia bona
Raphanus, pinguia inteſtina, caruncula multa
Molliſſima, nihil hercle meis
Et his res ſimiles, neque

Contu

Digitized by Google

Contuſis oleis. -

Lagenam inanem habeo, vetula, arcã verò plenã,
Quàm potens edendo, qui ante di-
ei ortum inchoauit, aut item cum die.
Nunquam piſces oculis vidi precioſiores,
Neptune; eorum ſi decimas acci-
peres precij quotidie,
Longè deorum eſſes ditiſſimus.
Veruntamen horum niſi quis adrideret,
Darem anxius quantum a me poſtularet,
Ab oenopola.
O' qui hunc intueris & poſſides
Braurenis ſacri chariſſimum locum,
Latona Iouisq; arcu domita virgo,
Vt tragici loquuntur, quibus licentia & poteſtas
Eſt dicendi omnia & faciendi ſolis.
-- Gaudeo, cum nudos video,
Famelicos, & eos qui ante tempus ſemper
Omnia cognoſcere cupiunt;
Coenat intra lares, quid putas, Laconicè
Heminem aceti, tantum? quid tantum? aceta-
bulum menſuram
Capit tantum Cleonaorum
Si quis diues parata coena me inuitat,
Non conſidero triglypha, vel tecta,
Neque perquiro Corinthios cados:
Verum diligenter obſeruo coqui fumum.
Etſi in dextrum rectè latus vehemens tollitur,
Lætitia affectus ſum ſtatim, gaudeo, alasq; cõcutio
Si verò obliquus & rarus fuerit, ſtatim intelligo
Quòd hac mihi coena (parata ſit) ſed ſanguine
caret
Optimè liberaſti te hac teſſera,
Vrbanus es: depone drachmam, iacet? Quomodo
iaciam

Digitized by Google

Iaciam Euripidem, cum nunquam
Euripides foeminam ſeruari? An non vides
In tragoedijs quantus ipſarum oſor fuerit?
Paraſitos autem diligebat vnde & ait;
Omnis enim homo qui amplum victum poſſidet,
Nec ad minimum tres immunes alit,
Pereat, nec reditum in patriam adipiſcatur.
Sed vnde hæc obſecro? quid hæc cura?
Non enim fabulam, ſed mentem conſideramus.
Non facilè te capiam, cum ipſe ignarus ſim
Eius rei, neque ſic conſumas diem
Menſā plurimis rebus bonis adornanda ſuperfluè.
Non enim abibo prius quàm cognouero
Quis ſacra facturus, aut vnde apparaturus ſit
Coenam, aut num vocauerit aliquos homines
Omnium verò generum deſcriptionem mecum habeo,
Quæ & qualia me emere aut cuſtodire oporteat.
Veluti cum mercator, aut ſi mauis
Nauclerus quiſpiam ſtatim pollucet proiecto
Malo, & gubernaculo nauis confracto,
Oneribus ve eiectis, diues factus.
Talem mitto: nihil enim iucundè & libenter
Facit hic, ſed quantum ex lege cogitur.
Inter libationes autem ſecum computat,
Quanta nauigationis ſocijs pars pertineat,
Tum ſuis quiſque poſitis viſceribus veſcitur.
Sed cum alius ex Byzantio nauigauit
Tertianus, mali expers bene nūmatus nimis lætus
Qui in decem vel duodecim minam
Accepit naulum, & vſuram eructat,
Pulchris meretricibus Ventri deditus;
Propter hunc ſtatim macto, exertamq́ eius
Dexteram mea inſerui; recordatus Iouis

Serua-

Seruatoris ; accinxi me ad miniſtrandum.
Talis eſt mos. Contrà iuuenis amori deditus
Patria abligurinit bona, & dilapidauit, diſcedo
Herclè ad alium a ſymbolis nos conuocantem,
qui fortè
In fictile coniecit vas, plurimaq́ reperit,
Fimbrias comprimentem, & exclamantem ;
Quis vult obſonium venale parare?
Permitto cum clamore. Verbera enim oportet
anteuertere
Venientem, & totam noctem miniſtrare.
Si enim mercedem petas, matulam mihi
Adfer prius, inquit ; acetum lens
Non habebat. Vbi rurſus petieris, poenas lues gra-
ues,
Primus ex coquis ait. Huiuſmodi ſexcenta
Alia poſſem dicere. Sed quò te duco?
Lupanar ſumptuoſum eſt, Adonia
Incedens amica cum aliys ſuis ſcortis paſſim.
Teipſum hinc auferes, alium locum percurrens.

Finis omnium quæ de Diphili ſcriptis in-
ueniri potuerunt.

Digitized by Google

APOLLODORI COMICI VITA.

APollodorus Gelous, nouæ Comœdiæ poeta, σύγχρονος, hoc eſt, contemporaneus Menandri, vt Suidas teſtatur, Fabulas multas compoſuit, quæ omnes perierunt, præter paucarum nomina: quæ ſubijciemus. Fuit verò inter primos atq; præcipuos nouæ Comœdiæ poetas. Quod ex eo conſtat, quòd Terẽtius, Donato teſte, duas ab eo fabulas tranſtulerit, Hecyram & Phormionem. Fuit & alius Apollodorus, comicus Athenienſis, 47. fabularum ſcriptor. Tertius Apollodorus Tarſenſis fuit Tragicus, cuius δράματα apud Suidã extant: ἀκανθοπλὴ, id eſt, ſpina percuſſus: τεκνοκτόνος, hoc eſt, vt ſic dicam, naticida: Hellenes, Thyeſtes, Vlyſſes, Hicetides. Quartus etiam Athenienſis fuit, profeſſione Grammaticus, Ariſtarchi & Panætij diſcipulus, cui Amphictyones Græciæ honorẽ habuiſſe Plinius ſcribit: & meminerunt eius, Diodorus Siculus lib. 1. de fabuloſis antiquorum geſtis, Strabo lib. 14. Plutarchus in Lycurgo, Gyraldus de Dijs gentium, Cœlius Calcagninus in Encomio liberalium artium. Quinti Apollodori Rhetoris, qui Olymp. 179. præceptor fuit Callidij & Auguſti, mentionem faciunt Euſebius, Strabo, Quintilianus, & alij. Sextus, amicus fuit Socratis, cuius colloquium cum Socrate iniuſtè iam damnato, qui volet petat, ex Xenophontis Apologia pro Socrate, ex Aeliani de Var. hiſt. lib. 1. cap. 16. & ex Stobæo. Plures huius nominis celebrantur a Plinio, Aeliano, & Nicolao Perotto.

EX APOLLODORO
Geloo Sententiæ.

In Intemperantiam.

ET ianua clauditur vectibus, nullus autem
Faber tam munitum effecit oſtium,
Per quod feles & adulter non ingrediatur.

In Patientiam.

Graue eſt fortunæ negocium; graue inquam: ſed oportet
Eam commodè feras, vt onus.

Infortunatos indigere condolentibus.

Omnib. hoc innatum eſt, vt infortunij tempore
Suauiſſimè afficiantur, ab alijs condolentibus.

In Spem.

Nunquã deſpondere animum infortunatus debet,
Viri, ſed meliora ſemper expectet.

Quòd

Quòd inconſtans ſit hominum proſperitas.

Neſcio cui confidas, argento ne, pater?
Nam quoduis tempus nihil poſſidentibus
Largitur iſtud; poſſidentes autem eo priuat.

Vitæ laus.

Cũ iuuenis eſſem, me mortis immatura miſerebat
Nunc verò cum ſenis funus efferri cerno,
Fleo. Eadem enim via mihi terenda eminet.
Non vbique Phryx ſum; ſi non viuere ſenſero
Melius, quàm viuere, meliori vtar.

Comparatio vitæ & mortis.

Tranquillè viuere iucundum. Beata vita
Et venerãda ſi fuerit cum aliis quoq; tranquillis.
Inter feras autem & ſimias verſantem oportet
Simiam eſſe, ò miſeram vitam.

In Senectutem.

Aetatem amare ſenilem ne contempſeris;
Cui tu quoque, ſi conſeneſcas, ſubiiciêris
Non parum verò illud eſt, in quo vincimus patres;
Vos enim obiicitis, ſi quid non indulgeat
Pater, An non tu quoque iuuenis ante nos fuiſti?
Patri verò ad filium, ſicubi aduerſetur,
Non licet dicere, An non tu quoque ſenex fuiſti?

In Triſtitiam.

Non appellandus eſt felix, qui pecunias
Habet

Habet plurimas, ſed qui non triſtatur
Moerentibus enim & ſolicitis.
Qualibet nox longa videtur.

In Iuſiurandum.

Flagro præſente iuſiurandum ne poſtules.

In Milites.

Difficile eſt militem inuenire, cui ad ſenectam
Vſq; omnia bene ſucceſſerint, niſi timidus ſit.
Illicò miles factus eſt pro libero homine.

In Mediocritatem.

Magna dona fortuna metum habent;
Et quod valde ſplendidum eſt, a periculo nõ abeſt.
Ne tutum eſt, quicquid eſt erectum in mortali genere,
Quod euerterit aut aliquod tempus, aut inuidia,
Poſtquam ad culmẽ proſperitatis quis aſcenderit:
At medioritas omnibus in rebus tutiſſima,
Quòd neq; tota omnino humili animi
Parte nitatur, nec rurſus excelſa.
Etenim ſi quis cadat ex minori ſtatu,
Facilius ſuum circumtegit infortunium:
At molis magnæ ruina fit magna.
Nam ad id quod eſt ſplendidum, impetum inuidia facit,
Ac decipit illos quos erexit fortuna.

In Parcitatem.

Atqui propemodum caput malorum

Dixiſti.

Dixiſti. In nummorum enim amore omnia inſunt
Ego enim non aſpexerim quanta diuitiæ ſint,
Sed an qui eas poſſidet iis ſit ſuperior quæ habet.
Odi fortunam cum infortunato corpore verſantē.
Quiſquis enim opulentus in promptu habens ut ſuauiter viuat,
Malè viuit quid aliud quàm fortunam
Accuſes? quòd cum fortuna infortunatus eſt.

De Amicitia.

Domum ſi quis amici ingreſſus fuerit,
Videre, Nicophon, licet amici
Beneuolentiam, ſtatim vbi fores attigit,
Ianitor hilaris primùm occurrit, canis
Caudam mouens prodit; occurrit alius
Sellamq; ſtatim parauit; licet nemo iubeat.

In Aſſiduitatem.

Satis temporis ad negocia ſi ſumpſeris,
Omnia ceſſabunt & comprimentur.

In Vitam hominum.

Vos appello omnes homines: quid vita iucunda
Prætermiſſa, datis operam vt res malè habeant,
Alii cum aliis belligerantes? Vtrumnè per deos quæſo
Procuratrix quædam eſt vita nunc fortuna
Ferox veſtra, quæ ne literis quidem omnino
Nouerit quid malum aut quid nam bonum ſit,
Ignorans prorſus, temereq; & inconſideratè
Quouis modo vos voluutans?

Arbitror

Arbitror equidem. Quis enim malit,
Verè Græca cum ſit, offenſos cernere
Hos a ſeipſis, & mortuos concidentes;
Cum liceat hilares ludendo ſuccumbentes,
Tibia cantu recreatos ſic dicere, ò ſuauiſſima
Ferocem reuince noſtram fortunam.
Et deinceps,
Non hoc eſt viuere, quam appellant
Deorum verè vitam, quantò verò iucundiores
Res in vrbibus eſſent (hoc tempore poſſent)
Si hac mutata vitam aliam degeremus?
Athenienſes omnes potare, & ad
Annos vſque triginta foras prodire; Equites antè
Ad commeſſationes, Corinthum, diebus decem
Coronatos, & unguentis ante lucem delibutos;
Raphanum vendentes coquere Megarenſes,
In balneas ingredi commilitones,
Miſcere vinum: memorabiles erant hæ deliciæ,
Eaq; vera vita, at imperita fortunæ
Seruimus,

De Magiſtratu.

Oportet auditorem, & reuera prudentem iudicē,
Antequam narretur ſermo, vitam conſiderare
Dicentis qualis nam ſit cuias, & ſummam ſtudij
A' puero ſui quorſum direxerit. qui enim eſt
Proditor ſui ipſius, & malus ætatis ac formæ ſuæ cuſtos,
Talis in primis ciuitatem totam peſſundat.
Non enim turpe putant huiuſmodi homines re pulſam pati,
Cum nihil non audeant, dudum namq; pudorem
Omnem exuerunt apud alias fores.

Itaq;

Itaq; aggreditur omnia impudenter
Quilibet ipſorum, audax eſt undequaq;,
Mentitur, peierat, teſtatur, rabulam agit,
Furatur peierat, teſtatur, rabulam agit,
Furatur, publicanus eſt, diſſolutus ac ignauus; tantundem verò
Si non ciuitatem, tribum certè ſuam paulatim euertit.
Sic enim ſenſim pars vna ciuitatum, poſt aliam
Ab improbis hominibus euerti ſolet.
Vide an non meritò contra iuuenes hæc dicere videar.

Sunt & hæc Apollodori Geloi.

Anxia, & lacuna vrna
Soluta & putei, decentes
Funes feciſti.
Nouum aiunt Charephontem in nuptias
Tanquam ophellam non inuitatum, irrepſiſſe.
Nam pyride & corona accepta, vt tenebra erant,
Aiens a ſponſa ſe, qui aues portaret,
Venire, irruens coenauit.
Inuito Martẽ, Victoriamq;, vt ad me ingrediãtur.
Voco etiam Charephontem, nam niſi vocauero,
Non vocatus veniet.
Veruntamen villum admodum
Acidum erat & malum, vt me puderet.
Nam reliqua acetoſas pradia
Ficus ferunt: meum etiam vineam.

Finis omnium carminum Apollodori Geloi.

PHI-

PHILIPPIDAE COMICI VITA

DE hoc Poeta parum inuenitur apud autores, niſi quod Gellius lib. 3. capit. 15. de eius interitu mentionem facit. Sunt autem eius verba hæc; Philippides Philoclis filius, comœdiarum poeta haud ignobilis, ætate iam prouecta, cum in certamine Poetarum præter ſpem viciſſet, & lætiſſimè gauderet, inter illud gaudium repentè mortuus eſt. Hæc ille. Plura ſcribit de hoc Philippide Donatus Acciaiolus in vita Demetrij regis; Fuit, inquiens, Philippides Poeta ſumma cum Lyſimacho familiaritate coniunctus, multaq; per eum populus Atheniensis ſuſcepit a rege beneficia. Compellebatur enim rex ad hunc hominem diligendum, ob eius integros mores, vitæq; probitate: in eoque præcipuè viro admirabatur, quòd cum ſecum verſaretur aſſiduè ab omni tamen aſtutia, & adulatione, quibus regiæ domus abundare ſolent, quaſi a perniciosa peſte abhorreret. Itaque in animum ſuum induxerat, vt quandocunque ſibi ad bellum, reſq; gerendas proficiſcenti occurrebat Philippides, hoc pro bono homine, & auſpicato haberetur, quaſi aliquod fauſtum felixque portenderet. Hactenus Donatus. Talis tamen (addit Gyraldus) cum eſſet Philippides, æmulo non caruit Stratocle apud Lyſimachum, in quem & eius adhuc in Comœdia verſus leguntur, quos ex Plutarcho ſub finem hic adſcripſimus.

EX PHILIPPIDE

Sententiæ, quæ inueniri potuerunt.

De Incontinentia,

NOn ita fiet, vt tu nunc ais; ebrius fui pater,
Peccaui, vt veniam a me conſequaris.
Nam qui aduerſus imbecillum per vim Pamphile, quidpiam
Agreditur, iniuria, non errato, videtur obnoxius.

De Virtute.

Cum peccaris in re aliqua libenter vinci te ſinas,
Ita enim vel maximè, id quòd vſui eſt ſeruatur.

Quòd vxorem ducere non bonum ſit.

Deformem vxorem duxiſti, at diuitem.
Dormias iniucundè, iucundè epulans
Dicebam tibi ne duceres vxorem, ſed ſuauiter viueres.
Platonis dictum bonum eſt hoc, Phidyle s
Non eſſe ducendam vxorem, neque fortuna
Se per multa opponere negocia.

In Malitiam.

Aſperrimus etiam ſycophanta, ſi duas minas
Acceperit, agno mollior abibit.

In Fortunam.

Cum tibi contigerint, here, res aduerſa,
Euripidis memor ſis: tuq; facilius feres
Non eſt quiſquam qui ſit ex omni parte beatus:
Te verò de multis vnum eſſe cenſeto.

In Tempus.

Tempus, medicus communis, te ſanabit.

Sunt & hæc Philippidæ, ſed non valdè ſententioſa.

Miſeret me certè vniuerſorum,
Cum inopes quidem homines cerno
Liberales; maſtigias verò in argentea
Lance minam pendente, iuſculum nonnunquam
Duobus obolis edentes, aut tribus;
Et capparin areis tribus, in catino
Pendente quinquaginta drachmas argenteo.
Ac prius licebat phialam ſuſpenſam videre;
Operoſum ſcilicet hoc quidem etiamnum eſt.
Nam ſi quis dedicarit, ſtatim alius ſurripuerit.
Deinde poſt omnia, venit qui teſtes adferebat
Multos; ac omnia quidem, ò mulier, reliqua vilipendebat;
Voce verò virum referens Gnathana, riſu edito

P a 5

Praclari ſanè, inquit, renes, ita me chara
Ceres amet, ac duos correptos deuorauit;
Ex quo omnes pra riſu ſupini conciderunt.
Phanus autem ille nihil nobis monſtrabat; neque quicquam
Poſtea locutus es miſer, nec ego voluptate afficior.

In Stratoclem inimicum ſuum.

Per quem combuſſit pruina vites,
Per quem ſciſſum in medio peplum eſt,
Honores diuinos mortalibus tribuentem;
Hac populum corrumpunt, non comoedia.

Eiuſdem apophthegma.

Lyſimachus tyrannus ad Philippidem comicum, qui amicus & familiaris ei erat; Cuius te rei, dixit, participem faciam? Reſpondit ille, cuiuſcunque volueris, modò ne ſecretorum.

POSIDIPPI, Comici Vita.

POSIDIPPVS Caſſandreus patre Cyniſco natus, Poeta fuit Comicus, & docuit tertio poſt Menandri obitum anno. Meminerunt eius inter alios Clemẽs Alexandrinus, Stephanus, Harpocration, Iulius Pollux, Athenæus, qui ex ipſius fabulis in primis eam celebrat quæ vocatur πορνοβοσκὸς, hoc eſt, leno alens meretricem. Eum inter primos annumeratum eſſe, Gellius lib. 2. Noctium Atticarum indicat, ait enim: Comœdias lectitamus noſtrorum Poetarum, ſumptas ac verſas de Græcis Menandro & Poſodio, aut Apollodoro, aut Alexide. Vbi pro Poſodio, Poſidippo legendum cenſet rectè Gyraldus. Alius fuit Poſidippus epigrammatarius, cuius mentio fit in commentarijs in Apollonium, in Cœnis Athenæi, & apud Stobæum. Extant etiam pleraq; ipſius epigrammata, in magno Græcorum Epigrammatum volumine.

EX COMOEDIIS

Poſidippi Comici Sententiæ.

De Vita, quòd breuis & inconſtans ſit.

Nemo vnquam abſque dolore vitam tranſegit
Qui homo eſt: Neque vſque in finem
Manſit beatus -

De Morte.

Inter ea quæ homo diuinitùs ſibi dari optat,
Nihil optat, quòd immortalitate melius ſit.

De Adulatione.

Antehac pallium omnes, vt apparet non me,
Salutabant iam ne vnus quidem mecum loquitur.

De Infelicitate.

Qui non nauigauit, nihil mali vidit.
Singulari prælio pugnantibus ſumus miſeriores.

De

De Dolore.

Operoſum eſt moerorem effugere. Dies autem
Semper ſecum cura adfert aliquid noua.
Ita multiplex eſt verſantileq; malum dolor.

De Liberis.

Filium aliquis educare poteſt, et ſi inops fuerit.
Filiam verò exponit, quamuis diues fuerit.

De Bonitate.

Notos arte mihi comparaui.
Multos; moribus plurimos amicos.

Sunt & hæc Poſidippi, licet non omnino ſententioſa.

Cum ſis coquus, exiſti foras
Incoenatus? erant ne igitur Aphiſea?
In foro facio opus.
Conduxit enim me ſocius quidam notus.
Ego aſſumpto mecum coquo, audiui
Coquorum omnia ſingulatim mala.
Artem alij alijs inuidentes aiebamus non habet
Ad obſonium Creticum narem; iſte os
Peruerſum, ille linguam ad indecoras
Cupedias, nonnullaq; condimenta;
Sale gaudet, aceto fragmentis placentarum, inſuper vſtionibus;
Fumum non fert, nec ignem. Ferens autē ex igne
Ad macharas veneram: quorum vnus hic

 Per

Per machæras ignis profectus eſt.
-- Priuatim magnus eſt
Eis Seuthes, certus ſis optime; quia
A' bono nihil mihi videtur imperatore differre.
Hoſtes adſunt, profundus natura
Imperator adſiſtit, & rem excipit.
Hoſtis eſt ſcilicet compotans turba,
Bibit enim confertim hic, ingreſſus eſt
A' quindecim diebus vſque ſperans & expectans
Cœnam, impetu plenus, viribus defectus:
Obſeruans quando quis ad manus ferat, intelligas
Eiuſmodi turba dorſi ſpinam conglobatam.
Diſcipule Leucon, vosq; mei vna miniſtri
(Omnis enim commodus, & proprius locus eſt
Artis ergo ſalire) quodnam condimentorum
Omnium optimum eſt in arte coquinaria?
Arrogantia in vniuerſum autem artium
Quicquam habentem cernes hanc ducem ſibi comparaſſe.
Viam hac ſternit, ac præit, quiuis thoracē habeat
Squamatum, aut draconem ferreum,
Videatur Briareus; ſi res ita verò ferat, lepus eſt.
Coquus, ſi ſubſeruientes miniſtros habens
Ad priuatum & tyrones ingrediatur,
Cumini ſectores, omnem ſimul famem probè
Illiquefaciat quiſq; ſtatim. ſin veracem
Te preſtes, & ad cutim vſq; exectus abeas.
Quod igitur præcipiebam, inanitati locum cede,
Et inuitatorum ora fac cognoſcas,
Vt enim ad emporia, quod artis extremum
Eſt, ad os recte proſilias.
Miniſtramus nunc nuptijs; victima bos ſit:
Qui dat illuſtris eſt, illuſtris qui accipit:
Horum mulieres ſacra dea ſunt Dea:
Corybantes,

Corybantes, tibia, pernoctationes, reuerſio.
Hippodromus & ſtudium hoc tibi eſt coquina.
Memento horum tu quoque.
Phryne longè nobiliſſima extitit ante nos
Meretricum; etenim an iunior
Is temporibus eſſet, certamen audiſti;
Quæ vitas lædere maioribus damnis videbatur,
Heliaam de corpore cepit,
Animum vix incolumem ſeruauit.

Poſidippi carminum Finis.

EPICHARMI COMICI VITA.

DVOS Epicharmi nomine celebres viros fuiſſe, memoriæ proditũ eſt: alterum Coum, Pythagoricũ philoſophum, cuius vitam Diogenes Laertius explicat; alterum verò Comicum, de quo nunc agimus. Hic Epicharmus patria fuit Syracuſanus, vel, vt alij volunt, Craſtinus a Craſto Sicanorum vrbe: vt Neanthes lib. De viris illuſtribus, & Stephanus prodiderunt. Alij Megarenſem ex eadẽ inſula faciunt; vnde Ariſtoteles in Poetica Epicharmum, & Horatius in Epiſtolis, Siculum tantùm appellauerunt. Alij eũ Samium, alij Coum faciunt, vnumq; ex ijs qui cum Cadmo in Siciliam emigrarunt. Diomedes Grammaticus ideo Coum putauit, quòd in ea inſula exulauerit: quin & a Co inſula Comœdiam ait a pleriſq; denominatam videri. Parentes habuiſſe dicitur Epicharmus Chimarum, ſeu Tityrum, & matrem Sicida. Ariſtoteles, eũq; ſequutus Plinius lib. 7. duas ab Epicharmo literas inuentas aſſerunt, θ & φ. Sed de Græcarum literarum inuentorib: fuſiſſimè tractat Ioannes Tzetzes in Variæ hiſtoriæ Chiliade duodecima, ſub initium; quem qui vult, conſulat. Suidas cum Ariſtotele, affirmat, eum cum Phormo Comœdiã inueniſſe in Sicilia. Cicero acutum, nec inſulſum hominem, in Tuſculanis appellat, vbi & verſus ex eo adducit. In Epithetis mirè excelluiſſe eundem Epicharmum, author eſt Demetrius Phalereus. Dicendi quoque modus ab eo defluxiſſe dicitur, quem Epicharmion

charmion

charmion Græci appellant. Proditum quoq; eſt literis, Epicharmum, cum liberius obſcœnum neſcio quid, coram Hieronis vxore locutus eſſet a tyrãno malè multatum, ſolumq; vertere coactum fuiſſe. Qua de re meminerunt Plutarchus in Apophthegmatibus, L. Viues in libello de Chriſtiana fœmina, D. Dionis Lambinus in Politicis Ariſtotelis. Quo autem tempore vixerit, variè traditur. Quidam enim ante Perſarum tempora fuiſſe credunt, quo tempore Athenis Euetes & Euxonides & Mylos celebrantur, Alij eodem Perſarum tempore, atque etiã poſt, quæ omnia vera eſſe poſſunt, cum inter longæuos connumeretur. Vixit enim, vt in Macrobijs obſeruat Lucianus, annos 97 Hiero verò circiter 74. Olymp. regnaſſe dicitur: & Cyrus capta Babylone, Olymp. 60. regnum ad Perſas tranſtulit. Verũ, hæc ex ſupputatione Funccij. Fabulas Dorica lingua multas docuit Epicharmus: Suidas quinquaginta duas, Lycon triginta quinque, alij longè plures. adeò vt Apollodorus eas in decẽ volumina digeſſerit, vt in Plotini vita ſub finẽ ſcribit Porphyrius. Vult Horatius. Plautum Latinum Comicum in fabulis componendis imitatum eſſe Epicharmum, dum libro 2. Epiſtolarum ſic ait, inter alia; Plautus ad exẽplar Siculi properare Epicharmi. Plato quoque non paucas ex Epicharmo ſententias mutuatus dicitur ab Alcimo, & Chriſtophoro Landino Horatij interprete. Eius locum περὶ θεῶ λόγῳ integrum annotabimus, quia verſuũ ratio nõ eſt vbiq; obſeruata a Clemẽte.

F 5 EX

EX COMOEDIIS EPICHARMI, VETERIS Comœdiæ poetæ, Sententię, quæ ſuperſunt.

In Garrulitatem.

AD dicendum non idoneus, & ad tacendum impos.

De nuptijs, & in mulieres.

Vxorem ducere perinde eſt, atq; tres ſeniones, aut tres talos
Fortuitò ieciſſe. Nam ſi nactus fueris compoſitam
Moribus, & aliàs nullam moleſtiam exhibentem, nuptijs beatus eris
Sin & vagam, & loquacem, & ſumptuoſam;
Non vxorem habebis, ſed per totam vitam miſeriam exornatam.
Nihil eſt inclyta terra muliere grauius;
Nouit expertus. Felix ille, qui ignorat.

In Ignobilitatem.

Suffocor, cum nobilitatem, qui nihil eſt & malus,
Nominat, qui & moribus ignobilis eſt.

Quid

Quid enim ſpeculo commercij cum cæco ?

In Amorem.

Amoris mollities leonis robore domanda eſt.

De Nobilitate.

Perdet me genus. Ne dicas, ſi me amas,
Mater, ad ſingula genus. Quibus natura
Boni nihil eſt peculiare,
Eò confugiunt ad monumenta
Et genus; numerantq; quot auos habuerint.
At ne vnum quidem viderit, aut nominauerit, cui
Non ſint aui, aliter enim quomodo nati eſſent ?
Quos tamen ſi proferre nequeunt, propter aliquam
Loci mutationem, aut amicorum penuriam,
Quid illis qui auos numerant ſunt ignobiliores?
Quiſquis ſuapte natura proclinis ad bona fuerit,
Nobilis eſt, etiamſi matre Aethiope natus ſit.
Ex Scythia putas damnum fieri. Anacharſis non ne fuit Scytha?

De Vita.

Tanquam longo
Tempore victurus, & tanquam breui, ita animo cogites.

De Tranquillitate.

Quies & tranquillitas, ô mulier, gratioſa res eſt.
Et maximè vicina temperantia.

De Verbo diuino ex Clementis Alexandrini Stromatis.

Et Comicus Epicharmus de verbo ſic apertè dicit in Republica; Vita hominum ratiocinatione & numero valde indiget. Viuimus autem numero & ratiocinatione Hac enim conſeruant homines. Deinde ſubiungit apertè; Verbum regit homines, & ritè conſeruat Deinde; Si homini eſt ratiocinatio diuinum quoq; verbum ineſt ei in ijs, quæ ad victum pertinent, & alimenta. Artes autem omnes diuinum conſequitur verbum, quod ipſum ſemper eos (homines) edocet, quid nam vtile facere oporteat. Non enim homo inuenit artem, ſed eam adfert Deus. Hominis autem ratio orta eſt ex diuino verbo.

In Ignauos.

Ignauus ferocit valde initio, tandem fugit.

In Mentem.

Enimuero mens cernit, & mens audit.
Reliqua autem ſurda cæcaq; ſunt, &
Rationis indiga.

In Iram.

Ne te ipſum ob res leues iracundum exhibeas.
Superare non iram conuenit, ſed legem.
Nemo iratus quicquam rectè deliberat.

In

In Paupertatem.

Omnis namque pauper plurima mala lucratur.

In Voracitatem.

Primum omnium ſi comedentem eum videres, moreris.
Fremunt intus fauces, reſonat maxilla,
Strepit dens molaris, tumultuatur caninus,
Stridet naribus, mouet auriculas.

De Liberis.

Nullus eſt locus vſque deſinitus,
In quo omnes aut improbi gignantur, aut probi.

In Inuidiam.

Quis vitio vertat, ſi mihi ſiat amicus inuidioſus.
Nullus enim vir eſt, cui non inuideatur
Cæcum quis cernens miſeratur, at nemo ei inuidet.

In Auaritiam.

Manus manum lauat, & digitus digitum.
Manus manum fricat, da aliquid, & accipe aliquid.

De Aſſiduitate & labore.

-- Cæterum diligens induſtria
Plus donat amicis, quàm bonum ingenium.

-- Mercede laborum idoneorum
Vendunt nobis omnia bona dij.
Tua enim patria laboribus amplificatur;
Ocioſa verò ciuitates in tenebris iacent,
Et tenebras vident formidoloſa.

De Prudentia.

- Eſto ſobrius &
Memor diffidere: hi nerui ſunt ſapientiæ.
-- Non pœnitere poſt factum,
Sed multò ante deliberare virum decet ſapientẽ.

De Bonitate.

-Si puram
Mentem habueris, toto corpore purus eris.
Ipſum ingenium hominibus alijs bonus dæmon.
Alijs malus eſt.

*Finis omnium quæ de Epicharmi ſcri-
ptis inuenta ſunt.*

Digitized by Google

EVPOLIDIS
Comici Vita.

EVPOLIS Athenienſis, priſcę Comœdiæ ſcriptor, claruit Apollodoro principe Atheris Olympiade 88. vt Euſebius in Chronicis, & P: ænotamenta in Ariſt o phanem indicant. Vbi etiã legitur, Eupolin δυνατὸν τῇ λέξει, καὶ ζηλοῦντα Κρατῖνον fuiſſe; hoc eſt, ſtylo rudem, & Cratini præcipuum imitatorem. M ntio eius fit frequens, & honeſta, apud hos potiſſimum authores, vt ſunt; Pauſanias, Plutarchus, Aelianus, Lucianus, Apollonij interpretes, Suidas, Pollux, Athenæus, Hæphæſtion, Iſaacus Tzetzes, Cicero, Quintilianus, Horatius, Perſius, Iuuenalis, Politianus, & alij. Dicitur autem a Perſio iratus, quòd vitiorum hominum eſſet acerbiſſimus impugnator. De morte Eupolidis variant authores. Platonius, Græcus author, vbi de Comœdiarum diff: rentijs agit, ſic inquit: ἴσμεν γὰρ τὸν Εὔπολιν ἐπὶ τὸ διδάξαι τοὺς βάπτας, ἀποπνιγέντα εἰς τὴν θάλατταν ὑπ' ἐκείνων, οὓς ἔθηκε τοὺς βάπτας, hoc eſt: Scimus Eupolin, quoniam fabulam Baptas docuerat, ab ijs ipſis in mare ſubmerſum, contra quos Bap:as emiſerat. Marcus Tullius in ſexto Epiſtolarum ad Atticũ ſic refert; Quis

cuim

enim non dixit εὔπολιν διὰ τὰς ἀρχαίας ab Alcibiade nauigante in Siciliam, deiectum in mare? Redarguit Eratoſthenes. Affert enim, quas ille Fabulas poſt id tempus docuerit. Quidam eo bello ſubmerſum prodiderunt, quod apud Helleſpontum contra Lacedæmonios geſtum eſt. Atque poſt id bellum lege publica cautum eſſe, ne quis poeta ſtipendia militaria deinceps faceret. Qua ex re non obſcurè conijcitur, Eupolin maxima apud Atheniẽſes authoritate fuiſſe. Sed enim ex Aeliani de Animalibus libro decimo, interitus Eupolidis hiſtoriam ſic diſcimus. Eupolidi, inquit, Poetæ Augeas Eleuſinius canem Moloſſum genere, & ſpecie conſpicuum, dono dedit; quem cum gratiſſimum haberet, de nomine amici Augeam appellauit. Is canis qua fidelitate proſequeretur dominum ſuum, egregiè oſtendit. Cũ enim Ephialtes, Eupolidis ſeruus, quaſdam eius fabulas ſurripuiſſet, canis acerrimo impetu in direptorem incurrit, morſuque eum comprehenſum interfecit. Porrò in Aegina, cum Eupolis vita exceſſiſſet, ibique ſepultus fuiſſet, canis ad tumulum primùm quidem diu luxit, verùm deinde mœrore inediaque extabuit. Vnde & loco ei nomen inditum eſt κυνὸς θρῆνος hoc eſt, canis luctus, Hæc Aelianus. Nec deſunt, qui hiſtoriam Eupolidis ſic referant: Archæam, aiunt, Comœdiam ad Eupolin vſque perueniſſe: qui, quòd Alcibiadem Athenienſium principem perſtrinxiſſet, ab eo eſt in mare deiectus, & (vt quidam volunt) diu inter vndas iactatus, tandem

tandem euaſit. Sed hactenus de morte. Eupolidis ſepulchrum non procul ab Aſopo Sicyoniorum fluuio monſtrari Pauſanias in Corinthiacis author eſt. Fabulas ſeptemdecim docuiſſe, atque in iis ſepties viciſſe Eupolis proditur.

EX COMOEDIIS EVPOLIDIS,

Veteris Comœdiæ poetæ, Sententiæ quæ ſuperſunt.

In Imprudentiam.

AGe, ſpectatores pluribus audite, & intelligite
Rem. Rectà enim ad vos cauſa noſtra dictionem eloquar.
Nam cum peregrinos poetas audiſtis, ſtatim ſapientes pronunciatis.
Si quis verò noſtratium nihilo illis inferior ſapientia,
Aggrediatur poeſin, omnino deſipere iudicatur.
Quin & inſanit, & mente non conſtat; vt vos clamatis.
Sed agite, mihi auſcultate, & moribus planè immutatis
Non inuidete, ſi quis è veſtratibus iuniorum muſica delectetur.

Breuitas in dicendo.

Relinquam ambages in dicendo;
Eloquar autem rem ipſam intra ſuos fines.

In

In Cimonem.

Malus quidem non fuit, ſed vinolentus & negligens.
Et quandoque cubabat in Lacedæmone,
Hac Elpinice ſola relicta.

In Adulatorum vitam, ſeu viuendi rationem.

At viuendi rationem quam habent adulatores, apud vos eloquemur.
Verùm audite, quàm ſumus omnes elegantes viri: quibus
In primis puer pediſſequus eſt, multis in rebus alienus;
Veſtes verò mihi duæ ſunt ſectiuæ; harũ induens
Semper alteram in forum erumpo; illicq; poſtquam
Aſpicio quempiam virum fatuum, at diuitem, ſtatim huic me applico.
Et ſi quid fortè diues dicat, vehementer laudo, & ſtupeſcens admiror,
Pra me ferens quaſi verbis lætor, deinde ad cœnam venimus, aliò
Alius noſtrum, ad polentam alienigenam: vbi oportet lepida multa
Adulator ſtatim dicat, quæ foras feruntur, noui autem medicamentarium
Hunc ſtigmaticum, patientem. Cauillum enimuerò dixiſſe, atebum.
Deinde ipſum puer foras productum, habentem collarium, tradit Oeneo.

In

In Niciam.

Quamdiu eſt; quod non fuiſti apud Niciam?
I[illegible]ò non vidi, niſi nuper in foro ſtantem
Vidiſſe ſe homo Niciam ait?
Qui potuiſti eum videre? niſi fortè prodens roges;
Audiuitnè quiſpiam veſtrum, coætanei,
In ipſo facto deprehenſum Niciam?
Vos enim ò mente capti homines, an
Virum optimum in tanto crimine deprehendatis?

In Periclis eloquentiam.

Optimus hic erat inter omnes homines dicendo;
Si quando procederet tanquam boni curſores,
Sexdecim pedes, orando anteuertebat oratores.
Celer quidem in dicendo, ſed ad ipſius celeritatem
Suada quadam inſidebat eius labijs,
Sic perſuadebat: & ſolus ex oratoribus
Stimulum quaſi relinquebat in auditorum animis.

In eiuſdem Spurium.

Spurius an mihi viuit? Ac iam pridem vir fuiſſet,
Niſi iam meretricium malum ſubmetuiſſet.

De Republica.

Etenim de pluribus quæ ſe offerunt, non habeo quod dicam,
Ita vehementer angor, rempublicam intuens noſtram.
Nos enim non ita vrbem colebamus olim, ò ſenes,

Sed

Sed erant nobis in vrbe primùm quidem imperatores
Ex præcipuis familijs, opibus genereq́ præſtantes,
Quibus tanquam dijs vota faciebamus; erant enim digni,
Itaq́ ſecurè degebamus. At nunc vt fortè fortuna contingit
Militamus, imperatores ſceleſtos, & piaculares diligentes
Vrbanus homo eſt, ſed mores Polypi habet.

In Protagoram.

Eſt iam intus Protagoras ille Teius.
Bibere enim Protagoras iubebat vt
Ante canem pulmonem geſtaret flaccidum.

In Phæacam.

In loquendo optimus, in dicendo impotentiſſimus.

Capellarum, de cibi ſui copia, iactantia.

Paſcimur omnigenis ſyluarum frondibus, abiete,
Illice, arbuti teneros ramos decerpentes;
Ad hæc & alia carpimus, velut cytiſum &
Phaſcum fragrantem, & ſimilacem multa folia habentem,
Oleaſtrum lentiſcum fraxinum, ficum, quercum, hederam, myricam,
Viticem, ſpinam albam, verbaſcum, albucum, ciſthum,
Fagum, thyma, ſatureiam --

Finis Sententiarum Eupolidis.

Sunt

Sunt & hæc Eupolipidis, licet non admodum ſententioſa.

ODio eſt Laconiſmus, etiamſi Tageniſmum emerim:
Multas tamen hoc tempore vitiatas arbitror.
Qui verò primus author fuit, vt primùm abbiberetur, (*fuit.*
Ad multã lacoproctiam excogitãdã nobis doctus
Cedo, quiſpiã ait maculã, omniũ primus inſerim
Palamedis inuentum iſtud eſt, & elegans. (*bens.*
Quid illud eſt vulpis quiſquilia?
Ecaſtor hac nullos abarcet ianua,
Faciem habens ſquillæ lori inſtar tortilis:
Cincinnos gerens aureos, anguillarũ inſtar ſeſe im
Qui delicatè inuitis, de cætero ſecuri (*plicantes.*
Hanc ego olim quærens harmoniam.
Quoniam altera manu claudus vehementer eſt.
Vino præſente, acetum bibere cupiuit.
Hæc mala patiuntur, venditionem tamen non po
Coenam appone, centum drachmas ecce. (*ſtulo.*
Auferunt, rapiunt ex ædibus
Aurum, argentumq́; direptum eſt.
Sed ò chære Iupiter, naſum iuxta ſitulam habes.
Verùm neq; arcas habent copioſè repletas
Ego verò te acubus tribus pungam,
Conditam opiparè, vile malumq́; obſonium.
Non igitur circumſcribes, quantum in prandium decernatur.
Quid eſt ad hamillam? prandebo,
Et maſſam ſiue molam, ceu cothurnicem feriam?
Aureos habens ſtateres ter mille.

Finis omnium quæ de Eupolidis ſcriptis inuenta ſunt.

CRATINI
COMICI VITA.

CRATINVS Callimedis F. Atheniensis, veteris Comœdiæ poeta, & penè author fuit, ſi ab Horatio ſtamus. Celebris habitus eſt cũ Platone Comico, teſte Euſebio, Olymp 81. Prænotamenta in Ariſtophanem indicant eum circiter 85. Olymp. floruiſſe, diemq; ſuum obiiſſe, cùm Pytinen fabulam docuiſſet, & ex ea victoriam retuliſſet; eo tempore quo primùm Lacedæmonij in Atticam irruerunt: anno ætatis ſuæ nonageſimo ſeptimo, vt obſeruauit Lucianus. Fabulas vnam & viginti ſcripſiſſe, & ex ijs nouies victoriam conſequutus eſſe proditur. Acron Horatij interpres, in arte Poetica, Cratinum Athenis, dum eſſent Dionyſia, ſatyricam fabulam induxiſſe ſcribit. Ex tragœdijs enim ſatyrica dramata inſtituta, in quibus ſalua maieſtate, maieſtatis, vt ipſe ait, iocos exercere conſueuerant. Verùm huic Acronis de Cratino ſententiæ reclamat Angelus Politianus in Prælectione in Perſium. Cratinum vocat idem Perſius audacem ſatyra prima, nullam aliam ob cauſam forſitã, quàm quòd mira dicendi acerbitate proſciderit Athenienſes.

nienſes, autor prouerbiornm ἐπειοῦ δειλότερος, hoc eſt, Epeo timidior, ſic inquit; Datum eſt hoc cognominis Cratino Comico, per alluſionem fortaſſis, quòd cum Oenoidis tribus princeps eſſet, in eo munere timidius ſe gereret. Idem ferè dicere viuetur Apoſtolius Byzantius ἐν παροιμιῶν συναγωγῇ. Epigrãma Nicerati, ſeu Aſclepiadis in eum ſcriptum, fini ſententiarum ſubijciemus. Plura de Cratino videri poſſunt apud Platonium, Plutarchum in Vitis, apud Aelianum, Suidam, Athenæum, Pollucem, Gyraldum, & alios. Cratini iunioris fabulos citat Athenæus quoque. Cratini pictoris meminit Plinius. Pauſanias luctatorem quendam inſignem, Cratinum appellatum ait: & alium, qui ſtatuariam exercuerit.

EX COMOEDIIS CRATINI

Veteris Comœdiæ poetæ, Sententiæ quæ ſuperſunt:

In Aſpaſiam Periclis pellicem,

IVnonemq; ſibi Aſpaſiam parit,
Et petulantem pellicem, & impudentem.

In Gneſippum quendam, hilaris Muſæ luſus ſcriptorem.

Qui non permiſit Sophocli potenti chorum,
Sed Cleomacho; quem ne digner quidem
Doctorem habere, vel in ſacris Adonijs.

Et in Horis fabula, in eundem.

.. Procedat autem & tragoedia
Cleomachi magiſter, cum pilatricibus
Coetum agens, qua more Lydio vellerent loca
Obſcoena.

In Dædali opera.

.. Nequaquam

Ligneus ille, ſed aneus profugit.
Num Dadali fuit opus, aut eum quiſpiam ſur-
ripuit?

In Generoſos.

Specioſus videris, at nominis nihil
Ad manus adfers.

De Felicitate.

Bona quibuſdam ſpontanea Deus aperit.

In Cimonem.

Nam & ego Metrobius ſcriba optabam
Cum viro egregio, & munificentiſſimo,
Omnium Gracorum optimo, primarioq́;
Cimone dulci fruens ſenectute,
Omne tempus tranſigere. Verùm id nobis
Fata prius eripuere.

De Eloquentia.

Praſes Apollo carminum fluentium,
Etſi reſonent fontes, duodecim ſcaturigenum os,
Illiſſus fauces impleat; quid tibi eloquar?
Niſi enim quis ei obturauerit os,
Omnia hac loca poematibus irrigabit.

De Vino.

Sed erat, quando in Phoſſone hanc illi coharens
Mecum traduxiſti, pampinum vini trahens.
Nec curaui tantum, nec Marona bibi.

De

De Oxybapho, quod poculi nomen eſt.

-- Quid verò ſi
Quis eum à nimio potu cohercuerit?
Ego noui, conteram enim cobas ipſius,
Et cadiſcos miſcebo ſordibus,
Et quæcunque alia potui apta vaſa ſunt,
Vt nec oxybaphum amplius vinarium retineat.

In Paupertatem.

Araneis refertum habes aluum.

In Platonem.

Homo es profectò menoemq́; & ſenſus habes.
Iuxta Platonem, vix ſcio, verùm arbitror.

In Poetas.

Bene condire non eſt cuiuslibet,

In Sordidos.

Hirtum habens anum, velut qui fabarum furfures edit.

Vituperium audaciæ.

A' iuuentute eius alienus, menti verò &
Ingenio conueniens.

Finis Carminum omnium, quæ de Cratini ſcriptis inueniri potuerunt.

In Cratinum epigramma Nicerati, vel Thęeteti, ſecundum alios verò Aſclepiadis.

Vinum magnus equus lepido eſt ad carmina vati,
Bibens aquam vix carmen effinges bonum.
Hæc dicebat Bacche; & ſpirabat non unum utrẽ
Cratinus ſed integrum olebat dolium.
Ergo coronis cõſpicuus erat Habebat aũt hedera
Frontem, ſicut tu, redimitam.

Digitized by Google

PLATONIS
Comici Vita.

PLATO Athenienſis, veteris Comœdiæ poeta, circa 81. Olympiadẽ claruiſſe dicitur ab Euſebio, vt in Cratino dictum eſt paulo antè. Suidas eum temporib Ariſtophanis, Phrynichi, Eupolidis, & Pherecratis vixiſſe aſſerit, quod tamen minus veriſimile eſt. Ariſtophanes enim Olymp. 86 clarus habitus fuit, vt in Funecij Chronologia videre licet. Et Clemens ὁ στρωματεὺς lib. 6 Strom. ait, Ariſtophanem, & Platonem, a ſe inuicem ſurripuiſſe quædam in Comœdia, cui vterque Δαιδάλου nomen indidit. Λαμπρὸς τὸν χαρακτῆρα fuiſſe dicitur a Suida, ex Athenæo forſitan: hoc eſt, ſtylum habuiſſe ſplendidum & illuſtrem. Fabulas idem Suidas compoſuiſſe Platonem ait 28. quas & enumerat. Athenæus, tres adijcit. Citatur tum apud alios, tum in primis apud Plutarchum in Alcibiade, Antonio & Pericle: apud Clementem Alexandrinum, Athenæum, Pollucem, & Suidam. Nec Galenus, non modò arte medica, verum etiam eruditione varia inſignis, dedignatur Platonis noſtri verſus in medium adducere, quos nos titulo εἰς λυχνίαν inſcripſimus.

EX COMOEDIIS PLATONIS

Veteris Comędiæ poetæ, Sententiæ quæ ſuperſunt.

Aenigma.

O Cypriorum rex Cinyra, hirſutorum hominum.
Puer tibi formoſiſſimus natus eſt, admirabilisq́; tibi
Præ omnib. hominib. Verùm duo ipſum dæmones tenent:
Hæc quidem impulſa per occultas ſolitudines, ille impellens.

In Inductum.

Meleager iſte Glauconis F. magno ortus genere,
Cuculus inſulſus circumit,
Cucumeris, peponis, eunuchijq́; crura (ſimilia) habens.

De Panibus.

Mox aduolauit coemptis non puris & nitidis,
Sed grauibus Cilicijs panibus.

De Mulieribus, quanta ipſis propter vinum accidant.

Vt vobis, mulieres, aliquando
Vinum in dementiam vertatur opto.

Digitized by Google

Nihil enim vobis mentis eſt; ſed vt prouerbium habet,
In popina mihi videtur mens eſſe.

In Dedali opera.

Heus quis es? dic ſtatim, taces? non loqueris?
Mercurius ſum, Dædali vocem habens,
Ligneus, mea ſponte incedens huc veni.
Dædalea omnia moueri videntur,
Et vident ſimulachra. ..

In Plebem.

Apprehende apprehende quàm celerrimè manum meam,
Imperatorem decreturam iſtum Agyrrhium,
Quærentem peluim ac pennam, vt ſcelus euomat.
Officit mihi (dicentem (linteũ ad tribunal eunti.
Depaſcitur foetulentum caput morb. teterrimus.

In Themiſtoclis ſepulchrum.

Tuus tumulus commodo loco erectus,
A' mercatoribus ex omni parte ſalutabitur;
Nauiq́; abeuntes, & appellentes videbit,
Nonnunquam etiam certaminum naualium ſpectator erit.

In Mugiles.

.. Egredienti mihi
Piſcator occurrit, adferens mihi mugiles,
Piſces ſanè ieiunos & malos mihi attulit.

Digitized by Google

In Cineſiam.

-- *Poſt hæc autem (in concionem prodijt)*
Euagoræ filius Cineſias è morbo laterali
Aridus puris expers, arundinea habens crura,
Tabis propheta, cruſtis inuſtus
Plurimis in corpore ab Euryphonte.

De eſu carnium, ex Clementis Stromatis.

Nam ex quadrupedibus nullum occidere nos
In poſterum oporteret, præter ſues: carnes enim
Suauiſſimas habent, & nihil de ſue redit
Ad nos, præter ſetas, coenum, & clamorem.

In Oxybaphum.

Epicrates & Phormeſius acceperunt
A' rege plurima munera,
Vaſa aceti aurea, lanceſq; argenteas.

In Oſtraciſmnm.

Quidnàm commiſit hic bonis moribus dignum,
Suis autem flagitijs maximè indignum?
Sanè talium virorum cauſa non eſt inuentus o-
ſtraciſmus.

In Pædagogum quendam.

Perdidiſti meum adoleſcentulum, quem tibi com-
miſeram,
Impie, ac perſuaſiſti vitam ſequi

A' ſe

A' ſe alienam: ac compotatiunculas matutinas
Bibit nunc tua culpa quod antea nõ conſueuerat.
Itanè ne ſi viuere didicerit, here reprehendis?
Ita ratione viuitur, vt ſapientes aiunt.
Epicurus enim ait eſſe ſummum bonum
Voluptatem; ac non licet habere
Eam aliunde Imò ex honeſta vndique vita.
Bene ſaluos vniuerſos nè fortè mihi dabis?
Vidiſtin philoſophorum, dic quaſo quempiam
Ebrium. in ijsq; verſantem qua dicis;
Vniuerſos videlicet qui ſupercilia tollunt,
Et prudentem quarunt in deambulationibus,
Et in diatribis, quaſi fugitiuum.
Ita cùm glautiſcus ipſis fuerit appoſitus,
Norunt qua ſit parte primùm attingendus.
Ac caput quarunt quaſi ad rem pertineat;
Vt omnes obſtupeſcant.

Paropſides.

Mulier dormiens ocioſum quiddam eſt, intelligò.
Ac vigilantes ſunt paropſides.
Ha ſolùm longè praſtantiores ad voluptatem
Captandam ſedent Non enim paropſides
Quanis ſunt, quaſo te?
Aliena res ſimiles ſunt paropſidibus;
Paululum enim oblectantes, citò conſumuntur.

In vrbanum quendam Philoſophum.

Licet vxorem habenti pulchram decumbere,
Et Lesbij ollas duas accipere;
Prudens hoc ipſum bonum eſt.
Epicurus dicebat, qua nunc ego dicò;
Si omnes eo modo viuerent, quo ego viuo,
Nullus inſolens nullusq; moechus eſſet.

Sententiarum Platonis Comici Finis.

Digitized by Google

CRATETIS
COMICI VITA.

CRATES Athenienſis primùm quidem fabularum Cratini actor fuit, vt Ariſtophanis interpres indicat ſuper illud in Equitibus.

Οἵας δὲ κράτης ὀργὰς ἡμῶν ἠνέχετο καὶ ςυφαλισμούς.

hoc eſt;

Qualem verò iram veſtram Crates ſuſtinuerit & contumelias, &c. Poſtea verò poeta priſcarum comœdiarum factus, planè ridiculus & hilaris, primus in Comœdia ebrios induxit: vt ex Thomæ Magiſtri Prolegomenis in Ariſtophanem, cognoſcere licet, ſi modò ei verè adſcribantur. Ariſtoteles in Poetica ſua, de Cratete noſtro in hunc modum ſcribit: Τὸ δὲ μύθους ποιεῖν ἐπίχαρμος καὶ φόρμης ἦρξαν· τὸ μὲν οὖν δὲ ἀρχῆς ἐκ σικελίας ἦλθε, τῶν δὲ ἀθηνῆσιν κράτης πρῶτος ἦρξεν, ἀφέμενος τῆς ἰαμβικῆς ἰδέας, καθόλου ποιεῖν λόγους ἢ μύθους. hoc eſt; Cæterùm confingere fabulas, quod quidẽ a Sicilia primùm manauit, Epicharmus & Phormus cęperunt; ſicuti quoq; ex Athenienſibus Crates, iambica prorſus ratione omiſſa, in vniuerſũ ſermones vel fabulas confinxit. Horũ verborũ ſenſus is colligi põt ex eod. lib Cum apud vetuſtiſſimos duo ſolũmodò poematũ genera fuerint, alterũ laudationi, reprehenſioni alterũ dedicatum: duo ẽt poetarum genera fuerũt,

heroici

heroici nempe, & iambici: quorum hi conuicia, illi laudes ſcribebant. Atque hinc verbi ἰαμβίζειν vſus emanauit, Ariſtotelis ætate frequentiſſimus, quòd eo carminis genere, iambico inquam & mordaci, ſe viciſſim lacerabant. Huiuſmodi igitur carmine omiſſo, Crates, quod Epicharmus & Phormus fecerant in Sicilia, ipſe Athenis ſe ad fabulas fingendas, vt mitius poematum genus, conuertit. Videmus ergò, Cratetem inter primos Comœdiæ ſcriptores habitum fuiſſe. Fabulas ſeptem compoſuit, ſi Ariſtophanis interpreti credimus. Suidas tantum tres recenſet, quarum nomina ſunt; θησαυρός, ὄρνιθες, φιλάργυρος. Cum autem nuſquam apud Ariſtophanem fabularum nomina exprimantur, incertum relinquitur, an huic Crateti, an verò Epilyci ἐπῶν poetæ fratri, ſeptenarius fabularum numerus ſit adſcribendus. Decem enim Cratetis nomine inſignes fuiſſe viros, alicubi Diogenes Laertius teſtatur. De quibus etiam cōſulendi ſunt Plutarchus, Plinius, Epiſtolarum Græcarum volumen, Planudis Florilegium, Suidas, Stobæus, Athenæus, Volaterranus, Arati commentarij. Vbi etiam noſtri huius Cratetis authoritas adducitur.

EX COMOEDIIS CRATETIS

Veteris Comœdiæ poetæ Sententiæ, quæ ſuperſunt.

De Nuptijs.

Vrbanum eſt non
Conducere vxores, nec coena turbam excipere;
Sed nuptias è domeſticis confeciſſe.

De Senectute.

Tempus enim me flexit, artifex non ſapiens,
Sed omnia reddens infirmiora.
Vitio mihi ſenectutem, vt magnũ malũ. vertiſti;
Quam non aſſequutus, morte multatur.
Quã omnes expetimus: Si verò venerit aliquãdo,
Angimur. Ita ſumus ingrati natura
Viuendi enim nemo, vt ſenex, cupidus eſt.

In Theſſalorum voracitatem.

Nam ſunt tricubita mbra ſecta Theſſalo.

In Paupertatem.

Non eſt paupertate miſerior vllus
In vita caſus. Quamuis enim natura
Studioſus & bonus fueris, ſed pauper, ludibrio habeberis.

Finis Sententiarum Cretetis.

PHRYNICI

Comici Vita.

PHRYNICI Athenienſis, veteris Comœdiæ poeta, inter eos numeratus eſt, qui a Græcis ἰσοδιδάσκαλοι dicti ſunt. Docuit autem Olymp. 86. ſub Apollodoro principe, vt Suidas ait, σύγχρονος, hoc eſt, contemporaneus Eupolidis Cimici, de quo paulo ſuprà. Meminit eius Plutarchus in Vitis. De alijs hoc nomine claris viris conſulendi ſunt in primis Herodotus libro ſexto, Thucydides libro octauo, Plato in Minoe, Aelianus de Varia hiſtoria.

Digitized by Google

EX COMOEDIIS PHRYNICI

Sententiæ.

In Alcibiadem.

TE, chariſſime Mercuri, incolumem ſerua, ne, ſi cecideris,
Ipſum decipias, & prebeas calumniandi feneſtram
Alteri huic Dioclidi, parato ad aliquid mali faciendum.
Cauebo. Te vero enim nolo (ad nocendum)
Indicium exhibere, aſtuto hoſpiti.

In Niciam.

Erat enim ciuis bonus, id quod bene noui:
Nec humilis abiectusque viuebat, vt Nicias.

In Sycophantas, id eſt, calumniatores.

Caueant autem ij nunc à rebus difficilimis.
Habent enim ſtimulum in digitis,
Hominum oſorem florem iuuentutis: poſt ſuauiter colloquuntur omnibus
Semper in foro circumeuntes, in ſubſellijs cũ ſint;
Illic ijs quibus cum blandos ſermones conferunt, magnis vulneribus
Inflictis, vbi ſe occultarunt, omnia rident.

Finis ſententiarum Phrynici.

Digitized by Google

PHERECRATIS COMICI VITA.

PHERECRATES Athenienſis, veteris Comœdiæ poeta, ab Athenæo lib. 6. capit. de ſeruis, & Stephano, de Vrbibus inter eos numeratur, qui ἀττικώτατοι a Græcis dicti ſunt. Scripſit Comœdias 17. vt Suidæ videtur. Prænotamenta in Ariſtophanem (quæ videntur a quibuſdam Thomæ Magiſtro adſcripta) decem & octo indicant fuiſſe, quæ & magna ex parte ab Athenæo citantur. Scripſit etiam carmen, quod Pherecratium ab eo dictum eſt. Cratetis æmulus fuit, vicitq; hiſtrio in theatro. Scribit Suidas, eum ſecutum eſſe Alexandrum regem in exercitu. Plato in Protagora ait, eum inſtituiſſe in Lenæo quoſdam efferatos & rudes homines, quibus nec diſciplina fuerit, nec iudicia, neque leges, neque neceſſitas vlla in vita, quæ virtutem colere iubeat. Ex quo loco etiam colligimus, Pherecratem Platonis tempore Athenis claruiſſe. Clemens Alexandrinus lib. 7. Strom eius etiam meminit, & in ſententijs, loco περὶ θεῶν, integrum eius locum adſcribemus, quia verſuum ratio non eſt integra. Ob eandem cauſam etiam querelam Muſicæ, integrè ex Plutarcho deſumpſimus.

EX

EX COMOEDIIS PHERECRATIS,

Veteris Comœdiæ poetæ, Sententiæ quæ ſuperſunt.

In Alcibiadem.

Non enim vir exiſtens Alcibiades, vt videtur,
Nunc omnium foeminarum vir eſt.

Vituperium Senectutis.

O' ſenectus quàm es oneroſa hominibus,
Et vbique moleſta, non vna ſolum in re.
Nam quando nihil vltra poſſumus, neque valemus,
Tunc primùm nos rectè ſapere doces.
Temerè inſtigaſti me, qui tantæ ſum ætatis,
Vt multis negocijs me impediam;
Ego enim, ò viri, cum iunior eſſem,
Putabam quidem, ſed nihil ſapiebam, verum omnia mihi
In manu erant negocia quæ cogitabam.
Nunc demum verò mihi mentem ſenectus inſerit.

In Seruos.

Tunc enim neque Manes erat, neque Sacis vlli Seruus,

Digitized by Google

Seruus, ſed ipſis omnia in eadem domo elaboranda erant.
Deinde etiam diluculo cibos capiebant,
Vt pagus ipſis molas attingentibus ſuccineret.

De Dijs, ex Clementis Alexandrini Stromatis.

Porrò autem Comicus quoque ille Pherecrates, lepidè in Comoedia quæ inſcribitur Fugitiui fecit Deos cum hominibus expoſtulare de ſacris: quòd, cum Dijs ſacrificarent, primùm ſecerneretur id quod eorum dedecori aſſignaretur, dicendo; Nam cum femora ad inguina vſque valde circumlinxeritis, & lumbo valde tenues, ipſam deinceps ſpinam tanquam limatam diſtribuiſtis nobis velut canibus. Deinde cum vos veſtri inuicem pudeat, multis molis contegitis.

De Caricis.

Sed caricas mihi adfer inflas.

Et paucis interpoſitis.

Non feres caricas nigras? intelligis?

In Lucernam.

Quale hoc facularum opificium Tyrrhenicum?

In Tenacitatem.

Agreſtibus holuſculis ac carduis viuere,

Quumq;

Digitized by Google

Quumq́ vehementer eſuriarint, polypoderum inſtar,
Noctu digitos ſuos intus arrodere.

Ex Plutarchi libro de Muſica.

Pherecrates Comicus introducit Muſicam, muliebri quidem habitu, at corpore fœdè lacerato, verberibuſq́ cæſo. Facit autem Iuſtitiam cladis cauſam ſciſcitantem, ac Muſicam ſic loquentem:

Dicā haud inuita, quandoquidem tibi audiendī,
Ac mihi fandi voluptatem facit iræ impetus.
Mihi enim malorum fuit Melanippides
Prima labes: qui, vbi me arripuit,
Duodecim me fidibus eneruam reddidit.
Sed nondum homo iſte ſufficiens erat finis
Meis ærumnis Atticus autem Cineſias execrabilis
Hexharmonios anſpactus ſtrophis inſertans,
Ita me perdidit, nam bifores condens
Dithyrambos niſu ancipiti clypeorum ritu.
Dextris ſimilibus leuis mentem irritam fallit.
Verùm nec iſte miſeriis meis modus fuit.
Phrynis iniecto Strobilo quodam
Inflectens, verſansq́ me totam collabefecit,
Quinque neruis duodenas obſtipando harmonias.
Verùm id mihi feciſſe non ſatis erat homini iſti:
Quin, ſi quid deliquiſſet, repetebat vltrò.
Timotheus autem me, ò chariſſima, perfodit,
Et foediſſimè dilacerauit Quis iſte
Timotheus? Mileſius quidam Pyrrhias
Mala mihi inuexit, hic omnes, quos dico,
Vicit, vicit inquam modos vehens

Forni-

Digitized by Google

Fornicarios; meq; ubi ſolam gradientẽ nactus eſt,
Soluit, diſpeſcitq; in duodenos neruos.
Hexharmonÿs, hyperboleis, profanis,
Et niglaris, tanquam braſſicas, me totam
Inflectens referſit.

Adagia.

Hei mihi miſero, tempeſtas ingruit.
Sartago ſtridet barbaris vocabulis.
Dÿ nobis ſemper imponunt more Cilicum;
Ingreditur huc inuitus inſtar perdicis.

De Poculis magnis, quibus veterum mulieres vtebantur.

Deinde finxit viris pocula
Lata parietes non habentia, ſed ipſum dumtaxat ſolum,
Quæ neq; prædita erant concha guſtatorÿs reſpondente;
Sed, vt aiunt, fœminis profundos calices, quaſi naues onerarias,
Vinolentos rotundos, tenues, in medio ventroſos,
Non inconſideratè, ſed ex longo proſpectu comparatos
Ipſos, vt ſine modo & ratione plurimum vinum ebibatur.
Deinde cum eis vicioſum obÿcimus, quòd vinum bibant,
Conuiciantur, ac iurant ſe non ebibere, præter vnum poculum;
Hoc vnum verò præſtantius eſt mille poculis.

Amplius de poculis.

Ex balneo enim redeo nunc languefactus

Siccas

Digitized by Google

Siccas habens fauces; dabo potum tibi.
Viſcoſa nimis eſt mea ſaliua, per deos.
Nunc afferam cyliſcam? nequaquam.
Peruam iſtam? Nam bilis mihi ſtatim mouetur,
Ex quo pharmacum ex ea bibi.

De Prægustatoribus.

Ne mireris:
Ex præguſtatoribus enim ſumus. Sed neſciebam,
heus tu.

De Arte.

In primis nullus unquam vidit coquum,
Aut piſcariam. Cuique enim generi
Artium officia conuenientia ſint, oportet.

De Sartagine.

Comediſſe dixit apuas ex ſartagine.

Et in Perſis fabula;

Sub ſartaginibus ſedentem accendere Phleum.

De Veterum delicijs.

Diuitijs erant illa omnia referta,
In omnibus bonis quouis modo confecta;
Fluuij quidem pulte iureq́ nigro pleni,
Per angiportus murmurantes effluebant,
Cum ipſis canitis, & naſtorum delicijs;
Vt facile portarent hæc ſua ſponte orta cibaria,
Percipienda pinguiter, ad mortuorum guttura;
Pulpamenta

Digitized by Google

Pulpamenta quoque, & ferueſcentia tucetorum
ſegmenta
Ad fluuiorum ripas calentia pro oſtreis hærebant;
Atque etiam aderant fruſta quidem piſciū aſſata
Condimentis varijs gnauiter apparata,
Scelidas quoq; crurib integris è propinquo molliſ-
ſima
Super quadris minutis et decocta mēbra extrema
Suauiſſimum nidorem reddentia, & bouilla inte
ſtina,
Et latera porculorum deflorata.
Delicatiſſima adpoſita erant ſuper amylis plana.
Aderat quoque alica lacte diluta
In latioribus peluibus.
Hei mihi vt enecas me, hic adhuc inhærens,
Cum liceret continuò in tartarū deuolutū natare.
Quid ſanè dices, reliqua ſi audias?
Aſſati enim turdi adhuc feruentes, conditi,
Circū os aduolabant, ſupplicantes vt deuorarētur,
Myrtis et anemonis ſuffuſi.
Quæ verò ſumma eſt pendebant è bonis bona,
Quæ ſuper capite ex nullo naſcentia videbantur.
Puellæ quoque veſtimentis tricyphis apta,
Florentes ætate, & roſas decerpentes,
Plenos calices nigri vini odoriferi
Infundibulo hauriebant, vt qui vellet biberet.
Et horum ſingula ſi quis ediſſet, aut bibiſſet,
Statim deintegro dupla renaſcebantur.
Quid verò nobis, tuis aratris iugarijs amplius
eſt opus?
Falcarijs ferrarijs ſemente, pedamento?
Sua enim ſponte per triuia fluuij pinguibus con-
dimentis,
Iuris nigri, & achillijs perſtrepunt,

Vt

Digitized by Google

Vt effuſe a fontibus diuitiarum fluxuri ſe exhau riendos præbeant.
Iupiter vero pluens vino Icnapia, teſtis quoque balneas dabit,
Deq; tectis riui racemorum, cum ametiſcis & naſcißis caſeo abundantibus,
Deriuabuntur lupini cum fabis & liriopolamphemonis;
Arbores cum ipſis montibus, inteſtinis, carnibus aſſis, ijsq; hoedinis, quaſi folijs ſcaturient,
Et delicatis teuthidijs turdisq; feruentibus.

De Lentibus.

Agedum accumbam; tu verò menſam adferto,
Calicemq;, & quod edam, vt ſuauius bibam.
En tibi calix, & menſa, & lentes
Ne mihi lentes, quaſo per Iouem: non enim mihi placent.
Si enim quis comederit, ore male olet.

Finis ſenentiarum Pherecratis.

Digitized by Google

AMPHIDIS
Comici Vita.

AMPHIS Amphicratis filius Athenienſis, veteris Comœdiæ poeta fuit. Vixit autem Platonis ætate, vt Laertius ſcribit, vnde eum quoque carminibus perſtrinxit; quæ loco εἰς πλάτωνα ſubijciemus. Meminerunt eius Hyginus, & Arati interpres, cuius locum adſcribimus integrum: Amphis autem (inquit) Comicus poeta, refert Iouem in Dianæ effigiem tranſfiguratum, in venatione Caliſto oppreſſiſſe. Quæ tempore partus plena cum vexaretur, Dianæ culpam indicaſſe, & iratam Dianam in vrſam transfiguraſſe. Quæ dum in montibus vagaretur, a quibuſdam paſtoribus apprehenſa, cum puero perducta eſt ad Lycaonem. Poſt tempus Lycæi Iouis templo confugiens, cum eam Arcas filius ſequeretur, quò eam nefas erat intrare, ab Arcadibus vtrique interfecti ſunt. Iupiter autem vtroſque cœli aſtris intulit, vrſamque eam nominauit. Hæc ille. Citantur quoque Amphidis fabulæ paſſim apud Stobæum, Athenæum, Pollucem, & alios.

EX

EX COMOEDIIS AMPHIDIS,

Veteris Comędiæ poetæ, Sententiæ quæ ſuperſunt.

In vinum ex Acantho vrbe.

CVias es? dic mihi. Acanthius. Sanè per deos
Vini cum ciuis ſis fortiſſimi, rigidus es,
Et ipſum nomen patria cum moribus
Habes. at mores aliorum ciuium non habes.

In Imprudentiam.

Quiſquis, cum obſonium emere liceat, Apollo piſcium
Verorum, radiculas emere deſiderat,
Inſanit. –

In Vitam.

Quiſquis mortalis cùm ſit natus, vita
Nihil iucundum afferre quarit, ac omittit alia,
Vanus eſt; vt quidem mihi, ſapientibusq;
Iudicibus videtur omnib., ac a dÿs infortunatus.
– Bibeq;

Ac iocare. Vita mortalis eſt, exiguum in terra
Tempus: more eſt immortalis; ſi quis ſemel
Emoriatur.

In Agriculturam.

At non aurea res eſt ſolitudo?
Eſt ſanè viuendi pater hominibus ager,
Et ſolus nouit occultare paupertatem.
Vrbs autem theatrum eſt infelicitate palàm ſcatens.

In Gingram.

Ego Gingram ſapientiſſimum (iudico)
Quis eſt Gingras: nouum aliquod inuentum
Noſtrum, quòd theatro nunquam oſtenſum eſt. Athenis verò vſitatum
In conuiuijs ſuauiſſimum. Sed cur non profers
In turbam ipſum? quòd gentem expecto
Nimis contentioſam vt ſortiar aliquam. Noui enim
Quòd omnia ſubuerſuri ſint applauſibus.

De Mulieribus.

Nonnè verò muliere beneuolentior eſt
Vxore meretrix? multò ſanè ac valde meritò.
Illa enim eſt conſuetudine negligens intus manet:
Hac autem nouit, aut morem gerendo captandum
Hominem eſſe aut ad alium abeundum.

In Amorem.

Quid ais tu? iſtanè mihi perſuaſurum te ſperas?

Amantem eſſe, quiſquis honeſtorum amici
Morum eſt amans, facie prætermiſſa;
Inſanus eſt reuera, nec hoc mihi probatur;
Nec pauperem neget is ſæpe faceſſentem
Diuitibus nihil ab eo accipere velle.

In Lactucam.

Inter lactucas peſſimè perditas,
Quas ſi quis intra ſextumdecimum annum edat,
Et fœminæ ſortiatur conſuetudinem,
Totam vt volutetur noctem neceſſe eſt, nihilq́;
Quod cupit, efficiat, pro obſequio
Manu fricans neceſſ aciam fortunam.

In Piſcariorum arrogantiam.

Apud Imperatores facilius innumeris
Partibus accedentem oratione digneris,
Reſponſionemq́; rogans accipias, quàm
Apud execrandos piſcarios in foro;
Quos ſi quis roget, accipiens aliquid eorum quæ
Venalia habent, (quanti vendent) occultant, ſicut Telephus
Primùm cum ſilentio faciem.

In Infelicitatem.

Quibus in locis calamitoſus quis fuit,
Eò accedere propius nequaquam gaudet.
Quàm malum è malo me ſemper excipit.

Cora-

Digitized by Google

Coracinus.

Qui marino veſcitur Coracino,
Glauco præſente, is impos mentis cenſendus eſt.

In Dolorem.

O' Apollo, quàm moroſus eſt triſtitia captus
Homo, ac in rebus omnibus difficilis.
Vbi quis dolet, ibi & animum habet.

In Ebrietatem.

Non eſt, vt videtur, ebrietatis medicina
Vlla talis, ac cum irruit derepentè
Moeror aliquis. Abigit enim vehementer
Delirationes, vt ita raphani quidam videantur.
Bibunt ſingulis diebus, ac per duos dies
Concutiuntur præ mero temporibus.

In Vinum.

Ineſt, vt apparet, ſermo vino:
Aquam autem bibentes ſtupidiores eſſe ſolent.

De Iureiurando.

Quiſquis enim iuranti nihil credit,
Illemet facilè peierare nouit.

In Platonem philoſophum.

Atqui bonum iſtud, quod nanciſci cogitas

Te poſſe, propter hanc, minus certè id ſcio
Here, quàm bellum illud Platonis bonum.
.. O' Plato
Quàm nihil nouiſti, niſi moerorem præ te ferre,
Tanquam cochlea fronte grauiter corrugata.

In Plutum, & meretrices.

Cæcutire mihi diuitiarum deus videtur,
Qui quidem ad hanc non ingreditur:
Sed apud Sinopen, & Lycam, & Nannium,
Aliosq́; eiuſmodi vitæ laqueos,
Domi manet ſtupidus, nec egreditur.

De Silentio.

Nihil eſt quicquam præſtantius, quàm tacere.

Pro Artibus.

Non eſt vllum humani infortunij
Solamen in vita dulcius, quàm ars.
Dum enim diſciplinæ animus vacat
Suæ, infortunia præternauigat neſcius.

In Bellaria.

.. Iam vbi fortè audiuiſti, victum
Molitum poſce Palàm conſequi licebit,
Ametes, vinum dulce, oua, ſeſamum,
Vnguentum coronam, tibicinam, ò Dioſcuri,
Nomina duodecim deorum percurriſti.

Pru-

Prudentia.

.. Laudo vitam
Sanè bibacium noſtrorum hominum, qui ſolùm
In fronte mentem habere ſolent.
Nam quæ perpetuò in collocandis ordine rebus verſatur
Prudentia, hæc ipſo, quia minutè & crebrò
Omnia examinat, veretur res
Prompto aggredi animo. Quæ verò non perſpicuè
Quidnàm ab vnaquaque re conſequetur
Ratiocinatur iuuenilia quædam facinora,
Et calida molitur.

Finis ſententiarum Amphidis quæ inueniri potuerunt.

HERMIPPI COMICI VITA.

HERMIPPVS Lyſidis filius, Athenienſis, Myrtili frater, veteris Comœdiæ poeta fuit, ſicut & frater Fabulas in vniuerſum quadraginta ſcripſit, vt Suidas, & ex eo Volaterranus affirmat: quarum aliquæ apud Athenæum, Pollucem, & alios citantur. Fuit autem hic Hermippus ἑτερόφταλμος, hoc eſt, altero captus oculo. Celebratur etiam iambicum ipſius carmen, in quo Muſas inuocat, rogatq; vt Bacchus quæ fecerit negotia referat, & vnde nam gentiũ merces ſuas deuexerit, quæuè vſquam & certis locis laudata proueniunt, colligit. Anapæſticos ipſius in Periclem ex Plutarcho quoq; adſcribimus. Hic idem poeta (vt Hyraldo videtur) Aſpaſiam accuſauit, quòd cũ Pericle lenocinium faceret, cũ ingenuas rem cum Periele habituras apud ſe haberet. Fuerunt autem Hermippi nomine inſignes aliquot alij viri, ſed in primis celebratur Hermippus Pythagoricus, cuius Ioſephus contra Appionem, & Laertius, alijq; meminerunt. De cæteris Hermippis (vt ſic dicam) cõſulẽdi ſunt, Plutarchus, Suidas, Athenæus, Arnobius contra gentes, Aelianus, Clemens Alexandrinus, Stobæus, Volaterranus, Hyginus, & Geſneri Bibliotheca.

EX COMOEDIIS HERMIPPI

Sententiæ.

GAudeo, cum maritimum exercitum cogo,
Quòd quæ ad corporis nitorem pertinent delicatè habeam;
Coma iuuenili, & rigore brachiorum
Noſti qui vir ſit Abydenus.

In Incontinentiam.

Non, per Iouem, inebriari virum decet
Bonum, neque calidis balneis ſe abluere, quod tu facis.

In Theſſalorum voracitatem.

Iupiter autem nullam horum curam habens.
Vnguentorum, formabat manſum Theſſalum.

In Leotrophidem.

.. Nunc enim ad paupertatem redacti
Mutilas tibi ſacrificant iam buculas,
Leotrophide exiliores & Thaumantide.

In Periclem, anapæſtici, eiuſdem Hermippi.

Rex Satyrorum, qui haſtam gerere recuſas;
Qui grandia quidem de bello verba crepas,
At Teletis animum præfers.
Quid gladius quem cos dura ad bellum parat,
Trepidat, morſu ardente Cleonis fractus?

Prudentia.

Loquelam quidem & faciem pecudis mihi
Videris habere; at intus nihil differs à
Prudente dracone.

Sententiarum Hermippi Finis.

Digitized by Google

HIPPARCHI Comici Vita.

HIPPARCHVS veteris quoq; Comœdiæ poeta fuit. Fabulas autem pleraſque conſcripſit, vt Suidas ait, περὶ γάμων, hoc eſt, de nuptijs & mulieribus. Plura de eo non extant. Quæ verò Athenæus habet, ea in medium hic adduximus. Digna enim viſa ſunt, vt huic veterum reliquiarum theſauro inſererentur. Plures claros hoc nomine fuiſſe viros, apud authores videre eſt. De quibus, quia ad noſtrum inſtitutum non faciunt, cum Comici non ſint, dicere ſuperſedemus. Si verò volet lector, conſulet Herodotum in Terpſichore: Thucydidem lib. 1. & 6. belli Peloponenſiaci. Aelianum in Hiſtoria animalium, & Varia hiſtoria, Suidam, Athenæum, Volaterranum, Plutarchum de ſera numinis vindicta: Plinium lib. 2. & 35. ſub finem: Pauſaniam in Atticis, non procul à principio: Platonem in Hipparcho, Stobæum, Seruium, & alios.

EX HIPPARCHI COMOEDIIS Sententiæ.

NVm auſcultas huic militi? cuius non
Satis bene argentum ego noui ipſe:
Sed vel tapetum vnum exoptabilem
Perſas habentem, & grypas quaſdam perditas
Perſarum, ad coruos maſtigia,
Et condus & refrigerando vas vino aptum, & cymbion.

In Labronium.

Hac auis herclè eſt Labronius,
Poculum ferens ducentorum aureorum:
O' nobilis amica Labronij.

Pro Artibus.

Multò eſt omnium res pretioſiſſima
Omnibus hominibus ad viuendum ars.
Nam alia & bellum & mutationes
Fortuna conſumunt: ars verò manet incolumnis.

Finis Sententiarum Hipparchi.

Digitized by Google

THEOPOMPI

Comici Vita.

THEOPOMPVS Theodecti, ſiue Theodori filius, Atheniẽſis, veteris Comędię poeta, floruit poſt Ariſtophanis tempora: in iis quæ ad diſciplinas pertinẽt, prudens & peritus: ſed tabe quadam naria & deſtillatione malè affectus, a qua cum liberatus eſſet, rurſus ad fabulas ſcriPtitandas rediit, cuius rei & marmor in eius patria, cum inſcriptione oſtendebatur, quæ etiam apud Suidam ſegitur. Meminerunt eius Athenæus quoque & Pollux. Hephæſtion verò, ab hoc carmen Theopompeion denominatum ait. Laertius in Platonem quoque inuectum ſcribit, cuius verſus infrà ponemus. Plutarchus in vita Lyſandri, Theopompum Comicum ληρεῖν hoc eſt, delirare viſum eſſe ait, cũ perſtringit Lacedæmonios, quòd cauponarum & vina vendentium mulierum eos perſimiles dixit: quia Græciæ libertatis guſtum propinarint, cæterum in vinum acetum inſtillarunt. Non multò enim poſt Lyſandri victoriam, quæ quaſi prægustatio viſa libertatis erat, nulli adminiſtrandarum rerum authoritas permiſſa fuit. Hæc Plutarchus. Fulgentius in Mythologico: Theo-

pompus, inquit, in Cypriaco carmine, & Hellanicus in Dios philologia, quam deſcripſit, ait Iunonem a Ioue vinctam catenis aureis, & degrauatam incudibus ferreis. De alijs hoc nomine claris viris, qui vult, videat Plutarchum in Themiſtocle, & Ageſilao, item in Apophthegmatibus, in Politicis, in libro de Doctrina principum; Xenophontem lib. 2. Rerum Græcarum. Marcellinum Græcum in vita Thucididis. Aelianum in Varia, & Animalium hiſtoria. Plinium lib. 2. 3. 7. & 31. Naturalis hiſtoriæ. Athenæum, & Stobæum. Pauſaniam in Laconicis, & Meſſeniacis.

EX COMOEDIIS THEOPOMPI,

Sententiæ quæ ſuperſunt.

In Panem.

Panis quidem res eſt ſuauis: at impoſtura cum adeſt
Panibus intincta, malus fit.

In Caricas.

Maza, placenta, carica Tithraſia.

Adulator.

Euripidisq́; prandium non male habebat,
Eum qui de alienis victaret, eſſe fortunatum.

De Lepaſta poculi genere.

.. Lepaſta frequentiſſima
Merum boni ebibebat dæmonis,
Clamandoq́; totum oppidum concurrere facit.

In Leotrophidem.

.. Leotrophides ille trimeter.
Colore viuido et venuſtus ſcilicet, inſtar cadaueri.

Digitized by Google

Ad quendam adoleſcentulum.

Deſine taxillis ludere adoleſcentule, ac blitis
Vtitor; caeterum aluum duram habes,
Saxatiles piſciculos deuora
Muſtum ad bene conſultandum optimum eſt;
Id tibi pares, & facultatibus eris expeditior.

In Platonem.

Vnum enim ne vnum quidem eſt;
Sed vix duo ſunt vnum, vt ait Plato.

In Parcitatem.

Si quis cum plurimorum bonorum poſſeſſor ſit,
Cum moerore ipſe vitam degat,
Omnium qui ſunt, & futuri ſunt,
Miſerrimus eſt.

Sententiarum Theopompi Finis.

Digitized by Google

PHILONIDIS COMICI VITA.

PHILONIDES Athenienſis, veteris Comœdiæ poeta, antequam Comœdias ſcriberet, fullo fuit, & proinde ineptus ac rudis: ſi modò Ariſtophani credimus, qui eum ideo carpit. Proceræ etiam ſtaturæ fuiſſe ſcribitur, quæ iracundis plerunque, & leuioribus (vt ait Gyraldus) attribui ſolet. Et idcirco in inſanos & indoctos prouerbium factum eſt, παιδοτέτερος φιλωνίδες τοῦ μελιτίως, hoc eſt, indoctior Philonide Meleteo. Quod extat apud Suidam, Apoſtolium Byzantium, & L. Gyraldum. Meminerunt etiam eius Athenæus & Stobæus. Vnde verſus ipſius collegimus.

Digitized by Google

EX COMOEDIIS PHILONIDIS Sententiæ.

De Breuitate in dicendo.

DE omnibus contendis, licet ne vnum intelligas.
Literas oportet diſcere, & prudentem eſſe.
Non ſi quis multa dixerit admiratione dignus erit:
Sed qui pauca pronunciarit, ſi fuerint vtilia.

De Iuſtitia.

Non is qui legem metuit, dicendus eſt timidus.
Fortitudo in pugna aduerſus hoſtes æſtimatur.
A' iuſto autem etiam ſuperari pulchrum eſt.
Papæ, quàm valde pulchrum eſt vincere iure,
Iniuſtè autem, quàm vbique malum eſt.
Et lingua iactabunda, & inuida, quàm non inuidere.
Quanto peiora ſunt in hominib. indecẽter elatis.

De Taciturnitate.

Satius eſt tacere quàm temerè loqui.

Finis carminum Philonidis.

Digitized by Google

ALEXIDIS Comici Vita.

ALEXIS Thurius poeta, vt quidam volunt, mediæ Comœdiæ, Menandri noſtri patruus fuit, ſi πάτρως illud [apud Suidam non auunculum ſignificat, vt quorundam eſt ſententia. Suidas, niſi fallor, Comędias eum ſcripſiſſe ait 245. quæ omnes interciderunt, præter iſtas ſententias, quas ex plurimis authoribus in vnum corpuſculum hoc congerere placuit. Gellius vnam Alexidis Comœdiam de Pythagoræ vita ſcriptam affirmat. Platonem philoſophum ab Alexide traduci in fabulis Ancylione, Meropide, Olympiodoro, Paraſito, author eſt Diogenes Laertius. Idem etiam obſeruauit, Alexin a Platone adamatum fuiſſe, & in eius rei teſtimonium adducit Epigramma Platonis in Alexin & Phædrum; quod Alexidis ſcriptis annexuimus in fine. Vitruuius ſnb exordium libri ſexti ſic ſcribit: Alexis ait Athenienſes ideo oportere laudari, quòd omnium Græcorum leges cogunt parentes alia liberis: Athenienſium non omnes, niſi eos qui liberos artibus erudijſſent. Plutarchus præcepta voluptatis ab Alexide tradita ſcribit, cuius verſus referuntur a nobis loco περὶ ἡδονῆς. Idem Alexis a Samio Lynceo

apud

apud Athenęum lib. 8 ὀψοφάγος dicitur, id eſt, guloſus: & ideo malè a quibuſdam audiuit. Quòd ad extremam ſenectutem peruenerit, indicat eius apophthegma quod ex Ariſtotele & Stobęo loco περὶ γήρως inſertum eſt. De morte verò ſic ſcribit Plutarchus in Commentario. εἰ πρεσβυτέρῳ πολιτευτέον, An ſeni ſit accedendum ad Rempublicam: φιλήμονα δὲ τὸν κωμικὸν, καὶ ἄλεξιν ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἀγωνιζομένους καὶ στεφανουμένους ὁ θάνατος κατέλαβε.

EX COMOEDIIS ALEXIDIS

Sententiæ, quæ ſuperſunt.

Aenigma.

Non mortalis, nec immortalis, ſed habens quoddam
Temperamentum vtriusq; vt neque hominis parte
Neque Dei viuat, ſed naſcatur ſemper.
Ex nouo, intereatq; nunc præſens, nunc
Inuiſibilis Cunctis autem mortalib. non ignotus.
Ludere me gaudes mulier, ænigmatibus.
Sanè ſimplicia & manifeſta me proferre fateor,
Quis igitur puer iſte eſt, tanta vi præditus?
Somnus, puella, eſt qui mortalium laboribus finem imponit.

De Incontinentia & bibacitate.

Videris mihi vir eſſe Cyrenæus.
Diodorus ille perditione dignus annis duobus
In pilam coniecit paternam hæreditatem;
Ita violenter cuncta coegit.

Pedeten-

Pedetentim quidem per ſobolem, pedetentim ais,
Epicharides ille paruulus quinque diebus
Ad pilam redegit paternam hæreditatem,
Ita violenter & celeriter conglobauit.
Si antequam inebriaremur, crapula
Nobis adeſſet, neque quis vinum aliquando
Plus admitteret, quàm par ſit. Nunc verò
Supplicium ebrietatis non expectantes
Venturum, promptè meros calices ebibimus.
Iam verò nonnè malorum omnium eſt ebrietas
Maximum hominibus, & nocentiſſimum?
Heri ſubbibiſti, ideo nunc crapula vexaris.
Obdormito, ac leuaberis; deinde tibi det
Radiculam quiſpiam elixam.
Intelligas autem, quantum hominibus malum ſit
Venter, qua doceat, quanta faciat, cogat;
Si quis de corpore partem hanc ademerit,
Nec iniuriam, nec contumeliam volens cõmittet.
Nunc autẽ eius cauſa omnia difficilia redduntur.
Multum vinum multa facit peccare.

De Patientia.

Sapientis viri eſt, fortunam boni conſulere.
Infortunia enim
Illos, qui non repugnant, faciliimè ferre video.

De Ocio.

Quiſquis habens veſcitur
Continuè, facitq; cibis
Nihil dignum, ſed huc illuc vagatur, ocium
Agitans, inſenſiſſimum eſt vita malum.

In

In Vitam.

.. Vltimum enim
Vitæ curſum tranſigens viuere cupio.

In Bacchum.

Nemo homo amans vini malus eſt.
Bacchus enim domitor verſari non gaudet
Cum viris improbis, neque cum imperita vita.

Quòd non bonum ſit vxorem ducere.

Quis quæſo ſanus & mente conſtans, vnquã audet
Vxorem ducere, cum vitam antè multo ſuauius egerit?
An non ſatius eſt mente prædito
Infamem potius fieri, quàm vxorem ducere,
Præſertim pauperi? Infames enim non ſinit
Magiſtratum nactos lex imperare vicinis.
At cum vxorem duxeris, nec tui quidem ipſius dominus.
Sis licet, ſed pœnas ſolum & litigia
Quotidiana vita poſſidemus.

Vitup[illegible]i[illegible]m mulierum.

Non eſt impudentior vlla beſtia
Muliere: ex me ipſo coniecturam facio.
Non eſt murus, nec pecunia,
Nec quicquam aliud ad cuſtodiendum tam difficile, vt mulier.
O' miſeros, qui vendita

Vita

Vita libertate & delicijs,
Vxorum ſerui viuimus pro liberis.
Ac deinde accepta dote non ne multam patimur
Amaram quidem & plenam muliebri bile?
Nam ira virorum comparata cum illa, mel eſt.
Siquidem viri iniuriam paſſi condonant:
Hæ verè iniuriam facientes etiamnum accuſant.
Inchoant quibus non erat opus; quibus erat opus,
Negligunt, peierant; nec vno malo
Prædita ſunt, ac ſe ſemper fatigatas aiunt.

Senectutis laus.

Similimus homo vino natura
Quodam modo eſt Vinum enim nouum,
Item vir, deferbeat neceſſe eſt
Primùm, exoleſcat, & vini feruorem perdat, rurſum
Aſperum fiat; tum vbi ætate præterijt quæ dico
Hæc omnia, exhauſitq; ſuperiorem
Hanc amentiam extantem aliquando
Potabile fiat, & rurſum reſtituatur,
Dulceq; cunctis in poſterum permaneat.

Vituperium Senectutis.

Iam enim vita me aad veſperam vergit.
Nihil videtur ſimilitudinis eſſe natura homini cum vino.
Nam ille ſeneſcens iniucundus euadit;
Vinum verò vetuſtiſſimum quærimus.
Alterum enim mordicat alterũ nos hilares facit,
Alexis poeta Comicus, cum quidam Eum ſenem iam vidiſſet ægrè incedentem, & interrogaſſet, quid agis? ait; Per otium morior.

In

In Seruitutem.

At multitudinem intuens, ſimiles famulos
Cernes ingenijs dominorum.
Moribus enim obſequentibus etiam
Se accommodans horum natura commiſcetur.

In Continentiam.

Ego quidem, quibus opus eſt, habere gaudeo;
Superuacanea odi. Nam in exuperantia rerum
Delectatio non eſt, luxus ineſt.
Superuacanea odi: nam exuperantibus
Sumptus adeſt, voluptas non item quapiam.
Quàm iucundum, quod moderatum eſt? nec nimis plenus
Abeo nunc, neque inanis, ſed contentus meipſo.

In Amorem.

Quiſquis obſtinato animo corporum amore
Tenetur, nec aliam agnoſcit rationem
Voluptatis, non eſt amicorum amicus,
Sed amorem palàm afficit iniuria, mortalis deũ,
Infidum eum omnibus modis faciens.
Non eſt igitur hominum pædagogus
Amore quiſpiam alius diligentior.
Itaq; maximus deorum eſt Amor,
Et longe omnium præſtantiſſimus.
Nemo enim ita valde parcus eſt
Homo, nec ita moribus exquiſitis,
Qui non huic partem deo concedat.
E' Piræo proficiſcenti, præ malis

Et animi perplexitate, philoſophari mihi venit in mentem.
Ac mihi videntur ignorare pictores
Quis ſit amor; & vt paucis abſoluam, quotquot
Dæmonis huius imagines conficiunt.
Eſt enim non foemina, non item maſculus,
Neque deus, neque homo, neque ſtupidus,
Neque rurſum intelligens: ſed connexus
Vndecunq; ſub vna forma multas ſpecies ferens:
Audacia viri, ignauia
Foeminæ, amentia inſanientis, ratio
Prudentis, vehementia feræ, labor
Adamantis, æmulatio & contentio dæmonis.
Atque per Mineruam & deos
Neſcio quid ſit; attamen habet nonnihil
Talè proximè, præterquam de nomine,
-- Fertur ſermo
Apud Sophiſtas quòd non volet deus
Cupido ſed amantes. Aſt cauſam habet
Ille aliter: hunc autem ignorantes
Pictores, alas habentem ipſum pingunt.

De Meretricibus, ex Clementis Pædagogo lib. 3.

-- Struunt quoque
Omnibus inſidias; at cũ aliquando reb abundãt,
Aſſumunt nouas meretrices, artem primùm experientes;
Statim eas affingunt, vt iam neque mores,
Neque vultus quos antea, præ ſe ferant amplius.
Eſt quæpiam fortè puſilla? ſuper ſoleis
Aſſuitur grãdis eſt aliqua? ſubſelliũ tenue geſtat,
Capiteq; in humerum demiſſa procedit,

Id

Digitized by Google

Id de lõgitudine demitur, non habet altera nates:
Eam ſuainduunt conſutis, vt nates generoſas
Exclament videntes, aluum habent quadam
Ad pectus, eis qualia Comici habent
Recta adhibentes, talia ſcilicet earum aluum
Quaſi contis quibuſdam his vlterius abducunt.
Rufa ſupercilia habet quæpiam? fuligine pingunt.
Contigit ei vt ſit nigra? ceruſa huic medentur impoſita.
Albicat alia plus quàm par eſt? paderote confricatur,
Pulchrum habet quid in corpore? id nudum monſtratur.
Elegantes dentes natura dedit? neceſſariò ridendum eſt,
Vt qui ſpectant præſentes, contemplentur quàm venuſtum os geſtet:
Sin riſu minimè gaudet, continuos dies
Intus, quemadmodum coqui, quæ paſſim ſunt expoſita,
Cum emunt caprarum caluas, particulam ligni
Myrtei habent tenuem rectam inter labra:
Vt tempore hiantes, velint nolint,
Viſurus ſis –

Quòd inconſtans ſit hominum proſperitas.

Tametſi quis ſit beatus vt videtur, expectandum
Eſt ſemper quippiam, & fortunæ minimè fidendum.
Vita res eſt teſſerarum aleæ ſimilis.
Non eadem ſemper cadunt: neque vita
Eadem permanet figura, ſed mutationes habet.

Digitized by Google

Fortuna utentes proſpera honeſtè ac præclarè viuant neceſſe eſt,
Patefaciantq́; diuina dona.
Nã qui cuipiam beneficia largitus eſt, hunc eorũ
Quæ largitus eſt ipſe cenſet gratiam quandam
Sibi habere, at occultantes &
Se mediocri fortuna uti profitentes, eum inutiles cernit,
Illiberaliterq́; viuentes. temporis quodã momento
Repetitis quæ olim dedit, adimit.

In Voluptatem.

Alterius vitæ cupiebam facere periculum,
Quam omnes conſueuerunt humidam aepellare.
Tres in Ceramico obambulans dies,
Magiſtros eius quam dico vitæ reperi,
Fermè triginta ex vna officina
Voluptates congerere ſapientem decet.
Proinde tres ſunt, quæ vim pariant
Verè vtilem futuram vitæ:
Bibere videlicet, epulari & veneri operam dare.
Aliæ omnes voluptates meritò adiecticiæ vocãtur.
Voluptatem, quæ incommodum ſit allatura, fuge.
Neſcitis, in plurimis artium
Non architectum dominum voluptatis
Vnum conſtitutum, ſed vtentium
Confert aliquid portio, ſi bene vtantur.
Exempli cauſa (oportet enim hoſpes a me intelligat)
Obſonator hic apparet probè duntaxat
Oportet, aliud nihil, itaq́; ſi contingat,
Vt qui hæc eſurus eſt ac dijudicaturus,
Tempore veniat, artem iuuit:

Sin

Sin tardet poſt ſtatum temporis momentum,
Vt ſint vel iam aſſata rurſum calfacienda,
Vel non aſſata ſtatim conficienda,
Perdit artis omnem voluptatem.
Ita ingenioſe obſonia parare
In Sicilia ipſe didici, vt
Conuiuas faciam in patellas inferre
Nonnunquam dentes præ voluptate.
Lugebit enim, per Iouem aio ſapienter
Hæc adminiſtrabo & politè, & variè,
Ita enim ipſe obſonium paro, vt
Cœnantes in poſterùm iniÿciant faciam
Nonnunquam dentes præ voluptate.
Omnium autem condituras, & condiendi ratio-
nes
Eorum paratus ſum oratione explicare,
Gratis prædocere, ſi quis addiſcere velit.

De Morte.

. . Felix ego per Iouem
Olympium, & Mineruam, non quòd
In nuptÿs, viri ſatiabor,
Sed quod diſrumpar, ſi Deus velit.
Hac verò morte mihi mori contingat.

In Belluas marinas.

Semper & viuentes & mortua
Maris aduerſaria ſunt bellua.
Si enim nauigium euertatur: tum, vt fit,
De captiuo quopiam deuorant ſtatim.
Ipſiq; cum capti ſunt a piſcatoribus
Mortui emptores atterunt.

Nam opibus ſunt nobis venales :
Ac qui vendit , pauper ſtatim aufugit.

De Piſciculis.

In primis oſtrea apud Nereum quendam intuitus,
Senem fucis indutum ,
Accepi , ac erinaceos , nam initio
Coena eleganter apparata hac apponuntur.
His exolutus iacentibus piſciculis.
Exiguis metu trementibus , quid perſuadent
Vt confidant , iubebit mea cauſa ? vbi vnum
Cum iuſſiſſem vt offenderet , emi glaucũ magnũ.
Deinde torpedinem cepi , prouidens
Ne vxore inferente digitos
Delicatos , a ſpina cuiuſquam horum lædatur.
Emi quoq; ſartagine frigendas phycidas , pſettas quaſdam ,
Squillam , phycam , gobium , percam , ſparum ,
Fecitq; vt is eſſet pauone magis varius ;
Carunculas , pediculos roſtra quadam , auriculas ,
Suillum iecuſculum obuolutum.
Erubeſcit enim colore pallens ;
His coquus praſto non eſt , non videbitur.

In Piſcarios.

Ita me amet Minerua , verùm ego ſum admiratus
Qui fiat , vt piſcarij non diuites
Omnes ſint , quum regia accipiant
Ipſi tributa : tantum non enim decimant
Facultates in vrbibus aſſidentes ;
Quin totas auferunt diebus ſingulis.
Imperatores ſupercilia cum intueor

Tollentes,

Tollentes, graue eos arbitror facere
Nihil; ac miror in maiori honore & exiſtimatio-
ne haberi
A ciuitate, quaſi alijs magis ſapiant:
Piſcarios verò male perdendos
Cùm cerno deorſum intuentes, ſupercilia autem
Efferentes ſupra ceruicem, enecor.
Ac ſi roges, quanti ceſtreos
Vendis? geminos decem obolis, inquit.
Carè vendis,
Acciperesnè octo? ſiquidem vendas alterum.
Amice cape, nec illude quibus non eſt illudendum.
Hinc faceſſe.
Hæc non ipſo amariora ſunt felle?

In Callimedontem Rhetorem

Pro patria vel quilibet mori optat;
Pro metra autem locuſta Callimedon.
Decreto conſtitutum eſſe cetarijs,
Vt aiunt, vt aream Callimedontis imaginem
In Quinquatrijs apponant piſcibus,
Quæ in dextra parte locuſta faciē repræſentaret:
Tanquam ipſe ſit illius artis piſcariæ
Seruator, alij verò præſens ſint noxa.

In Aſſentationem.

Ad coenam venit Corinthum Chærephon
Nō vocatus: Iā enim prætergreſſus Pontū aduolat,
Ita ſanè alienis veſci ſuaue eſt.
Aſſentatoris vita exiguo tempore floret;
Nemo enim cano paraſito gaudet.
Semper Chærephon quandam reperit technam,

Atq; nunc cœnas aſymbolas comparat.
Vbi enim eſt teſſera mercenaria
Coquis, ſtatim ſummo mane
Adſtat eò profectus; ac ſi viderit conductum
Ad epulatum, ex coquo ſciſcitatus;
Quis ſit qui det epulum, ianuam dehiſcentem
Si deprehendat, primus ingreditur.
Vocant eum omnes iuniores
Paraſitum minutum; is verò nihil curat.
Cœnat autem Telephus tacens, innuens ſolum
Rogantibus quippiam, ut ſæpenumero
Qui eum appellarit, Samothracia precetur,
Vt ſpirare deſinat, & quieſcat aliquando.

De Patellis.

Imprudens cum adeſſem, vbi negociū requirebat,
Ad manum datus eſt venit qui menſam habebat,
In qua erant appoſita, non caſeus, nec oliuarum genera,
Nec nidoris plus nobis expirantes
Paropſides & nugæ; ſed appoſita eſt
Superba tempeſtiuitates olens patella,
Quod erat poli huius vniuerſi hemiſpharium.
Omnia enim inerant illic bona,
Piſces, hœdi; percurrebat hos ſcorpius,
Submonſtrabat corpore medium annum, ſtellas.
Manus admouebamus; tum mecum colloquens
Simul & annuens occupabatur, ac omnia agens
In me incurrit, tandem non deſtiti donec
Patellam perfodiens reddiderim cribrum.

In Triſtitiam.

Triſtitia nonnihil cum inſania commune habet.
Triſtitia

Triſtitiæ plus quàm mediocres
Exturbare mentem ſolent.

De Nauigatione.

Quiſquis mare nauigat, is aut inſanit,
Aut mendicus eſt, aut mori cupit. Ex his tribus
Non fieri poteſt, quin vnum ſaltem verum ſit.

In Iuuentutem.

Tempeſtas verò adoleſcentulus eſt amicis.

In Legem ab Ariſtonico latam.

Non extitit præſtantior legiſlator diuite
Ariſtonico. Legem enim hoc tempore fert,
Vt piſcariorum quiſquis vendens
Piſcem ſubindicarit, deinde minori tradiderit
Quàm dixit precio, in carcerem
Is ſtatim abduceretur: vt metuentes
Aequo precio vendere velint, aut veſperi
Putidos omnes domum reportent.
Hincq́ fiat, vt & vetula & ſenex & puellus,
Miſſus, omnes commodè emant.

Ac progreſſus ait:

Non extitit ſecundum Solonem melior vllus
Ariſtonico legiſlator, nam vt alias
Multas tulit leges, variasq́;
Ac nunc nouam edit legem quandam
Auream, ne amplius vendiderint ſedentes
Piſcarij, ſed perpetuò ſtantes.

Deinde anno proximo ait, ſe ſcripturum, vt pendentes:
Ac celerius dimittunt emptores,
E machina quaſi dij ſe mouentes.

In Raſos.

-- Picatum ſi aliquem vides, aut
Raſum, alterutrum horum facturus eſt;
Aut enim militare velle mihi videtur,
Et quæ barba aduerſa ſunt facere;
Aut ingens aliquod ei contigiſſe malum.
Quid enim capilli nos moleſtant, obſecro,
Ob quos quilibet noſtrum vir videtur?
Niſi quid his putes feciſſe contrarium.

Iureiurando.

Firmum eſt iuramentum ſi ſolum annuero.
Sapientem non oportet iurantibus,
Sed ipſis rebus ſemper habere fidem.

Diſciplina.

-- Non ambio prudentiam, ſed id duntaxat, vt diſſerere firmiter ore de literis poſſim.
Herus enim meus literis aliquando
Dedit operam cum adoleſcentulus eſſet, ac philoſophiæ
Totus incubuit. Cyrenæus erat præceptor,
Vt ait, Ariſtippus ſophiſta ingenioſus,
Vel potius primùm omnium, qui tum erant, locum obtinens,

Intem-

Intemperantiaq́; omnes qui fuerant exuperans:
Cui talento dato diſcipulus ſit
Herus meus, & artem nullam planè
Didicit, ſed conditụram comprehendit.

Adagium.

Menſam adornauit, poſtea adferens
Plauſtra bonorum.

Paupertatis laus.

Nam bonorum poſtremum diuitias cenſeto.
Res eſt enim eorum quæ poſſidemus inconſtantiſſima;
Alia verò cum mediocribus & moderatis permanent.

In Amictum.

Vnum enim id cenſeo illiberalis & ſordidi
Eſſe, incedere indecorè per vias,
Cùm honeſtè liceat; cuius rei neque finem exigit
Quiſquam a nobis, neque ab ijs qui concedunt vt ab alijs
Accipiamus. At bene vtentibus adfert
Gloria molem quandam, cernentibus voluptatem
Vitæ ornamentum; tale præmium
Quis non ſibi comparet, qui mente præditus ſit?

In Platonem philoſophum.

In tempore venis tu quidem: verùm ego triſtis
Surſum ac deorſum obambulans, vt Plato,
Nihil ſapientiæ inueni, ſed crura laſſo.

Ignota nobis narras, planè curſitans
Inſtar Platonis, & cognoſces nitrum & cepe.
Corpus quidem meum mortale, exangue fiebat;
Quod verò in me immortale erat, in auram euanuit.
Num hæc ex Platonis ſchola?
Aut cum Platone ſolitarium loqui.

Vituperium diuitiarum.

Animam habere diuitem oportet. Pecunia autē
Hæ nihil quàm oſtentatio ſunt, & velamentum vitæ.

In Pythagoricos.

Pythagrici enim, vt audimus,
Nec obſonio veſcuntur, nec alio quopiam
Animato, vinumq́; ſoli non bibunt.
Epicharides quidem canes deuorat
E' Pythagoreis vnus, verumtamen occiſos:
Nam tum non amplius eſt quiddam animatum.

In Simum quendam.

.. Librum
Hinc quemcunque velis accedens, cape:
Deinde tu legito, diligenter perquirens
Ex inſcriptionibus & ſenſim, & pedetentim.
Orpheus illic eſt, Heſiodus, tragoedia,
Choerillus, Homerus, Epicharmus, commentarij
Varij: ita patefaciens, natura
Quò maximè feratur. Hunc accipio.
Oſtende primum quid ſit, Ciborum conditura,
Vt inquit inſcriptio. Philoſophus es aliquis

Videlicet,

Videlicet, qui prætermiſſis tot ſcriptis,
Simi artem accepiſti. Simus autem quis eſt?
Valde homo generoſus ad tragoediam
Nunc irruit, & hiſtrionum longè
Optimus eſt. Coquus, vt videtur
Vtentibus, coquorum verò hiſtrio.

Cauillationes.

Solent enim & longa conſuetudo,
Et compotationes multæ & quotidianæ
Ludibrium generare: quod longè plus moeroris quàm voluptatis adfert.
Nam maledicendi hinc initium oritur; ac ſi ſemel male dixeris,
Iam ſtatim viciſſim audis; ita reliquum eſt conuiciari:
Deinde vapulare ſubit, & debacchari, hæc enim
Naturâ ita fieri ſolent; ac eatenus multandum fuerat.

Ad Solonem legiſlatorem, de continentia & incontinentia.

Feſtiuum ſanè id eſt apud nos, Solon,
Athenis, dextreq; inuentum.
Quidnam? vt in conuiuijs non bibatur
Merum, non enim facile, vendunt enim
In plauſtris, etiam dilutum?
Non vt quid lucrentur, ſed vt emptoribus
Prouideant, capita ſalua habeant
A crapula, hic ſcilicet eſt, videt Pracanicus
Potus, modicis vtens poculis,

Colloqui & nugari conuiuas ſecum lubentes.
Alter enim modus, lauacrum eſt, non potus,
Hydrijs bibere & cadis; atque etiam mors eſt.

In Calumniatores.

Sycophanta non meritò nomen
Vitijs eſt poſitum.
Debebat enim, quiſquis bonus & iucundus vir
Syca, id eſt ficus apponit, eius ſignificare mores.
At nunc cum iucundum cum vitio iunctum ſit,
Dubitandi occaſionem præbuit, quam ob rem ita habet.

De Liberis.

Indignum cenſui matrem relinquere,
Quin primam ſeruare volui, nam ſapientibus
Diuina maiora nunquam ſunt matre.
Vnde primus ille non imperitus,
Aedem matris conſecrauit, non claré deſignans
Cuius eſſet, ſed coniectandam rem ex nomine ſinens.

In Artem.

Cùm videris priuatum virum ſolum edentem,
Aut poetarum cantus & numeros non deſiderantem;
Illum priuatum, vitæ mediam partem
Perdidiſſe cenſeto; hunc artis
Tantundem vtrique verò vix vitã vllam degũt.
Multa bona dent dij Demetrio,
Et legiſlator, quòd eos qui dicendi,
Vt aiunt, facultates tradunt iuuenibus,
Ad coruos abire iuſſerint ex Attica.

De

De Bellarijs.

Qui primus reperit bellaria, elegans fuit:
Conuiuij enim moram hoc modo reperit,
Ac ne vnquam maxillæ eſſent ocioſa.

In Fortunam.

Fieri non poteſt, vt fortuna mentem habeat.
Nullus enim vnquam talis fortunatus eſſet.
Niſi, cum homo ſim, humanis fortunis
Me accommodem, deſipere videbor.

In Somnum.

Quantum eſt infortunium ante coenam cubare?
Neque enim ſomnus vtique quenquam comple-
ctatur:
Nec eſt qui vſquam dicat, addiſcamus.
Mens enim menſæ propinqua eſt.

Medicamentum.

Pinnas, carabum,
Bulbos cochleas, cerycas, oua, acrocolia,
Totidem his inueniat quis medicamenta
Amanti meretrices alia vtiliora?

De Laborandi aſſiduitate.

Omnia quæſita reperiuntur,
Niſi ante tempus deficias, aut laborem fugias.
Poſtquam enim inuenerunt homines nonnulli

Partem

Partem quandam diuinarum rerum, tanto loci interuallo
Diſtantes aſtrorum ortus, occaſus conuerſiones,
Solis defectum, quid rerum communium &
Cognatarum poſſit hominem effugere?
Laborantem pariter Deus adiuuat.

Quod etiam niues bibere ſoliti fuerint antiqui.

An non laborioſa planta homo eſt,
Quàm pluribus ſibi contrarijs rebus utens?
Amamus aliena, nobis apta ſpernimus;
Nihil poſſidentes, ijs quæ noſtra ſunt, abundamus.
Tributa ferentes, non niſi perperam ferimus.
Cibi Deliciarum verò ſingulis diebus rurſus
Optamus placenta ut adſit candida.
Et illi conficimus ius nigrum.
Colores verò pulchros ut tinctori paramus;
Et ad bibendum niues non accingimus.
Et ni cuncta ſint calentia, diſtrahimus.
Vinum quidem acutum quærimus,
Et abyrtacis debacchamur.
Nunquid quod a multis ſapientibus dicitur, verùm eſt?
Optimum ſemper eſt non naſci,
Aut ubi natus es, quàm celerrimè finem habere.

Sententiarum Alexidis finis.

Digitized by Google

Sunt & hæc Alexidis, licet non admodum ſen-tentioſa.

FAmelicus homo eſt, quiduis dicit.
Eſurio enim, id certò ſcias.
- Et quid nobis opus
Amplius eos recenſere, qui ficus vbiq́;
In cratibus vendunt? infernè quidem
Duras ficus & vicioſas ſemper
Ponunt, ſupernè verò molles & pulchras.
Deinde quiſpiam dat, quaſi tales emat,
Precium; hic verò in marſupiũ pecunia deuoluta
Caprifici fructus tradit, qui ficus ſe vendere iurabat.
Qui primus dixit, nullum ſapientem
Animato quoquam veſci, ſapiens is erat.
Ego enim nunc redeo è foro, nullo empto
Animato, piſces coemi mortuos
Magnos, caruncula agni ad veſcendum pinguis.
Non viuentes nõ enim fiat, quid aliud? profectò
Decepriunculam perſpicuam coniectaui, horum ſi
Monſtrarit quis aut voce vllum, aut animo præditum,
Me iniquum eſſe confitebor, & legem violare,
Attamen reputare mecum volo,
Aſſidens hic quæ coemi obſonia,
Simulq́; diſponere quid primum ferendum,

Quoq;

Quoq; modo vnumquodque mihi condiendum.
Salſamentum hoc tempeſtiuum primum eſt:
Vnius oboli id eſt; abluendum eſt mihi probè,
Deinde in ollula inſperſo condimentorũ paululo,
Impoſito fruſto, albo vino infuſo,
Oleum diſperſi; tum decoquens
Medullam detraxi, cum ſilphio mitificaſſim.
Prius ſi flauerit aquilo vel auſter
In mari, ſplendido piſce non liceat
Vlli veſci: at nunc præter flatus
Hoſce, malus quoq; acceſſit tertius hyems.
Nam cùm procellam irruiſſe vehementius cõtigit,
in foro qui obſonium vendat abeſt,
Auferens quicquid ceperat; vt ſit
Cum oleribus in poſterum nobis luctandum.
Id enim hoc tibi tempore eſt,
Athenis bellis familiare:
Omnes ſtatim ſaltant ſi vini duntaxat
Odorem ſenſerint. Rem vulgarem dicis; an
Compareat, in conuiuium ingreſſus repentè,
Ac imberbibus fortaſſis quapiam inſit
Gratia? at certè cùm præſtigiatorem Rhodotum,
Aut Paramaſyntem videro impurum,
Candida labefactantem, Ab allunq; ſimul
Iucundiſſimum, eum ligno affixerim
Arreptum?
Pythagoriſmi & diſputationes
Minutæ ac ſolicitudines aculeatæ,
Nutriunt illos; hæc autem quotidiana,
Panis purus vnus ſingulis, poculum
Aquæ datur, totidemq; hactenus. Carceri mancipati
Viuendi rationem dicis. Omnes hi quidem ſapientes.

Degunt,

Degunt, ac talia miſerè patiuntur.
Alij cum alijs deliciantur. neſcis
Melanippidem ſodalem eſſe ac Phaonem,
Phyromachum & Phanum? qui quinto
Quoq; die in coenam abſumunt farinæ heminam vnam?

In Alexin Platonis philoſophi epigramma.

Nunc quoniam nihil eſt quoquò ſe verterit omnis,
Solum quod pulcher viſus Alexis ait.
Quid mi anime os canibus prodis? mox inde moleſtus
Detrectas, Phædrum ſiccine perdidimus?

Omnium, quæ de Alexidis ſcriptis ſupereſſe inuenta ſunt, finis.

ANTIPHANIS
COMICI VITA.

ANTIPHANES Smyrnæus, vel, vt alij volunt, Cianus, vt verò Dionyſius, Rhodius fuit, mediæ Comœdiæ poeta: & ex ſeruorum genere, natus creditur nonageſima tertia Olympiade, circiter. Patrem habuit Demophanem, vel ſecundum quoſdam Stephanum, matrem Oenoen. Innumerabiles autem Comœdias ferè ſcripſiſſe (quidam 300. & 65. alij 190. fuiſſe tradũt) atque ex his omnibus ter decies viciſſe proditur. Filium habuit Stephanum, & ipſum Comicum, cuius fabulæ etiam commendantur. In Chio mortuum eſſe Antiphanem, annos natum 74. eiuſq; oſſa Athenas tralata, apud quoſdam legitur. Fuit ante hũc etiam Antiphanes Cariſtius inter antiquiſſimos Comœdiæ poetas numeratus, ab eo vſq; tempore quo Theſpis floruit, a quo & Comœdia & verſus Antiphanius dictus eſt, vt eſt apud celebres tum Græcos tum Latinos Grãmaticos. Bergæi Antiphanis Stephanus meminit. Qui quod ἄπιστα, hoc eſt incredibilia in comœdiis ſinxerit, prouerbio locum dedit βεργαΐζειν, pro eo quod eſt incredibilia & vana dicere. Sed de hoc vide Author adagiorum Chil. 4 Cent. 9 adag 58. De alijs Antiphanis nomine claris, conſulendi ſunt Irenæus, Athenæus, Suidas, Plutarchus, Stobæus, & alij.

EX

Digitized by Google

EX COMOEDIIS ANTIPHANIS

Sententiæ, quæ ſuperſunt, & quæ inuuentæ ſunt.

In Iniuſtitiam & auaritiam.

LVcra malè quæſita voluptates quidem pariunt
Breues, longam verò deinde triſtitiam.

In Aegyptios.

Ac alioqui ingenioſos aiunt Aegyptios
Eſſe, cenſereq́; dÿs parem anguillam.
Eſt enim longè dÿs precioſior.
Horum enim compotibus nobis precantibus eſſe licet;
Illarum verò, drachmas nimirùm duodecim
Aut plus inſumentibus odorari duntaxat.
Ita ſancta eſt omnino beſtia.

In Incontinentiam.

Macareus amore ſororum vnius
Ictus, tantiſper ſuam calamitatem cohibuit,

Sedq́;

Seq; continuit; deinde aliquando aſſumpto
Vino duce, quod ſolum mortalibus inijcit
Audaciam ut conſilij prudentiam anteuertat,
Noctu ſurgens potitus eſt eorum quæ auebat.
Continuò enim homo qui impletur, ignauus &
negligens
Fiat; paulum bibens, perdiligens & ſedulus.
Hunc autem
Propter vinolentiam & corporis craſſitudinem,
Vtrem appellant omnes indigenæ.

De panibus Atticis.

Quomodo enim nobilis quiſpiam
Poterit ex hiſce ædibus egredi?
Videns quidem albos hoſce panes
Furnum in quolibet tranſitu habentes?
Vidensq; quoad formam, clibano variatos.
Manus Atticæ imitationem, quos (panes) pri-
mùm
Thearion inuenit & monſtrauit.

In Bacelum.

Quid? non vides geſticulantem
Manibus Bacelum? nec erubeſcit,
Qui Heraclitum omnibus explicat,
Qui Theodectis ſolus artem reperit,
Qui capita Euripidi conſcribit.

De regum Cypri delicijs.

In Cypro ais, mihi dic, degiſtis,
Multum temporis? Semper, quoad bellum fuit.

Quo

Quo in loco maxime? eloquere enim. In Papho,
Vbi rem elegantem eximiè videre licuit,
Alioqui certè incredibilē. Qualem? Vētilabatur
A' columbis, ab alioq; nullo,
Coenans rex. Quo pacto? relictis enim rebus meis,
Hoc te rogabo. Quo pacto? vngebatur
Ex Syria delato tali vnguento
Carpi ſanè denſi, quem aiunt a columbis
Rodi; ac huius odoris cauſa volantes
Aderant, fereq; inſederant
Capiti, pueri verò aſſidentes
Abigebant, quæ paulum ſe attollentes, vt non multum
Nec illinc, nec illuc omnino abirent,
Ita ventilabant, vt moderatus
Ei flatus non admodum aſper redderetur.

In Bembradas.

Abſurdumq; promulgant in piſcibus
Præconium; quo etiam nunc quis magnùm exclamauit,
Melle ſe dulciores, inquiens, bembradas habere;
Si ita ſe res habet, nihil prohibet,
Quin mellarij quoque dicant, vociferenturq;
Bembradibus putidius ſe mel vendere.

Quòd vxorem ducere non bonum ſit.

Quandoquidem hoc non eſt, valde miſer eſt
Qui duxit vxorem, præterquàm apud Scythas,
Illic enim vitis non oritur.
Infortunium extremum nuptiæ ſunt.

Age-

Agedum progrediatur vita vlterius,
Et nuptiarum ac vxoris cupiditate teneatur: hic
Ille dies, hac illa nox, noua fortuna initium, nouaq; ſortis eſt.
Magnum enim certamen nuptiæ homini adferunt.
Si enim minus idonea contigerit vxor
Tibi data, quo pacto calamitate vſurus es? difficiles quidem repudiationes ſunt;
Ex amicisq; inimicos facere, qui idem ſentiebant, idem ſpirabant,
Eum qui te hoc honore donauit, & te qui donatus es, graue verò
Cum cenſeas tibi voluptatem allaturam. ſi mœrorem adferentem ſentias, age dum ne denuò
Bilem mouentia dicamus; dicantur quæ ſunt omnium commodiſſima.
Quid enim iucundius homini muliere grata? quidnàm dulcius, præſertim iuueni? at in eodem ipſo in quo
Iucunditas ineſt, prope ſanè & moleſtia præſto eſt, voluptates enim
Non ipſa ſola ingrediuntur, ſed earum comites ſunt
Dolores & labores, cùm & in Olympijs & Pythijs victoria,
Et eiuſmodi certamina, ſapientia, omneſq; voluptates,
Ex magnis moleſtijs parentur, nam honores, præmia,
Illecebræ, quas Deus hominibus dedit, ad magnos labores &
Sudores neceſſariò compellunt, ego enim, ſi mihi accederet

Alte-

Alterum corpus tale, quale ſum ego, mihi ſic viuere nequirem,
Mihi multa negocia exhibens, tum pro valetudine
Corporis, tum pro quotidiano victu colligendo,
Et pro gloria & temperantia, & nominis celebritate & bona
Exiſtimatione quid igitur, ſi mihi accedat corpus alterum tale,
Quod mihi perinde ſit accurandum? Igitur conſtat mulierum marito, ſi vel
Sit ex animi ſententia, nihilo minores beneuolentias exhibere,
Et moleſtias quàm ſibi quenque tum propter valetudinem duorum
Corporum tum pro victu colligendo, proq;
Temperantia, & bona fama, age verò, naſcantur & liberi,
Curis iam omnia plena; & eijcitur iuuenilis
Vigor ex animo, & non iam idem qui fuit vultus eſt.

Nuptialia præcepta.

Ne coloribus corpus ſplendidis ornare velis;
Sed pectus ſinceris factis, & moribus.
Quid ais? quærens vt quid lateat, mulieri tu
Rem renunciabis? At quid intereſt, ſiue mulieri,
Siue omnibus in foro præconibus enarraſſe?
Quin iſtam punite. Hac enim parte laborant
Res mulierum. Aliqui propter liberos,
Alij cognatorum gratia non perdiderunt
In crimine deprehēſam vxorē ita vbi Iniuſtitia
Multis impunè abit & ſuccedit,
Planè ipſa virtus euaneſcit.

De

De Senectute.

Sapientia nonnihil ad conſultationes habet
Senectus, vt quæ multa viderit, atq; didicerit.
Ad ſenectutem enim, velut officinam,
Omnia hominum accedunt mala.
Vita noſtra perſimilis eſt vino,
Cum ſupereſt modicum, acceſcit;
Senectus eſt velut ara quædam malorum:
Ad ipſam enim omnia confugiſſe videre eſt.
O' ſenium, quàm omnibus qui quærunt te
Culpare, occaſionẽ & anſam inſtituti ſui præbes.
O' ſenecta, quàm cunctis hominibus es
Optata, quàm beata; deinde cum acceſſeris,
Moleſta & grauis; nec vllus bene dicit
Tibi; ſed contra quiſquis ſapit, male dicit.
Nemo ſenex patrimonia deglutiuit;
Sed neque ſtultè deſipuit, neque redemit
Scortillum, neque ianuarum effractarum poe
nas luit.
Ita ſenectus temperata cum ſit, beata eſt.

In id quod dicitur: Noſce teipſum.

Siquidem mortalis es, optime, mortalia quoque
ſapito.

De Aenigmatibus.

Ego antehac iubentes efferre
Griphes inter pocula, planè nugas putabã agere,
Nihil dicentes; quando quis præcipitur
Ordine reſpondere, quid ferens quis non fert.
Ridebam, arbitratus id nuſquam factum,
Nunquam

Nunquam opinans quempiam omnino dicturum,
Sed inſidias tendi ; nunc verò id noui
Verum fuiſſe , ferimus enim ſymbolum aliquod
Homines decem : non autem hoc fert
Vllus, itaque manifeſto quod ferens quis non fert,
Id eſt ; ſcilicet hic Griphus eſt , huc repens.
Ac id ſanè venia quoque dignum eſt ;
At qualia comminiſcuntur in ipſa re ,
Qui non deponunt argentum , quàm valde
Philippus erat felix ; quibuſdam per Iouem
Eſt natura foeminea, infantes ſeruans ſub ſinibus
Suis : qui muti vocem claram ſiſtunt ,
Tumorem tranſmarinum ac per omnem continentem ,
Quib mortalib volunt, præſentib. verò nõ audire
Licet , ſed audiendi ſenſu captis.

Hæc quiſpiam diſſoluens ait :

Natura , quam dicis , ciuitas eſt ,
Infantes in ſe nutrit oratores.
Hi vociferantes tranſmarinos
Tum ex Aſia , tum è Thracia queſtus
Huc attrahunt ; prope verò depaſcentes
Ipſos aſſidet conuiciantesq; ſemper
Populus nihil nec audiens , nec videns.
Quo enim pacto fiat , pater ,
Vt orator ſit mutus niſi alteri ter ſit trãgreſſionis legum obnoxius ?
Et tamen accurratè cenſebam me
Rem intellexiſſe , quam tu dicito.
Foeminea eſt igitur natura , epiſtola ,
Infantes in ſe circumfert literas :
Quæ mutæ cùm ſint , peregrè profectis loquuntur,

Quibus volunt, alius etiam ſi fortè propinquus
Adſtiterit, legentem non audiet.

Eorum qui propoſitum ænigma non ſoluiſſent, pœna.

-- Hei mihi implicita
Interrogas valde, verùm ego apertè ediſſeram;
Si pueri raptionem noviſti forſan,
Prius celeriter dicere oportet, quàm ſuſpendatur;
Num mihi
Aenigma proponis hoc, domine, ſoluendum?
De raptione pueri, ſi fortè quid mouerim?
Quid hoc dictum notat? det mihi aliquis
Lorum quàm celerrimè, quale non æquè noui.
Poſtea an non ſic me punis?
Salſuginis poculum circumferre oportebat:
Scis ergò illud tibi ebibendum eſſe.
Num adferentem tibi protinus monſtrabam?
Non; verùm reiectis poſt tergum manib. oportet
Exhaurire vno ſpiritu.

Amplius de Aenigmatibus.

Vtrum cùm dicturus ſum ollam, dicam
Torni purgamento fabrefactum, & corpori cauum fundum
Ex tellure fictum, in alieno matris aſſatum tecto;
An nouelli verò gregis in ſe coagula lactinutria,
Subiugi corpora irritientem? Dij boni
Scilicet enecabis me, ſi mihi notis verbis
Et planè dicas carnium ollam, bene dices.
Flaua apis cum laticibus commixtum, mutientiū
Caprarum defluentem grumum, inſidentem

Lato

Digitized by Google

Lato ſegeſtri ſancta Virginis Cereris puella,
Tenuiter compoſita, deliciantia innumeris tegumentis.
An apertè placentam dicam tibi? Placentã volo.
Dionyſiaci ſudorem fontis, vinum vno verbo dic mihi.
Scaturigine verò Phaandra hic omiſſa, dic aquã,
Caſiopo autem aura per aerem planum, Smyrnam dicito
Longam: neque aliud quicquam tale, neque item rurſum
Quicquid enuncies, id longius dicas quàm res ſit, vt loquuntur quidam.
Ipſum nihil, quæ id circunſtant alia crebra contrahenda.

In Mulieres.

Ego mulieri hoc vnum credo,
Quòd a morte non reuiuiſcat:
In cæteris verò omnibus diffido, donec mortua fuerit.
Non eſt vllum grauius onus
Reuera, quàm vxor dotem adferens copioſam.
Homo valde lippiens, dum mala
Plurima patitur, vnum hoc boni habet,
Quòd interea mulierum non videt.

Quales ſint ſemper ebriæ mulieres apud Græcos.

— Vis tu quoq;, chariſſime,
Bibere? præclarè mecum ageretur, igitur admoue,
Ad tria enim pocula aiunt deos venerandos.
— Vicinus eſt quiſpiam,

Caupo? hic ſtatim, cum aliquando accedo
Sitiẽs ſolus nouit, qua mihi temperatione fundat
Nec aquoſum, nec merum: ait equidem ſcio,
Cum bibo.-
Equidem ſi quid è noſtris manducauerim,
Fungos crudos mihi videor manducare,
Acerbaq́; mala, & ſi quod cibarium ſuffocat.
Oportet enim, vt qui edunt, largiter humectent.

De Dominis & ſeruis.

Seruo enim ſua priuato patria
Si bonus contigerit dominus, patria inſtar eſt.

In Demoſthenem oratorem.

At herus omnia patrimonia
Intercepit, vt cepit: charum fuiſſet
Verbum hoc recipienti Demoſtheni.

De Iuſtitia.

Qui nemini facit iniuriam non indiget vlla lege.
Id quod rectè habet, etiam lege præſtantius eſt.

De illis qui indignè miſeri ſunt.

Me miſerum, quàm iniuſta res eſt, cùm fortuna
Ordinem deſerit alicuius, mores autem manent.

De Hecates epulis.

Magnos enim hos omnes exiſtimaui
Anthropophagos piſces, quid ais amiciſſime
Anthro-

Digitized by Google

Anthropophagos ? Qui enim homo comederet ?
Profectò hæ ſunt Hecates epulæ,
Quas hic manas & mullos vocat.

In Mercatorem quendam.

Quomodo cum ſorore Athenas huc
Peruenerim ? ductus a quodam mercatore.
Syrus erat genere, ac in nos inciderat,
Et auctione foenerator minutulus emerat,
Homo incredibilis malitiæ;
Talis, qui nihil domum,
Ne eorũ quidem quæ Pythagoras ille comedebat,
Ter beatus adferret, præter coepam.

De Amore.

Si quis amantes mentem habere negat,
Ingenij nimirum eſt ſtupidi.
Nam ſi vitæ voluptates abſtuleris,
Nihil aliud eſt reliquum præter mortem.

In Amicas.

Ex vicinis ſuis propinqua quadam
Conſpecta amica, amore eius captus eſt,
Vrbana, inculti ſanè tutoris, & cognatorum.
Mores habebat aureos ad virtutem compoſitos
Verè amica: cæteræ vel ipſum nomen
Suis lædunt moribus, cum ſit reuera bonum.

De tempeſtiua oratione.

Nulla eſt oratio quæ longa videatur, quando

Digitized by Google

Ad ipſam rerum naturam verba accommodantur.

De frugalitate, conſule locum De fungis.

Vitæ & mortis comparatio.

... Nullus vnquam,
Here, mortem obijt mori cupiens & promptus.
At viuere deſiderantes crure detrudit
Vel inuitos Charon; adq; locum ſacrum perducit
Epulantes, & abundè omnibus fruentes.
Peſtis autem remedium eſt immortalitatis.

In Voluptatem.

Adeſt enim obſonium bonum, valde alliciens,
Vinumq; Thaſium & vnguentum, & corona.
Nam in ſatietate Venus, at non in infortunatis hominibus conſiſtit.
Beata vita, cui ſemper mihi aliquid noui ſuppeditandum,
Eſt, vt, quod maxillis mandam, habeam.

In Theſſalos.

- Vnicum hoc habet malum.
Semper enim famelicus eſt; Theſſalum
Depingis certè virum. --

In Thrattas.

Vulgi piſcator eſt. Hoc ſolum mihi
Reliquum eſt, & malè nunc audiam.
Quid obſecro hoc mali? Thrattã, aut paſſerẽ, aut Mura.

Digitized by Google

Muranam, aut aliud ingens dabit mihi malum
Marinum.--

In Venditores piſcium.

Hactenus arbitrabar Gorgonas
Eſſe quoddam commentum: at in forum cùm
Accedo, ſtatim mihi perſuaſum eſt, intuẽs enim in
Ipſos piſcarios, lapideus ſtatim fio;
Vt neceſſario mihi auerſato fuerint
Ipſi alloquendi, ſi enim ſentiam quantuluncunq́;
Piſcem quanti æſtiment, concreſco planè.
Scilicet valde ſapientes Scythæ non ſunt?
Qui liberis ſtatim atque nati ſunt,
Equarum & vaccarum lac porrigunt;
Nequaquam per Iouem mammas inuidas indu-
cunt,
Et rurſum pædagogos.
Iſta autem exuperant, per Iouem, poſt
Eos qui male metiendo & præſtigijs imponunt,
longe
Enim genus id eſt ſceleſtiſſimum, niſi per Iouem
Piſcarios quis dicere velit,
Aut certè poſt numularios, gens
Enim nulla eſt ea pernicioſior.
Non graue eſt ſi fortè fortuna recentes
Vendat quis piſces contrahentem ſupercilia
Eum, truculenteq́; intuentem nos alloqui?
Sin putridos, illudere affatim & ridere.
Omnino enim contra facerent ij oportuit;
Ille quidem rideret, alter verò longùm lugeret.
Non eſt vlla beſtia piſcibus
Miſerior, quaſi enim non ſatis ſit emori
Captis, deinde deuoratis,

Vt ſtatim ſepeliantur, traditi miſeri
Piſcarijs, qui malè pereant.
Putreſcunt: dũ vetuſtate rancidi duos dies iacẽt,
Aut tres, vixq́; tandem ſi ea cum emptorem
Nacti fuerint, dant mortuorum internecionem;
Quos hic exportatos domum, eijcit
Naribus odorem expertus.

Quod noua veteribus ſint præſtantiora.

Vnus aliquis nouus conatus, etſi temerarius fuerit
Multis veteribus præſtantior eſt.

In Malitiam.

Si quis pecunioſus res turpes commiſerit,
Quid illum, ſi inops fuerit, facturum putas?

In Adulationem.

Scilicet aut eſt, aut eſſe poſſit ars iucundior,
Aut prouentus alius, quàm adulandi induſtria?
Pictor labores duros & amaros tolerat
Agricola rurſus in quantis periculis verſatur?
Omnibus præſto eſt ſolicitudo & labor.
Nobis autem maximum opus eſt iocari,
Dulce ridere, cauillari cum aliquo, ebibere multum.
Non ſuaue? mihi ſanè; ac poſt diuitias ſecundum locum tenet.

In Carnes.

Carnes cuius ſuauiſſimas quis edat? cuius?

Ad frugalitatem, ouium, quibus inſinit
Neque lana, neque agni caſeus, amiciſſime:
Caprini generis eodem modo, quæ caſeum non conficiunt,

In Gobios.

Aduenio ſumptuoſe ad nuptias rebus emptis;
Thurem obolo, dijs deabusq;
Omnibus; heroibus libis ad litandum;
Nobis autem mortalibus gobios coemi.

In Laconicas cœnas.

Quando agis apud Lacedæmonem,
Viuas oportet moribus Laconicis.
Coenatum eas in Phiditia Laconica,
Nigro fruare iure quod ibi apponitur,
Geſteſq; byſtacas caue contempſeris
Quicquam, boniuè aliud requiras inſuper.

In Triſtitiam.

Omne triſtificum morbus eſt hominis;
Multis autem varijsq; nominibus appellatur.
Triſtitia inſaniæ vicina mihi eſſe videtur.
Moleſtum eſt hominibus infeliciter viuere.
Quemadmodum malo pictori colores
Primùm abolent ex corpore.

In Coquorum ſapientiam.

Atqui id quod prædulce eſt ſicut & aliàs,
In ſalſugine captandum eſſe iubeo; Sed lupum

Totum aſſare, muſtelamq́ in intrito bene
Feruere, poſcit autem & ſal & origanum anguilla &
Aquam: congrus eadem, raia herbam.
Adeſt etiam thunni cocti ſalſamentum in carnis fruſta ſectum.
Ex contrario hoedus alius aſſatus.
Splen me grauat, & ieiunum me perdit.

In vaſa coquinaria.

Omnia adſunt nobis, etiam ſynonyma
Quæ in Boeotia eſt anguilla,
Mixta in concauo caccabi fundo
Calefit, tollitur, coquitur, ſtrideɾq́,
Aduritur: nec areas nares quidem
Si quis habeat ingreſſus, hic exire mox
Statim valebit, fumus hunc ita percutit.
Dicis coquum viuum, propinquus qui ſit huic,
Totum diem ac noctem nihil comederit.
Ac mugil exquamatus, illitusq́ ſit,
Simulq́ quid curſus agens ad terminum.
Accurret vt clamans, puer ſtatim irrigat
Aceto, & inde thyrſus adſtitit; Libys
Siccatus è radijs ſacratis ſilphij.
Et poſtea quidam haud valere carmina
Dicunt? ego iam tres comeſos per Deos,
Dum tu refers hæc cerno, nam ſynonyma
Vna eſt bene habentis corpus ipſa ſepia,
Incedit armata, enſiferisq́ manibus
Loligo natura relicta candida
Carnis colaphis carbonis ignita & ſimul.
Exultat auris corpus ipſum luteis.
Famemq́ coena prauiam dein nunc ſuſcitat.

Quare

Digitized by Google

Quare ingredere, nec eſto tardus, redito.
Nam perpeti quid eſt opus pranſos, pati
Si nos oporteat, profectò incommodi.

De Mane poculo.

Ego monſtrabo quantum cottabum
Demittas in trutinam, ſed quid hoc?
An materiam hanc paruam quadrulam dicis?
Hac ipſa lanx victor fit huic qui vicerit.
Qui norit hanc, ſolus quis an mox contigit?
Illius in manem ſonus tum concidet, & reprehenſio
Tota in cottabum torquebitur,
Adeſt manes quidam velut domeſticus.

In Ebrietatem.

-- Occultare, Phidia,
Omnia alia quis poſſit, præter duo;
Aut cum vinum bibit, aut in amorem incidit.
Virumq; enim patefit ex aſpectu,
Et ex oratione; vt qui negarint
Maximè hæc, palàm ſe multis prodant.
Te autem
Quæſo, viuere quid eſt? Si bibas, cenſeo.
Vides enim iuxta fluenta hyberna quot
Arbores ſemper nocteq; dieq;
Rigentur: magnitudine, & pulchritudine quales oriuntur.
Quæ verò contrà nitantur, ſcilicet ſitim quandã
Aut ariditatem habentes, radicitus ſua ſponte pereunt.
Ita colloquentibus datum eſt quod biberent.

Tu verò bibe At in hoc certè tibi parebo.
Etenim pellax, ò Dij, figura
Calicis eſt, dignaq; gloria,
Qualē feſta celebrantes recordamur Nuper enim
Et fictilibus oxybaphis bibebamus
Huic autem nunc, ò fili, multa bona dij
Opifici tribuant, qui effinxit te
Modeſtia & ſecuritatis cauſa,
Neque enim ſobrius oportet
Vſquam, pater, debacchetur: neque cum bibendum fuerit,
Mentem habeat. quiſquis autem magnificè ſupra hominem de ſe ſentit,
Exigua confiſus, eaq; miſera numatione,
In ſeceſſum profectus, ſimilem ſe omnibus deprehendet,
Si medicorum ſigna vita conſideret,
Venas, quò ferantur, ſupernas & infernas,
Quibus mortalium vniuerſa vita gubernatur.

Poma.

De obſonijs vanum eſt verba facere
Ad inſatiabiles Verùm hæc cape
Virgo, poma pulchra, pulchra inquam vt dij.
Nuperrimè enim ſemen iſtud relatum
Athenas eſt a rege,
Heſperia arbitror Veneris genus.
Aurea aiunt mala hæc tria eſſe
Sola. Id quod bonum eſt, & rarum, & vbique
Precioſum eſt. --

De Fungis, & frugalitate.

Quis enim noſtrum nouit, quid paſſurus eſt

Deorum

Deorum fato: amicorũ quiſquam? itaq; acceptos
Hos duos fungos iligneos torreto.
Coena eſt polenta vallata,
Paleis leuiter exarmata;
Et bulbus vnus, & paropſides quadam,
Sõchus quiſpiã aut fungus aliquis, aut talia quæ
Largitur nobis locus miſera miſeris.
Talis vita febrilis non eſt, pituitam non habet.

In Nauigationem.

Infelix quiſquis in mari vitam degit.
Nam ad quærenda nauigantium centum ſtadia
Venire, ſanè melius eſt quàm iugerum nauigare,
Plurimum maris funibus metientibus.
In terra pauperem eſſe præſtat, quàm diuitem nauigare,
Pecunias reſpiciens mercator ſuperbit,
Quarum aliquando omnium dominus fit ventus.

De Oxybapho, vide locum de ebrietate.

De Iureiurando.

Hera, cum quis iurantem contemnit,
Quem antea peierantem non intellexit,
Is deos ipſos contemnere mihi videtur,
Atque priùs cum iurauerit ipſe peieraſſe.
Qui iuramentum poſtulat a malo viro, inſanit.
Contrarium enim nunc dÿ faciunt.
Nam ſi quis peierarit continuò
Ille qui poſtulauit iuramentum, fit attonitus.
Meritò nimirum, quia credidit improbo homini,

Paraſiti.

Nam vide paraſitus quàm ſit, ſi rectè perpendas,
Socius vtriuſque tam fortunæ quàm vitæ.
Nullus paraſitus infelices eſſe optat amicos,
Sed e contrà omnibus bene eſſe ſemper
Si quis vitam agit magnificam; non inuidet.
Particeps imò bonorum eſſe optat cum eo cohabitans.
Eſtq; amicus generoſus ſimul, & conſtans:
Non pugnax, non iritator, neque inuidus.
Ad tolerandum iram bonus. Si cauilleris, ridet,
Amabilis, ridiculus, moribus hilaris.
Rurſus miles bonus, ſtrenuusq; nimis,
Si modò ſplendida ei coena paratæ fuerit.
Mores quidem noſti meos,
Faſtus nihil ineſt; ſed amicis
Talis equidem ſum; ſi verberer, ignitum ferrum;
Si verberem, tonitru; ad excæcandum quempiam, fulgur;
Ad elatum quempiam portandum, ventus: ad ſuffocandum laqueus:
Ad effringendas fores, terræmotus; ad inſiliendũ, locuſta;
In coena, inuocata muſca, non egrediendo puteus:
Ad imperandum, trucidandum, teſtificandum, quemcunque ſolùm
Vt res tulerit, dicat quis, ad hæc ſine cunctatione facienda
Omnia, atque me iuniores appellant
Ob hæc omnia Fulmen, at nihil cura ſunt

Cauilla

Cauilla mihi amicorum enim amicus,
Factis vtilis, non verbis ſum duntaxat.

Conſolatoria.

Lugendi ſunt moderatè cognati & affines amici.
Non enim mortui ſunt: ſed eandem viam,
Qua omnibus neceſſariò ineunda eſt,
Praiuerunt; ac deinceps nos poſtea,
In idem diuerſorium cum ipſis veniemus,
Communiter aliam vna cum ipſis acturi vitam.

Adagia.

Inuolutus caſſibus, vnde foras
Non facilè regredi licuit eadem via
Tu quid facere vales coturnicula animo praditus
Qualem olim habebat & Thribon, qui molliter
Exutus eſt ipſis talentis Tantali.

De Patribus.

Nam cum aliquid in gratiam dilecti filij facio,
Hunc ad me pertinere fructum mihi perſuadeo,

In Paupertatem.

Omnia fames dulcia præter ſeipſam reddit.
Potius eſt probum pauperem eſſe, quàm malum diuitem.
Illud enim miſericordiam, hoc reprehenſionem adfert.
Opulentia tegumentum eſt malorum,
Mater; inopia res eſt perſpicua & abiecta

Paupertas

Paupertas morum magiſtra eſt.

Piper.

Emens piper ſi quis ferat, velut malum
Torquere dicunt hunc ſpeculatorem ſtatim.

Et rurſus;

Betas oportet & piper nunc quærere
Circumeuntem. . .

In Diuitias.

Argentum & anima & ſanguis eſt mortalibus.
. . *Diuitiæ cum pius*
Alijs videntes acceperint aliquos, cæcos faciunt.
Nunquam ſanè felicem exiſtimaui prædiuitem
Hominem, nulla re quam habet fruentem.
Verùm diuitiæ nos, ceu malus medicus
Videntes aſſumptos omnes excæcant.
Animam habere diuitem oportet: pecuniæ autem
Nihil quàm oſtentatio ſunt, & velamentũ quod-
dam vitæ.
Cuius enim alterius rei per deos quæſo gratia quis
Præcetur diues eſſe, abundareq́ue diuitijs,
Quam vt poſſit opitulari ſuis amicis,
Ac ferere fructum deorum gratia ſuauiſſima?
Nam bibendi & edendi voluptates
Habemus ſimiles; non verò ſplendidis
Epulis eſuries ſedatur.
Omnia ſanè ſunt nugæ, cum auro comparata.
Solum enim ſemper permanere ſolet eodem ſtatu,
Eodemq́ue colore: amicorum autem mores
Nunquàm

Nunquam ſimili modo depingunt fortunæ:
At diuitiæ mores hominis explorant.
Cum enim locuples turpia facinora moliatur,
Quid hunc inopem arbitraris non facturum?
Quiſquis homo
Vitam pecunijs muniri cenſet vllo modo,
Plurimum errat aut enim vectigal quoddam rapuerit,
Quæ intus ſunt omnia: aut multa quis damnatus perdiderit;
Aut exercitui præfectus expenderit; choragusq́ delectus,
Veſtibus & aureis monilibus choro ſuppeditandis, detritam veſtem ferat.
Aut triremibus præfectus ſtranguletur, aut nauigans alicubi capiatur:
Vel iter faciẽs, vel dormiẽs, diſcerpatur a famulis.
Nihil prorſus ſtabile eſt, præterquã ſi quis quotidie
In ſeipſum forte lubenter inſumpſerit.
Neq́ ſanè id valde tutũ eſt, et enim mẽſam rapiat
Appoſitã quis accedens: at cùm immiſſum cibum
Iam intra dentes diuulſeris,
Id in tuto ſolum ex ijs quæ habes exiſtimato.

Quòd delicatorum pedes vngnento vncti ſint Athenis.

(Ait) Puellam vnguenta
A' dea accepiſſe. Deinde pedes
Iuſſit primùm vngere, deinde genua,
Sic aptius pedes puella attigit,
Ipſosq́ fricuit, & ſe abripuit.

Et in Zacyntho:

Haud æquè ſum amator mulierum ego;

Et amicas omnes ſuauiter excipio.
Primùm enim id, quod tu facis, pati
Mollibus pulchriſq; pedes fricari manibus,
An non venuſtum eſt?

Et in Thorycijs, id eſt, Venerem, concitantibus.

Lauatur certè,
Sed cur ex auro coniuncta pelui? vnguento
Aegyptio quidem pedes & manus;
Phoenicio verò genas, mammasq;
Siſymbrio, alterum brachium,
Amaracino ſupercilium & comam,
Serpyllino genu & ceruicem.

In Pythagoricos.

Nemo carne præſente, cepa veſcitur:
Ne ij quidem qui Pythagoricos ſimulant.
Primùm quidem quaſi Pythagoriſſans edit
Animatum nihil: ſed è plurima boli
Polenta atram particulam capiens, decorticat.

De Sapientia.

Fac ſemper, te per muſas ac literas oro, adſis
Vbicunque ſapientia opus exquiritur.

Sophiſtarum contentio.

Hoc tyrannidem exercere eſt, aut
Quidnàm, ſtudia ſequi? (contentio
In Lyceo eſt inter Sophiſtas) an qui

Minutè,

Digitized by Google

Minutè, ieiunè, inutiliter dicat, quod
Res hæc non eſt, ſi ſit.
Neque eſt enim factum, quod ſit;
Neque ſi prius erat, eſt quod nunc ſit.
Eſt enim non ens nihil; quod verò nondum factum eſt,
Non eſt vt factum eſt ſed quod nondum factũ eſt.
Ex eſſe enim factum eſt; ſi autem non erat, vnde,
Quomodo factum eſt ex non ente? non enim fieri poteſt.
Si autem a ſeipſo alicubi factũ eſt, non erit rurſus
Non ens. In non ens enim non poterit.
Hæc verò quid velint, ne Apollo quidem intellexerit.

De Militia.

Quis mortis mercenarius non eſt, chariſſima,
Qui cauſa viuendi veniat moriturus?

De Temperantia.

Vita enim diuina eſt, cum aliunde nactus es
Vt de rebus alienis coenes, non obnoxius ſupputationibus.

De Liberis.

Quiſquis erubeſcit adhuc in tam grandi ætate
Suos parentes, non eſt malus.
Nam qui diſſentaneum quid patri molitur,
Omnium is eſt contemptor deorum.
Superiorem enim ſe gerere patre, dedecus adfert:
Victo autem victoria gloria paratur.
.. Pauonum vt
Quis iugum ſemel attulit vnicum, rara

Res

Res erat; nunc conturnicibus frequentiores ſunt.
At bonum virum ſi quærens quis vnicum viderit,
Ex eo malos quinq; filios natos cernet.

De Arte.

Quiſquis artem monſtrauit primus deorum.
Is maximum reperit hominibus malum
Cum enim eſt quiſpiam inops ſiquidem deſes erat
Progreſſus vno die venit in periculum,
Vt aut ſplendidus euadat, aut mortem obeat;
Nos verò quibus eſt ars arrhabo
Viuendi, ſemper eſurimus, dum ſperamus;
Ac exiguo cum inopes eſſe liceret tempore,
Per totam vitam id agere ſtudemus.

In Tithymallum paraſitum.

Etenim
Cupiebat amicis ſua ſponte inſeruire.
Ais diuitem fuiſſe talem Tithymallum.
Bene namq; feret ex ſermone tuo mercedem,
Apud quos coenabat libenter frequẽti collectione.

In Audaciam.

Quandoquidem neceſſitas moriendi incumbit,
Gratis mori euidens damnum eſt.

In Tragelaphum.

Sponſo, vt ferunt, opes tenenti plurimas,
Talenta, præfectos domus, pueros, iuga,
Simul camelos, ſtrata, vaſa argentea,

Philaus

Phialas, triremes, tragelaphos, carcheſia,
Liburnaq́; ex auro, rates, cados quidem
Cuncti liburna ventricoſi nuncupant.

De Tragœdia.

.. Tragoedia diuinum eſt
Poema planè. Nam primùm verba
A' ſpectatoribus ſunt cognita
Prius quàm quis proferat, vt recitare ſolum
Oporteat poetam. Oedipum enim ſi dicam,
Reliqua omnia norunt, quod pater Laius,
Mater Iocaſte, ſorores puellæ quædam (ſint)
Quid hic perſuadebit? quid fecit? Econtrà
Si quis proferat Alcmæonem & pueros
Omnes, ſtatim dixit, quòd furibundus occiderit
Matrem. Indignans autem Adraſtus ſtatim
Veniet, quid efficiet? Si nihil amplius dicere poſſunt,
Admodum defeſſi in ipſis actibus explicandis,
Extollunt tanquam machinam digitum,
Atque id ſpectatoribus ſufficit
Nobis autem hæc non ſunt, ſed omnia neceſſe eſt
Noua inuenire nomina, & deinde diſponere
Primùm quidem præſentia, mox cataſtrophen,
Deinde ingreſſum. Si vnum ex his deficiat,
Verbi gratia Chremes, aut Phidon aliquis, exſibilatur
Peleo verò hæc & Teucro licet facere.

Structores menſæ.

.. Accepi veniens hunc
Menſæ ſtructorem, qui lauat vaſa, lyrticiosq́;.
Adornaui libamina, feciq́; alia omnia
Quæ illis conueniunt. ..

In

In Fortunam.

Hoc vir a viro differt Vnus quidem infeliciter
Agens, moleſtiam ipſam magis excitat.
Alter verò conſultius (quod contingit) accipiens, commodè fert.
Homo generoſus leniter ferat fortunæ euentus.
Infortunatus eſſe nullus quidem poſſe videtur;
At humanum infortunium ferre, bonis præditi moribus eſt.

De Aqua.

.. In olla autem mihi
Aquam coctam non contingat cernere.
Non enim male mecum agitur, nec agatur, precor. Sin autem
Turbent meum tormina ventrem, vel vmbilicum,
Paratus ex optima mihi annulus drachma eſt.

De Parcitate.

O' infelices iſti, quibus lucri ergo
Turpia videntur honeſtis præferenda.
Quippe prudentia accipiendo obnubilatur.

De Amicitia, lege locum de Paraſitis.

In eos qui piſcibus delectati ſunt.

O' Sepiadis rex Hercules
Omnia turbarunt: non iacies amplius

In

Digitized by Google

In mare, & lauabis? ne dicant te
Dona, imò nec ſepias accepiſſe.
Locuſtam autem hanc & manas
Redde, craſſa profectò (eſt). O' Iupiter, quis
Ex amicis te veſcatur, Callimedon?
Nemo, niſi qui non det ſymbolum.
Vos autem conſtitui huc ad dexteram
Mullos, pulchri cibum Calliſthenis,
Conſumit igitur vno (mullo) ſubſtantiam ſuam.
Et Sinopa congrum, craſſioribus iam
Spinis munitum. At hunc quis capiet
Primus progreſſus? Smigolas enim non prorſus
Vorax iſtorum eſt, ſed Citharus hic:
Quem ſi viderit, non manus abſtinebit.
Etenim verè maximèq; citharoedis
Iſte omnibus quaſi agnatus adhæret.
Optimum gobium & adhuc ſalientem
Pulchra Pythionica mittere me oportet.
Ingens quidem eſt: verùm illa vix guſtabit,
Quia ſalſus eſt. At enim rubiuit
Tenues auias has & paſtinacam,
Seorſin Theano, ſi ſit repertus, æquiualentes.

In Philoxenum, & de poetis.

Longe ſanè eſt ſupra poetas omnes eximius
Philoxenus. primùm enim nominibus
Proprijs & communibus vtitur vbique,
Deinde modorum & cantuum variationibus &
chromatis.
Vt probè Deus in hominibus temperauit; erat
Peritus ille, & verè muſicam tenebat.
Qui verò nũc ſunt poetæ, hederaceos, & fontanos

Et floridos cantus ac numeros, vanis nominibus
Implicantes edunt alienos modos.

In Aſſiduitatem.

Omnia diligentia ſubijciuntur.

Philoſophorum deliciæ.

Amice noſti quisnàm ſit iſte
Senex? Aſpectu Græcus eſt,
Candida veſtis, pulla camiſia pulchraq;
Canicies mollis, aptus bacillus,
Firma menſa. Quid opus eſt perſequi pluribus
Rem? Videor enim mihi videre Academiam.

In Phœnicidem gulonem, vel Gulonum catalogus.

Menelaus pugnauit annis decem
Cum Troianis, propter mulierem facie pulchram,
Ita Phœnicides cum Taurea propter anguillam.
.. Euthynus autem habens
Sandalium & ſigillum, olensq; vnguenta,
Ratiocinabatur neſcio quam rem:
Phœnicides autem & Taureas amiciſſimus,
Viri ſenes gulones ſunt huiuſmodi:
Qui deglutire in foro ſalſamenta
Intuentes, èmoriebantur ob eam rem,
Grauiterq; ferebant prorſus obſonij penuriam,
Inq; gyrum ſe congregantes dicebant ſic;
Quàm vita hac non vitalis eſt, nec tolerabilis,
Cum mare ſibi quidam vendicent
Veſtrum, magnamq; pecunia vim conſumant,

Et

Digitized by Google

Et interea ne gry quidem de obſonio huc redeat.
Qua igitur inſularū præfectis vtilitas inde cedit?
Lege ergò ſanciendum eſt vt huc aduehant
Piſces. Matron autem diripuit nunc
Piſcatores, & ſanè Diogiton piſces
Omnes ſibi ſuaſit conferre.
Hisq; veſcendo parum gratam populo rem facit.
Verùm nuptiæ & potationes iſtæ iuueniles
Erant. --

In Chærephontem paraſitum.

In vicum, ſi placet, eamus ſicut collecti ſumus,
Acceptis & face & coronis; Cherephon ſanè id
Sic didicit laudare ieiunus.

In Chondrum & edulia.

In ſportulis autem quid eſt amice?
In tribus quidem chondrus Megaricus bonus;
Nam Theſſalum non bonum eſſe audio. Aiunt autem
Quod Phoenicia ſimilago longè multis
Sit inferior. -
Multa bonaq; guſtaui edulia,
Tres aut quatuor bibens potiones.
Laſciuiebam poſtea, cum cibum comediſſem
Quantum quatuor elephantes.

De Bonitate.

Iuſti mores peculium ſunt precioſiſſimum.

Et floridos cantus ac numeros, vanis nominibus
Implicantes edunt alienos modos.

In Aſſiduitatem.

Omnia diligentia ſubijciuntur.

Philoſophorum deliciæ.

Amice noſti quisnàm ſit iſte
Senex? Aſpectu Græcus eſt;
Candida veſtis, pulla camiſia pulchraq;
Canicies mollis, aptus bacillus,
Firma menſa. Quid opus eſt perſequi pluribus
Rem? Videor enim mihi videre Academiam.

In Phœnicidem gulonem, vel Gulonum catalogus.

Menelaus pugnauit annis decem
Cum Troianis, propter mulierem facie pulchram,
Ita Phœnicides cum Taurea propter anguillam.
.. Euthynus autem habens
Sandalium & ſigillum, olensq; vnguenta,
Ratiocinabatur neſcio quam rem:
Phœnicides autem & Taureas amiciſſimus,
Viri ſenes gulones ſunt huiuſmodi:
Qui deglutire in foro ſalſamenta
Intuentes, emoriebantur ob eam rem,
Grauiterq; ferebant prorſus obſonij penuriam,
Inq; gyrum ſe congregantes dicebant ſic;
Quàm vita hac non vitalis eſt, nec tolerabilis,
Cum mare ſibi quidam vendicent
Veſtrum, magnamq; pecunia vim conſumant,

Et

Et interea ne gry quidem de obſonio huc redeat.
Quæ igitur inſularũ præfectis vtilitas inde cedit?
Lege ergò ſanciendum eſt vt huc aduehant
Piſces. Matron autem diripuit nunc
Piſcatores, & ſanè Diogiton piſces
Omnes ſibi ſuàſit conferre.
Hisq; veſcendo parum gratam populo rem facit.
Verùm nuptiæ & potationes iſtæ iuueniles
Erant.--

In Chærephontem paraſitum.

In vicum, ſi placet, eamus ſicut collecti ſumus,
Acceptis & face & coronis; Chærephon ſanè id
Sic didicit laudare ieiunus.

In Chondrum & edulia.

In ſportulis autem quid eſt amice?
In tribus quidem chondrus Megaricus bonus;
Nam Theſſalum non bonum eſſe audio. Aiunt
autem
Quod Phoenicia ſimilago longè multis
Sit inferior. -
Multa bonaq; guſtaui edulia,
Tres aut quatuor bibens potiones.
Laſciuiebam poſtea, cum cibum comediſſem
Quantum quatuor elephantes.

De Bonitate.

Iuſti mores peculium ſunt precioſiſſimum.

In vas refrigerando aptum.

Quomodo igitur viuimus? ephippium
Nobis ſtratum eſt. Pulcher autem pileus, idoneum
Refrigerando vas, quid vis amplius? Amalthea cornu.

In Odum, poculi ſpeciem.

Quid igitur dijs eſt? Nihil ſanè;
Niſi quis poculum miſceat, tene, odum cape.
Ac poſtea nullum obſoletorum virum
Ex his facias, Telamonem, neque etiam
Paonem, neq; Harmodium.

Omnium ſententiarum quæ de Antiphanis ſcriptis inuenta ſunt, finis.

Digitized by Google

ANAXANDRIDAE
COMICI VITA.

ANaxandrides, Anaxandri filius, Camiræus ex Rhodo inſula, vel vt alij ſcribunt, Colophonius natus, vt creditur, & Suidas aſſerit, Philippi Macedonis temporib. Olympiade ferè c. i. Fabulas ſexaginta & quinq; ſcripſiſſe, deciesq; viciſſe proditur. Ab hoc nonnulli volunt amores in ſcena primùm inductos fuiſſe, & virginum raptus. Hic, vt Chameleon Heracleotes libro ſexto de Comœdia, & ex eo forſan Cœlius Antiquarum lectionum author, ſcribunt, & Gyraldus meminit, formoſo admodum corpore fuit, & procero, delicijsq; deditus: vnde & comam præter morem nutriebat. Tanta verò iracũdia afficiebatur, quoties fabulam aliquam docuiſſet, nec ex ea victoriam reportaſſet, vt verſus quos edidiſſet, ſcindere ac lacerare ſolitus fuerit: eosq; ad viliſſima quæque rerum inuolucra deſtinare, imò ſalariorum pueris cordillis obtegendis tuniculas, vt idem Cęlius ait, præbuerit: dignum vtique malis carminibus ſupplicium. Hinc factum eſt, vt multos etiam bonos actus, cũ ijs qui a ſpectatoribus improbati fuerant, reiecerit. Scribit Euſtratius in Ethicis Ari-

ſtoteles lib. 7. capite decimo, ni fallor, hoc Anaxandridæ carmen adducit,

ἡ πόλις ἐβούλεθ᾽ ᾗ νόμων οὐδὲν μέλει

id eſt, Ciuitas conſulebat, cui nulla legum cura erat; Anaxandrides, inquit, contra Athenienſes ſcripſit, quos ſanctiſſimas quidē leges habere affirmabat, prauiſſimis tamen vti; quare ab eis fame atque inedia mori coactus eſt. Atque his verbis illud Ouidij exponitur in Ibin:

Vtuè parum ſtabili qui carmine læſit Athenas,
Inuiſus pereas deficiente cibo.

Vbi Zarottus Ouidij interpres, rectè ſecundum Euſtratium, de Anaxandride poetam loqui ait: licet alij diuerſum ſentire videantur, ex authoritate Pauſaniæ. Laertius & in Platonem Anaxandridæ verſus adducit, quos lector loco εἰς Πλάτωνα ſubiectos videbit. Meminerunt inſuper illius Macrobius, & Ariſtoteles in Rhetoricorum tertio.

EX

EX COMOEDIIS ANAXANDRIDAE

Sententiæ quæ ſuperſunt.

In Aegyptios.

NOn vobiſcum poſſem vna pugnare quidem.
Neque enim mores conſentiunt, neque leges
Noſtræ, ſed inter ſe longè diſtant.
Bouem adoras, ego dijs macto.
Anguillam maximum arbitraris dæmonem,
Nos obſoniorum longè maximum.
Non veſceris ſuilla, ego delector
Ea maximè, canem colis, quem ego verbero,
Vbi obſonium ab eo deuoratum deprehendo.
Sacerdotes hic integris membris ſint, lege
Sancitur: apud vos, vt videtur, initiati.
Tu felem malis affectum ſi cernas,
Defles: ego libentiſſimè interfecto pellem detraho.
Apud vos mus valet, apud me minimè.

Verba fiunt cum Aegyptijs.

In Intemperantiam.

Nunquam ſeruum voluptatis teipſum facito.

Libidinoſa id mulieris eſt, haud viri.

Si nunc lauemini,

Radiculamq́ multam comedatis, deſinetis dolere,
Ac grauedinem diſſipabitis, quæ velut nebula nũc
Inſidet fronti.

Auis nuncuparis. Quam ob rem, te quæſo, per
Veſtam?
Vtrum quòd deuorarim patrimonium,
Quemadmodum probus Polyenctus? Non ſanè,
ſed quòd
Mas a foemillis contuſus ſis.

De Arte piſcandi.

Pictorum honeſta manuum induſtria
De tabulis pendens admirationi eſt:
Ipſa verò ab illa grauiter abripitur,
A' ſartagineq́ ſtatim obſcuratur.
Digitorum talis eſt aſſuefactio, vel
Oppreſſio, ut ſtatim abſorberi non poſſit
Solum deprehenſa, coitiones enim facit.
Obſonijs refertum forum, quis enim conuiuia fre-
quentet mortalium,
Fabas ſi reperiat, aut coracinos venales,
Aut nihil? quin ſpecioſus adoleſcentulus
Quibus carminibus aut verbis capitur?
Quibus, dic enim, ſi quis auferat artem
Piſcatorum? etenim ea domat,
Ac aſſatis piſcium aſpectibus mancipat,
Prandij fores ipſis corporibus ſubijciens;
Sineq́ ſymbolo vt ſe flectat, natura cogit.

De Arcanis.

Qui commiſſum ſibi inſtar depoſiti ſermonem
Eulgat,

Digitized by Google

Eulgat, aut iniuſtus eſt, aut admodũ incontinẽs.
Iniuſtus quidem, ſi lucri cauſa id faciat; ſin abſq́;
lucro
Incontinens; ex æquo autem vtriq́; mali ſunt

In Argam malarum legum poetam.

Videtur eſſe quis profectò hic nobilis,
Exercitationis vt cepit locum
Sic conſonè, mox erudiuit quàm benè.
Expertus Arga te volo dimittere,
Cum plenus ipſe ſim, timentem ac anxium:
Vincas, amice, quò ſophiſtas tu quoq́;

Quòd non bonum ſit vxorem ducere.

Quiſquis vxorem ducere deliberat, non deliberat,
Rectè: quòd deliberet, itaq́; ducat.
Eſt enim initium multorum id malorum vitæ.
Si enim pauper mulierem pecunioſam
Accipiat, dominam, non vxorem habet in po-
ſterum,
Cuius ſeruus eſt & pauper, ſin accipiat
Nihil adferentem idem ſeruus fit.
Oportet enim poſthac pro vno duos alat.
At duxit deformem? non iam vita iucunda eſt,
Nec omnino domum ingredi lubet,
At formoſam quis accepit; nihilo fit
Magis propria mariti, quàm vicinorum;
Vt nuſquam malùm euitare detur.

Nuptialia præcepta.

Difficile, tibi dico, & arduum, ò filia,

Iter eſt ad patrem abire domum,
A marito, cuius honeſta mulieri.
Reciproca enim iſta via infamis eſt.

In Senectutem.

Boni viri ſenectus facilis eſt in colloquio.
Non eſt ſenectus, vt cenſes, pater,
Onerum maximum; ſed qui tulerit
Eam imprudenter, ipſemet in cauſa eſt.
Ille verò facilem ipſam & tranquillam reddit,
Qui mores eius commodè tractat,
Moleſtiam tollens & voluptatem adijciens.
Contra qui agrè fert ipſam, is dolorem ſibi parit.

In Glaucum piſcem.

Qui primus inuenit, vt oppiparum magnumque ſecaretur
Glauci caput, placidiq; corpus
Thunij, aliosq; marinos cibos:
Eum Nereus in omnia loca migrare cogat.
Vos enim alij alios ſemper irridetis,
Certò ſcio, ſi enim fuerit quiſpiam magnificus,
Sacras nuptias appellatis; ſin puſillus omnino
Homuncio, guttam ſi ſplendidus quiſpiam acceſ ſerit, eiulatus is eſt: pinguis
Obambulat Democles, cupedia
Cognominatur, gaudet quis ſqualloribus aut ſordibus.
Puluis apparuit; a tergo ſequitur aſſentator,
Telember cognominatur; vt plurimùm incoenatus ambulat,
Ieiunus Ceſtrinus eſt, ad ſpecioſos ſi quis intuea-(tur,

Nouus

Digitized by Google

Nouus eſt ſpectaculi auctor; abſtulit agnum ludens,
Atreus vocitatur; ſin arietem,
Phrixus: ſi pelliculam, Iaſon.

In Amorem.

Amor præceptor eſt, quàm ſophiſta
Ineptus, longè præſtantior ad hominum vitam.

De Morte.

Præclarum eſt mori antè, quàm quid morte dignum geras.

In Aſſentationem.

Nam adulari nunc comitatis habet
Nomen.--

De Epithetis, quæ ſubſannandi gratia per iocum Athenienſes dicebant.

In Cymbium poculum.

-- Magna fortaſſis
Pocula exhauſta, & meri plena
Cymbia perturbarunt vobis caput. Turbarunt certè.

De Laide, & alijs meretricibus.

Laidem Corinthi noſti? quid ni?
Cum noſtras ſit, erat illi amica quædam

Antia, quæ ipſa quoque noſtra deliciæ erat.
Tunc temporis profectò florebat Lagiſca, erat etiam
Theolyte, quàm pulcherrimæ faciei formoſa
Viſa plurimum, eratq; ocymum prorſus ſplendidum.

In diligentiam.

Plures ſtudio boni ſunt quàm natura.

De modò dextrè bibendi.

Quemnàm bibendi modum præſcripſeritis,
Nunc dicite. Quem bibendi modum
Nos? talem, qualis tibi videatur.
Vultis igitur ad dextram, pater,
Dicere? in bibentis gratiam ad dextram
Dicere, Apollo, quaſi mortui.

In Platonem.

Quando vorabat oleas noſter, vt Plato.

De Pauonibus.

Non eſt ſtultum, domi nutrire pauones,
Dum licet tales, duasq; imagines emere.

In Bellaria.

Cepi autem coronam, & tum illata eſt menſa,
Talibus inſtructa dapibus, quales per deos
Deasq; nec vidi vſquam, nec cognoui ego.
Si accedens paruum ſanè vtilis nunc ſedebam.

In

Digitized by Google

In Fortunam.

Non eſt vſquam bone vir, ſeruorum ciuitas:
Sed fortuna omnia tranſmutat corpora:
Multiq́; nunc ſunt non liberi,
Qui in craſtinum Sunij, deinde poſtridie
Foro vſi ſunt. Gubernaculum enim verſat
Fortuna dea cuiq́;.

Sententiarum Anaxandridæ quæ inuenta ſunt, finis.

EVBVLI
COMICI VITA.

FVIT & Eubulus Gettius Atheniēſis poeta Comicus, quē Atarnitem (niſi fortè ſit alter hic Eubulus) facere videtur Pollux in nono, cum de Phocaite ſtatere nomiſmate agit: quo loco ex Calliſthenis apophthegmate tradit, Perſiū poetam de Eubulo ſic Atarnite ſcripſiſſe; διότι τὰς φωκαίτας, ἃς εἶχον, ἔσχον ἴδιον ἐν μητιλλώνη μᾶλλον, ἢ ἐν ἀταρνῇ. Eſt autem Atarna, è Lesbi regione oppidum. Patrem verò habuit Eubulus, vt Suidas ſcribit, Euphranorem. Docuit quidem fabulas quatuor & viginti, vt idem aſſerit Suidas. Si verò Athenæo credimus, quinquaginta ſcripſit, quarum hic nomina ſubijciuntur. Floruit 101. Olympiade, propinquus poetis mediæ & antiquæ comœdiæ. Ammonius tamen mediæ ipſum Comœdiæ poetam ſcribit, cuius & fabulam καμαλαθοφόροι citat. Quòd ænigmatib delectatus ſit Eubulus, ex Athenæo & Gyraldi libello de ænigmatibus, probari poteſt. Vnde etiam deſcripſimus ea quę loco περὶ αἰνιγμάτων inſeruimus. Auream eius ſententiam, qua de vini vſu loquentem inducit Bacchum, partim ex Athenæo, partim etiam ex Pindari Commentarijs integram adijcimus.

EX

Digitized by Google

EX COMOEDIIS EVBVLI

Sententiæ quæ ſuper-ſunt.

De Aenigmaticibus varijs.

Eſt qui loquitur elinguis, homonymus mas & foemina,
Propriorum flatuum pronus, hiſpidus aliàs leuis,
Inſipientia inſipientibus dicens, legem ex lege trahens:
Vnum eſt & multa, & ſi quis vulneret inuulnerabilis.
Quid eſt hoc ſiquid dubitas Calliſtrate?
Podex quidem certe is eſt. Deliras verò.
Hic enim ipſe eſt elinguis loquax;
Vno nomine multis, vulneratus inuulnerabilis.
Hiſpidus leuis, quid vis? ſpirituũ multorũ cuſtos.
Locuſta habens oculos, non prolato ore, vtrinque mobilis
Depugnator filiorũ ingenitorum ſemẽ perimens.
Ichneumon Aegyptium animal eſt
Crocodilorum enim hic oua abſumens,
Priuſquam in feras ſemen euadat perrumpit,
Et deinde abſumit. Propterea etiam anceps
Ex inferiori loco pungit, labris verò mordet.
Noui ego qui grauis eſt iuuenis; cũ verò ſenex eſt,

Eualat

Euolat implumis leuiter, terramq; laceſſit.
Pappus ſpina eſt. Is enim cum iuuenis eſt,
In ſemine conſiſtit; cum verò excuſſerit
Illud, auolat leuis
Vel puerorum flatibus inde motus.
Eſt ſimulachrum ſurſum erectum deorſum hians
A capite in pedes perforatum, acutum, concauum
Ad homines pariendos innate ſinguios,
Quorum alij vitæ portionem ſortiti ſunt, alij vagantur.
Illud quilibet habens, eum iubent cuſtodire.

In Incontinentiam.

-- Mulier
Radiculam ſi ad me tuleris, crapulam
Ablatura es omnem, vt mihi videris
Equidem, viri, ſaturatus ſum non malè,
Sed ita plenus ſum, vt etiam vix valde
Omnia conatus crepidis me calciauerim.
Ita vehementer eſt moribus Boeotius
Vt neque coenis, vt aiunt, impleatur.

Ad Amœbeum citharœdum.

Quid peruerſe ſtas adhuc in foribus,
Ac non abis? his ſtrenuè dudum
Dilacerata ſunt calida anſerculorum membra,
Diſcerpta inſignes porcellorum carnes,
Effractus eſt a lui per medium orbis,
Sima iam facta ſunt omnes extremæ partes,
Explanatum eſt grauis farciminis volumen,
Propemodum eroſa eſt torrida teuthis,
Fermè comeſta ſunt pectuſcula nouem aut decem;

Itaque

Digitized by Google

Itaque cum velis ex reliquijs eſſe,
Propera propera, nequando veluti lupus hians
His quoque fruſtratus, poſtea diu curras.

In Tibicinem.

Memini me hoc, per Veſtam, audire
Olim domi, vbi coquus peccauerit
Tibicinem cædi.

In Bœotorum voracitatem.

Ad laborandum quidem & comedendum ſtrenui ſumus,
Et in his valemus. Athenienſes ad dicendum
Prompei, pauca edunt; Thebani verò multum.
Boeotis vrbem condidit
Viris bonis edendo vel totum diem.
Ita moribus eſt Boeotius iſte,
Vt edendo impleri nequeat, ſicut perhibent.
Poſtea Thebas veni vbi noctem totam
Diemq́ꝫ coenant: & ſterquilinia habent
In foribus ſinguli, quo homini pleno
Non eſt maius bonum, vt qui cacoturiens
Longè profecturus eſſet, multaq́ꝫ comedens vir
Labra mordet totus aſpectu ridiculus.
Tu quidem Thebarum, vt ais, campum relinquens
Optimorum virorum ad veſcendum die
Toto, cernicibus & qui ſterquilinijs propinqui ſint.

De Bulbis.

Calidius, vel ſiccius, vel medium tenens,
Hoc eſt cuique grauius quàm Troiam capere.

Equidem

Equidem neque thyrſis, neque ſilphio,
Neque profanis & amaris paropſidibus,
Nec bulbis veni vt ſatur forem.
Quæ verò in primis ad cibum, & roboris vigorem,
Sanitatemq́ faciunt, vt ijs veſcere omnibus;
Cocta bouina carne vehementer grata,
Generoſis viſceribus, porcellis aſſatis,
Saleq́ conſperſis tribus. –

Quod irrigari pro bibere dictum ſit.

-- Sicon ego
Irrigatus, & bene potus huc venio.
Bibit, per Iouem, hic, & ego ſimul bibo
Mendæum quoque vinum.

Quòd non bonum ſit vxorem ducere.

Malè pereat quiſquis vxorem ſecundò
Duxit. Qui primùm enim, ei non malè dicam.
Erat enim inexpertus, opinor, ille mali:
Hic verò quale eſſet mulier malum expertus.

In Mulieres.

Iupiter maxime, vtinam ego maledictis aliquando
Mulieres petiturus, per Iouem, perirem,
Rerum omnium optimas. Neque nata eſſet
Mala mulier Medea, at Penelope.
Magna res eſt, dicet quis Clytemneſtram malam,
Alceſtim bonam oppono, ſed fortaſſis

Phædram

Digitized by Google

Phadram criminabitur quiſpiam; attamen per Iouem
Bona quædam erat. Quis miſer ſum?
Citò ſanè bona mihi mulieres defuerunt.
Malarum autem adhuc multas enumerauero.

De Dioniſio Siculo.

At eſt grauibus & ſanctis viris contumacior.
Et nullis aſſentatoribus cauillantibusq;
Se prorſus iraſcitur. Arbitratur verò
Hos ſolos liberos, etsiamſi ſeruus ſit.

Bacchi verba, de vini vſu.

Tres ſolos crateras immiſceo
Prudentibus: vnum valetudinis ergò;
Quem primum ebibunt; alterum verò
Amoris & voluptatis; tertium ſomni,
Quo hauſto qui appellantur ſapientes
Domum ibunt; quartus non amplius
Noſter eſt, ſed contumeliæ: quintus vociferationis;
Sextus laſciuiæ ſeptimus ſugillationum:
Octauus famuli, nouus iræ;
Decimus tandem inſaniæ, vt etiam alios expellat.
Multum enim vini in paruũ vaſculum infuſum
Facilimè ſubuertit eos, qui biberunt.

In Seruos.

Multi cum fugerint ab heris, qui liberi
Erant, rurſum idem præſepe quærunt.

In Anguillas.

Nympha coniugij expers betis circa corpus veſtita
Candi-

Candida adeſt Anguilla, ò mgnum mihi, magnumq;
Lumen tibi manifeſtum.

Et in Ione:

Et poſtea thunnorum opulenti ad te nauigant
Ventres aſſatorum paluſtreſque
Bœotiæ aderant anguillæ deæ,
Betis indutæ.

Et in Medea:

-- Virginis Bœotiæ
Copaidis. Nam deam nominare pudet.

In Amorem.

Quis primus inter omnes homines pinxit,
Aut in cera finxit Amorem alatum?
Quàm nihil præter hirundines pingere nouit,
Imperitus prorſus morum huius dei.
Neque enim leuis eſt neque etiam facilis
Ad liberandum a morbo ægrum,
Sed nimis grauis. Quomodo igitur alas haberet?
Res hæc mera nugæ erant, etſi quis aliter cenſeat.

De Amicarum aſtutia.

Abſurdum profectò eſt, vinum ſemper probari
Meretricibus vetuſtum; virum autem
Non vetuſtum, ſed iuniorem.
-- Scorta Veneris exercitata,
Deinde nuda ac ordinata commodè,
Stantia tenuibus pallijs & qualibus
Solet Padus rigare latus flumine

Hortos

Hortos puellis, perfrui tutò licet
Paruo voluptate hic coempta nummulo.
Clam quiſquis vxorem capit & abſconditè,
Qui non vir eſt viuentium miſerrimus?
Quando licet ad ſolem videre propalam,
Deinde nudas ordinatas commodè,
Scantes tenuibus pallijs, & qualibus
Padus ſolet rigare latus flumine
Hortos puellis, perfrui tutò licet
Paruo voluptaſe hic coempta mummulo.
Et turpiſſimos facilè nec occultos amores
Omnium perſequi contumelia, nõ amoris gratia.
Ego ſanè Gracia infelicis cauſa
Conqueror, quæ Cydiam Nauarchum emiſit.
Quàm coenabat vrbanè,
Ac non ſicut alia porrum edentes.
Placentam ſubegerunt mala, & carnes
Mordebam turpiter: ſed de ſingulis parum
Guſtabam, velut virgo Mileſia.

In Impietatem, ex Clemente Alexandrino.

Eubulus autem, qui eſt ipſe quoque Comicus, hoc modo ipſe quoque ſcribit de ſacrificijs; Caudam ſolum & femur ſacrificatis tanquam pædiconibus. Et in Comœdia Semele introductum Dionyſium facit diſceptantem; Primùm quidẽ mihi ſacrificant nonnulli ſanguinem & veſicam: cordis autem ne ſuperficiem quidem. Ego enim neq; dulci veſcor victima, neque ſemoribus.

De Thericleo calice.

Non ablui vnquam vas ego, nam purius

Fecì

Feci ipſe fictile, Thericles quàm pocula,
Cum adhuc eram iuuenis.
O' terra, Thericles is olim figulus
Si te parauit, ac profundum reperit
Latus, muliebrem nouit ille protinus
Morem, exiguis quòd poculis haud gaudeant.

De Lactucis.

Ne apponas mihi, mulier, lactucas
Ad menſam, obſecro te.
In hoc enim olus, vt fertur, aliquando
Adonin mortuum depoſuit Venus,
Adeò eſt mortuorum cibus.

Quòd etiam piſces comederint Homerici heroes.

Piſce Homerus veſcentem dixit alicubi
Achiuorum quempiam: carnem verò duntaxat torrebant, cum
Elixantem non fecerit eorum quenquam.
At neque vnam alioqui meretricem nouit quis eorum:
At amarum militiam viderunt, qui vrbe
Vna capta, longe latiores
Vrbs quam tum ceperunt, redierunt.
Neque aerem heroes auibus ſinebant
Liberum, laqueis & nubibus ad turdos
Et turtures capiendos erectis.

De Cantharo.

Caupona quando contigit quadam noua
Contra

Contra domum meam, videbam virginis
Nutricem ego miſcere.. cauponem mihi.
Iuſſi ex bona choa oboli ponere maximum,
Tum fortè cantharum.

De Mugile, adagium.

Qui nunc diem, ſi dijs placet, quartum lauat,
Ieiunus improbi vitam mugilis degens.

De Corintho.

Veni Corinthum, ſuauiter namque hic morer
Edens olus deperditus, ſic ocymum.
Veſtemq́; ibidem perdidi nugans malè,

De Cottabo.

Quis inferius nam crura ceperit mihi?
Extollor ipſe ſicuti vel cottabus.

In Maſaneſſam, liberorum amantem.

Nam quæſo quantò dignius nutrirer
Virum penes virum, facultas ſi ſit huic,
Quàm ſtrepentem clangentemq́; improbum anſerem,
Aut paſſerem, aut petulantem malamq́; ſimiam?

De Oxybapho.

Et bibere ſine menſura

In

In commune poſtea deierat oxybaphum ;
Vinum hoc acetum merum eſſe ,
At acetum plus altero vinum erat.

In Famelicos.

Zethum fertile Thebarum ſolum adire ,
Et incolere iubet . Etenim meliores
Ibi , ut apparet , vendunt panes.
Tu verò famelicus , muſica peritiſſimum
Celebres tranſire (iuſſiſti) Athenas Amphionem.
Non ſanè eſuriem patiuntur facilè Athenienſium
liberi ,
Auram captantes ; ſpeq́; veſcentes.

In Guloſos.

Nobis autem duo ſunt vocati
Ad coenam inuicti . Philocrates & Philoctetes.
Vnus enim cum ſit ille , duos exiſtimo
Magnos , imò verò & tres.

De Paraſitis.

Qui alienum coenare primus inuenit , homo
Fuit is quidem plebeijs , ut videtur , moribus.
Quiſquis autem vel amicum vel hoſpitem ad coe-
nam
Vocauerit , & inde ſymbolum exegerit ,
Exul fiat , nihil prorſus ex adibus ſuis ſecum au-
ferens.

Adagia.

Patella balbuti barbara garrulitate ,

Laſci-

Baſciniunt piſces medijs in ſartaginibus,
Illotis pedibus, humi cubantes, in aere domicilium habentes.

Properato propera, more ne lupino hians
Fruſtratus his, in poſterum curras diu.
Quondam viris nos Cecropidis perſuaſimus
Sumptis vt armis montẽ Hymettum incurrerent:
Contraq́ formicas cibaria tridui
Ferrent, velut fragmentula auri fuſilis.

De Bellarijs.

Etenim iamdudum digerit niceteria,
Poſtea exiluit ſtatim pinſens quoq́ chariſium.
Adſint nunc mulieres, vt totam noctem
Decimo infantis die ſalteti.
Victoria præmium deponam tres tanias,
Quinq́ poma, & nouem oſcula.

In Piper.

Hac arrepto cocco Cnidio, aut pipere
Contuſa, cum myrrha, viam conſpergit.

Spini, aues,

Cum Amphidromia celebrantur, ſolent
Caſei Cheronneſi fruſtum aſſare,
Et in oleo raphanum viridem coquere,
Tum pinguium feriunt agnorum pectuſcula.
Deinde vellicant palumbes, turdos vna cum ſpinis,
Et cum mœnis etiam ſapias eſitant.
Cirrasq́ multos ſtudioſè ſtringunt,
Meraciores calices hauriuntque plurimos.

In

In Ficus.

Aedepol vir optime ægrotabam,
Quod antè ficus ederam meridie.

De Piſcibus in ſartagine coctis.

Follis canes Vulcani cuſtodes excitat.
Calidus ſartaginem vapor ſolicitat.
.. Omnis ſpecioſa mulier
Amans ventitat, cumq́ ſartagine delicias agit,
Ornatu ſuperfluo balneas amans, adoleſcentulorum illectrix:
Simulq́ Teuthis, & Phaleris puella.
Cum inteſtinis agninis ſe miſcens,
Laſciuit, tripudiat, vt pullus ſub iugo.
Flabellum autem excitat cuſtodes Vulcani canes,
Callido exacuens ſartaginis flatu.
Nidor verò ad nares excitatus
Aſſilit; Cereris puella ſubacta
Dactyli ventre concaui potu
Triremis attrahit impetus, imitata
Coena præcurrens prandium: comedebant
Autem è ſartagine ſepias.

Pauo.

Etenim pauo, quia rarus, admirationi eſt.

Bellaria.

Bellariјs tibi referta menſa eſt, inſtructaq́;
E quidem

Digitized by Google

Equidem non vbique bellariorum cupidus ſum.

De Aqua.

Poſtquam ſepta gregis pratergreſſi ſumus,
Et aquam fluminis corpus traiecimus,
Omnis quoque noſtra vis aquarum flumine rigata eſt.

De Somno.

Somnus eum, cum male nutriatur aliunde, alit.

De Verbo ſaturare, vide ſermonem de Incontinentia.

In Vinum Pſythium.

Vinum pſythium guſtare me fecit ſuaue merum
Sitientem, poſtquam accepi, acrimonia pectus mordet.

Finis omnium quæ de Eubuli ſcriptis inuenta ſunt.

MNESIMACHI VITA.

De Mneſimacho non vſque adeò frequens apud authores bonos mentio fit. Quod igitur de eo in medium afferamus, non occurrit. Suidas autem mediæ Comœdiæ poetam fuiſſe eum affirmat. Meminerunt quoque ipſius Athenæus & Aelianus.

Digitized by Google

EX COMOEDIIS MNESIMACHI

Mediæ Comœdiæ poetæ ſententiæ.

BIBLIOTECA ROMA VITTORIO EMA

In Bœotorum voracitatem.

SVm enim Bototius,
Alienis paucis, his verò multis
ſcens.

De Cœnis.

Noſtinè tibi cum viris eſſe pugnandum?
Qui gladijs coenamus acutis,
Obſonij vice faces ardentes deuoramus;
Hinc ſtatim infert bellaria
Nobis puer poſt coenam Creticos mucrones,
Quaſi ciceres, iaculorumq́; reliquias
Perfractas; vice puluinarium, ſcuta
Thoracesq́; habemus: præ pedibus fundas
Et arcus; catapultis verò coronamur.

In Theſſalorum voracitatem.

-- Ex Pharſalijs
Venit quis, ut menſas deuoret?

Nemo adeſt; ſicubi ergo proſpera fortuna vitantur,
Aſſatam deuorant vrbem Achaicam.

De Piſcibus.

At ſupplico tibi, ne valde multa mihi præcipias,
Nec valde aſpera, nec argentata,
At mediocria patruo tuo. Quo pacto iam
Moderatiora, beate? Quomodo? reſcinde &
Decipe me, piſces mihi nuncupato
Piſciculum.

Adagium.

Et quod dicitur prouerbio,
Lac ſuppetit, res rara gallinaceum, ac
Plumis reuulſis phaſianus approbè.

Sunt & hæc Mneſimachi; licet non admodum ſententioſa.

PRogredere de thalamis cupreſſiferis,
Foras Manes, ad forum procede
Ad Hermas, quò aduentitant
Tribuni; ad diſcipuloſq;
Specioſos, quos ad inſiliendum
In equos exercet Phidon,
Et ad deſiliendum: noſti quos dicam.
His igitur renuncia frigidum eſſe
Obſonium, potum calidum ſiccam
Maſſam, panes aridos, viſcera
Torrendo friabilia, ereptam
Ex ſalſamento carnem, elatum
Segmentum allantis, ſegmentum omaſi,

Chorda

Chorda aliud, aliud phyſica
Deuoratum ab ijs qui ſunt intus:
Poculum abſorptum, vinum
Iam præbibendo proceſſiſſe, ſcordacem deſicere,
Adoleſcentuli animum laſciuire,
Omnes qui ſunt intus ſurſum deorſum omnia verſare
Memor ſis eorũ quæ dico ad ea quæ loquor aduerte
Oſcitaris ipſe? huc vide, an
Eadem ſis recitaturus. Statim dixero
Rurſum ab initio, iam venire,
Ac non cunctari, coquoq́;
Fraudi non eſſe, cùm obſonia
Sint elixa, ſint aſſata,
Vt ſingulatim enumerem, bulbus, oliua,
Allium, caulis, cucurbita faba,
Chrium, phyllas, thunni fruſta,
Siluri, acipenſeris ſquatina, congri:
Phyxicinus totus, coracinus totus,
Membras, ſcombrus, thynnus, gobius,
Elacatinus, canis pars poſterior
E' carcharijs, torpedo, rana,
Perca, lacertus, ſardiuia, phycis,
Brinchus, mulus cuculus, turtur,
Muræna phagrus, mullus, lebias,
Sparus, ſcarus, æolias, thratta,
Hirundo, ſquilla, teuthis, pſetta,
Dracunculus, polypodium, ſepia,
Orphos, carabus, eſcharus aphya,
Acicula, ceſtreus, ſcorpius, anguilla;
Panes, aliaq́; carnes, numero innumerabili, anſeris, porci, bouis, agni, ouis, capri, capræ, galli gallinacei, anatis, picæ, perdicis,
Vulpeculæ; & a cœna

Mirum dictu quot bonorum adſint numeri.
Cæterùm omnes qui domi ſunt, mandunt, concoquunt,
Mordent, ſcindunt, ſecant, torrent,
Gaudent, ludunt, tripudiant, coenant,
Bibunt, exultant, luxant, pungunt,
Coeunt; graues verò tibiarum valde
Voces audiuntur; cantat, clãgit, cõturbat quiſque
Reuertitur, anhelat: puella caſia
De terra ſancta, maritima, Syria,
Odor inſignis narem mouet,
Thuris longi, myrrhæ, calami,
Styracis & bari Lindij,
Cindi, miſthi, minthi; eiuſmodi ædes caligo tenet omnibus
Bonis referta.

Finis omnium quæ de Mneſimachi ſcriptis inuenta ſunt.

SOTADIS
COMICI VITA.

SOtades Athenienſis, mediæ Comœdiæ & ipſe poeta fuit, vt conſtanter affirmant Athenæus in ſeptimo, & ex eo Suidas. Citantur apud Stobæum non rarò Sotadis ſententiæ, & interdum Sotatis ſcribitur: quas, licet videri alicui poſſint alterius cuiuſdam eſſe, omnes tamen huic noſtro Sotadi ſubiecimus, ſequuti exemplar Pariſienſe, in quo omnes illæ ſententiæ adſcriptæ noſtro Sotadi fuerunt. Sotadis Cretenſis φλυαρῶν, hoc eſt, nugacium carminum poetæ mentio fit, apud Strabonem, Plutarchum, Athenæum, Suidam, Gyraldum, Sotadis cuiuſdam ſcripta a Plinio citantur lib. 5.

EX COMOEDIIS SOTADIS

Sententiæ quæ ſuper- ſunt.

De Patientia.

S*Aepè aliquis iniquo tempore iniurijs affectus,*
Ferendo facilè vincit ea, quæ ri nollet.

De Vita, quòd breuis ſit.

Bonus,
Bene natus & iuſtus, fortunatus quiſquis fuerit, inuidia capiat
Partem neceſſe eſt, in reprehenſionem cadat oportet, diues quiſpiam eſt valde? at perturbatio excipit
Eum, pius eſt aliquis? paupertatem id ei confert, magnus
Eſt quiſpiam artifex? infortunatus is fiet, et ſi vel
Maximè quis iniuſtus iudex exiſtat, is natura victus,
Iniquus dicatur oportet, diues aliquis eſt? magnā ruinam formidat.

Fortis eſt, morbum experiri reueretur; per diem
Vnum vacatio a moleſtia, magnum eſt lucrum.
Quid enim omnino ſumus? aut cuiate
De materia confecti ſumus? coniectare apud teipſum, cum viuendi ritum reputaris,
Vnde ſis natus, & quis ſis, & quis denuò fias.
Nam cum ipſe mundus ſit omnium parens, & omnia procreet,
Non rectè dijudicat
Singulorum hominum negocia, etenim per terram mala ſemper naſci ſolent; &
Magnis malis oblectatur mũdus, omnes quotquot egregium quid voluerunt
Reperire aut machinalem fabricam, aut ſapiẽtẽ
Doctrinam, ij malam ad
Mortem tandem adacti ſunt, a genitore mundo
Male remunerati. Socratẽ mundus fecit ſapientẽ,
Ac male Socratem in carcere mundus interemit.
Epota enim cicuta mortuus eſt, polypum cum vorasset Diogenes
Crudum mortem obijt; Aeſchylum ſcribentem delapſa teſtudo oppreſſit:
Sophocles deglutito vuæ acino ſuffocatus interijt: canes Thracij
Euripidem deuorarunt: diuinum Homerum fames abſumpſit
Cacares eſt, & miſera, hominis vita,

De Felicitate.

Pauperem miſericordia, diuitẽ inuidia ſequitur;
Vita autem media & temperata iuſta eſt
Suis rebus contenta virtus, voluptatem iuſtam adfert omnibus.

In Mortem.

Per ius eſt mortalium omnium, mors.

In Dolorem.

Dictum quoddam circunfertur fœminas,
Dolorem, apud quos alatur & creſcat,
Apud eoſdem libenter quoque manere.

De Coquis.

Squillas primùm accepi, coxiq; in ſartagine
Eas, deinde magnus muſtelus a me prehenſus eſt,
Aſſaui medium: reliquam grymeam
Coquam, faciens trimma nigrum.
Clauci pragrandia duo fero capita
In magna olla, ſimpliciter illis adijciens
Herbam, cuminum, cum ſale, aquam, & oliuum.
Poſtea & lupum emi pulcherrimum,
Qui in ſalſugine & herba coctus mollis erit, pinguiſque,
Referens quis ſit, mox eum veru confige.
Mullos pulchros emi, pulchroſq; turdos,
Eos ſuper prunam poſui, ſicut erant,
Addidiq; ſalſugini pingui origanum.
Tum accepi quoque ſepias & loligines;
Vrbanum quiddam viſa eſt mihi loligo condita,
Sepiaq; ala cocta ſimpliciter.
Trimmatium ex his floridum conciliaui,
Variumq; quod coctum inſuper eſt;
Opiparum illis appoſui ſuccum.

Poſtea

Digitized by Google

Poſtea congrum emi valde craſſum,
Eumq́ in ſalſugine florida ſuffocaui:
Gobios quoſdam, & ſaxatiles aliquos
Piſciculos, horum auulſa capita
Aliquanta protinus farina conſperſi,
Eandemq́ viam ſquillis mox dabo.
Amiamq́ viduam feram pulcherrimam
Folijs ficus, oleoq́ pauco prorſus coxi,
Origanoq́ vndiq́ inuolui,
Et velut titionem multo cinere occultaui.
Apuamq́ cum amia accepi phalaricam;
Et vix vnum aquæ cyathum ſtatim affundo
Incidens minutatim, deinde herbas plurimas
Etſi duas cotylas capiat lecythus, inuerto.
Quid reſtat? nihil aliud. Sic ſe habet ars,
Nec ex deſcriptione, neque etiam ex actis.

Paropſis.

Paropſis eſſe videor Crobylo:
Nam tractat illam, poſtea me veſcitur.

Temperantia.

— Quod fortuna maximum eſt,
Vt minimum quid putandum eſt: quodque non adeſt,
Id nolis, nam neque tuum eſt: vtramque manere
Neſcit, nihil enim firmum manet. Si ſis opulentus, ac
Quotidie pluribus inhies; tantum es
Pauper, quantum ſuperuacanea cumulas. Qui pauper

Vult poſſidere, ac diues plus habere, pariter habẽt
Ipſi animos anxiè ſolicitos.

In Superbiam.

Et ſi rex natus es, vt mortalis audito;
Si longũ excreas pituita id ſit, qua nimia teneris:
Si bene veſtitus es, hac ante te geſtauit ouicula:
Si geris aurum, is natura faſtus eſt:
Si diues es, id temporis iniqua vi factum eſt:
Si ſuperbis, id amentia fremitus eſt;
At ſi temperans es, id munus deorum eſt.
Temperantia præſens adeſt, ſi tibi modereris ipſe.

Prudentia.

Moeror a te procul aufugiet,
Bene ſentiente, imitare quod eſt honeſtum, & manebis
Inter mortales optimus. Lex eſt Deus: hanc ſemper omnino fac colas.
Hoſpes eſſe debes eorum qui bene ſapiunt: vbi honeſtam vitam degas, permane, & proſpera vteris
Fortuna rebus in omnibus obſerua rebus omnibus quæ ſunt decora, & eadem
Fac imiteris ſermonem bonum acceptum ſerua
In tuũ vſum hoc tibi ſi eueniat, charũ ſit, vt nihil Indecorè facias.
Quo vitæ tranquillitatem habeas perpetuò.
Bonam a Dijs valetudinem, quandiu vixeris, precare.

Finis omnium ſententiarum, quæ de Sotadis ſcriptis inueniri potuerunt.

Digitized by Google

EPICRATIS COMICI VITA.

EPicratis Ambraciota, & ipſe mediæ Comœdiæ poeta, cuius generis pleraſque etiam Comœdias ſcripſit. Fuit autem Antiphane Comico poſterior. Nam verſus ex eo tranſtuliſſe Epicratem, Author eſt Athenæus libro ſexto: vbi de ſeruis agens, & Antiphanis & Epicratis authoritatem adducit. Platonem, Speuſippum, & Menedemum philoſophos cur ſugillauerit, in ſubiectis exponitur ſententijs. Citatur Epicratis poema & ab Aeliano in Animalium hiſtoria. Alius fuit Epicrates orator celebris, cuius in oratione pro legatione meminit Demoſthenes. In eum etiam extat illud Platonis Comici:

ἄναξ ὑπατήνης ἐπίκρατες σακεσφόρε

Vbi ſaceſphorum appellat, quòd propenſam barbam ferret vſque ad pectora, quaſi ſcutum præ ſe ferens. Author Volaterranus in decimo quinto.

EX COMOEDIIS EPICRATIS

Sententiæ, quæ ſuperſunt.

De Porcellis.

INter hæc ego
Iactabit haud talem coquum ſe paſcere
Vnquam profectò Sicilia in piſces puto.
Carnes ego nũ volui porcellorũ &
Vidi optimè ob flammas ego illas floridas.

De Seruis.

Quid enim inimicius, quàm puer appellari inter pocula,
Idq́; imberbi aduleſcentulo cuipiam?
Et matulam ferre, videreq́; quæ ſunt appoſita,
Placentas ſemeſas, auiculaſq́;,
Quibus nec acceptis fas eſt ſeruo veſci.
Vt aiunt fœminæ, quiſpiam congios bibat,
Ventrioſum appellant, & ſemerarium, quiſquis ederit
Noſtrum quid horum.

De

De Laide.

Hac verò Lais ocioſa eſt & bibax,
Quæ quotidie bibentes & edentes cernat
Solum, eademq́; mihi paſſa videtur
Quæ aquilæ, hæ enim iuuenes cum ſunt,
E' montibus oues comedunt & lepores,
Robore ſuo eos ſublimè corripientes:
At cum ſeneſcunt eæ iam, tum
Super templis ſedent, male eſurientes;
Ac id demum prodigioſum cenſetur.
Igitur Lais quoque rectè prodigium cenſeatur.
Ipſa enim cum teneriuſcula erat & iuuenis,
Stateribus exacerababatur.
Vidiſſes ſanè citius Pharnabazum quàm eam.
Poſtquam verò iam multis annis longum curſum egit,
Harmoniasq́; corporis perdidit,
Videre facilius eſt eam & amplexari,
Quoquocq́; verſum iam ad bibendum exit.
Accipitq́; & ſtaterem & triobolum,
Admittit etiam & ſenem, & iuuenem,
Ita ſanè manſuefacta eſt, vt, chariſſime,
Argentum ex manu iam capiat.

De Muribus.

Poſtremò ſubijt lena deteſtabilis,
Per Perſephattam, per Dianam deierans,
Eſſe hanc puellam, virginemq́; & integram
Pullus vt indomitus, at cauus erat murium.

In Platonem, Speuſippum, & Menedemum philoſophos.

Quid Plato, Speuſippus, Menedemus?
Quibus nunc de rebus diſſerunt? quæ curatio?
Quæ apud quos diſputatio perueſtigatur?
Id mihi ſcitè, ſi quid reſciens venis,
Dic, te per Tellurem rogo. At planè de his certè noui.
Panathenais enim intuitus gregem adoleſcentum
In gymnaſijs Academiæ, audiui
Diſputatiões ineffabiles alienas. De natura enim
Pratiſe definientes, ſeiungebant animantiumq́;
Vitam ſtirpiumq́; naturam, olerumq́; genera: &
Tandem inter hæc cucurbitulam examinabant,
Cuius eſſet generis. Ecquid tandem definierunt,
Et cuius generis eſſe plantam, declara,
Si quid tenes. In primis omnes
Muti tum reſtiterunt, & vultu demiſſo
Tempus non exiguum curioſe conſiderebant; ac derepentè
Inclinatis & quærentibus adoleſcentibus,
Quiſpiam olus eſſe dixit rotundum, herbam
Alius, plantam alius, quæ audiens
Medicus quidam Siculus oppedebat eis, ut nugantibus: atque grauiter
Irati ſunt, ſeq́; ludibrio haberi exclamarunt.
Nam in talibus ſcholis talia facere
Indecorum; nec adoleſcentibus curæ erat.
Plato verò præſens admodum manſuetè nihil
Commotus, iuſſit eos rurſum breuiter finire cuius eſſet generis. illi autem partiebantur.

Finis omnium quæ de Epicratis ſcriptis inuenta ſunt.

HENIOCHI
COMICI VITA.

HEniochus patria fuit Athenienſis, profeſſione verò Comicus, mediæ Comœdiæ, Plurimas eius fabulas nominat Suidas: inter quas eſt θωρύκιον, quod proditoris cuiuſpiam præfecti militum nomen fuit, a quo fabula nuncupata eſt. Faciunt eius mentionem Athenæus, Theophilus Græcus in Lexico, & Stobæus loco de Republica, vnde etiam verſus eius adſcripſimus.

EX COMOEDIIS HENIOCHI Sententiæ.

De Faba elixa.

MEcum animaduertẽs, per deos,
Quantum differant ficus a na-
ſturcio, tu ne
Pauſoni dicas, vt penuriam
inſonet,
Et me rem percontabatur val-
de difficilem.
Habens autem multas curas inexplebiles,
Dic ipſum. Nam non ſine riſu eſt fortaſſe.
Faba elixa, propterea quòd ventrem
Inflat. At ignis non gratus, quibus cognita eſt
Res Pauſonis. Sic ſemper
Circa legumina demum hic verſatur ſophiſta.

De Cothone poculo.

Ad bibendum infundat aliquis, accipiens igne
genitum
Rotundum, breuibus auribus craſſo ore cotho-
nem
Gutturis miniſtrum.

De

De Republica.

Ego nomen ſingularum ſtatim
Dicam. Vniuerſa autem variæ ſunt vrbes,
Quæ longo iam tempore deſipiunt.
Forſan aliquis interrumpat dicens; Curnàm hæc in loco
Nunc ſunt? Hic interrogans a me audies;
Omnis quidem hic in circuitu locus eſt
Olympia; ſed ſcenam illam inſpice illic,
Quæ Pythica quidem ſcena aſpectu existimari poteſt.
Eſto; quid illic verò ciuitates agunt?
Aduenerunt immolatum Eleutheria, id eſt, libertatis ſacra,
Poſtquam a tributis ſemel propè liberatæ ſunt.
Deinde ab illo ſacrificio perdidit
Ipſas hoſpitio excipiens indies
Imprudentia, multo iam tempore ipſas occupans.
Cæterùm duæ quædam mulieres ipſam perturbabant,
Semper conuerſantes: Democratia alteri
Nomen eſt, alteri verò Ariſtocratia:
Quarum culpa iam frequenter deliquerunt, & debacchatæ ſunt.

De Porcis lactentibus.

Bos erat anaus, non denuò coctus,
Ac hic apprehenſa ſorte ſue lactante ſacrificauit.

Finis Sententiarum Heniochi.

Digitized by Google

EPHIPPI
COMICI VITA.

Ephippus quoque Athenienſis, & mediæ Comœdiæ poeta fuit. Fabulas ipſius duodecim adducit Athenæus, inter quas ea quæ Φιλύρα dicitur, maximè celebris habita fuit. De Ephippo hiſtorico, vide Athenæum & Suidam. De alio quodam meminit Plinius.

EX

EX COMOEDIIS EPHIPPI

Sententiæ.

Tibiæ.

Communicat enim, adoleſcentule,
Cum tibijs nam ſi muſica, & ſimul in lyra
Noſtris ludis puerilibus, Vbi enim bene
Adaptarint ijs quibus cum verſantur, modum,
Tum maxima delectatio inde inuenitur.

Quòd hilare & Hileon idem eſſe dixerint veteres, oſtenditur.

Deinde cum minus iucundus ingreſſus
Fuerit noſtrum aliquis illa ſuauiter demulcebat.
Oſcula figebat, non compreſſo ore
Velut hoſtis, ſed horum paſſerculorum
Inſtar molliebat, & conſolabatur.
Fecitq; ſtatim hilarem, omnem pepulit
Ab eo triſtitiam, & reddidit Hileon.

De Braſſica.

Cur poſt ea

Corona

Corona nulla eſt ante ianuam ſita,
Nareſuè nidor nullus altus verberat,
Amphidromia cum ſint, quibus mos omnibus
Aſſare fruſtra caſei ſit Iſthmij:
Vluiſq́ue latas braſſicas lixare oleo,
Præpinguium agnorum ferire pectora;
Turdos, palumbes, vellicare paſſeres,
Mollire mox cum ſepijs loligines,
Condire cirros plurimos prudenter &
Meracioris ebibiſſe pocula plurima.

De Cimbijs.

Dionyſij actus didiciſſe neceſſe eſt,
Ac Demophorontis, quos in cotylam edidit.
Diceſq́ue in cœna; ſpectator mihi ferat aliquis
Ex adytis, inde oſculabor & fores;
Ac cymbia conuiuans parabo vt Euripides.

In Ebrios.

Vini te multitudo vt multa loquaris cogit,
Itaq́ue vera dicere aiunt ebrios.
-- Cum enim quis iuuenis,
Alienum obſonium ingreſſus comedere didicerit,
Sineq́ue ſymbolo manum admouerit cibo,
Eum arbitrare tibi noctis ſermonem dare.

De Vino.

Amo Pramnium Lesbi vinum,
Nimis autem copioſa gutta ebibitur Lesbia.

Ada-

Digitized by Google

Adagium.

Vt, quemadmodum fungi ſolent, te ſuffocem.

In Platonem, & nonnullos ipſius familiares.

Poſtea conſiſtens promptus iuuenis
Ex Academia quidam ſub Platone: &
Bryſon audax labris capiens pecuniam,
Perculſus neceſſitate capiente onera arte,
Simul habitans quis non valens abſurda dicere,
Bene quidem nouacula raſos habens capillos,
Beneq; demittens barba longitudinem,
Bene in calceo multis poſitis, ſub nouacula
Tibia habens veſtem æquis reuolutionibus,
Tumore veſtis bene armatus,
Figuram dignam imponens baculo
Alienam, non propriam, vt mihi videtur,
Dixit, viri Athenienſium agri.

In Tirynthios, quòd vinoſi ſint.

Neſcis me, quæſo per deos, Tirynthium
Argiuum, qui ebrij ſemper pugnas
Quot pugnant? ſcilicet ſemper cum fugientibus?

Finis Sententiarum Ephippi.

Digitized by Google

STRATON

FVit & Straton (quidam Strato ſcribunt) mediæ Comœdiæ poeta, cuius rei duas quoque citant Comœdias Suidas & Athenæus. De alijs Stratonis nomine claris, conſulendi ſunt Plinius, Suidas, Epigrammata Græca, & alij.

EX

Digitized by Google

EX COMOEDIIS SRATONIS Sententiæ.

De Coquo.

SPhingem marem, non coquum domo
Accepi, omnino enim nihil, per deos,
Quacunque dixerit, intelligo, noua verba
Commentus adeſt: vt enim ingreſſus eſt,
Statim me rogauit intuitus acriter,
Quot mortales ad coenam vocaſti, dic mihi.
Ego vocaui mortales ad coenam? deliras.
Mortales iſtos me cognoſcere putas?
Nemo, aderit, ſcilicet enim, per Iouem
Reliquum eſt mortales ad coenam vocare.
Nec igitur aderit epulo? Nullus prorſus,
Arbitror equidem epulo, ita ratiocinabar.
Veniet Philinus, Moſchion, Niceratus,
Hic, ille: ac nomina recenſebam,
In ijs non erat vllus mihi epulo.
Nullus aderit, inquam. Quid ais? nullus?
Valde indignatus eſt, quaſi accepiſſet iniuriam,
Niſi epulonem inuitarem, inepta res planè.
Nec ergo mactas Eryſichthoni? Non, inquam ego.
At bouem latiſpontem? Non macto bouem, miſer.
Bidentem igitur ſacrificas? Non equidem per Iouem,

Vllum horum: at ouiculam. Nonnè, inquit,
Bidentes oue: ſunt? Neſcio, nec ſcire velim.
Ruſticior ſum; quare mecum ſimpliciter colloquitor.
Homerum neſcis ita loqui? Ac valde
Coquo licebat ipſi, quod volebat dicere.
Verùm quid id ad nos, per Veſtam?
Iam ad illius reliqua mihi aduerte.
Homericè enim me perdere cogitat.
Ita loqui conſueui. Ne tamen loquaris
Ita, ſaltem apud me dum fueris. At quatuor
Ob drachmas euertam tibi, inquit, conſilium.
Molas cedo huc. id verò quid eſt?
Hordea Quid igitur attonite, ambages loqueris?
Candidus adeſt? candidus nequaquam, album ſi
Dices; planius, quod vis, mihi dicas.
Bardus quidem es ſenex, inquit, cedo ſalem,
Is eſt candidus. quin monſtra gutturnium.
Aderat, mactabat, alia verba dicebat,
Talia quæ, per Tellurem, nemo audiendo intellexiſſet.
Fruſtra, partes: diptycha verua, vt me oportuerit
Phileta libros euoluentem
Conſiderare ſingula quid valerent verba.
Verùm enimuero ei ſupplico iam vt morem mutet,
Hominumq́; modo loquatur, at eum non citò
Perſuaſerit Suada, certus ſum, ita me Tellus amet.

Finis ſententiarum Stratonis.

Digitized by Google

ERIPHVS

ERiphus, Comœdiæ (vt videtur) mediæ poeta, & Antiphane poſterior fuiſſe ſcribitur. Eo enim loco in Dipnoſophiſtis, vbi Athenæus de citrio varias ſcriptorum ſententias repetit, inter cætera Eriphum ait in fabula Meliboea integros Antiphanis ſurripuiſſe verſus.

Digitized by Google

EX COMOEDIIS ERIPHI

Sententiæ.

De Theſſalis.

NOn hæc Corinthus, neque ipſa Lais, ô Syre,
Nec ſplendidi Theſſalorum cibi hoſpitum ſunt,
Quorum non expers fuit quondam hæc manus.

De Pomis.

Heſperidum genus putabam per Dianam;
Hæc tria mala aurea eſſe dicunt
Sola. Rarum bonum eſt vbique, &
Precioſum Pro his ego vix obolum
Darem' cuncta enim examino, ipſa punica mala
Quàm ſint generoſa. In Cypro Venerem
Aiunt arborem hanc plantaſſe ſolam. Poſtea
Plantaſſe precioſa iſta ſola Berbia.
Hæc ſic habe, non plura certè repperi.

De Vino.

Sermo enim antiquus fert, non inutilis:
Vinum aiunt ſenibus pater,
Perſuadere, vt etiam inuiti tripudient.

Sententiarum Eriphi finis.

MOSCHION

ETſi deſtituimur in Moſchionis vita conſcribenda veterum magna ex parte ſcriptorum teſtimonijs: tamen vnius Clementis Alexandrini authoritate, & ſententiarum eius vtilitate moti, in primis dignum cenſuimus, vt noſtrorum Comicorum claſſibus inſereretur. Clemens enim lib. 6. Strom. eũ Comicum appellat, & verſus ex eo adducit. Stobæus quoque plurimas nobis communicauit ſententias Moſchionis.

EX COMOEDIIS MOSCHIONIS Sententiæ, quæ ſuperſunt.

De Magiſtratu.

TV tantum abſque ir[illegible]ſcipe verba,
Quæ tibi profero: Auditorem enim nactus
Seruo beneuolum, non fruſtra narrabitur.

De Vita.

Verè beatiſſimus omnium ille eſt,
Qui perpetuò vitam egit æquabilem.

Quòd inconſtans ſit hominum proſperitas.

Qui vir magnus antea fuerat intellectu, gloria, & genere,
Princeps Argi nunc inops ex regia
Familia natus, ſupplex germen ferre coactus,
In regionem hanc venit miſerabili vultu,
Omnibus oſtendens, quòd fortunæ ſplendor

Poſſeſſio.

Poſſeſſionem hominibus inſtabilem tradit.
Quem nullus non ciuis inſpectum miſericordia
proſequutus eſt:
Quiuu autem manum, & colloquij officium
Ei communicauit, et oculos macerauit lachrymis,
Condolens ob eius fortunam. Dignitas enim ſi lædatur
Priſtina, multos homines ad miſericordiam commouet.

Admonitio.

Celebre iſtud hominum dictum eſt:
Quòd alium admonere labor ſit modicus;
Iniuriam verò ſibi ipſi illatam ſuſtinere,
Omnium eſſe maximum inter homines onus.

De Fiducia & libertate dicendi.

Haud vnquã tamen quod rectum & iuſtum eſt,
Silens præteribo. Quippe nutritam
Palladis inter ciues, in vrbeq; Thaſei
Candidè ſeruare decet loquendi libertatem.

De Sepultura.

Sinite iam terra mortuos operiri;
Et vnumquodque, vnde in corpus venit,
Illuc redire; ſpiritum quidem ad æthera,
Corpus verò in terram. Non enim poſſidemus
Illud proprium, ſed quãdiu hãc vitam incolimus;
Deinde reſtituendum eſt ſuæ parenti.

In defunctos non eſſe exercendam contumeliam.

Temerariũ eſt, vmbram hominis mortui affligere.

Viuos caſtigare decet, non mortuos.
Quid iuuat mortuos, qui non amplius ſunt, af-
fligere?
Aut mutam terram contumelijs afficere?
Poſtquam enim qui iucunda diſcernit,
Et moleſta, ſenſus iam interit,
Corpus in poſterum inſtar eſt ſurdæ petræ.

De Audacia.

.. Etenim in napis paruo
Ferro magnus amputatur piceæ ramus:
Et exigua copia infinitum exercitum ſuperant.

Finis omnium quæ de Moſchionis ſcriptis inuenta ſunt.

EVPHRON.

NVmeratur inter Comicos etiam Euphron. Fit autem eius mentio apud Athenæum aliquoties: apud Suidam, & Stobæum. Vnde etiam has ipſius ſententias collegimus.

EX COMOEDIIS EVPHRONIS

Sententiæ.

In Intemperantiam.

NOn eſt adultero vllum maius malum;
In aliorum enim infortunijs delicias quærit.

In Prodigalitatem.

Nam qui ſuam malè gubernat rem familiarem,
Dic quæſo quomodo ſeruabit is alienam?
Haud facilè cumulus aceruatur etiā longo tēpore.
Vno verò die facilè diſſipabitur.

De vita, quòd breuis ſit.

O' Iuppiter, cur tam breue tempus cum nobis dederis viuendi,
Id nos abſque moleſtia tranſigere non ſinis?

Periurium.

Nouos mihi ex dijs ſuppedita deos,
Ne ſæpius veteres offendas periurijs.

De Coquis.

E' multis, quos ego habui, diſcipulis, Lyce

Quòd ſemper aliquid intelligerent, & animum haberent,
Abis factus coquus domo.
Menſibus non integris decem longè iunior.
Nereus autem Chius congrum dijs apparauit;
Horium candidum, non flauum faciens Chariades.
Ius nigrum primus parauit Lamprias,
Farcimina Aphthonetus, Euthynus lentem;
Ex optimis confectionibus quaeſtus colligunt.
Hi poſt illos ſapientes veteres
Extiterunt noſtri alteri ſeptem ſapientes.
Ego verò cernens multa iam anticipata,
Primùm reperi furandi artem, ita vt neo
Me oderit Ob id non anteceptum
Proprium quid reperiſti, idq́ tuum eſt.
Quintum ſacrificabant diem Tenij,
Cani ſenes, qui longa nauigarant nauigatione,
Tenerum hoedum & puſillum, non licuiſſet auferre
Tum carnes albas, ne magiſtro quidem.
Alteros ſuppeditari duos hoedos coegiſti.
Non iecur eorum ſaepenumero ſectum,
Demiſſa clanculum inferius vna manu,
In lacum proieciſti temerè renem.
Magnum feciſti tumultum renem non habebat,
Inquirebant, demiſſis oculis, qui aderant, conſiderabant iacturam
Mactarunt alterum: ſecundi planè
Cor vidi te deuorantem ego.
Iamdudum magnus es; certus ſis, ne hiet enim
Lupus fruſtra, tu ſolus artem reperiſti.
Fidis veruculos totum diem quaeſitos,
Duos piſces crudos in igne extinctos;

Ac

Ac geminis chordis cantillabas. Intellexi
Actum illum; id verò ludus eſt.
Carion cum exactoribus miniſtraueris,
Non licet ludere, nec ea quæ didiceris oſtendendo
Heri periclitatus es, nec vllus tibi erat
Gobius, nullumq́ hepar, ſed ſtulti erant.
Cerebrum illis nutabat. Opus eſt autem Carion,
Vt ad hanc plebis fecem accedas,
Dromonem ſcilicet & Cerdonem, & Soteridem,
Mercedem dantes, quantam exiſtimas omnino
Iuſtam eſſe. Neque nunc imus
Ad nuptias, hoc eſſe ſentis peſſimum.
Meus diſcipulus es, & bonus coquus.
Occaſio optata iuuet, auarus
Senex, exigua merces, ſi te prehendam
Nunc nihil edentem, & carbones
Diſperdas, age nunc intrò hic ipſe
Senex graditur, qui parum videt.
Magnus ſophiſta eſt, ſed nihil ad medicorum ſuperbiam.

De Metra.

Praeceptor meus metram apparatam
Appoſuit Callimedonti, comedentemque pariter
Saltare fecit, vnde locuſta dictus eſt.

In Nicodemis regis Bithyniæ apuas.

Diſcipulus ego factus ſum Soterida,
Mari dierum Nicomedi qui procul
Viam moranti duodecim, grauiſſima &
Apuam requirenti inter ipſa frigora,
Suaues appoſuit, cuncti vt exclamauerint;

Quomodo hoc fieri poteſt? foemina accepta
Rapa, minutim eam diſſecuit valde,
Figuram ipſius apua repræſentans ea:
Ebulliréq́; infuſo oleo, cum ſale
Faciens decenter: papaueris deſuper inſpergens
Grana nigra duodecim numero,
Circa Scythiam audiuit deſiderium;
Et Nicomedes comeſta rapa
Apua, laudem narrauit amicis.
Nihil a poeta differt coquus:
Mens enim vnicuique horum ars eſt.

Adagium.

Midas mugil eſt, ieiunus obambulat.

Lumbi.

Fibraq́; ſunt & lumbus hæc vti ferunt,
Quas diſce primùm cadere, inde inſpicere.

Finis Sententiarum Euphronis.

TIMOCLES

TImoclis nomine duos Comicos fuiſſe, author eſt Suidas: quorum prior quidem Athenienſis fuit, cui ſex fabulas aſſignat. Alterius patria ignoratur: Comœdiæ autem eius vndecim numerantur. Inter quas quæ πορφύρα dicta eſt, ab Athenæo etiam Xenarcho adſcripta quondam fuiſſe dicitur. Quia verò apud Athenæum & Stobæum (vnde, quas hic damus, ſententias depromſimus) vnius Timoclis nulla differentia adiecta mentio fit: nec in his ſeiungendis curioſus fui. Verum ſub vno nomine & fabulas & ſententias collocarri placuit.

EX COMOEDIIS TIMOCLIS

Sententiæ quæ ſuperſunt.

De Panibus.

DIſcens ſcapham calidam, iacentemq́;,
Calidis veſcens furnaceis (panibus.)

Muſteli.

Muſtelos & batidas, & quæ alia genera
In pingui trimmate parant.

In Demoſthenem.

Iube ergo nunc magis omnia alia quàm
Hæc me dicere, & libentius id faciam.
Et primùm quidem tacebit tibi Demoſthenes
Iratus, qualis Briareus,
Qui catapultas & haſtas ſimul vorat,
Vir orationes exoſus, nunquam quicquam
Contrarium referens, ſed toruè videns.

De Meretricibus.

— Sed infelix ego

Qui Phrynam amaui, quando primum capparim
Legebat, non habebat quæ nunc habet.
Permulta ego abſumens diebus ſingulis
Claudebar extra ianuam.

Et in eo actu, qui Doreus Tautoclides inſcribitur, idem ait Timocles:

.. Miſerrimè autem
Dormiunt veteres amicæ, Nannium, Plangon,
Lyca,
Gnathæna, Phryne, Pythionica, Myrrhina,
Chryſis, Conallis, Ierocleа, Lopadium.

De dijs Aegyptiorum.

Quomodo igitur ibys aut canis poſſit ſeruare,
Vbi deos auxilium rogantibus promittentes,
Pro dijs non colentes, non dant confeſtim
Pœnas certas, felis ara hunc attriuerit.

In Callimedontem.

.. Poſtea Callimedon repentè
Locuſta progreſſus eſt, me intuens;
Videbatur tamen, quaſi cum alio quodam viro
Loqueretur. Cum verò nihil planè intelligerem
Eorum quæ diceret, innuebam fruſtra.
Sic huic oculi vident ſeorſum, vt apparet.

In Corydum paraſitum.

Forum abundans obſonijs videre, diuiti quidem

Res eſt ſuauiſſima, pauperi miſerrima.
Nam etſi non vocatus Corydus, vt mihi videtur,
Eſt: obſonat tamen apud eum domi.
Ridiculus ſanè erat aſſectus, quatuor nummos
Habens areos homo, anguillas aſpexit,
Thunnos, torpedines, locuſtas, hemodia.
Hac ambiens omnia, rogabat quanti.
Audiens autẽ ad membradas aufugit perterritus.

In Cteſippum.

Cteſippus Chabrij non amplius ter tondetur,
Apud mulieres ſplendidus, non item apud viros.

De Vino.

Impellam autem equum aquo poculis
In magnis omnem veritatem dicere.
Non per Bacchum, tu bibis aquum cum aquo.

Paraſiti.

Aperite actutum fores, vt ad lucem
Simus magis perſpicui, perluſtrans ſi forte
Velit matronarum arbiter numerum recenſere,
Vt lex noua iubet; quod facere ſolitus eſt,
In ijs qui dant epulas; at contrà oportebat,
Incoenatorum ædes rimari.
Itanè ego de paraſito permittam cuipiam
Maledicere? minimè, nullum eſt enim
In eiuſmodi genus vtilius.
Quod ſi quid eſt inter honeſta ſociorum amans,
Vir paraſitus id perpetuò facit.
Amat? amandi ſocius vltro fit.

Agit

Digitized by Google

Agis quidpiam? vna praſto aget quæ ſunt agenda,
Id ex officio deberi nutrienti ratus
Laudator admirabilis amicorum, ſupra modum.
Gaudent coenarum voluptatibus aſymbolis.
Quiſnàm, nõ dico mortalium, aut heros, aut deus,
Improbet talem viuendi rationem?
Vt verò multis verbis diem nõ conteram longius,
Argumentum quoddam maximum me dictarum arbitror,
Paraſitorum vt in honore eſt & precio vita.
Præmia enim eadem atque ipſis qui Olympia
Vincunt dantur, benignitatis ergò,
Cibatus, non enim ſymbola ponunt;
Hæc omnia prytanea nuncupantur.

In Paupertatem.

Paupertas enim multos ſæpe cogit,
Vt quædam ſe indigna præter naturam committant.

In Smigolam.

Smigolas non videtur tibi incedere
Florentibus iuuenibus irritatus?

De Liberis.

Quicunque patrem timet, ac reueretur,
Is in bonum ciuem euadet proculdubio,
Et hoſtibus incommodare poterit.

Quòd non ſit exercenda contumelia in defunctos.

Mortuos miſericordia benignum numen ſequitur:
Viuentes

Viuentes autem aliud iniuſtiſſimũ, nẽpe Inuidia.

In Tithymallum paraſitum.

Tithymallum ipſum & paraſitum aduecans.
Iam lata ſigna quid futurum., ſurgite
O' vos amici, ſic reuixit iam diu
Qui mortuus Tithymallus affuit, quòd is
Vix octo mandebat lupinos obolo
Inedia non illum necauit per Deos
Amice, ſed multum bibens id pertulit.

In Epiſtolis (fabula nomen eſt.)

Heu me miſellum ſic feram? non per Deos,
Nunquam Tithymallus quod cupit comedere.
Sic truncus haud veſtem cupiuit ſumere.
Nilus farina, non Corydus ſine ſymbolo
Mouere dentes.

De Tragœdia, quòd multis modis vtilis ſit ad vitam.

Amice audi, quippiamnè tibi dicturus ſim.
Homo animal eſt laborioſum natura,
Ac multas moleſtias in ſe vita circunfert.
Itaque ſolatiões curarum reperit
Has: mens enim ſuorum malorum oblita,
Ex alienisq́; nacta ſolamen,
Cum voluptate erudita ſimul abit.
Tragicos enim primum, ſi lubet, conſidera,
Vt omnibus proſunt; qui enim pauper eſt,
Cum ſe pauperiorem Telephum intellexit
Fuiſſe, tum pauperem facilius fert.
Qui verò laborat inſania, Alcmaonẽ ſpeculatur.
Lippit quis, cæcum Oedippum intuetur.
Cuiquam filius moritur? Niobe leuat.
Claudus eſt aliquis? Philoctetem intuetur.

Senex

Senex quis infortunatus eſt? Oeneum cogitat.
Omnia enim maiora, quàm patitur,
Infortunia cum quis aliis accidiſſe reputat,
Suas ipſe calamitates faciliùs tolerat.

Menſa.

Vt verò ſublata eſt
Vita nutrix, famis hoſtis, cuſtos
Amicitiæ, medicus eneruatæ eſuritionis,
Menſa ſuperfluè per coelum,
Cùm menſam breuiter dicere licuiſſet.

In Hyperidem rhetorem gulonem.

Demoſthenes talenta quinquaginta habet;
Beatus, ſi quidem nemini partem det.
Metrocles quoque auri multum accepit:
Amens qui dat, qui accipit beatus.
Accepit & Demon & Calliſthenes;
Pauperes erant, vt veniam mereantur.
Dicendoq́ grauis Hyperides habet;
Piſcarios hic nos ditabit
Cupediarius, vt lari ſint Syri.

In Chærephontem.

Demotio aſſiſtere ipſi viſus
Argento non pepercit, ſed nutrijt
Volentem. Charephon enim prorſus
Domum ire ſtatuerat miſerrimus.
Et profectò hoc eſt ſolum dignum,
Paramaſetem capit biſidum lignum.
Neque enim con cinuus eſt, nec planè egenus

Finis Sententiarum Timoclis.

Digitized by Google

XENARCHVS

IN Comicorum numerum etiam Xenarchus reponitur ab Athenæo, & Suida. At verò Ariſtoteles in Poetica, minorum ſcriptorem fuiſſe Xenarchum prodidit. Suidas, vbi Sotadis Cretenſis meminit, quem iamborum ſcriptorem in lingua Ionica vocat, ſubiungit, eodem ſcribendi genere etiam Xenarchum vſum fuiſſe. Vtriuſque autem, Ariſtotelis inquam & Suidæ, ſententiæ conciliantur in doctiſſimis Vincentij Madij in Ariſtotelis poeticam Annotationibus.

EX

EX COMOEDIIS XENARCHI Sententiæ quæ ſuperſunt.

De Bulbis.

Oncidit
Domus, infirmam dominorum experta
Fortunam, quam malus Genius vexauit, Pelopidarum
Nuptabunda gens, nec tamen incuruiceruica, Dea
Cereri familiaris ſatus bulbus amicis
Coctus non vſque adeò prodeſſe ſolet.
Fruſtra autem obſcuris maris vorticibus volutus
Venelorum polypus, attractus hominum
Retibus ex filis quæ ad rotam a puellis nentur,
Implet patellam profundam ventre ſuo amplo.

In Mulieres.

Nonnè ſunt in cicadarum genere mares beati,
Quorum fœminis nihil vocis ineſt?

In

In eos qui precioſarum amicarum & liberarum mulierum ſunt ſtudioſi.

-. Grauia & intolerabilia
Iuuenes perpetrant in vrbe.
Quando lupanari eſt videre in quolibet,
Vbi puellæ ſunt decentes plurimæ,
Ibi quæ apricantur, indutas pectora.
Deinde nudas ordinatas commodè.
Quarum licet elegiſſe quam quis maluit,
Tenuemuè, craſſam ſeu rotundam, ſeu magis
Sit grata longa, ſqualida, ſeu gaudeas
Maturiore, ſeu vetuſta, ſeu magis
Gaudes puella vel mediocri: non opus
Eſt clam ſubire ſcalam vt expetiueris;
Subire tectum per foramen haud opus,
Nec cum paleis ſit vt ferare intrò hic opus.
Ipſe coegerunt, trahunt, hæ ſupplices
Senes rogarunt pluribus & illecebris,
Patercula At iuuenibus, ò dicunt herei.
Tutò licet quas ſingulis frugaliter
Habere per totum diem quouis modo.
Quas nec licet videre, nec videntibus
Palàm videre, ſemper at trementibus,
Pauentibus in manuq; animam geſtantibus.
Quomodo, ò cærula Venus,
Dare operam liberis poſſent Draconis legum
Si quando mentio eis incidat.

In Theſſalos.

-- Septem autem capanas nutrini
In Olympiam. Quid ais? Capanas Theſſali
Omnes

Omnes vocant plauſtra, intelligo.

In venditores piſcium.

Poeta verò, nugæ ſunt, nihil
Noui enim inueniunt, ſed transfert
Eorum quiſque hac ſurſum, deorſum.
Piſcarijs verò magis philoſophum genus
Non eſt vllum, neque minus ſanctum.
Quia enim eis non amplius licet
Aſpergere, ac vetitum eſt id lege,
Si quis Deorum inimicus homo, valde
Siccatos intuitus ſit piſces, pugnam
Eis ex induſtria magnos conſerit,
Plagæq́; ſunt: ac lethalem ictum accepiſſe
Cum videatur, decidit; & animi deliquium pati viſus,
Iacet veluti mortuus cum piſcibus.
Inclamat quis aquam, ac ſtatim gutto elato
Ex ſocijs quiſquam paululum omnino ſuper hunc
Effundit, ac ſemel ex alto ſuper piſces;
Diceres eos iamiam captos fuiſſe.

De Cantharo.

Tu ne puer fundas in argentum mihi
Valde profundum, agamus aſt in cantharum
Infunde puer & per Iouem & per cantharum.

Adagium.

Iuſiurandum foeminæ in aqua ſcribo.

Finis Sententiarum Xenarchi.

DAMOXENVS.

DAmoxenus patria Athenienſis, profeſſione Comicus fuit. Quamuis autem plures ſcripſiſſe fabulas videatur: tamen duarum ſolum mentio fit apud Athenæum, & meminit Suidas.

EX

Digitized by Google

EX COMOEDIIS DAMOXENI

Sententiæ.

De Elephante poculo.

Tibi ſi non ſatis eſt, elephantum ve- ni ferens
Puer. Quid per Deos id eſt? Fluen tum
Bipatens. Quàm capax? Trium congiorum,
Alconis opus. Præbibit autem mihi nunquam
In cypſelis libenter.

Coquus.

Epicuri, verò me
Vides, qui fui diſcipulus ſapientis, apud quem
Duobus annis & menſibus non totis decem,
Talenta ego tibi cumulaui quatuor.
Id verò quid eſt? dic mihi praito.
Coquus erat ille quoque, neſciebas? Dij boni;
Qualis coquus? Natura omnium artium
Parens eſt, ò ſceleſta.
Non eſt quicquam ſapientius labore;
Eratq́; facilis res ei, cui diſputatio trita
Hæc erat, multa enim inde comparantur,
Propterea coquum intuita illiteratum,

O Quiq;

Digitized by Google

Quiq; Democriti libros omnes non perlegerit,
Vel potius teneat, derideto tu vt vanum,
Ac Epicuri regulã. Mercedem locabo certum eſt.
Tanquam è ſcholis prodiens, id enim oportet ſcire.
Quid habet diſcriminis? Primus tibi, optime,
Glauciſcus hyeme & æſtate: iterum
Quis occidentibus vergilijs tenere
Piſcis, quis ſub ſolſtitia ſit vtiliſſimus.
Mutationes enim & motiones malum
Summum eſt in hominibus· variationes
In ſolſtitijs efficiunt; intelligis? quod autem
Sumptum fuerit tempeſtiuè, gratiam reddit.
Quid horum comes eſt? ſcilicet
Procella & venti aduenientes, quod dicitur
Indecorum faciunt: at a me nutrit
Quod apponitur cibarium, & attenuatur,
Recteq; perflat: quia laboribus
Succus æquabiliter vbique coagmentatur.
Succus, ais? Democritus nihili Res
Quæ eueniunt veſcentem perſpicacem faciunt.
Et medicinæ mihi particeps eſſe videris,
Et quiſquis intra naturã verſatur. At imperitiã
Coquorum huius temporis perpende quæſo.
Quem nidorem cum videris ex piſcibus
Diſparibus inter ſe, vnum facientes,
Et ſeſama ibidem ſubterentes; ſumpta
Eorum quiſq; particula oppedat.
Itaque vtere me, quid enim bene fiat,
Vbi quod ſolitarium eſſe debet, cũ altero miſcetur
Et cum ijs quæ nec vt ſe contingant, nec vt complicentur conſentiunt?
Ea perſpicere, artis eſt ingenuæ,
Non ollas perluere, nec fumum reſpere.
Ego enim in culinam non ingredior,

Sed

Sed contemplor propius aſſidens;
Alij faciunt, tibi verò cauſas memoro,
Et euentum, acutam circunciſuram dimitte.
Harmonicus, non coquus ſum; ignem protende,
Spicis iniectis fiat æquabilis; olla prima
Ferueat, conſequentem non conuenienter intelligis
Formam? Apollo, ecquid ars videtur.
Deinde nihil temerè conuiuis appono
Ciborum, ſed concinnè omnibus commixtis,
Vt cuiuſque modus eſt, quæ diateſſeron habent
Communionem, diapente itemq́ diapaſon,
Ea ad ipſa accommodo interualla,
Et corollarijs ſtatim conuenienter implico;
Nonnunquam etiam eminus ſtans admoneo, quæ ex parte
Quid quis tãgat, quid horũ mixturus es? vide ſis,
Diſſonum trahis, non tranſgredieris, ſapiens
Epicurus ita condenſabat voluptatem,
Curioſe cogebat, nouit ſummum bonum ſolus
Ille quale ſit. Stoici autem
Quærunt aſſiduò: quale ſit neſcientes.
Proinde cum non habeant, ignorant, nec
Alteri dederint, itanè tibi videtur?
Omittamus igitur reliqua ſcilicet iamiam.

Sententiarum Damoxeni Finis.

THEOGNETVS.

THeognetus Theſſalus fuit, vt plerique ſentiunt: Comœdiarum & ipſe poeta. Sacri quoque ſermones huius feruntur fuiſſe, qui in vigintiquatuor rhapſodias diſtincti fuere. Alij tamen hos in Orpheum referunt. Verùm de ea re conſulendus eſt Gyraldus in hiſtoria poetarum. Meminerunt huius poetæ Athenæus, & Suidas.

EX

EX COMOEDIIS THEOGNETI

Sententiæ quæ ſuperſunt.

In Pantaleontem impoſtorem.

Pantaleon ipſe ipſos hoſpites,
Ignotosq́ sibi decipiebat, & ferè
Plurima crapula obruebat, ridendi cauſa,
Peculiarem ſibi quendam blatterandi modum vſurpans.

In Philoſophos guloſos.

Homo enecas me, nam ex vario
Stoicorum porticu oratiunculis repletus ægrotas.
Alienum eſt quid ab homine opulentia, pruina;
Sapientia proprium, glacies; nemo vnquam
Hanc nactus periÿt me miſerum
Quali me fortuna philoſopho applicauit.
Siniſtras didiciſti, male, literas,
Peruerterunt tuum libri vitam.
Philoſophatus es terraq́ coeloq́ verba faciens,
Quibus nihil cura eſt tuorum verborum.

Sententiarum Theogneti Finis.

THEOPHILVS

IN poetarum Comicorum numerum etiam Theophilus quidam reponitur ab Athenæo, mirando illo Polyhiſtore, & a Suida. Eius autem ſeptem fabulas fuiſſe narrant quarum nomina ſubijcimus. Plura de alijs Theophili nomine claris viris, ex Eccleſiaſticis hiſtoriographis petenda ſunt: præterea etiam ex Plutarcho, & aliis.

EX

Digitized by Google

EX COMOEDIIS THEOPHILI

Sententiæ, quæ ſuperſunt.

Mulier.

Non quadrat iuuenis ſeni fœmina.
Nam vt acatus ne paulum quidem paret
Vni gubernaculo, ſed perrupto rudente
Noctu alterum portum cepiſſe deprehenditur.

De Amore.

Qui mentem amantes negat habere,
Profectò moribus quiſpiam ſtolidus eſt.
Si enim a vita quis voluptates abſtulerit,
Reliquum nihil eſt, niſi vt emoriatur.
Equidem certè ipſe quoque cithariſtriam amo,
Virginem puellam: per deos, mentem non habeo.
Quæ pulchritudine pulchra, magnitudine magna, arte ſapiens eſt;
Quàm intueri ſuauius eſt, quàm theatralem pecuniam
Nobis ſingulatim diuidere poſſunt.

De Amicabus.

Nunquam ipſum incidere in Laidem
Ferentem, vel papauer, vel ſiſymbrium
Vel barathrum, vel vireſcentem, vel horum quiddam,
Quæ lapidibus iniungunt lenones.
Vel Nannium, vel Malthacam.

In Callimedontem oratorem.

.. Puer verò patris ambitioſe
Iuuenem quandam anguillam patri appoſuit;
Teuthis erat bona: Patercule vt affectus es erga carabum?
Frigidus eſt, apageſis, inquit, rhetorum nihil deguſto.

De Magade, muſico inſtrumento.

Malum filium, & patrem, & matrem,
Magadiſare licet rotis inſidentes.
Nullus enim noſtrum idem cantabit carmen.

In Voracitatem.

Elixorum ferè minas tres. Dic reliqua: Orynchij
Perna pedes quatuor. Dij boni.
Bonis autem tres Apageſis Apollo dic reliquum.
Ficuum minas duas. Bibiſti verò interim quantum? Meri
Duodecim heminas. Apollodore, & Sebaſie.

Finis Sententiarum Theophili, quæ inuenta ſunt.

Digitized by Google

AXIONICVS.

Celebratur etiam ab Athenęo Axionicus, & inter Comicos numeratur. Etſi verò paucas ſcripſiſſe Comœdias videtur; tamen vtiles ipſius ſententias ab Athenæo mutuatas, dignas iudicauimus, quæ inſerentur huic veterum Comicarum reliquiarum theſauro.

EX COMOEDIIS AXIONICI Sententiæ.

De Gingris, inſtrumentis muſicis.

Neque enim, vt eſt apud Euripidem, membris
Vtriſque ægrotant, vt eis alia videantur
Eſſe membra quaſi gingram ſtridentem, & magnum malum.

In Gryllionem paraſitum.

.. Vinum non tantum eſt nunc
Ipſis vt præbeat procacitatis occaſionem in ſocios:
Id quod facere ſemper conſueuit Gryllion.

In Mulieres.

Fœmina autem ne credas, quòd aquam bibat.

De Malicia.

Cum quis improbo homini mutuas dederit pecunias,
Nõ immeritò pro vſura multum moleſtiæ accipit.

De

De Paraſitis.

Quando paraſitandi primùm amore captus ſum, vnà cum
Philoxeno Pternocopide, cum adhuc iuuenis eſſem
Ictus ſuſtinebam pugnorum, & catinorum:
Oſſiumq́ꝫ, magnitudine tantos, vt ego
Nonnunquam minimum octo vulnera
Exciperem, Proderat enim, quandoquidem vinco
Voluptatem, deinde & modo quodam
Rem hanc mihi emolumento eſſe ratus ſum:
Vt ſi quis contentioſus ſit, & contendat mecum de re aliqua,
Conuertar ad eum; quaq́ꝫ in me coniecerit
Maledicta, ſtatim faſſus non offendar.
Maluſq́ꝫ cum ſim, bonum eſſe me quis ait,
Laudans hoc gratiam reporto;
Glauci particulam coctam hodie cum eroſerim,
Cras idem vetuſtate rancidum ſi habeam nõ ægrè fero.
Tales mores ſunt, naturaq́ꝫ mea.

In Pythodelium, hominem incontinentem.

Pythodelus iſte Iſoballion
Cognominatus, accedit, luxurioſiſſimus.
Ebrioſaq́ꝫ a tergo ſapientiſſima
Apotympaniſthas pedetentim procedis.

Sententiarum Axionici, quæ inuentæ ſunt, finis.

PHILIPPVS.

IN poetarum Comœdiæ cata-logo etiam Philippus quidam inuenitur apud Athenæum, & & Suidam. Meminit etiam Gyraldus de Poetarum hiſtoria. Mentio fit Philippi κωμῳδοδιδασκάλου li. 1. de Anima apud Ariſtotelem: quem mimos ſcriptitaſſe tradit Euphrades Themiſtius in primo quoque de Anima, vbi Dædalum ligneolam fabre feciſſe Venerem ait, quæ fuſili argento infuſo agitaret ſeſe, & geſtus moueret. Meminit eius etiam Author in adagio, Dædali opera. Sed incertum eſt, an de hoc noſtro Philippo ea ſcripta ſint ab Ariſtotele.

EX COMOEDIIS PHILIPPI

Infortunatos opus habere condolentibus.

Non eſt difficile malè affecto
Quempiam dicere veſcentem, ne male habeas.
Pugilemq́; increpare, nullo negocio pugnanti.
Non eſt autem facile, vt ille ipſe pugnet.
Aliud eſt dicere, aliud eſt facere.

In Seruitutem.

Satius eſt bonum conſequi dominum,
Quàm liberum humiliter & malè vitam degere.

In incertam proſperitatem.

Here vbi quid infortunij tibi acciderit,
Euripidis memento, & facilius feres:
Mortalium felix vbique nullus eſt.
Exiſtimes verò te quoq; vnum è multis eſſe.

De Piſcibus.

Papia, vis curſu profectus

Digitized by Google

In forum coemere mihi? Dic quidnàm?
Piſces ſapientes, pater, ne mihi paruulos;
Neſcis quid argentum valet in Argyro?

Iuuenis, qui omnia parui facit, quæ ad artem parandi obſonii ſpectant.

-- Verùm emito parcè.
Quiduis enim ſatis eſt. Eloquere quidnàm?
Non ſumptuoſe, ſed munditer, quòd
Delibantum more ſufficiant loligines & ſepiolæ;
Et ſi locuſtam aliquam capere licet, vna ſufficit.
Suaue quiddam etiam eſt in menſa anguilla.
Thebe aliquando venit, ex hoc cape
Gallum, palumbem, perdicem,
Et huiuſmodi, daſypus ſi quis veniat, aufer.
Quàm ſordibus es tu, dic valde ſumptuoſa
Omnium nobis caronum eſt? miſit quis?
Non, ſed ſtatim mulier adſit. Vitulum autem
Corona in craſtina coena comedemus.

Finis Sententiarum Philippi.

PHOENICIDES.

Athenæus, & poſt eum Suidas, ferè ſoli nobis hos poſteriores Comicos ſuppeditarunt. Nam aut nihil prorſus, aut perperam apud alios, eosq; rariſſimos, authores inuenimus. Recenſetur igitur Phœnicides quoque inter illius (Comœdiarum puto) generis ſcriptores, duasq; ipſius fabulas Athenæus adducit. Meminit etiam Stobæus.

EX COMOEDIIS PHOENICIDIS

Sententiæ.

De Intemperantia.

PEr Venerem, non poſſum amplius,
Pythias, meretriciam agere vitam,
valeat Ne mihi occinas,
Excidi, nihil ad me, deſiſtere volo.
Statim enim vt ingreſſa ſum illum
quaſtum, amatorem habui
Militem quendam, hic vſque pugnas
Referebat, oſtendebat inter narrandum vulnera:
Sed nihil afferebat, munus neſcio quod
A' rege ſe accepturũ dicebat atque eadem ſemper
Dictitabat, pro iſto quod dico, munere
Ductauit me toto ſceleſtus anno gratis.
Dimiſi hunc, & alium quendam nanciſcor,
Medicum: hic plurimos introducens,
Secabat, vrebat, pauper erat, & carnifex.
Grauior hic altero iſte mihi viſus eſt.
Ille enim narrationes exponebat iucundas, hic ve-
rò faciebat mortuos.
Tertiò copulauit me fortuna philoſopho,
Barbam habenti, & pallium, & ſermonem:
In manifeſtum incidi malum.
Nihil enim dabat, & ſi quid peterem, reſponde-
bat,
Non bonum eſſe argentum. Eſto malum,
Propter id da mihi, abijce; non parebat.

De

De Caricis.

Myrti & mellis recitant encomia,
Tum veſtibulorum, & quarto loco caricarum.
Eas ſtatim, vt enauigaui guſtaui.
Tum veſtibulum; nihilq́ prorſus horum erat
Quod quis cũ bonis cibis Atagenis conferre queat.

De Chærippi voracitate.

Tertius autem ex iſtis ſapientiſſimus
Cherippus hic, quanta, nouiſti, comedat.
Nimirum donec quis afferat, aut diſruptus lateat
Promptuarium velut domus habet.

Sententiarum Phoenicida Finis.

CLEARCHVS.

TRes ſcriptores celebres Clearchi nomine fuiſſe, in comperto eſt. Primus Solẽſis peripateticus, cuius authoritate plurimis in locis Athenæus vtitur. Alter Ponticus, qui Platonis, & ni fallor, Ariſtotelis quoq́; auditor fuit, quem Ioſephus lib. 1. contra Appionem citat. Tertius profeſſione Comicus fuit, non frequentis mentionis, vt cæteri. Eius igitur ſententias ex Athenæo adſcribimus.

EX

EX COMOEDIIS CLEARCHI

Sententiæ.

De Amœbæo citharœdo.

V*Orato congrum candidum, ac tenacias;*
Nutritur illis quando certè ſpiritus
Tum nox fit ipſa præpotens nobis bona.

In Lesbium vinum.

Lesbio poculo
Non aliud ad bibendum ſuauius vinum eſt.

In Ebrioſos.

Si ebrioſis ſingulis diebus,
Vt capite dolerent, contingeret, ante quàm biberent
Merum, nemo noſtrum biberet;
Nunc verò ante dolorem voluptatem
Præcipientes, bono poſtea priuamur.

De Bellarijs.

Cape aquam in manus: nequaquam. Bene habet,
Cape bone. Nihil peius puer, impone
Menſæ nuces ac bellaria.

Finis omnium quæ de Clearchi comoedijs ſupereſſe inuenta ſunt.

Digitized by Google

NICOSTRATVS.

NIcoſtratus mediæ comœdiæ poeta fuit, vt docet Athenæus lib. 13. multi nominis, & Laertio teſte Clytemneſtra cognominatus. Suidas narrat eius fabulas in loculo repoſitas, cum diutius latuiſſent, repertas eſſe. Optimè quoque hiſtrionicam exercuit: vnde ab ipſo, in eos qui rectè aliquid & peritè faciunt, prouerbium natum eſt, Suida teſte, & alijs ἐγῶ ποιήσω πάντα κατὰ νικόστρατον: id eſt, Faciam omnia vt Nicoſtratus. De Nicoſtrato Macedone oratore, vide Hermogenem Rhetorem, & Suidam.

EX

EX NICOSTRATI
Comœdijs Quæ ſuperſunt, ſententiæ.

In Garrulitatem.

SI continenter, & multa, & celeriter loqui,
Signum eſſet prudentia tum hirundines
Dicerentur multò ſapiẽtiores nobis.

De Cœnis Atticis.

Lanx primus dux erat magnis
Echinum, ometarichum, capparim habens,
Thrymmatidem, ſalſamentum, bulbumq; in intrito.

In Inconſtantem hominum proſperitatem.

Non eſt vir qui omni ex parte beatus ſit,
Ita me amet Minerua, breuiter chariſſime
Euripides vitam vno verſiculo concluſiſti.

In Cephiſodorum cognomento Impoſtorem.

Cephiſodorum non malè per Iouem impoſtorem
Dicunt, viam arctam in anguſtum conſtituere quoſdam
Vlnas habentes, vt nullus præterire poſſit.

De Matiya.

Bene eſt viri, valde bene eſt; ſed mattyam

Sic

Sic præparabo poſtea, quod credo ego
Nobis neque hunc ipſum inde contradicere.

Et in Coquo.

Thrium Candaulumq́; , vel quid horum is haud
Cognouit vnquam ad mattyam quæ pertinent:
Poſt alter inquit mattyam ferri, pedem
Ventrem calentem, fortè metras & ſimul.

Metaniptrum.

Infunde ei metaniptridem ſanitatis (poculum.)

In Serpentes, mulit brem ornatum.

Catenas, monilia, anulos, armillas,
Serpentes periſcelides, elleborum.

De Phano.

Eſt caupo qui vicinus eſt quidem, merum
Si det, ſi oliuum vendat ille cuipiam,
Seu mittat acetum, vel vi aquam commiſcuit.

Finis Sententiarum Nicoſtrati.

CRITON.

CRitonis Comici vnicam adducit fabulam Athenæus φιλοπράγμονα, id eſt, Curioſum, in eo loco vbi de Paraſitis agit. De alijs Critonis nomine inſignibus Suidam conſule, & eundem Athenæum.

EX COMOEDIA CRITONIS

Sententiæ.

De Paraſitis.

PHoenicem magni dominum mar
ſupij ,
Nauclerum in portu cum eò rede-
giſſet, vt nauigare nequiret,
Eo corbibus inſtruerentur dua na
ues coegiſſet ,
Dolum venire voluit ex Pirao ,
Ex omnibus audiens paraſito locum
Hunc duntaxat tribus abundare bonis videri ,
Obſonijs , frequenti foro , varia illic habitante
turba ,
Et ipſis Dei paraſitis Delijs.

Sententiarum Critonis finis.

CROBYLVS.

DEſtituimur aliorum ſcriptorum teſtimonio præter Athenæum, in deſcribenda huius Crobyli vita. Is autem aliquoties Crobyli authoritate vſus, Comicum eum appellat; & fabulas quatuor ſub ipſius nomine citat.

EX

EX COMOEDIIS
CROBYLI
Sententiæ quæ ſuperſunt.

Helluatio.

Vita tua humiditas nimis me perculit:
Helluationem namq; humiditatem nunc appellitant
Nonnulli.

Epidoſima.

Laches ego autem ad te procedo,
Vbi me interrogas velut amicam, aderant
Nobis Epidoſima, in quibus heri bibere
Cyathos centum coegiſti tu duodecim.

Clibantia.

Et ſcapham quandam apprehendens
Purorum clibanitarum.

Semicapita.

Intrauit ſemicaput tepidum porcelli,
Cuius per Iouem reliqui ego
Nihil. --

Ebrietas.

Nam perpetuò ebrium eſſe, quam voluptatem habet?
Cùm viuens ſe temperatione priuet,
Quod maximum natura noſtra bonum habet.

Guloſi.

Ad hæc ego certè nimis calentia
Nunc frigidas habeo manus, & piſcium
Incendo guttur carnibus ſuauiſſimè.
Caminus haud homo.

Paraſitus, qui & autoſitus.

Autoſitum, te ipſum nutriens,
Multa accumulas domino.

Sententiarum Crobyli finis.

BATHON.

INter Comicos etiam Bathon refertur ab Athenæo & Suida, non quidem Sinopenſis ille, cuius idem meminit: ſed alius, cuius nec patria, nec reliqua vita exprimitur. Meminit etiam eius Stobæus tribus locis.

EX COMOEDIIS BATHONIS

Sententiæ quæ ſuperſunt.

In Intemperantiam.

Cum & alia multa ſint in vita,
Ob quæ omnes meritò perturbamur:
Potiſſimū tamē mihi bilem cient,
Qui dicūt ſe mores valde amare:
Ac putant nos nō intelligere quòd & fictis
Verbis narrant, nec verè.
Quid enim, per Mineruam obſecro, differunt
Mores adoleſcentum & imberbium,
A' moribus hiſpidorum, & ætatis prouectæ?

De vita, quòd breuis ſit.

Homo cùm ſis, lapſus es: In vita verò
Monſtrum eſt, ſi quis per totam vitam fortunatus fuerit.

Clariſſimorum condiendi artificum nomina.

Nos nocte nec dormimus ò Sibyna, nec

 Conſcri-

Conſcripſimus, ſed lychnus ipſe exuritur.
Eſt in manu nobis liber, putamus &
Relinquere quid ſcitum. Quis eſt noſtrum Actides,
Chiusuè, Tyndaricusuè, Sicyonius?
Vel Zopyrinus, ipſe quid te dixeris
Mox reperiſſe? Quæ videntur maxima
Quot mortuos.

In Parcitatem.

E' philoſophis temperantes huc voco,
Nihil boni ſibi concedentes,
Prudentem quærentes in deambulationibus
Et diatribis quaſi fugitiuum.
Peſtis hominum quamobrem, cum tibi ſit quod conferas,
Parcis? quid tanta verò deum afficis iniuria?
Quid argentum, homo, precioſius
Te ipſo ſtatuis, quamq; natura ſit?
Inutilis es ciuitati, qui bibis aquam:
Agricolam enim & mercatorem offendis.
Ego verò qui ſum ebrius, progreſſus honeſtos facio.
Deinde mane circunducis lecytho
Oleum, literis operam dans, ut circunferre
Horologium te cenſeat quis, non lecythum.

Sententiarum Bathonis finis.

DEMETRIVS.

EX promptuario optimorum & vetuſtiſſimorum authorum apud Athenæum, etiam hunc Demetrium Comœdiæ poetam deſumpſimus, de quo nihil aliàs inuenimus.

EX

EX COMOEDIA DEMETRII

De Meſſapiorum regis pane.

ACcillinc in Italiam auſtrino vento
Traiecimus pelagus ad Meſſapios;
Panis autem nos praclarè hoſpites excepit,
Hoſpes gratus illic magnus et ſplendidus.

Finis Sententiarum Demetrij.

DIONYSIVS.

ETſi Dionyſium Siciliæ tyrannum Tragœdias & Comœdias condidiſſe nemo eſt qui ambigat: tamen ab eo alium hunc noſtrum Dionyſium eſſe, ex Athenæo pronunciamus Fuit autem patria Sinopenſis: vnde etiam Diphilus, nouæ Comœdiæ celebris poeta, oriundus fuit, vt ſuprà diximus.

EX COMOEDIIS DIONYSII

Sinopenſis Sententiæ.

Exceptio.

Agedum Dromo, nunc ſi quid elegans aut ſapiens,
Aut lepidum tenes tuarum rerum,
Palàm profer id præceptori.
Nunc artis ſpecimen a te equidem requiro.
In hoſtilem terram te duco, audens excurre.
Numero dant carnes, & obſeruant te;
Carnib. his confectis, & vehementer feruefactis,
Numerum eorum, vt præcipio tibi, confundito,
Piſcis inſignis adeſt, is eſt tuus;
Et ſi quod fruſtum declines, id quoque tuum eſt,
Quandiu ſumus intus; cùm autem foris, meum.
Exemptilia, & alia quæ his comitantur, quæ
Neque numerũ, neq; reprehenſionem in ſe habent,
Sed reciſamenti aut ordinem, aut ſitum ferunt,
Eis in craſtinum te meq; oblecto.
Prædatori partem in primis tribuito,
Tranſitum vt habeas per fores beneuolentiorem.
Quid opus eſt verbis apud eum qui rem tenet?
Meus es diſcipulus, tuus ego magiſter.
Horum memor eſto, & huc vna ſequere.

De

Digitized by Google

De Tempeſtiua oratione.

Aut dic aliquid ſilentio melius, aut ſile.

Mattya.

Ita vt faciens quandoque ego ipſis mattyam,
Vnam properans mox lationem geſſerim
Ad mortuum errans mortuorum, nec volens.

Finis Sententiarum Dionyſii Sinopenſis.

DIODORVS.

Diodorus Comicus & ipſe patria fuit Sinopenſis, ſicut Diphilus, & Dionyſius prædictus. Meminerunt eius Athenæus, Suidas, & Stobæus: vnde etiam ſententias ipſius pulcherrimas tranſcripſimus.

Digitized by Google

EX COMOEDIIS DIODORI

Sinopenſis Sententiæ omnes quæ extare repertæ ſunt.

In contrahendis nuptijs non oportere ſpectare nobilitatem, neque diuitias, ſed mores.

EQuidem legem hanc mihi
Fero, ſtatuens vt dictum eſt ita me factuгum.
Melius eſt bene educatam accepiſſe
Vxorem indotatam, quàm malè, cum pecunijs,
Potiſſimum cum ea vita ſocia futura ſit.

De Vini vſu.

Vbi cyathos bibat quis, ò Criton, decem,
Si iuxta ſingulos continuò pocula,
Bibere poſtea cogitationes licebit:
Hac tecum conſidera.

De Paraſitis.

Demonſtrabo apertè
Quòd graue hoc ſit, legibusq́; ſancitum,
Adeoq́; & deorum inuentum. Alias autem artes
Nullus deus monſtrauit, ſed homines ſapientes.

Paraſitum

Digitized by Google

Paraſitum agendi rationem Iupiter amicorum
deus inuenit,
Qui meritò Deorum maximus dicitur.
Hic enim paſſim ædes intrat,
Non diſcernens pauperis an diuitis ſint.
Vbi lectulum bene ſtratum viderit,
Paratamq́ menſam, quæq́ oportet omnia
Habentem munditer, ibi diſcumbens,
Prandium ſumens, deliciatus, bibensq́
Abit domum nullo dato ſymbolo.
Idem ego quoque facio, vbi lectulos video
Stratos, menſasq́ probè inſtructas,
Apertasq́ fores, illuc irrumpo
Cum ſilentio, me lenem faciens,
Ne moleſtus ſim conuiuæ.
Omnibus fruens quæ appoſita ſunt, potusq́
Diſcedo domum, non ſecus atque ipſe Iupiter.
Quod verò paraſitum agere res eſſet glorioſa ſem-
per & magna,
Vel inde quis manifeſtius cognoſcet;
Vrbs Herculi cum ſacra ſola ſplendidè
In rebus omnibus facit quæ publicè,
Ad hæc paraſitos Deo ipſi
Nunquam legit, nec adſumpſit
Ad ea quoſuis, ſed elegit
Ex ciuibus duodecim egregios viros,
Ex omnibus potentibus prognatos,
Qui honeſtè pieq́ vitam egerint.
Herculem poſtea ſecuti diuites
Quoſdam legunt, hortantur illos paſcere;
Dehinc paraſitos, non legentes, optimos,
At quiſquis aptus ſit adulationibus;
Et qui rapas edens, ſilurum & marcidum,
Canaſſe ſe dicat roſas, violas ſimul.

 Vbi

Vbi pepedit quis iacens ſimul, ferat
Nares vt admouit, quis hos tibi dedit
Suaues odores? vnde tale tibi thus venit?
Iamq́; eſt decorum turpe, iam bonum malum,
Ob hos viros laſciuientes vndique.

In defunctos non eſſe exercendam contumeliam.

Homini mortuo vnus quiſque, licet admodum
Inimicus antea fuerit, conciliatur.

Diodori Sinopenſis Sententiarum finis.

ARISTOPHON.

QVicunque ſit Ariſtophon (nihil enim certi de vita & moribus ipſius habemus, relictum ab authoribus) tamen libuit eum quoque in catalogum noſtrorum Poetarum referre, ne ſtudioſi elegantibus eius reliquijs deſtituerentur. Quia non omnium eſt, eos ſibi authores comparare, ex quibus nos & huius & aliorum Comicorum reliquias in vnum hoc volumen collegimus. Meminerunt huius Ariſtophontis, Plutarchus, Athenæus, Diogenes Laertius in Pythagora, Stobæus, & Gyraldus.

EX

EX COMOEDIIS ARISTOPHONTIS Comici Sententię quæ ſuperſunt.

Quòd vxorem ducere non bonum ſit.

MAlè pereat, quiſquis ſecundo vxorem ducit,
Homo. Primus enim qui duxit, non peccat;
Quia non perſpexit, quantum eſſet malum
Vxorē ducere. At qui denuò matrimoniū cōtrahit,
In cognitum malum ſua ſponte ſe præcipitat.

De Amore.

Reiectus eſt nunquid deorum calculis
Ex concilio rectè duodecim, quòd omnia
Turbabat, Amor? nam ſeditiones intulit,
Vbi eſſet vna, cum foret valde inſolens,
Ac arrogans; alas ciciderunt Dei,
Volare rurſus ne valeret ad polum.
Ad nos deorſum propulere mox profugum.
Alas, habebat quas, dedere; poſſe vt
Ex hoſtibus geſtare victor exuuias.

Thunnus Piſcis.

Corrupta ſunt omnino dudum obſonia,
Claues duæ aſſata parata, queis fores
Claudunt, prius thunni videlicet cibus
Grauis fuit; Laconica inde tertia.

Paraſitus.

- Volo autem
Tibi prius fari quibus ſim moribus:
Conuiuio ſi quis vocet, dudum vt ſciat.
Zomos vocor, ſi ſit neceſſe quempiam
Cepiſſe fortè ſtrenuum bacchantium,
Qui ſit medius pugnator ipſe ſtrenuus.
Iuiſſe oportet vt domum, ſum certè aries,
Aſcendere vt ſcalas oportet Capaneus
Sufferre plagas incus ac pugnas ego.
Finxiſſe Telamon, fumus vt bonos probe.

Atque in Pythagoriſta.

Nullum magis putato quàm Philippidem
Idoneum fami Tithymallum aut fore.
Aquis bibendis rana, veſcier thynnis,
Olereq́ campe eſt, non lauando ſqualidus.
Dormire ſub dio vt merula per frigora,
Aeſtus pati, meridie multum loqui,
Cicada, oliuum nec videre, nec lini
Puluis videtur, ambulare grus pede
Nudo crepuſculum per ipſum, noctua
Dormire nihil.--

Vituperium paupertatis.

Manifeſta ſit tempeſtas Lux enim paupertatis
Omnia in ſe mala & grauia cunctis oſtendit.
Pauperum omnium finis eſt nox;
Obumbrat enim ipſorum mala vbiq́.

In Pythagoricos, ex Pythagoriſta fabula.

Ait, cum deſcendiſſet in diatam inferorum,
Vidiſſe ſingulos Differre autem valde multum
A' reliquis mortuis Pythagoricos. Solis quippe
His Plutonem conueſci ais
Ob pietatem. Facilem mihi narras deum,

Si

Si ſordidis cibis adeſſe gaudet.

Et in eodem:

Comedunt
Olera, & aquam in potum ſumunt:
Pediculos & pallium, ſqualoremq́;
Nemo vel ex iunioribus perferre poſſit.

Finis Sententiarum Ariſtophontis, quæ inuenta ſunt.

CHAEREMON.

FVit & Chæremon poeta Comicus, vt Suidas ait; quem Socratis diſcipulum quidã fecere. Multæ ipſius fabulæ ab authorib. Ariſtotele, Athenæo, Suida, Stobæo, Theophraſto & alijs commendantur. In Hippocentauro fabula, ſi Ariſtoteli credimus, mixtam omnium metrorum genere rhapſodiam fecit. Theophraſtus in Amatorio, apud Athenæum author eſt, hunc Chæremonem dicere ſolitũ fuiſſe; Amorẽ, ſi temperatus ſit, in primis hominem lætum & gratioſum facere: ſi propenſior ſit & intemperatus; contra, perturbationibus & difficultatib. hominem afficere. Idẽ Theophraſtus adducit quoque Chæremonis verſus & teſtimonium lib. 5. de Plantis, vbi de fumoſis arboribus agit. Palmam enim fumoſiſſimam his Chæremonis verbis probat:

τοῦ τε δυσκαπνοτάτου
φοίνικος ἐκ γῆς ῥιζοφοιτήτους φλέβας.

Alius fuit Chæremon qui Hieroglyphica ſcripſit idem ait Suidas.

Chęremonis Sententię quę ſuperſunt.

De Patientia.

NEmo ſapiens ob parua triſtatur.

De Magiſtratu.

Sapientium virorum eſt, peccata diligenter & rectè Iudicare quod autem temerè ac negligenter fit, malum eſt.

In Imprudentiam.

Non viuunt illi, qui nihil ſapiens intelligunt.
Prius alios ſpernere quàm rectè ſapere didiciſti.
Non decet mores nimium eſſe leues.
Nullus enim, vbi ſe iam lapſum videt, bene ſibi conſultaſſe videtur.

Quòd non bonum ſit vxorem ducere.

Sepelire vxorem melius eſt quàm ducere.

De Senectute.

Senes enim omnes ad iram moderãdã inepti ſunt.

Parentes.

Bonus pater non fouet iram aduerſus filium.

Quòd nihil oculis magis iucundum ſit, quàm mulieris præſtantis forma.

Iacebat oſtentans Selenæ lumini
Hic candidum vber defluente pallio,
Latus ſiniſtrum rurſus hac tripudij
Soluit; patentibus poli ſpectaculis
Picturam & inde viuam apertè protulit.
Color fluebat ex oculis mox candidus,
Contra nigrantis vmbra opus quòd praualet.
Pulchras manus palmas habentes altera
Nudauit, hac collumq; tegitq; foemineum.

Hac

Digitized by Google

Hæc veſtibus fractis plicis ſub femora
Oſtendit, ingnitus hic Amor fuit.
Non hic metus ridente tempore affuit.
Poſthac ſupina concidunt in heleniјs.
Tum nigra frangunt hæc violarum capita,
Crocumq́ꝫ quo ſolare telis illinit
Idolon aptè, tingit atque pallia
Perſes vigens ætate: mox amaracus
In mollibus pratis tetendit ramulos.

Et in Alpheſibœa:

Iucundus aſpectus ſit ipſe corporis,
Splendentq́ꝫ formoſi colore candido,
Rubrum colorem tum pudor ſuauiſſimum
Inducit, addens huic colori ſplendido.
Comaq́ꝫ flauentes velut & imaginis
Formantur, ipſis cum retortis crinibus,
Ventiq́ꝫ lætabantur illi mollibus.

In Dionyſio autem:

Hedera choros amans, & anni filia.

De Amore.

Quis non dicat amantes ſolos viuere?
Nam primùm omnium bellicoſiſſimos ipſos eſſe
Oportebat, corporibus exercendis valere.
Maximeq́ꝫ optimos, ad dandam amori operam,
Potentes temerarios, promptos, diuites;
In dubijs tamen rebus omnium miſerrimos eſſe ipſos apparet.

In Iram.

Ex ira ſcio cuncta prodire mala.

De Diuitijs.

Diuitiæ etiam cum ſummis honoribus potiuntur,
Non habent faſtum, itaq́ꝫ gloriam conſequuntur.
Sed venerabiles ſunt, & elargiendo hominibus
Suauem ſui conuerſationem faciunt, & neſcio qua gratia pollent.

De

De Roſis.

Roſas habebam, floridum corpus, comis
Horarum, & ipſa me nutrix veris decens ſimul,
Roſa nitentes lilijs cum candidis,
Licet videre. Plurimum fructum Veneris
In vitibus ſummis nitet pro tempore

De Liberis.

Parentes amato quàm conſtantiſſimè.
Vtinam dignas poſſim parentibus referre gratias.

Superbia.

Omnino pars ſuperior non ſinit ſuperbire.

In Prudentiam.

Quod optimum eſt, honorari debet vbique.
Nam qui rectè ſapit, omnia ſimul complectitur.

Mendacium.

Bonos falſa dicere, non conuenit.

Sententiarum Charemonis finis.

MACHON.

EX numero Comicorum etiam Machon fuit, vt teſtatur Athenæus lib. 6. & 14. Patria Corinthius, vel Sicyonius. Vixit autem (inquit idem Athenæus) in mea patria Alexandria, atq; ſe magiſtrum profeſſus eſt earum partium Comœdiæ, quæ ſunt Ariſtophanis Grammatici. Deinde mortuus eſt in Alexandria. In cuius ſepultura carmē tale ab Ariſtophane ſcriptum legimus:

τοῦ

Digitized by Google

τῷ κωμῳδογράφῳ κούφη κόνι, τὸν φιλαοιδὸν
    κισσὸν ὑπὲρ τύμβου ζῶντι μάχωνι φέροις.
οὐ γὰρ ἔχεις κηφῆνα παλίμπλυτον, ἀλλ' ἄρα
        τέχνης
    ἄξιον ἀρχαίοις λείψανον ἀμφιέσαι,
τοῦτο δ' ὁ πρέσβυς ἐρεῖ κέκροπος πόλει, καὶ παρὰ
        νείλῳ
ἔστιν ὅτ' ἐν μούσαις δριμὺ πέφυκε φυτόν.

Hoc eſt:

Comico terra leuis, poetis gratam
*   Hederam ſuper tumulum viuenti Machoni*
*   feras.*
Non enim fucum vdum ſiue inutilem tenes, ſed
*   arte*
*   Dignas veteri reliquias ornari.*
Hoc autem nuncius dicat Cecropis vrbi, quòd ad
*   Nilum*
*   Quoq; inter Muſas ſuperba naſcatur planta.*

Vnde manifeſtè cognoſcimus, eum genere quoque Alexandrinum fuiſſe. Et lib. 14. Sic bonus fuiſſe dicitur Machon, vt eorum quiuis alius, qui poſt ſeptem fuerunt, qui Pleias cognominati ſunt. Hæc omnia Athenæus de Machone.

EX

Digitized by Google

EX COMOEDIIS
MACHONIS
Comici ſententiæ, quæ ſuperſunt.

In Archephontem paraſitum.

AD coenam cum eſſet vocatus Archephon paraſitus,
A rege Ptolemæo, per mare
Nauigauit ex Attica in Aegyptum.
Obſonio Neptuni appoſito vario
in menſa, locuſtisq́ veris,
Denique patina illata plena:
In ea tres erant ſalſi gobij,
Quos mirati ſunt quoquot inuitati erant:
Scaris quidem tum veſcebatur, & mullis,
Et phycidibus vt plurimùm Archephon.
Homo haleculis & membradibus,
Phalericisq́ apuis exaturatus,
A' gobijs ſe temperauit optimè.
Planè incredibilis ſanè res cum ſit,
Et accerſiuerit rex Alcenorem,
Non faſtidiuit Archephon gobios.
Curuus ait prorſus quidem contrarium
Ptolemæe vidit primus, ſed non attigit:
Obſonium autem hoc veneratur, & veretur.
Non licet ei conſuetum immunem
Piſcem, magnumq́ iniuria afficere vllum.

Gnathænæ dicta memorabilia.

Apud Gnathænam vt fortè potans Diphilus
In cœna, vti ferunt, Veneris ſacrificijs

Magis

Magis eſt honoratus quàm amantes cæteri,
Letheſq́ amabatur ab ea grauiſſimè;
Aderat habens duo Chia, Thaſia quatuor,
Hoedum, coronas, tænias, bellaria,
Obſonium, vnguentaq́, coquum ad hæc tibicinam.
Cum Syriacus amator huic quidam exterus
Miſiſſet illi cum ſaperda vna niuem,
Timens videret ne quis illa munera,
Cuſtodienſq́ maximè præ Diphilo,
Poenas reprenſa ne lueret poſt Comico;
Auferre iuſſit illa ſalſamenta mox
Ad hos viros, ſalibus quibus eſſe opus patet.
Puerum niuem immiſcere iuſſit poculis,
Meroq́ clam; tum fundito velut decem
Cyathum feras hinc Diphilo pro poculo.
Bibens repente Diphilus ſuauiſſimè
Id poculum & miratus & quod accidit.
Per Palladem & Deos, ait, quàm frigidum
Gnathæna habes puteum ſine controuerſia.
Ait illa; nam tuorum ego actuum probè
Iecisse ſueui ſemper huc proemia.
Elata verbero flagelli vulnera
Cubabat ipſa fortè cum Gnathæna habens,
Complexaq́ illum, nouit vt tergum aſperum
Virum hunc habere, clamat, ò miſer miſer
Vir, vnde capiſti tot ipſe vulnera?
Reſpondit ille protinus, quod in pyram
Compulſus eſt paruus puer, cum luderet
Vna coæuis cum pueris, ac incidit.
Rectè profectò per Cererem amicam, refert,
Decorticatus ſic fuiſti intemperans.
Mox Dexitheam coenaret vt amicam penes
Gnathæna, totum apponeretq́ obſonium,
Matri ipſi Dexithea, Dianam per deam,
Inquit

Inquit Gnathæna, ſi fuiſſem præſcia,
Coenaſſem apud matrem, haud apud te foemina.
Cum iam foret ſenex Gnathæna, & oſſium
Sepulchrum ob annos dicta ab omnibus ferè:
Dicunt forum hanc petiiſſe, mox obſonia
Rogaſſe quanti venderentur ſingula,
Ac fortè carnis venditorem quem videns
Stantem per vrbanum, iuuenemq́ maximè
Aetate, per Deos tuliſſe: iuuenis heus
Cur nam, referto hic pulcher aſſiſtis? ſtatim
Ridens at ille, pronè ait, triobolo.
Quis imperat tibi miſelle, mox ait,
Cum ſis Athenis; vile quiddam vendere.
Donabat hoedos nam Stratocles cognitis
Gratis, & ollas conditas ſalſugine,
In craſtinum diem ſitim quo linqueret,
Volentibus diem die coniungere:
Feciſſe longa ſymbola ac in cætera.
Gnathæna amantem dixit ad quendam ſui,
Cum militantem cerneret in conuiuia,
Hybernat in hoedis Stratocles ei refert:
Gnathæna ephebum cum videret hinc nigrum,
Macrumq́ valde, ſed perunctum ſplendidè,
Cunctis ephebis & minorem denique,
Velut in Adonin eſt cauillata aſperè
Huic obuio iuuene, ac tyrannicè ſibi
Occurrere, viſo, reſpiciens ad filiam
Quæ ponè ſequebatur refert: ò filia
Quàm iuſtius multo fuiſſet per Deos
Dignum putaſſe ponticum quem vti ferunt
Dormire adoleſcentem Gnathæna cum, nimis
Manè venientem, poſteriora quò ſemel
Præberet ipſi, ad hæc retuliſſe proditur
Eadem, miſella me nates cum nunc petis

Egiſſe

Egiſſe tempus cum ſues in paſcua eſt.

In Dorionem piſcium gulonem, & crumatopœum, hoc eſt, chordarum pulſatorem.

Cum crumatopoeus Dorion iſſet Mylen,
Mercede nec demum inueniret vllam ibi,
Conſedit in temple quod eſſe contigit
Tunc ante portas ciuitatis conditum.
Videnſq; rem ſacram facientem flaminem,
Per Palladem dic cuius eſt, ait, & Deos,
Hoc quaſo templum cuius inquam eſt, optime?
Neptuni Iouis, is reſpondet, hoſpes eſt.
Ad hac, quis ergo, Dorion ait, in loco
Hoc hoſpitium queat inuenire, vbi Deos
Habitare fama eſt ſicuti, duos ſimul.

In Chorydum paraſitum.

Corydum aliquando interrogauit Eucrates
Vnus ex conuiuis, quomodo fuiſſet tractatus
A' Ptolemao, qui nondum ſatis noui, reſpondit;
Potum enim inſtar medici mihi ſtatuit,
Verùm qua eſui eſſent cibaria non appoſuit.

De Mania amica.

Fortè quaritet aliquis, & rectè quidem,
Ex auditoribus, quanàm ex Attica mulier
Vocata ſit, aut exiſtimata ſaltem, Mania.
Phrygium enim nomen habere turpe eſt foemina;
Et adhac amicam ex media Gracia
Athenienſium aliquid arcere vrbe,
In qua omnes rectè gubernantur.
Primùm igitur ſtatim a teneris annis
Nomen ipſi erat Melitta, quoniam magnitudine
Eius temporis mulieribus paulo erat inferior,
Sermone verò commercioq; probè compoſita.

Supra

Supra modum pulchra & ſtupenda cum eſſet,
Plurimos quoq; tam ciues quàm peregrinos ama-
Habuit. Vbi de foemina ſermo fortè (tores
Incidebat, Maniam Melittam pulcherrimam
Eſſe prædicabant & placuit id
Et magis ac magis. Si enim cauillaretur,
Verbulum illico exclamabat hoc Maniam;
Illa ſiue laudet quempiam ſiue carpat.
Vtriſq; talibus Mania addicta fuit ſermonibus.
Hinc eſt quòd Mania nomen quis pronuncians,
videatur
Eam amatorum inſaniam nuncupare
Sed parergon hoc magis eſt quàm nomen
Videtur aũt calculo laborare vt apparet, Mania,
Gnathanaq;, quia in ſtragula procedit.
Lege id a Diphilo cautum erat.
Poſtea Gnathana ipſam Maniam
Conuicijs petebat, dicens; Quid hoc puella,
Si lapidem haberes? Reſpondens Mania,
Darem (ait) tibi, vt quo fricareris haberes.

Amplius de eadem;

Leontiſcus amore captus erat olim Mania,
Luctator inſignis: ſoluſque cum ea verſabatur,
Quaſi cum legitima vxore. Ab Antenore autem
Supratam ipſam vbi poſtmodum accepit,
Vehemẽter indignatus eſt, cui illa, nequaquã dixit
Deſpondeas animum Experiri enim, diſcereque
Olympicorum duorum athletarum noctu
Plagam, quid poſſit, volui. Rogata
Fertur de natibus aliquando a rege
Demetrio Mania
Munus aliquod ſtatim popoſciſſe,
Quo dato eas vorterit. Paulo poſt ait,
Fili Agamemnonis tibi nunc licet

Præſenci

Præſenti aſpicere quorum ſemper fuiſti cupidus.
Transfuga vir & peregrinus eſſe viſus
Peregreque Athenis aliquando proficiſcens,
Maniam accerſiuit, quantum petiuerat tribuens.
Ad hunc etiam quoſdam acceperat
Ex vrbe, qui cum arridere probè ſciant,
Omnia in gratiam ſemper conuertunt.
Cumque & vrbanus & comptus eſſe cuperet
Cum Mania quàm belliſſimè iocante,
Sæpiuſque in cuniculum conſurgente,
Ei volens applaudere per deos,
Adoleſcentes quid vobis agreſtes videntur
In montibus celerrimè currere feræ?
Mania transfuga, ò ſocij, ait.
Poſtea rurſum ingreſſa eſt Mani,
Transfugam cauillabatur, timidumq; dicebat
Ipſum aliquando in congreſſu fuiſſe.
Miles autem ex hoc contriſtatus,
Ipſam repudiauit. Dolore perfuſa amica,
Idcirco nequaquam, ait, triſtis eſto chariſſime.
Non enim tu data fuga clypeum abieciſti,
Ita me Venus amet, ſed qui tibi tũc accõmodauit
In conuiuio verò, vt fama eſt, apud Maniam
Excepit ipſam improbiſſimus quidam homo.
Deinde interrogauit, vtrum ſuperna malles,
Si venires ſimul iacere, an inferna? Subridens
Illa, ſuperna ait. Ideo enim verita ſum,
Ne me cadente monilia deuorares.

In Mattyam.

Nihil ſanè mihi ſuauius eſt mattya.
Num id Macedones primi Atticis
Nobis oſtenderunt, an verò omnes dij?
Neſcio aliud, niſi qui ornatiſſimi cuiuſdam (viri) eſt.

In Moſchionem paraſitum.

Aquam bibentem Moſchionem nomine
Viſum, aiunt, in Lyceo cum aliquot aliјs
Paraſitum a diuite quadam nutritum anu.
Incredibilis ſanè res eſt, quam
Vetula facit, vt tu quo ventrem impleas ſemper habeas.

Gulones.

Gulo ſum: Hoc autem artis eſt quoddam
Noſtra fundamentum, vt patiatur, quicquid opus (eſt,
Qui non appoſita euerterit
Solicitus. Ibi nanque malus non eſt,
Poſtea vbi ſenſuum integra ſunt ſedes,
Nihil peccares, lixa, verùm non denſe.
Salem non habet, affer. Vbi alio aliquo indiget,
Denuò guſta, temperamentum vt capiat;
Velut lyram intendere. ſic ſuauis es.
Poſtea vbi omnia conſona videntur,
Diapaſon inducas Nicolaidas Nyconias.

In Polyctorem citharœdum.

Ignauiſſimus quidam, vt viſus fuit, citharoedus,
Aedificaturus domum ab amico
Suo lapides petiuit. Ego autem afferam
Tibi, ait, magnam ipſorum copiam ex iudicio.

In Philoxenum Cytherium dithyramborum poetam.

Egregium verò aiunt Philoxenum,
Dithyramborum poetam, fuiſſe
Gulonem, nam duorum cubitorum polypum
Syracuſis aliquando ipſum emiſſe,
Et præparatum comediſſe totum,
Præter caput, affirmant. Captus autẽ cruditate,
Vehementer ægrotare coepit. Tum medicus quidã
Ingreſſus ad eum, vt magno malo

Eum

Eum preſſum vidit, Si tibi quid, ait,
Nondum eſt diſpoſitum, celeriter diſpone,
Philoxene. Hora enim ſeptima morieris.
Tum ille reſpondens, Omnia mea ad finem perducta ſunt,
Medice inquit & iamdudum diſpoſita;
Dithyrambos Dijs relinquo
Viriles, & omnes corona dignos,
Quos & meis collactaneis appono
Muſis. Venerem & Bacchum tutores eſſe,
Teſtamentum hoc meum declarat Verùm quoniã
Timothei Charon me ociari non ſinit,
Neque Niobes, ſed fretum capiendum inclamat,
Obſcuraq́ue me Parca vocat, quam audire neceſſe eſt,
Vt omnia mea abiens hinc auferam
Date mihi quicquid eſt relictum polypi.

Et in alia parte ait:

Philoxenus Cytherius, vt ferunt, aliquando
Optauit, vt guttur tres cubitos longum haberet,
Vt ea quæ bibo, ait, eo diutius,
Et quæ comedo: omnia mihi voluptati ſint.

In Chærephontem paraſitum.

Longam aliquando viam properante ad cœnam
Gharephonte, ad nuptias ex vrbe,
Dixiſſe aiunt Diphilum poetam;
Malis tuis ò Charephon
Infige clauos vtrinque quatuor,
Ne concutiens, longamq́ue quotidie
Viam carpens, ipſas genas contorqueas.

Et rurſus;

Coemit aliquando Charephon caruncculas,
Et coquo, vt fama eſt, offeram nimis
Ei adferente forte fortuna carnem,

Dixit;

INDEX RERVM & verborum, ac præcipuè Locorum in hoc Opere memorabilium.

A

Abydenorum deliciæ. 175
Achãti vrbis vinũ. 168
Acronis de Cratino ſententia. 143
Actides. 338
Adagia quædam. 163. 201. 231. 263 268. 287. 300. 311
Adhortatio. 46
Admonitio. 295
Adoleſcens quidam increpatur. 182
Adonia ſacra, prouerbium. 145
Adonin in quod olus recondérit Venus 260
Adraſtus. 237
Adulatio. 38. 125. 228
Adulatione nulla ars iucundior. ibid.
Adulator. 141
Adulatores. 104
Adulatorum vita, ſeu viuendi ratio. 139
Aegina. 156
Aegyptiorum dij. 303
Aegyptiorum religio. 213. 245
Aegyptium vnguentum. 234

Q Aelia

Aelianus de morte Philemonis. 77
Aenigma 156
Aenigma propoſitũ non ſoluentium poena. 218
Aenigmata Alexidis. Antiphanis. 187. *Eubuli varia.* 253
Aeſchyli interitus. 283
Affines moderatè lugendi. 231
Ager vitæ liberæ magiſter. 18
Agri vtilitas. 85
Agricultura laus. 18. *vituperium.* 18. 85. 100. 169
Agricolarum vita voluptas. 19
Agras malarum legum poeta. 247
Agyrrhius. 151
Albedinẽ nimiam quomodo repellant meretrices. 193
Alceſtis. 257
Alcibiades Athenienſium princeps. 137 *carpitur à Phrynicho.* 158. *omnium fæminarum vir.* 160
Alcmæon 237. 307
Alexidis Comici vita 185. *apophthegma* 189
Amalthea cornu quid. 92. 240
Amaracinum vnguentum. 234
Amantes an mentẽ habeant. 319. *quales ſint.* 349
Amantium pharmaca. 205
Amatorũ inſania Mania dicta. 356
Amentia nihil audacius. 8
Amia. 285
Amicitia quomodo colenda 62. 94. 116
Amicus 63. *inſtar medici.* 95
Amici beneficijs conciliandi. 60
Amici moderatè lugendi. 231
Amicos tempus probat. 63
Amica. 221. 320
Amicarum precioſarũ amatores. 310
Amicarũ aſtutia. 258
Amictus qui honeſtus. 201

Am-

Digitized by Google

Amonius citatur. 257
Amoebaus citharoedus. 254. 330
Amor animi morbus. 29. *Deorum potentiſſimus.* 30. *ex conſilio Deorum eiectus.* 346. *quis ſit.* 170. 191. 221. 319. *qualis pædagogus.* 190. 191. 299. *quomodo domandus.* 131
Amor quatenus lædat aut delectet hominem. 347
Amor ſui. 61
Amoris alati mores. 237 258
Amorem quæ ſedent. 29
amores a quo primũ. 77 *in ſcenã inducti.* 243
Amphictiones Græciæ. 112
Amphidis Comici vita. 167
Anacharſis Scytha. 31
Anaxandridæ vita diligenter conſcripta. 243
Anguilla Bœotia. 258
Anguilla dæmon maximus apud Ægyptios. 211. 245
Animus. 69
Animantium præ homine felicitas. 12
Antenor. 356
Antia meretrix. 250
Anticyra. 191
Antiphanes Bergæus quæ docuerit. 250
Antiphanes Cariſtius. *ibidem.*
Antiphanis Comici vita. *ibidem.*
Aphothonetus. 298
Apollodori Geloi vita. 112
Apollodori quot. *ibid.*
Apoſtolus Byzãtius 144
Apuleij locus de morte Philemonis. 79
Aqua cocta. 238
Aqua fluminis corpus. 265
Aquam coenaturo corrumpens execrationibus obnoxius. 101
Aquilæ iuuenes & ſenes. 279
Arati interpretis locus de Amphide. 167
Arcades. 73
Arcana non pateſacienda. 247

Archephon paraſitus. 352
Argentum Amaltheæ cornu. 92. *anima & ſanguis hominibus.* 232. *deus vtilis.* 109
Ariſtippus ſophiſta. 200
Ariſtonici lex. 199
Ariſtarchus. 112
Ariſtophanes & Plato Comici an contemporanei. 149
Ariſtophanis verſus de Cratete Comico. 154
Ariſtophanis Grammatici epigrãma in Machonem. 351
Ariſtophon Comicus. 344
Ariſtotelis locus de Cratete Comico. 154
Ariſtotelis locus. 243
Arrogantia optimum coquorum condimentum. 126
Arrogantia qui capiantur. 58
Ars. 164. 236
Artis commẽdatio. 172 *laus.* 178
Aſclepiadis epigrãma in Cratinum. 148
Aſinus. 32
Aſinus inter ſimias, prouerbium. 69
Aſini cum homine collatio. 12
Aſopus Sicyoniorum fluuius. 173
Aſpaſia Periclis pellex. 145
Aſpaſiam cuius rei accuſauerit Hermippus Comicus. 174
Aſſentator. 32
Aſſentatio. 197. 248
Aſſiduitas. 63. 116. 134. 240
Atarna oppidum. 252
Athenienſes ab Anaxãdride taxati. 244 *pauca edunt.* 255
Atheniẽſium lex de parentib alendis. 185
Athenienſiũ liberi. 262
Attici panes. 212
Attice coena. 332
ἀρτιχώτατοι *poetæ.* 119
Auaritia quid. 98. 133. 211
Auaritia mala. 61
Audacia. 237. 296
Audaciæ laus. 55. *virtuperium. ibid.* 147
Augeas Eleuſinius Eupolidi

poliſi

INDEX.

polidi canem donat 136
Auguſtus. 112
Anos qui numerēt. 130
Aurum deus vtilis 48
Aurum omnium vali diſſimum. 104
Auſonij verſus. 12.49. 58
Authores qui Eupolin citent. 136
Autoſitus. 336
Auxilium, 15
Axionicus Comicus. 321

B

Babylonia regnum quando ad Perſas translatum. 129
Bacchi bonitas. 189 *verba de vini vſu* 104. *vires.* 257
Bacelus taxatur. 212
Bapta fabula Eupolidis. 135
Bathon Comicus. 336
Beatiſſimus quis. 294
Beda philoſophus. 97
Bellaria 205.250.263 264. 330
Belua marina. 196
Bembrades piſces. 273
Beneficentia. 31
Bibacitas. 187
Bibendi dextrè modus. 250
Bibendi modus qui lancrũ dicatur. 204
Bidentes an ſint oues. 209
Boeotorum voracitas. 254.255 267
Bonitas. 66.67.125. 240
Bonitas mentis omnibus bonis præferenda. 134
Bonorum curam Deus agit. 106
Bonos Deo curæ eſſe. 66
Ex bonis malos naſci. 236
Bonum nullum ſine malo inueniri. 57
Bonum ſummum quod dicat Epicurus. 153
Bonis quoque curas admixtas eſſe. 13
Bos adoratur ab Aegyptijs. 245
Braſſica. 285
Breuitas in dicēdo 138
Breuitatis in dicendo comendatio. 184

Q 3 Bru-

Brutis ſingulis vna natura. 90
Bulbi. 255. 309

C

OB calamitate alienas non gaudendum. 26. 87
Callidius. 112
Callimedes Cratini pater. 143
Callimedon rhetor perſtringitur 197. 239. 303. 320
Calliſthenes. 213. 307
calumnia non contemnenda. 23
calumniator. 32
calumniatore quomodo nihil laborioſius. 24
calumniatores. 23
canis Aegyptiorũ deus. 303
canis bonus. 32
canis memorabilis hiſtoria. 136
canem colunt Aegyptij. 245
cantharus. 260. 311
capellarium cibus. 141.
carina. 161. 181. 329
carminibus malis dignum ſuppliciũ. 244
carnes oſſibus adhaerentes, dulces eſſe dicuntur. 360
Carnes ſuauiſſima qua. 224
Carnium eſus. 152
Caſeus. 225
Cauillationes. 203
Cea ciuitatis lex. 42
Cephiſidorus impoſtor. 332
Cerdon. 299
Certamen magnũ à nuptijs adferri. 214
Charemon Comicus. 347
Charephon paraſitus. 70. 197. 241. 307. 359
charippi voracitas. 329
chameleon Heracleotes citatur. 243
charon. 222
Chimarus Epicharmi comici pater. 128
Choerillus. 202
chondrus. 241
Chriſtodori teſtimoniũ de Menandro Comico. 3
Chryſis. 303

Ci-

Ciceronis teſtimonium de Epicharmo Comico. 128. de Eupolide. 235
Cimonis laus. 146
de Cimone verſus Eupolidis. 139
Cineſias Atticus. 162
Cineſia Euagoræ F. deſcriptio apud Platonem Comicum. 152
Cinyra Cypriorum rex. 150
ciuis qui non laudãdus. 50
de Ciuitate ænigma Antiphanis. 218
Clearchus comicus. 329
Clemens Alexãdrinus. 66. 293
Cleomachus. 145
clibanita. 335
Clytemneſtra. 256
coena. 267
coena Laconica. 225
cognati moderatè lugendi. 231
cognoſce teipsũ 20. 85
colloquijs prauis bonos mores corrumpi. 34
Conallis. 303
conatum iuſtum Deus iuuat. 8
condiendi artificum nomina. 337
congrus ſacer piſcis. 96
coniugium. 15
coniugij mala. 247
conſcientia deus hominibus. 53. 105
conſilium. 150
in Conſilium non adhibenda foemina. 23
conſolatio. 13
conſolatoria. 231
continentia 27. 191
cõtumelia fugienda. 58
coquus. 274
coquum à poeta nihil differre. 300
coqui. 289. 297
coquorum arrogantia. 40. ars. 313. mala. 125. ſapientia. 225
coquinaria vaſa. 226
coracinus piſcis. 171
Corinthus. 261
Corinthiorum lex in prodigos. 103
corpus proprium à nobis non poſſideri. 295

INDEX.

Ad Coruos abire qui iuſſi. 204
Corybantes. 127
Corydus paraſitus 303 355
Cothon poculum. 282
Cottabus. 261
Crateis Comici vita. 154
Cratinus pictor. 144
alius luctator. ibid.
Cratini vita diligenter conſcripta. 143
Criton Comicus. 333
Crobylus Comicus. 334
Crumatopoeus. 355
Cteſippus notatur. 72. 304
Cumini ſectores. 126
Cupido alatus. 192
Cupiditas plus habendi. 68
Cura. 28
Curioſitas mala. 50
Cydias Nauarchus. 259
Cymbium poculũ. 249. 286
κυνὸς ὄρνιον qualis locus. 136
Cypri regũ delicia. 212
Cyrus quando Babyloniam ceperat. 129

D

DAedali opera. 141 151
Damoxenus Comicus 312
Deformem uxorem ducentis mala. 247
Defuncti non afficiendi contumelia. 305. 295. 344
Delicia veterum. 160
Delicatorum unctiones apud Athenienſes. 238
Demetrius Comicus. 338
Demetrius rex. 356. 119
Demetrij Phalerai teſtimonium de Epicharmo. 128
Democles. 248
Demon. 307
Demophanes Antiphanis pater. 210
Demoſthenes notatur. 220. 277. 302. 307
Demotion. 307
Dentes meretricũ. 193
Deus omnium Dominus a Diphilo dictus 102. per-

102. perpetuò honorandus. 101
Deus neceſſitatis ſeruus 87. qualis Philemoni. 88
De Deo Menandri ſententia. 35
Dij ſecundum Epicharmum qui. 48
Deos nobis imponere. 65
De Dijs locus Pherecratis ex Clemente. 161
Dexithea amica. 353
dextrè bibēdi mos. 250
Dicendi breuitas commendatur. 184
Dicendi facultatem docentes, ad coruos abire iuſſi. 204
Dicendi libertas. 295
Dicendi libertatē quid gignat. 91
δίκη θεία. 38
Diligentia 63. 250
Diligentia omnia ſubiecta. 18
Diodorus Comicus. 341
Diodorus Siculus. 112
Diogenis obitus. 273
Diogiton. 341
Dionis Chryſoſtomi teſtimonium de Menādro Comico, & Euripide. 3
Dionyſius Comicus. 339
Dionyſius Siculus 257
Diopethes Menandri Comici pater. 1
Diphilus Comicus amator Gnathaenæ. 353. & inde.
Diphili verba ad Chærephontem paraſitū. 359
Diphili vita. 97
Diphili architecti tarditas. 97
Diphili tragoedi mordacitas. 161
Diſciplina. 200
Diſciplina cōmoda. 45
Diuina vindicta. 101
Diuites qui cēſendi. 49
Diuitū vita qualis. 92
Diuitiæ cæcæ. 49. quos cæcos reddant. 232
Diuitiæ validiſſimæ. 104
Diuitiarum laus. 92. comparatio cū paupertate. ibid. 49
Diuitiarum vituperiū. 48. 202

diuitijs quomodo vtendum. 48. 60
Δωδεκάκρουνον στόμα, *prouerbium*. 146
dolor omni vitæ cognatus. 12. *maximum in natura malum*. 41 171. *apud quos maneat*. 273
dolorem effugere difficile. 125
in Dolore ſapere ſapientis. 81
dolores & labores voluptatum comites. 214
Domini. 25
Domus columna quæ. 45
Donatus Acciaiolus. 119
Dorion piſcium gulo. 355
Dos. 17
Dromo. 299

E

EBrietas maximum malũ. 80. 188. 336
Ebrietatis medicina. 171
Ebrietatem occultari non poſſe. 227
ebrij. 286
ebrioſi taxantur. 330
edulia. 241
elephas poculum. 313
Eleutheria ſacra. 283
eloquentia. 146
de Ente diſputatio ſophiſtarum. 234
Epeo timidior, prouerbium. 143
Ephippi Comici vita. 284
Epicharides incontinens. 187. *Pythagoricus*. 202
Epicharmus quos deos dicat. 48. *cur ab Hierone multatus*. 112. 128. 203
Epicharmi Comici vita ſumma diligentia conſcripta. 128. & *inde*.
Epicharmi duo. 128
Epicharmion dicendi modus. 128
Epicrates orator. 277
Epicratis Comici vita ibid.
Epicurus de ſummo bono. 153
ἐπιδεύτεροι *poeta*. 157

Epi-

Epidoſima. 335
Epilycus τῶν poeta. 155
de Epiſtola ænigma Antiphanis. 218
epulis ſplendidis eſuriã non ſaturari, prouerbium. 232
equinum lac vbi detur infantib. recens natis. 223
Eratoſthenes. 135
Eriphus comicus. 291
eruditionis laudes. 45
eſus carnium. 152
Euagoras Cineſiæ pater ibidem.
eubuli comici vita. 252
Eucrates. 355
Euetes. 129
Eunuchus. 31
Euphranor Eubuli pater. 252
Euphron Comicus. 296
Eupolidis vita diligentiſſimè conſcripta. 135
Euripides de vẽtre. 88. 100. à canibus deuoratus. 273
Euripidis dictum. 121. lectio. non commendata. 3. 4. prandium 181. verſiculus de vita noſtra. 332
Euſtratij locus. 243
Euthynus gulo. 240
Euthynus lenis parator. 298
Euxenides. 129
execrationib. qui obnoxij. 101
exceptio. 340
expectatio. 59
experientia. 28

F

Faba elixa. 282
fabarum furfures edere, prouerbium. 147
Q. Fabius Maximus Gurges Coſs. Rom. 1
Factis iuſtis Deum delectari. 67
Fames multarum rerũ magiſtra. 39
Famelici. 262
Famulus. 73
farciminũ parator. 298
Faſtus. 58
Feles Aegyptijs ſacra. 245
Feliciſſimus quis. 13
Felicitas quæ vera. 32. 146. 273

Ficus. 264
Ficus vendentes. 207
Fides. 47
Foemina bona eſſe, intus manere. 22
Foeminam iuuenem nō quadrare ſeni. 319
Feminam pudicā quid non deceat. 75
Formoſam vxorem ducentis mala. 247
Fortuna. 238. 105. 121 quid dicatur. 93 neceſſaria. 170
Fortuna nobilitas. 56. mutationes. 251
Fortuna negotium graue. 113
Fortunam mente carere. 205
Fortunati indignè. 32
Fortitudo. 7
Fraternus amor 101
Frugalitas 59. & inde 228
Fulgentij locus de Theopompo Comico 179
Fulmen paraſitus dictus. 230
Fungi. 228
Furum ſacrificia. 34

G

Galenus authoritate Platonis Comici vſus. 149
Gallus generoſus. 32
Garrulitas turpis. 6. 150. 332 omnis longa. 80
Gellij locus de Philippide 119
Gellij locus reſtituitur. 123
ad Genus qui confugiāt 131
Generoſi. 146
Gingras muſicū inſtrumentum. 169. 322
Glaucus piſcis. 248
Gloria inani nihil miſerius. 25
Glycera Menandri Comici amica. 1
Gnathena meretrix. 303
Gnathena dicta memorabilia. 332. voracitas. 121
Gneſippus hilaris muſa luſus ſcriptor. 145
Gobij 225
de Græcarum literarū in-

inuentoribus vbi legatur. 128
Græcorum monarchia quando ceſſauerit. 1
Gratitudo. 31
Gryllion paraſitus. 322
Gulones. 358
Gulonũ catalogus. 240
Guloſi. 262. 336
Guttur trium cubitorũ optat Philoxenus. 359

H

HArmodius. 242
Hecates epulæ. 220
Hecyra Terentij ab Apollodoro petita 112
Hegeſiſtrate Menandri Comici mater. 1
Hellanicus. 179
Helluatio. 335
Heniochi comici vita. 281
Hermippus Pythagoricus philoſophus. 174
Hermippi comici vita. 174
Heroes Homerici. 260
Heroici poetæ. 154
Herus ipſe ſeruus. 25
Heſiodus. 202
ἑτερόφθαλμος. 174
Hieron Siculus tyrannus. 129
Hilare & hileon idem apud veteres. 285
Hipparchi comici vita. 177
Hirundines garrulæ. 332
Homerus fame necatus. 202. 289
Homerici heroes. 260
Homo vino ſimilis 190
Hominis fragilitas. 13. miſeria. 202
Hominum tempus, quales nundinæ. 14. vita. 116
Honor. 55
Horatij verſus. 129
Hoſpitalitas. 42
Humilitas. 54
Hymettus mons. 268
Hyperides rhetor. 307

I

IAmbici poetæ. 154
ἰαμβίζειν. ibid.
Ibys Aegyptiorum deus 303
Ichneumonis ænigma

apud

apud Eubulum 253
Ieroclea meretrix 303
ignauus. 132
ignauorum cogitationes ignauæ. 9.
ignem non rectè accendens, execrationibus obnoxius. 101
ignobilitas. 130
Iliſſus in faucibus, prouerbium. 146
immortalitatis remedium. 222
immortalitate nihil melius. 124
Impietas. 259
Impiorum via apud inferos. 102
Imprudentia. 8.83.168 348
de Imprudentia egregius Eupolidis locus. 138
Impudentia dea 7. 98
Incontinentia 10 80. 120. 175.187.211. 254
Indoctus. 150
Inexplebilitas turpis. 61
Infamia. 68. nuptijs præferenda. 189
Infantibus recens natis ubi detur lac equarum & vaccarũ. 223
Infelicitas. 26.103.124 170
Inferorum duæ ſemitæ. 102
apud inferos quis iudicium faciet. ibid.
Infortunatos indigere condolentibus. 113. 325
Infortunium celandũ. 199
Infortunium unde. 26
Ingenium. 34
Ingratitudo. 17
Inimicitia. 33
Iniuſtitia. 98.211. ubi virtus. 216
Intemperantia 80.113 245.297.328.337
Inuidia 115.133.306
Inuidia mala. 60
Inuida proprium ſeipsũ lædere. 94
Ioannes Tzetzes, 128
Iocaſte mater Oedipi. 237
Iones quibus delectentur. 73
Ira. 132. temperanda. 43. 349
Ira medicina quæ. 45

Ira.

Iratus Eupolis cur dictus à Perſio. 135
Iratos omnes inſanire. 91
Irrigari pro bibere. 256
Irriſores. 248
Iudicium. 38
Iudicia hoc ſeculo ægrotant. 104
D. Iunius Brutus Scæua, Coſ. Rom. 1
Iuramentum. 44
iuſiurandum 115. 171 200. 229
Iuſtinus. 66
iuſtus quis. 87
iuſtorum via apud inferos. 102
Iuſticia. 184. 220
Iuſticiæ encomia. 24. *gloria immortalis.* 87 *oculus omnia videt.* 161
Iuuenem quæ deceant. 41
Iuuenibus quid inuenerit Solon. 94
Iuuentus. 199

L

L*Aboris laudes & vtilitates.* 63
Labore omnia inueniri 95
Labores & dolores voluptatum comites. 214
Laboribus omnia plena 224
Laboribus omnia vẽdi. 134
Laborandi aſſiduitas. 205
Labronia. 72
Labronius. 178
Lac gallinaceum, adag. 268
Lacedæmonij à Theopompo Comico taxati. 179
Lachryma 40 81
Laconica coena. 225
Lactuca 260. *mortuorum cibus.* ibid.
Lactuca. 170
Lagiſca meretrix. 249
Lais. 249 278. 279
Laius Oedipi pater. 237
Lamia. 69
Lamprias. 298
Laus. 28
Lex Deus. 276
Lex ab Ariſtonico lata. 199
Leges vbi robuſtæ ſint, & vbi non. 42

Le-

Legitimus qui. 31
Lembus quid. 248
Lentes. 166
Leones. 90
Leontiſcus luctator. 356
Leotrophides taxatur. 175. 181
Lepaſta poculum. ibid.
Lepores. 89
Lesbium vinum. 331
Liberi 93. 105. 125. 133. 204. 235. 305. 350
Liberorum officium 44.
Lingua mala. 39
Lippiens quod bonum habeat. 219
λῃρῶν *cur dictus Theopõpus Comicus.* 179
Litera ab Epicharmo inuenta que. 128
Literarum cõmoda. 86
Lepadium. 303
Lucerna. 161
Lucrum vbi quærendũ & quatenus. 37
Lumbi. 300
Lyca meretrix. 172 303
λυδίσι, *prouerbium* 141
Lyſimachi & Philippidæ Comici familiaritas. 119

M

Macareus incontinens. 211
Machonis Comici vita & epitaphium. 350
Mœnæ piſces. 221
Magadis inſtrumentũ muſicum. 320
Magas rex. 91
Magiſtratus. 10. 194
Magiſtratus officium. 117
Mala aurea 228. 291
à Malo viro iuramentum poſtulare, inſani eſt. 229
Malorum conſuetudo fugienda. 51
Malos ex bonis naſci. 236
Malis quomodo reſiſtẽdum. 50. 51
Mala tria. 21
Mala coniugij. 247
Mala quomodo bona fiant. 82
Malè agens tempus lucratur. 102
Malitia. 51. 89. 121. 124. 322
Manes poculum. 227

Mania

Mania qualis amica. 355
Marina belua. 195
Maron pro vino poſitū. 146
Maſaneſſa liberorum amans. 261
Mater cur plus patre liberos amet. 20
Matris ædes conſecrata. 204
Matron. 241
Matronæ probæ officiū. 84
Mattya 333.341.357
Medea. 256
Medicus garrulus. 36. 328
Medico quando malè ſit. 89
Medici & medicina. 89
Medicamenta amantium. 205
Mediocritas omniū rerum tutiſſima. 115
Melanippides 162. 209
Meleager Glauconis F. 150
Melitta. 355
Menander quando mortuus. 1
Menādri Comici vita. 1
Menandri quot. 2
mendacium vero malo præponendum. 68. 166. 350
Menedemus philoſophus ſugillatur. 280
Menelaus. 240
mens Deus. 35. 36
mentis officia. 132
mens in popina, prouerbium. 151
menſa. 307
menſæ ſtructores. 237
mercator quidam notatur. 221
meretrix impudens. 7
meretricis querela 328
meretricis & oratoris iuſiurandum idem. 102
meretricis & vxoris cōparatio. 169
meretricem qualem depingat Menander. 71
meretrices. 172. 249. 302
meretricum deſcriptio ex Alexide apud Clementem. 192
Meſſapiorum regis panes. 339
metaniptrum. 333

me-

metra 197 299
Metrocles. 308
Midas mugil eſt, prouerb 300
miles. 89. victima. 93
miles glorioſus. 328
militis habitus conuicijs obnoxius. 53
milites qui rari. 115
militia. 33. 235
miſeri indignè qui ſint 220
miſeria exornata mulier quæ dicatur. 130
miſericordia. 305
Mneſimachus Comicus 226
modeſtia. 228
moeroris medicina oratio. 40
Monimus philoſophus. 69
ad Monumenta qui confugiant. 131
morbus. 42
mores. 34
mores, non orationẽ perſuadere. 67
moribus amicos comparari. 125
mori cui iucundum. 14. quãdo præclarũ. 249
quando turpe. 35
mors ineuitabilis. 34
non metuenda. 101. 124. 195. 274. quorum malorum medicus. 99
mortis & vitæ comparatio 114. 222
mortis mercenarius, miles. 235
mortalium vires in pecunijs. 48
mortalib. quæ duo neceſſaria. 54
Moſchiõ Comicus. 293
Moſchiõ paraſitus. 289. 338
mugilis adagium. 261
mugiles piſces mali. 151
mulier quomodo curanda. 319. multis malorum theſaurus. 22. maxima fera. 23
mulier ſpecioſa. 264. ſumptuoſa. 21
mulieri nihil arcani cõmittendum. 215
muliere nihil iucundius. 214
mulieres taxantur. 130. 256. 309. 322
mulieres apud Græcos

ſemper

ſemper ebria quales. 219
mulieres veterum quibus poculis uſa. 163
mulierum laus & vituperium 21. 189
mulierum liberarum amatores. 310
mulieribus quid credendum. 219 quanta per vinum mala accidant. 150
muliebris forma oculis maximè iucunda 348
mulli piſces. 221
mūdum magnis malis oblectari. 273
mus albus. 96
mus apud Aegyptios valet. 245
mures. 279
Muſicæ querela. 162
à Muſis adamatus Philemon. 77
muſteli. 302
Mylos quando celebris habitus Athenis. 129
Myrrhina. 303
Myrtilus veteris Comoediæ poeta. 174

N

Nablas. 95
Nannium meretrix. 172 303
Naſonis carmen de Menandro. 1
Naſus iuxta ſitulam, prouerbium. 142
Natura artium parēs. 66. 313
Naufragus. 82
Naufragium. 41
Nauigatio. 229
Nauigatio ſecunda quæ 41
nauigationis mala. 199
Neceſſitatis malum. 7
Neptuni Iouis templū. 355
Nereus Chius. 298
Niceratus. 289
Nicerati epigramma in Cratinum. 148
Nicias carpitur à Phynicho Comico. 158
de Nicia verſus Eupolidis. 140
Nicoſtrati Comici vita. 331
Nicomedis Bithyniæ regis apud. 299

Ni-

Nigredinem quomodo repellant meretrices. 192
Niobe. 306
Niues bibere ſoliti veteres. 206
Nobiles qui ſint verè. 30
Nobilitas vera quæ. 131
Non naſci optimum. 206
Noſce teipſum. 101. 216
Noſce teipſum, non bene dictum. 20
Noua veterib. præſtantiora. 224
Nuptiæ. 15. 130. 156. neceſſarium malum 18
Nuptiarum mala. 247
in Nuptijs contrahendis quid ſpectãdum. 342
Nuptialia præcepta. 15. 84. 215. 248

O

OBſcura. 38
Obſonia parandi ars irridetur. 326
Occaſionis præconia 86
Occulta. 38
Ociũ malorum requies. 9. 82. 88
Oculis quid maximè iucundum. 348
Odus poculum. 242
Oedipus. 306
Oedipi pater. 237
Oeneus ſenex infortunatus. 307
Oenoe Antiphanis mater. 210
de Olla ænigma Antiphanis. 218
Olympiæ victoria quo modo comparentur. 214
Onus maximum inter homines. 295
Opibus quomodo vtendum. 60
ὀψοφάγος dictus Alexis. 185
Opulentia tegumentũ malorum. 231
Oratio tempeſtiua. 221 341
Orationis encomia. 39
Oratoris & meretricis iuſiurandum idem. 101
Oſſium ſepulchrũ Gnathæna

thana dicta. 354
Oſtraciſmo qui punian tur. 152
Oxybaphum poculum. 147.152.228. 262

P

PAdus. 258
Pædagogi cuiuſdã. reprehenſio. 152
Paon. 240
Palma fumoſiſſima arbor. 349
Panætius. 112
Panis quando malus fiat. 181
Panes. 302
Panes Attici. 212. *Cilicij.* 150
Pãtaleon impoſtor. 317
Paphus inſula. 213
Pappi ſpina ænigma apud Eubulum. 254
Paratonium mare. 88
paraſiti deſcriptio elegans apud Antiphanem. 230. 231. *variatio.* 346
paraſiti. 262. 304. 334
paraſitorum calliditas. 109
paraſitandi ars. 323.
à Ioue inuenta. 343
parcitas 59. *& inde.* 94. 115. 182. 238. 338
parentes qui à liberis alendi. 185
parentes honorandi. 20. 93. 348
paropſis. 275
paropſides. 153
patella. 198
patre nihil miſerius. 17
patris mina in filiũ quales. 21. 22
patrum animus in liberos. 231
patientia. 7. 81. 98. 113. 188. 272. 348
πάτρως quid. 185
Pauones. 250. 264
pauper quomodo tueatur vitam ſuam. 82
pauperis vxorati miſeria. 18
pauperi cur rari amici. 60
paupere cur nihil fortunatius. 104
pauperes ſæpe diuitib. ſapientiores. 49
pauperum curam agit Deus. 46
paupertas. 92. 133. 147. 231. 305

paupertas quæ vitam euertat. 105
paupertatis & diuitiarum comparatio. 49
paupertatis miſeria. 156. laus & vituperium. 46. 201. 346
Pauſon. 282
pax quantum bonum ſit. 88
pacis bona: 27
pedes delicatorum vnguento vncti apud Athenienſes. 233
Penelope. 256
peregrinus quomodo ſe gerere debeat. 42
Pericles taxatus ab Hermippo 176
de Periclis eloquentia aurei verſus Eupolidis. 140. eiuſdem ſpurius ibid.
periurium. 28 101 297
Perſæ quando rerũ ſumma potiti. 129
Perſius de Cratino. 143
Perſij poetæ locus de Eubulo. 252
Phaacas. 141
Phanus. 209. 333
Phaon. 209
Pherecratis Comici vita. 119
Pherecratium carmen ibidem.
Phidon. 268
Philemon iunior Comicus. 78
Philemon hiſtrio, & alius. 78
Philemonis votum. 17. auaritia. ibid.
Philetæ libri. 290
Philinus. 289
Philippidæ comici vita & interitus. 119. apophthegma. 122
Philippus Comicus. 324
Philippus Macedo. 143
Philocrates. 262
Philoctetes. 262. 306
Philonidis comici vita 183
philoſophus vrbanus. 153. 328
philoſophi guloſi qui. 317
philoſophorum deliciæ. 240
Philoxenus Cytherius dithyramborũ poeta. 338
Philoxeni excellentia in poeſi. 239

Phoe-

Phoenicides Comicus. 327
Phoenicides gulo. 240
Phœnicium unguentum. 234
Phormus Comoediæ inuentor in Sicilia. 128. 154
Phormio Terẽtij ab Apollodoro petita. 112
Phryne meretrix. 127. 303
Phrynichi Comici vita. 157
Phyromachus. 209
pictorum ars. 246
Pierij locus. 76
pietas. 33
pietatem ex paupertate ſequi. 272
piper. 232. 263
piſcarij. 102. cur diuites non ſint omnes. 196
piſcariorum arrogãtia. 170
piſces. 268. 326
piſces in ſartagine coċti. 263
piſcium comeſtores Græci. 260
piſcium venditores taxantur. 223. 311
piſcium miſeria. 223
piſcibus qui delectati ſint. 238
piſciculi. 196
piſcandi ars. 246
Plangon. 303
Plato & Ariſtophanes Comici an contemporanei. 149
Platonis Comici vita. 149. verſus de Epicrate oratore. 277
Plato philoſophus notatur. 172. 182. 201. 250. 287 amat Alexin. 185
Platonis dictum, nõ ducendam uxorẽ. 120. epigramma in Alexin 209. locus de Pherecrate. 159
in Platonem verſus Cratini. 147
Platonij locus. 135
plauſtra bonorum, adagium. 201
Plautus imitator Diphili 97 Epicharmi. 129
plebs ſine mente robuſta. 23
plebis inconſtantia 151
Plinij teſtimonium de Menãdro Comico. 5

Plu-

INDEX.

Plutarchus de Philemone. 78
Plutarchi locus de morte Alexidis. 186
Plutus an deus. 54
Plutus cæcus. 172
pocula antiqua. 178
magna. 163
podicis ænigma apud Eubulum. 253
poematum quæ duo genera apud vetuſtiſſimos. 154
poeta. 138. 148. 239.
nugæ ſint. 311
poetis militare quando prohibitum. 135
poenitentiam eſſe iudicium hominibus. 64
Polyctor citharoedus. 358
Polyeuctus. 246
polyporum vorax Philoxenus. 338
Pompeius Magnus. 97
porci lactantes. 283
Porphyrius in vita Plotini. 129
Poſidippus epigrammatarius. 123
Poſidippi comici vita. 123
prægustatores. 164
preces iuſtæ. 33
prodigalitas. 10. 99. 297
in Prodigos quæ lex ſit apud Corinthios. 103
Proetus Abantiades. 101
Prometheus noſter ſervator. 89
proſperitas noſtra incerta 325. 332
Protagoras philoſophus. 141
Prudentia. 134. 173. 176. 276. 350
prudentia quæ pariat odium. 65
prudentiæ laudes. 64
Prytanea. 305
Pſythium vinum 266
Ptolemæus Lagi F. 1
Ptolemæus rex Aegypti. 352
puellæ nouæ, domũ Philemonis deſerunt. 77
pueri. 44
pulchritudo quando iucunda. 37
pulchritudo veritatis. 90
puſillanimitas quæ. 82

Pyr.

INDEX.

Pyrrhius Mileſius 162
Pythagorici notantur. 202. 234. 346
Pythagoriſmi. 208
Pythica victoria. 214
Pythionica. 303
Pythodetus incontinens. 323

Q

QVintiliani teſtimonia de Menandro & de Philemone. 79

R

RAſi taxãtur 200
Ratio unde orta fol. 132
Refrigerarium. 242
Regnum. 10
Rei familiaris ſtudium 28
Reſpublica 50. 140. 283
Reuerentia 55
Rex animata Dei imago. 10
Dei ſeruus. 86
Regum Cypri delicia. fol. 212
Riſus. 18
Roſa. 350

S

SAcerdotes Aegyptiorum. 245
Sacrificia quæ recta aut non 66
Sacrificia impiorum. fol. 259
Sanus corpore quomodo quis fiat. 95
Sanitatis bonum. 58
Sapiens quomodo quis fiat. 13. 52
Sapientia nulla poſſeſſio præcioſior. 55
Sapientia nerui. 254
Studium. 234
Sartago 164
Saturare. 266
Satyrorum rex dictus Pericles. 176
Scorta. 258
Scythæ. 228
Scythia vitiũ expers. fol. 213
Semicapita. 335
Senex amans. 19
Senectus. 85 114. 156
Temperata. 216. 348.
Senectutis laus & vi-

R tu-

INDEX.

perium. 19
& inde. 200. 160.
190
Senectutem quis facilē reddat. 248
Sepultura 295
Sermonis vtilitates. 39
Serpentes, ornatus muliebris 333
Serpyllinum vnguentum. 234
Serui patria. 220
Serui 25. 86. 160. 257
278
Seruitus. 191. 325
Seuthes magnus. 126
Sicis mater Epicharmi Comici. 128
Silentium. 172
eius vſus & vtilitas. 52
Simile ſimili charum. fol. 43
Simon magnus. 2
Simulachri ænigma apud Eubulum. 154
Simus quidam perſtringitur 202
Sinope meretrix. 172
Siſymbrium vnguentum. 234
Smigolas. 239. 305
Smyrna vrbs Ionia 97
Sobrietas. 27
Socratis amicus Apollodorus. 112
eiuſdem mors 273
Solicitudine omnia plena. 224
Solicitudo. 19
aurea res. 169
eius bonum. 28
Solonis inuentum pro iuuentibus. 93
lex de conuiuiis. fol. 203
Somnus qui malus 205
266
eius encomia. 54
de Somno ænigma Alexidis. 187
Sophiſtarum cōtentio. fol. 234
Sophoclis interitus. fol. 273
Sordidi 147
Sotades φλυακῶν poeta vbi citetur. 271
Sotadis Comici vita. ibid
Soterides. 299
Specula amat amor. fol. 29
Spes. 113
Spei commoda. 28
Speuſippus philoſophus

ſugil-

ſugillatur. 250
Spini aues 263
Spurius qui. 31
Statura procera. 183
Stoici 315
Stratocles amator Gnathana. 354
Stratocles Philippida amulus 119 122
Straton Comicus 288
Suilla abſtinent Aegyptij. 245
Superbia 58 276. 350
Supercilia rufa. 193
Superſtitioſi. 74 86
Sycophanta. 16

T

Taciturnitas 184
Taureas gulo. fol. 240
Telamon 242
Telephus pauper. 306. 198
Temperãtia. 335. 275
eius bona 10
Tempus canus artifex. 68 100. 121. 106
Tenacitas. 261
Terra bona prouerb 75
eius laus 18
Theateti epigrãma in Cratinum. 148
Thearion piſtor. 212
Thebanorum voracitas. 255
Themiſtius. 324
Themiſtoclis ſepulchri deſcriptio. 151
Theognetus Comicus. 316
Theolyte meretrix. 250
Theophilus Comicus. 318
Theophilus paraſitus. 72
Theophraſtus Menandri preceptor. 1
Theopompi Comici vita. 179
Thericleus calix 219
Theſſali. 310
Theſſallorum voracitas. 156. 175 222. 267 292
Thraces incontinentes. 70
Thracia piſcis. 222
Thribon. 231
Thunnus. 345
Tibia. 285

Digitized by Google

Tibicinem cedi, co- quo aliquid peccan te prouerb 255
Timiditas. 25. 86
Timocles duo Comici. fol. 301
Timotheus. 162
Tirynthij vinoſi. 287
Tithymallus paraſi tus. 136 306
Tityrus Epicharmi pa ter. 128
Tolerantia. 59
Tragelaphus. 236
Tragoedia laus. 236
vtilitas. 306
Tranquillitas. 131
eius commoda. 27
Triſtitia 39 90. 114. 198
Triſtitia inſania vici- na. 225
Trophimus. 13
Tyrannorum miſeria. fol. 56

V

VAccarum lac vbi detur infantib. fol. 223
Valerij Maximi locus de Philemone. 77
Vaſa coquinaria. 216
Ventris habena compe ſcenda. 11
miſeria ex Euripi- de. 100
malum. 188
Venus. 30
Venus lignea. 324
de Verbo diuino Epi charmus. 132
Veritas. 7
eius pulchritudo 90
Veterator. 32
Veterum delicia. 164
Viam non rectè mon- ſtrãntis poena. 108
Victoria. 214
Vinum 146. 171. 286 304. 81
qualis dux. 211
Vini & hominis com- paratio. 190
Vini vires. 104. 292
vſus. 257. 342
Vino ſimilis vita no- ſtra. 216
Vir bonus. 6
iſtius quis. 10
vtilis. 67
Vir à viro quomodo differat. 238
Viri iuſti opinio reij- cienda. 24

Vir.

INDEX.

Virtus. 10.120
Vita breuis, vilis, & curis plena. 83.116 124 131.168 189 294.337
alea ſimilis. 193
Vita bona quæ duo 14
breuitas 12. 272 297. *laus.* 114
mala. 99
Velamentum diuitiæ. fol 232
Vitæ & mortis comparatio. 114 222
Vita dolor admixtus 12
Vitruuij locus. 185
Vltio diuina. 38
Vmbra quãdo quis ſit fol 83
Vnguenti ad pedes vſus. 233
Voluptas ſummum bonum. 153.222
eius deſcriptio. 220
eidẽ omnia ſeruire 34
Voluptatũ comites dolor & labor 214
tres primariæ. 195
Voracitas. 133.320
Vrbs theatrum infelicitatis. 169
Vrbanus Philoſoph. 153
Vſura incommodũ 37
vtrem quem dixerint veteres. 212
Vulpes. 90
Vulpis quiſquiliæ, prouerbium. 142
vxor 16
Vxoris ſeruus. 247
termini. 23
comparatio cum meretrice. 169
Vxorem ducturo quæ conſideranda. 15
Vxorem ducere non bonum. 17.84.99 120 189.213.247.256. 345 348

X

XEnarchi Comici vita 303

Z

ZAretius citatur. fol. 244
Zenon Philoſophus 88
Zopyrinus. 338

FINIS.

Fol.47.& 42.corrigat. transferẽdo illã pag- nu.42.in locum vbi eſt.43.& e conuerſo.
Fol.175.in capite ante verſum(gaudeo)adde pro titulo, In Abydinorum dilicias.

Remitur ad locum P. Francisci ... Vilo

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google